

Programmabegroting 2021-2024

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
1.1	Begroting 2021-2024	1
1.2	Beleidsprogramma's in 1 oogopslag	8
1.3	Financiële begroting in 1 oogopslag	10
2	Budgettair kader en financiële ontwikkelingen	12
2.1	Grondslagen begroting	14
2.2	Budgettair kader	15
2.3	Beschikbare ruimte	16
2.4	Besteding beschikbare ruimte	20
2.5	Crisis- en herstelnota	22
2.6	Investerings	23
2.7	Meerjarenraming	26
2.8	Hoofdpunten weerstandsvermogen	27
3	Beleidsprogramma's	28
3.1	Programma 01: Veiligheid en handhaving	28
3.2	Programma 02: Werk en inkomen	32
3.3	Programma 03: Zorg en welzijn	36
3.4	Programma 04: Jeugd en onderwijs	42
3.5	Programma 05: Cultuur, toerisme en recreatie	50
3.6	Programma 06: Sport en bewegen	55
3.7	Programma 07: Economisch beleid en werkgelegenheid	58
3.8	Programma 08: Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	65
3.9	Programma 09: Stedelijke vernieuwing	71
3.10	Programma 10: Verkeer en mobiliteit	75
3.11	Programma 11: Openbare ruimte en natuurbescherming	80
3.12	Programma 12: Milieu	86
3.13	Programma 13: Bestuur en organisatie	92
3.14	Algemene dekkingsmiddelen	98
4	Verplichte paragrafen	104
4.1	Lokale heffingen	104
4.2	Weerstandsvermogen en risicobeheersing	112
4.3	Onderhoud kapitaalgoederen	121
4.4	Financiering	124
4.5	Bedrijfsvoering	129
4.6	Verbonden partijen	133
4.7	Grondbeleid	151
5	Bijlagen	157
5.1	EMU-saldo	157
5.2	Overzicht structurele baten en lasten	157
5.3	Overzicht incidentele baten en lasten	158
5.4	Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	167
5.5	Reserves en voorzieningen	168
5.6	Investeringsprogramma (IVP)	170
5.7	Kansrijke investeringen 2021-2023	171
5.8	BBV Indicatoren	172
5.9	Overzicht van geraamde baten en lasten per taakveld	174
5.10	Taakvelden per programma	176
5.11	Financiële positie	180

1 Inleiding

1.1 Begroting 2021-2024

Voor u ligt de Programmabegroting 2021, inclusief een sluitende meerjarenbegroting tot en met 2024. We overdrijven niet als we stellen dat dit een unieke begroting is. De samenleving in zijn geheel – en daarmee ook Helmond – bevindt zich door de coronacrisis immers in een onwerkelijke periode. Sinds de eerste uitbraak in onze stad, op zondag 1 maart jl., is er veel veranderd. Na de angst kwam de onzekerheid, waarbij zorgen over gezondheid, sociale contacten en economische vooruitzichten elkaar afwisselden. Inmiddels zijn we ruim een halfjaar verder en regeert de onzekerheid nog steeds ons leven. Hoe lang zijn de steunmaatregelen voor ondernemers en stichtingen, zowel nationaal als lokaal, nog nodig? Wanneer kan de culturele sector weer volledig open? En vooral: wanneer is er een vaccin en kunnen we terug naar het 'oude normaal'? Feit is dat er veel ontwikkelingen zijn waarop we ook als gemeente moeten anticiperen. In deze begroting gaan we in op de impact van corona op de vele programma's. Tevens presenteren we hoe we het al eerder voorgenomen beleid willen uitvoeren. Dat doen we vanuit ambitie en realisme. Maar ook vanuit de wetenschap dat door de bijzondere tijd waarin we leven niemand exact weet hoe de komende maanden en jaren eruit zullen zien.

Ruim twee jaar gericht op de toekomst

Ruim twee jaar geleden, in mei 2018, zijn we als college begonnen aan onze bestuursperiode. Ons coalitieakkoord 'Helmond. Stad in Beweging.' kenmerkte zich door een combinatie van continuïteit en vernieuwing. De foto van de stad, toen in 2018, gaf daarvoor ook aanleiding. Helmond maakte in die periode een forse groei door. De sterke ontwikkeling van de Brainport regio werd weerspiegeld in onze stad. Met veel nieuwe bedrijven, groeiende werkgelegenheid, een steeds aantrekkelijker centrum. Allemaal zaken om te koesteren en uit te bouwen.

Echter, we zagen ook toen al onzekerheden. Tegenstellingen en daarmee een stad waarin lang niet iedereen profiteerde van de vooruitgang. De kloof tussen wijken, en vooral tussen mensen (waarover het nu, in de coronacrisis, veel gaat) in die wijken was al groot. Alleen al het feit dat de levensverwachting van sommige mensen in Helmond zeven jaar korter is dan van andere Helmonders was voor ons voldoende aanleiding om daar vol op te anticiperen. Immers: of je nu in Brandevoort woont of in Helmond-West: onze inwoners zijn allemaal Helmonders. Die gedachte is de afgelopen jaren voor ons een belangrijk uitgangspunt geweest en als we in vogelvlucht terugkijken zien we diverse concrete resultaten.

- De leefbaarheid, in de stad als geheel maar ook in de individuele wijken, is een absoluut speerpunt. Door te bouwen aan een gezonde leefomgeving en leefstijl, in te zetten op meer beschikbare woningen en toe te werken naar een klimaatneutraal Helmond hebben we volop geïnvesteerd in de leefomgeving van onze inwoners. Daarbij werken we vanuit een wijkgerichte aanpak: met maatwerk, en met oog voor de omgeving van de inwoners.
- In alles wat we binnen het Sociaal Domein doen staan de inwoners centraal. Natuurlijk door te kijken naar welke zorg of hulp mensen nodig hebben, maar ook door in te zetten op wat deze personen kunnen bijdragen aan de samenleving. Zo houden we ook de kosten goed in de gaten. Belangrijk aandachtspunt is het tegengaan van armoede en schulden, vanuit de filosofie dat mensen met minder zorgen makkelijker meekunnen in onze maatschappij.
- Richting de economie hebben we als gemeente een faciliterende rol. Die pakken we, door ruimte te bieden aan ondernemers, specifiek om duurzamer en innovatiever te werken. Via het formuleren van een toekomstgerichte visie op mobiliteit en bereikbaarheid (zeker ook op regionale schaal) scheppen we de randvoorwaarden voor een stad die op economisch

gebied vooruit kan. Voor wat betreft de samenwerking tussen onderwijs en arbeidsmarkt zijn we een voorbeeld in Nederland.

Anticiperen op de crisis

We hadden stellig de overtuiging op bovenstaande lijn voort te bouwen. En toen overkwam ons de coronacrisis, een crisis die niemand kon zien aankomen en die ook ons als gemeente voor een enorme uitdaging heeft gesteld. Maar een voorzichtige eerste analyse van de crisis én van de impact ervan leert ons wel dat we in 2018 de goede accenten hebben gelegd. De centrale lijnen, in zowel ons coalitieakkoord als in de (geactualiseerde) Strategische Agenda, zijn actueler dan ooit. Deze lijnen moeten we continueren en soms intensiveren om adequaat te kunnen anticiperen op de impact van corona. Immers: door corona bevinden we ons in zo'n bijzondere tijd, dat dit vraagt om een bijzonder antwoord. Als college willen we de eerste klappen opvangen (zoals we sinds 1 maart jl. al doen) en willen we Helmond – binnen onze mogelijkheden – sterker uit de crisis laten komen. Daarvoor vindt u in deze meerjarenbegroting voorstellen die passen bij de volgende centrale lijnen.

- Tegengaan van de tweedeling in de samenleving. Daarbij besteden we in het bijzonder extra aandacht aan de wijken waarin de achterstand ten opzichte van andere wijken in Helmond het grootste is, te weten Helmond-Oost, Helmond-West, Helmond-Noord en de Binnenstad. Door aandacht te besteden aan de leefbaarheid, openbare ruimte en digitale kansen. Specifiek voor Rijpelberg hebben we het voornemen om een MFA, als centrale plek in de wijk, te realiseren. Jongeren die dat nodig hebben geven we meer ondersteuning en daarmee een verbeterd perspectief richting de toekomst.
- Impuls voor de vitalisering van de economie. Door extra te investeren in het Centrum en in de culturele basis werken we aan de kracht van ons voorzieningenniveau. Daarnaast hebben we oog voor de arbeidsmarkt. De harde klappen die daar vallen, willen we ondervangen door jeugdwerkloosheid tegen te gaan, stages te stimuleren en het bedrijfsleven te faciliteren bij de overgang naar een circulaire economie.
- We benutten de kansen die de crisis ook zichtbaar maakt. Naast de al genoemde circulariteit is dat de aandacht voor duurzaamheid/vergroening en het inzetten op de digitale samenleving.

In de begroting die voor u ligt vindt u deze intensiveringen terug. Daarmee maakt de inhoud van de Crisis- en Herstelnota (opiniërend besproken tijdens de commissie op 8 september) integraal onderdeel uit van onze doorkijk richting de komende jaren. Omdat de wereld er door corona anders uitziet dan voor maart 2020, is deze nota een pijler onder onze meerjarenbegroting.

Continuering van de ingeslagen koers

De verstedelijkingsopgave van de toekomst

Daarnaast vindt u in deze begroting de overige investeringen en impulsen die we de komende jaren in de stad willen doen. Deze zijn ingegeven door onze centrale visie, waarin we oog hebben voor de actuele context en situatie in de wereld, maar tegelijkertijd gericht zijn op de toekomst van de stad. Structuurversterking is daarbij voor ons een centraal begrip. We investeren het liefst op die plekken waar de generaties van straks er ook nog van kunnen profiteren. De beleidskeuzes komen voort uit onze ambities in het coalitieakkoord en passen in de Strategische Agenda (die een looptijd heeft tot 2025). Maar ondertussen kijken we met een schuin oog al door richting de verdere toekomst.

Dat moet ook, al is het maar omdat we op dit moment samen met buurgemeenten, provincie en Rijksoverheid in gesprek zijn over de verstedelijkingsopgave van de regio, met een doorkijk naar

2040. Dit speelt zich af in een MIRT studie (Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte & Transport) gericht op Zuidoost Brabant. We maken ons daarin hard voor een prominente positie voor en doorontwikkeling van Helmond. Zowel op het gebied van wonen, als van werken en voorzieningen willen we onze positie als krachtige stad binnen de Brainport regio stevig vasthouden en invullen.

Deze verstedelijkingsopgave landt voor Helmond in de komende jaren vooral in het gebied waar we ook komend jaar hard werken aan het Centrum+ perspectief. In deze zone, van Suytkade tot Oranjekade, beogen we flink meer woningen in combinatie met stedelijke werkmilieus. Daarom trekken we extra geld uit voor de ontwikkelingen in het centrum, als ook voor een impuls op de woningmarkt. 'Bouwen, bouwen, bouwen', betekent daarmee in Helmond dat meer mensen ook daadwerkelijk een woning zullen vinden. Net als in de rest van Nederland is de woningopgave ook in Helmond een belangrijke uitdaging. Over de hele stad heen is het onze ambitie om in 2021 en volgende jaren circa 750 woningen per jaar aan de voorraad toe te voegen. Naast transities van bestaande panden en kleinere ontwikkellocaties gaat het hier – behalve de hierboven genoemde ontwikkelingen in en rond het Centrum – om de afronding van Brandevoort, de invulling van Brainport Smart District en Suytkade.

Het Stationskwartier (waar over enkele jaren het nieuwe Huis voor de Stad en Districtskantoor van de Politie verrijzen) en de Kanaalzone zijn twee prominente plekken waar we een verdere verstedelijking voor ogen hebben, maar ook andere locaties komen hiervoor in aanmerking. Deze ontwikkelingen vragen ook om een andere kijk op mobiliteit. Als college zetten we vol in op een mobiliteitstransitie, waarbij een combinatie van fiets (e-bike, speedpedelec) deelmobiliteit en Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV) onze voorkeur heeft. In dit proces trekken we nauw samen op met de regio.

Naast groei ook aandacht voor kwaliteit en perspectief

Naast kwantitatieve groei (in aantallen) staan we als college voor groei in kwaliteit. Dit vraagt om een intensieve inzet op de wijken die extra aandacht nodig hebben. De afgelopen jaren zijn al veel wijken ontwikkeld. Samen met bewoners, woningcorporaties en andere professionele partners richten we ons in 2021 op een wijkontwikkelingsplan voor Helmond Noord. Samen met corporaties werken we aan woonwijken die zich zowel qua woningvoorraad (en de betaalbaarheid) als qua bevolking evenwichtig ontwikkelen. Bovendien creëren we een nieuwe reserve voor een Stedelijk Investeringsfonds, zodat op termijn in alle wijken in Helmond de leefbaarheid op een gewenst niveau kan worden gebracht. Naast de voorgenomen impuls voor beheer en onderhoud van de openbare ruimte vraagt dit ook extra investeringen in de veiligheidsproblematiek in de stad, waarbij vooral de subjectieve veiligheid (het gevoel van inwoners) een aandachtspunt is. Hier plussen we structureel om zo in te kunnen spelen op drugscriminaliteit, jeugdoverlast en de toenemende taken van de BOA-organisatie. Dit doen we in nauwe samenhang met het Sociaal Domein, immers: alles begint bij perspectief.

Het is in dat perspectief waarin we ons willen onderscheiden. Zeker vanuit de verwachting dat door corona de tweedeling in de samenleving toeneemt is het belangrijk oog te hebben voor de mensen die minder makkelijk meekomen, voor het verschil tussen de 'haves' en de 'have nots'. Juist omdat een gebrek aan perspectief doorwerkt, op het gebied van werk, inkomen, sociale contacten en vaak ook in de toekomst van volgende generaties. We zetten daarom vol in op preventie. Nu vraagt dat misschien extra investeringen, maar die betalen zich op lange termijn dubbel en dwars terug. We starten een lokale coalitie tegen tweedeling, intensiveren onze aanpak van laaggeletterdheid en stimuleren – vanuit het Nationaal Preventieakkoord – een gezonde leefstijl en -omgeving. Dit doen we in heel Helmond, maar vooral in die wijken waar dat het hardst nodig is. De Kadernota Sociaal Domein (2019) blijft onze leidraad. Via de Sociale Teams, waar we in 2021 extra in investeren en die in 2022 anders zullen worden gepositioneerd, ondersteunen we mensen laagdrempelig en zo dicht mogelijk bij huis,

waarbij het ons doel is dat de Sociale Teams meer zelf hulp en ondersteuning bieden. Doordat daarmee minder specialistische hulp nodig is realiseren we daarmee op langere termijn ook een besparing. Ook via de Digitale Stad (waarin we vanaf 2021 structureel investeren) verwachten we binnen het sociaal domein voordelen te kunnen behalen. Concreet werken we volgend jaar samen met het Elkerliek Ziekenhuis, Zorgboog en Savant Zorg nieuwe, veilige zorgdiensten over het glasvezelnetwerk uit.

Nu keuzes maken voor de generaties van straks

Economisch gezien is het aanpakken van de conjunctuurgevoeligheid van de arbeidsmarkt in Helmond een belangrijke uitdaging. Corona slaat hier een extra gat in, niet voor niets zijn het inspelen op digitalisering, duurzaamheid en circulariteit pijlers onder de Crisis- en Herstelnota. Daarnaast blijft het doel om zowel talent voor al het werk als werk voor al het talent te creëren; uiteraard in zeer nauwe samenwerking met bedrijfsleven en onderwijs. Hierin sluiten we aan op de landelijke en provinciale (steun)maatregelen. Meer generiek blijven onze speerpunten Automotive, FoodTech en Slimme Maakindustrie belangrijke aandachtsgebieden. Zowel lokaal als regionaal willen we het aantal locaties op bedrijventerreinen uitbreiden en – meer kwalitatief – de werkmilieus aantrekkelijker maken. Al deze ontwikkelingen – van de opbrengsten van de MIRT studie tot aan de ambitie op het vlak van werkmilieus en werkgelegenheid – krijgen een plek in een nieuwe integrale visie die we in 2021 opstellen en waarin we een blik richting de toekomst werpen. Daarin heeft de doorontwikkeling van de Automotive Campus een prominente plek, zeker ook omdat we via deze campus een prominente plek hebben in de slimme hightech infrastructuur van de Brainport regio.

In alles staan de generaties van de toekomst voor ons scherp op het netvlies. Dit is waarom we ook in 2021 vol inzetten op de energietransitie en het klimaatbestendig maken van Helmond. We zien de energiearmoede (financiële belemmeringen voor mensen om bij te dragen aan de energietransitie) toenemen, en spelen hier via aansluiting op landelijke maatregelen én een lokale toolkit op in. Tevens willen we samen met Eindhoven Europese middelen naar de regio halen voor een ambitieus project gericht op klimaatneutraliteit. Het uitvoeringsprogramma voor klimaatbestendigheid is eind 2020 gereed: vanaf 2021 gaan we hiermee aan de slag met een prettige, gezonde leefomgeving als doel. Tot slot zal 2021 (ook) in het teken staan van de voorbereidingen op de invoering van de Omgevingswet. Hiervoor gaan we een omgevingsvisie opstellen waarin de koers voor onze stad naar 2040 wordt uitgestippeld. Dit doen we samen met inwoners en partners. Zij zullen al vanaf komend jaar een verbeterde dienstverlening gaan ervaren, bij vergunningaanvragen en meldingen. We werken steeds meer vanuit het uitgangspunt “ja, mits” en ontwikkelen beleid om mensen makkelijker en beter te kunnen laten participeren.

Grote ambities, majeure projecten

Onze centrale ambities komen terug in een aantal grote, majeure opgaven. In 2021 verwachten we hier de volgende stappen in te kunnen zetten. Rondom de ontwikkeling van de **Multifunctionele Sport- en Beleefcampus (MFSA) De Braak** ronden we komend jaar de aanbesteding voor een nieuwe zwemvoorziening af, en tevens starten de eerste leerlingen van het Dr. Knippenbergcollege in 2021 op deze plek. Ook de ontwikkeling van **Brainport Smart District** is zichtbaar in 2021. We ronden we de bestemmingsplanprocedure af en starten met de bouw van de permanente woningen en tijdelijke woningen. Bovendien krijgt de eerste fase van de innovatieve hoofdinfrastructuur vorm. De voorbereidingen voor het **Huis voor de Stad**, waarvoor de raad in 2020 groen licht heeft gegeven, zijn in volle gang: in 2021 vindt de sloop van bestaande huisvesting plaats, waarna aan de bouw kan worden begonnen. En steeds meer inwoners gaan profiteren van ons **Glasvezelnetwerk**: ook Helmond-West en Brainport Smart District worden in 2021 aan het net toegevoegd en Warande en Helmond-Noord worden doorontwikkeld tot ‘slimme wijken’.

Kritisch, verantwoord en zorgvuldig

Helmond is ambitieus. Dat past bij onze stad. Toch zijn deze wensen (met bijpassende uitgaven) alleen mogelijk door aan de andere kant ook scherp naar onze uitgaven te kijken. Binnen diverse domeinen willen we de komende jaren efficiënter gaan opereren, of verwachten we van onze partners dat ze dat doen. Binnen het Sociaal Domein staat de nood van en zorg voor inwoners centraal, maar we kijken tegelijkertijd scherp naar hoe de aandacht daarvoor gericht, effectiever en daarmee – uiteindelijk – vaak ook goedkoper kan. Van partijen in de stad, zoals in de culturele sector of rondom stads promotie, vragen we meer focus en nauwere samenwerking. En door kritisch te kijken naar onze eigen uitgaven als gemeente verwachten we tevens significante besparingen te kunnen realiseren. Stuk voor stuk zijn dit gerichte keuzes, aansluitend op de ambities die we hebben met de stad. Dit vraagt ook om een herziening van onze investeringsportefeuille. Door hier reëler naar te kijken kunnen we scherper te inschatten wanneer projecten starten en wanneer ze worden opgeleverd. Tegelijk geldt ook voor de realistische raming zoals die nu voor de komende jaren voorligt dat extra ambtelijke capaciteit absoluut nodig is om deze investeringen te kunnen realiseren – te financieren vanuit de aan deze projecten gelieerde budgetten.

In dit alles doen we slechts beperkt een beroep op de (extra) bijdrage die de inwoners hoeven te leveren. Naast de inflatiecorrectie op de OZB stijgen alleen de afvallasten, maar door vanaf 2021 het scheiden van afval te stimuleren en mensen te laten betalen op basis van het restafval dat ze aanbieden kunnen inwoners hierin zelf besparingen realiseren. Ondanks de stijging van de afvalstoffenheffing houden we de totale lastendruk in deze begroting zeer beperkt. Daarmee presenteren we een bijzondere combinatie van ambitieus beleid, een reactie op de coronacrisis én gematigde belastingen. Dat dit kan hebben we te danken aan het solide financiële beleid van de afgelopen jaren en de ruimte die is opgebouwd. Helmond staat er financieel gezond voor. En toch: ook wij zien de toenemende uitdagingen, terwijl de middelen die we vanuit Den Haag ontvangen daarbij achterblijven. Die constatering stelt ons voor de verplichting om ook in de toekomst verantwoord te blijven opereren. Immers: als de coronacrisis iets heeft aangetoond, dan is het wel dat we niet weten wat de toekomst brengt. Zoals voor elke gemeente geldt ook voor Helmond dat er vele uitdagingen op ons afkomen. Daarom willen we financiële ruimte behouden voor de toekomst, om klaar te zijn voor het onbekende wat ons nog te wachten staan.

Behandelprocedure

De bestuurlijke behandelprocedure van de Programmabegroting 2021-2024 is als volgt:

· College van Burgemeester en wethouders	29 september 2020
· Raad (Algemene politieke beschouwingen)	27 oktober 2020
· Adviescommissies (Inwoners en Omgeving)	3 & 4 november 2020
· Raad (vaststelling)	10 november 2020

Autorisatie en opzet begroting

Met deze begroting autoriseert de raad het college op programmaniveau om uitgaven te doen. Dit geldt voor het totale begrotingsbudget per programma, het investeringsbudget per programma en de bijbehorende mutaties over reserves. Het college is daarmee bevoegd uitvoering te geven aan de doelstellingen van het betreffende programma. Voorwaarde daarbij is dat het college bij de besteding van de budgetten binnen de grenzen van de geautoriseerde budgetten blijft. Binnen deze grenzen is het college bevoegd om de wijze van besteding van een programmabudget aan te passen (uiteraard wel met inachtneming van de te bereiken resultaten van het betreffende programma). Bij de jaarverantwoording legt het college verantwoording af aan de raad over de uitvoering (zijnde de besteding van de budgetten en de bereikte resultaten) van het betreffende programma. Tussentijds

wordt hierover gerapporteerd door middel van bestuursrapportages (Beraps). De Programmabegroting voldoet aan het Besluit begroting en verantwoording (hierna BBV).

Portefeuilleverdeling

Burgemeester Elly Blanksma

Openbare Orde & Veiligheid, Integriteit, Bestuurs- Juridische Zaken en Kabinet & Protocol.

Wethouder Erik de Vries

Sociale Zaken (inclusief Participatiewet), Armoedebeleid, Stedelijk Beheer (inclusief riolering), Natuur en Water

Projectwethouder Centrumontwikkeling (inclusief kermis en markt)

Wethouder Antoinette Maas

Duurzaamheid (inclusief energie en milieu), Mobiliteit (inclusief parkeren), Cultuur (inclusief evenementen), Communicatie (inclusief stadsmarketing) en Toerisme & Recreatie

Projectwethouder Energietransitie

Wethouder Harrie van Dijk

Zorg en Welzijn (inclusief Wet maatschappelijke ondersteuning), Ouderen, Wijken (incl. wijkgericht werken, wijkaccommodaties), Sport en Personeel & Organisatie

Projectwethouder Sport en (be)Leefcampus De Braak

Wethouder Gaby van den Waardenburg

Stedelijke Ontwikkeling, Ruimte, Wonen, Arbeidsmigranten, Vergunningen & Handhaving, Vastgoed, Afval en Regionale Samenwerking & Public Affairs

Projectwethouder Omgevingswet

Wethouder Cathalijne Dortmans

Jeugd (inclusief jeugdhulp, kindvriendelijke stad en actieplan jongeren), Onderwijs,
Gezondheid, Diversiteit & Inburgering en Global Goals

Projectwethouder Brainport Smart District

Wethouder Serge van de Brug

Economische Zaken en Innovatie (inclusief Brainport, Automotive, Food Tech), Arbeidsmarkt,
Financiën (inclusief inkoop), Grondzaken, Burgerzaken en Digitalisering (ICT)

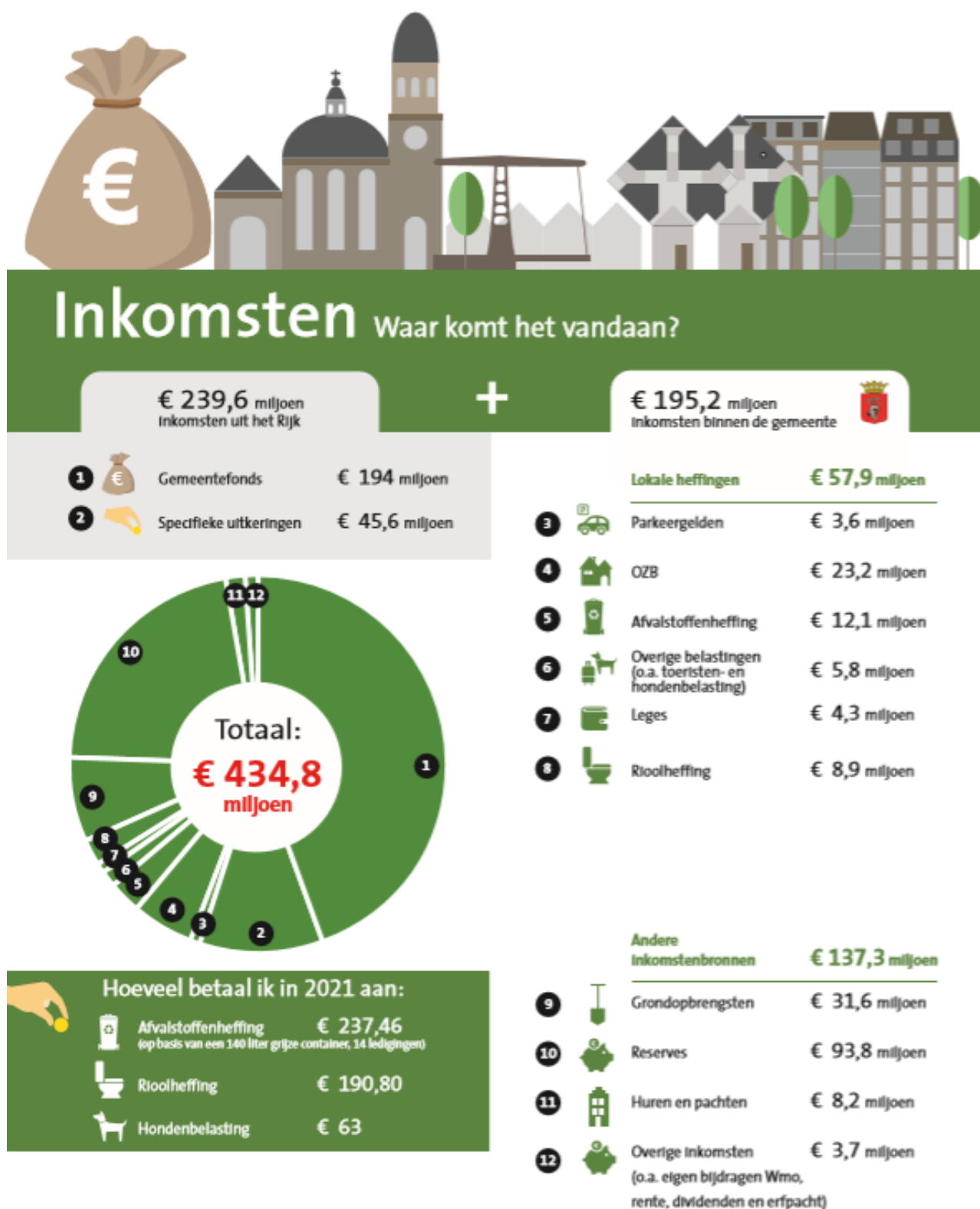
Projectwethouder Glasvezelnetwerk

1.2 Beleidsprogramma's in 1 oogopslag

	Veiligheid en handhaving De gemeente Helmond wil het algemene veiligheidsgevoel in haar stad verbeteren. Het aantal misdrijven moet verder omlaag, evenals de ervaren (jeugd)overlast en het verstorende gedrag. Preventie op korte en lange termijn staan centraal, evenals de medeverantwoordelijkheid van inwoners. De wijkontwikkelingsplannen zijn daarbij een belangrijk vehikel. Uiteraard houden we onze geïntensiveerde aanpak tegen de (lokale) georganiseerde criminaliteit in stand, mede ondersteund door onze hoogstaande informatietechnologie.
	Werk en inkomen Samen met woningcorporaties, scholen en sociaalmaatschappelijke organisaties als de LEVgroep starten we een lokale coalitie tegen de tweedeling. Daarnaast komt in 2021 nog meer de focus te liggen op preventie van schulden, het organiseren van een goede toegang en het bereiken van nieuwe doelgroepen. Voor de implementatie van de nieuwe Wet inburgering bereiden we de gemeente voor op de nieuwe regierol. Op basis van de evaluatie in 2020 gaan we de governance, de positionering en financieringsstructuur van Senzer verder vorm geven.
	Zorg en welzijn In onze gezondheidsaanpak gaan we verder met de sociale structuur in de wijken, bestaanszekerheid en gedragsbeïnvloeding. We investeren extra in de sociale teams met als doel de basisondersteuning voor onze inwoners te versterken. De aanpak voor mensen met verward gedrag en complexe multiproblematiek wordt verder verbeterd. In 2021 realiseren we informele inlooplekken voor kwetsbare inwonersgroepen. We maken werk van passende woonruimte voor diverse kwetsbare doelgroepen. Ook geven we in 2021 verder vorm aan de herijking van diverse subsidieregelingen.
	Jeugd en onderwijs In 2021 geven we verder vorm aan de uitvoering van de Helmondse Educatieve Agenda (HEA). Om schooluitval te voorkomen en het actief bevorderen van het aantal jongeren met een startkwalificatie wordt in 2021 een nieuw beleidskader van het Regionaal Coördinatiepunt (RMC) opgesteld. In het kader van Jeugdvriendelijke stad wordt het bestaande aanbod voor kinderen en jongeren zichtbaar gemaakt op een manier die voor hen aantrekkelijk is. Vanuit zorg en veiligheid brengen we in kaart welke jongeren extra ondersteuning nodig hebben om op het goede pad te blijven. Om de ondersteuning aan onze kinderen te verbeteren hebben we een regionale inkoopstrategie Jeugdhulp opgesteld.
	Cultuur, toerisme en recreatie In 2020 hebben we maatregelen genomen om te voorkomen dat de sector in liquiditeitsproblemen zou geraken. Het is van belang om de situatie in 2021 nauwgezet te monitoren en waar nodig aanvullende maatregelen te nemen. We actualiseren het beleid op het gebied van erfgoed, monumentenzorg, archeologie en vrije tijd om dit goed te borgen binnen de omgevingsvisie.
	Sport en bewegen Sport en beweging hebben een positief effect op de leefbaarheid in en ontwikkeling van de stad. We ronden de aanbesteding voor een nieuwe en duurzame zwemvoorziening af. Voor Sport- en Beleefcampus De Braak belanden we in een fase dat we verder gaan ontwikkelen zodat de scholen gebruik kunnen maken van de (binnen)sportvoorzieningen. We leveren een nieuwe sportvisie op voor de komende jaren als opvolger van de Strategische Sportnota 2013-2020. We zoeken hierbij de aansluiting bij het sport- en het preventieakkoord.
	Economisch beleid en werkgelegenheid Het stimuleren van de speerpunten Automotive, Food Technology en Slimme Maakindustrie wordt gecontinueerd. De kansen om campussen te verzelfstandigen nemen toe. We gaan concepten uitwerken voor de ontwikkeling van stedelijke werkmilieus. De door Corona ontstane economische crisis heeft veel invloed op de arbeidsmarkt en vraagt om extra aandacht en gerichte versnelling van acties. Er wordt een nieuwe economische visie voor Helmond ontwikkeld.

	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening staat in het teken van de invoering van de Omgevingswet in 2022. In 2021 worden een aantal belangrijke resultaten opgeleverd waaronder ook de omgevingsvisie die ter besluitvorming wordt voorgelegd. Ter uitvoering van de Woondeal die het SGE heeft gesloten krijgt de woningbouw een impuls, met als ambitie de productie tot ca. 750 woningen op te voeren. Door prestatieafspraken met de in Helmond actieve woningcorporaties te maken, zal gewerkt worden aan evenwichtige woonwijken met een voldoende geschikt aanbod voor de doelgroepen van het beleid.
	Stedelijke vernieuwing Op tal van thema's zetten we in om de centrumfunctie van Helmond voor de regio verder te versterken en te verankeren. Denk hierbij aan herinrichting van openbare ruimte, implementatie van visie bereikbaarheid en parkeren, realiseren van woningen en terugbrengen van water. In Suytkade starten we met de bouw van waterburcht 4, 5 en 6. Op basis van wijkontwikkelingsplannen worden ontwikkelingen gerealiseerd in de wijken Binnenstad-Oost, Helmond-West, Annawijk en Helmond-Oost. Hiermee wordt de fysieke, maar ook maatschappelijke, leefbaarheid in deze aandachtswijken bevorderd. In dit kader zijn de posten: "Wijkinvesteringen – herstructurering en leefbaarheid" en "Reserve Stedelijke Investerings" in deze begroting opgenomen.
	Verkeer en mobiliteit Helmond zet in op een stevige verstedelijkingsopgave na 2030. Deze verstedelijkingsopgave moet gepaard gaan met een mobiliteitspakket waarin de bereikbaarheid en leefbaarheid van Helmond verbeterd wordt. In 2021 zal dit mobiliteitspakket verder uitgewerkt moeten worden waarbij zowel de uitkomsten van de Verkeersvisie als ook de mogelijkheden voor een mobiliteitstransitie worden meegenomen. We stellen een visie op voor nieuwe (openbaar) vervoerconcepten met ook specifieke aandacht voor deelmobiliteit en gedragsverandering.
	Openbare ruimte en natuurbescherming We verhogen het niveau van de openbare ruimte in de wijken met een lagere Sociaal Economische Status extra. Dit komt de leefbaarheid in deze wijken sterk ten goede. In 2021 bereiden we de eerste projecten voor. De basis voor professioneel en planmatig beheer van de assets worden de komende periode verder op orde gebracht. Voor de realisatie en uitbreiding van het Natuurnetwerk Brabant ontwikkelen we circa 45 hectare nieuwe natuur binnen het grondgebied van de gemeente Helmond.
	Milieu In 2021 zal de RES worden vastgesteld door alle gemeenteraden in de regio en worden aangeboden aan het Rijk. Begin 2020 is het landelijke Schone Lucht Akkoord (SLA) getekend. Om de luchtkwaliteit te monitoren zal vanaf 2021 worden deelgenomen aan het regionaal luchtmeetnetwerk waarbij in Zuidoost-Brabant circa 50 luchtkwaliteitssensoren worden geplaatst, waarvan vier in Helmond. We starten in 2021 met het uitrollen van de maatregelen van de 2e fase van de Kadernota Afval. In de Peelgemeenten wordt samengewerkt om de rijksbijdrage voor de Uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie binnen te halen.
	Bestuur en organisatie In 2021 zal het communicatieplan bewustwording informatiebeveiliging en privacy worden uitgevoerd. Vanuit het programma Digitale Stad realiseren we projecten waarmee we de kansen die digitalisering kan bieden optimaal benutten. Tegelijkertijd willen we ervoor zorgen dat iedereen in Helmond mee kan doen (digitale inclusie). In de onderlinge afstemming tussen gemeente, Helmond Marketing en VVV willen we bekijken hoe we de totale taken rond stads promotie het beste kunnen verdelen, als ook hoe we op termijn door betere samenwerking besparingen kunnen gaan realiseren.

1.3 Financiële begroting in 1 oogopslag

Waar gaat het naar toe? **Uitgaven**

€ 434,7 miljoen

1		Veiligheid en handhaving	€ 8,1 miljoen	8		Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	€ 39,3 miljoen
2		Werk en inkomen	€ 80,2 miljoen	9		Stedelijke vernieuwing	€ 5,8 miljoen
3		Zorg en welzijn	€ 54,9 miljoen	10		Verkeer en mobiliteit	€ 3 miljoen
4		Jeugd en onderwijs	€ 53,8 miljoen	11		Openbare ruimte en natuurbescherming	€ 18,6 miljoen
5		Cultuur, toerisme en recreatie	€ 12,8 miljoen	12		Milieu	€ 19 miljoen
6		Sport en bewegen	€ 7,9 miljoen	13		Bestuur en organisatie	€ 7 miljoen
7		Economisch beleid en werkgelegenheid	€ 4,8 miljoen	14		Algemene dekkingsmiddelen	€ 119,5 miljoen

De begroting van de gemeente Helmond geeft een beeld van de inkomsten en uitgaven. Zo is inzichtelijk waar de inkomsten vandaan komen en waar we deze aan uitgeven. Hiervoor wordt het geld verdeeld over de 13 beleidsprogramma's en de Algemene dekkingsmiddelen. Deze 14 onderdelen worden toegelicht in hoofdstuk 3 van de begroting, waar per programma wordt ingegaan op wat we willen bereiken, wat we daarvoor doen en wat het mag kosten.

2 Budgettair kader en financiële ontwikkelingen

Algemeen

De coronacrisis heeft een grote impact, ook op onze gemeentelijke begroting. De maatregelen om de gevolgen voor de volksgezondheid te beperken en de daaruit volgende economische en sociale effecten raken ook onze gemeente en ook naar de toekomst toe is er veel onzeker en onduidelijk. Het Centraal Planbureau (CPB) acht de kans groot dat de coronacrisis leidt tot blijvende economische schade, zowel op de middellange als op lange termijn.

Naast de ambities uit het coalitieakkoord 'Helmond. Stad in Beweging.' en de Strategische Agenda staan we voor extra uitdagingen die voortkomen uit de coronacrisis. Voorop staat dat de gemeente Helmond al jaren een solide en gezond financieel beleid voert en dit ook naar de toekomst toe wil blijven houden. En dat wordt niet makkelijk, gezien alle onzekerheden die er ook nog op andere gebieden zijn. Zo wordt het gemeentefonds herijkt en door een andere verdeling van de beschikbare rijksmiddelen zullen voor- en nadeelgemeenten ontstaan. De impact hiervan voor onze gemeente wordt pas duidelijk bij de decembercirculaire 2020. Wel heeft het Rijk besloten om, als onderdeel van het compensatiepakket coronamaatregelen, de jaarlijkse toename of afname van het gemeentefonds (accres) te bevriezen voor de jaren 2020 en 2021. Hierdoor is voor die jaren duidelijk wat we financieel gezien van het Rijk mogen verwachten.

Daarnaast hebben we te maken met tekorten op de woningmarkt, druk op de arbeidsmarkt, uitdagingen op het gebied van mobiliteit en eveneens - als gevolg van de coronacrisis - extra druk op het sociaal domein, de negatieve uitwerking op het (regionale) voorzieningenniveau, maar ook extra kansen voor digitalisering en duurzaamheid.

In de programmabegroting 2020-2023 hebben we aangegeven dat we het financieel beleid gaan herijken om daarmee ook in de toekomst een verantwoord en solide financieel beleid te kunnen blijven voeren. Hierbij is met name gekeken naar de reserves en voorzieningen. De vertaling hiervan is opgenomen in de nieuwe nota reserves en voorzieningen die bij deze begroting separaat aan u wordt voorgelegd.

Budgettair beeld

De programmabegroting 2020 - 2023 was meerjarig sluitend met in het jaar 2023 een saldo van € 1,4 miljoen. Ook de wijzigingen van de gemeentefondsuitkering die volgen uit de circulaire, zorgen per saldo voor een positieve bijstelling van de beschikbare ruimte. Dit zorgt ervoor dat het vertrekpunt voor de programmabegroting 2021 - 2024 positief is. De ambities uit het coalitieakkoord zijn al meerjarig in de begroting vertaald. Beleidsintensivering doen zich voor als gevolg van nieuwe ontwikkelingen en bijstellingen ten aanzien van het bestaande beleid. Omdat het volume aan beleidsintensivering groter was dan de beschikbare ruimte stellen we een aantal ombuigingen voor om de programmabegroting 2021-2024 sluitend te maken. Hierdoor laat de begroting in alle jaren een positief saldo zien en in het jaar 2024 een structureel saldo van € 185.000.

Incidentele ruimte

Vanuit de programmabegroting 2020 - 2023 hebben we nog € 7,1 miljoen beschikbaar aan incidentele middelen. Ook hebben we door een herijking van onze reserves aanvullende incidentele ruimte kunnen vrijspelen.

Hierover hebben we u geïnformeerd in de perspectiefnota 2021 – 2024. Door de financieringsreserve op andere wijze in te zetten neemt de beschikbare ruimte toe met € 57,7 miljoen en dit bedrag is toegevoegd aan de algemene reserve. Ook een bestaande bestemmingsreserve (ODZOB) van € 0,47 miljoen is niet meer nodig en ook deze kan toegevoegd worden aan de algemene reserve.

Per saldo bedraagt de incidentele ruimte € 65,3 miljoen. Een gedeelte van dit bedrag zetten we nu in voor het Integraal Huisvestingsplan (IHP) 2024 (€ 3,25 miljoen), digitalisering (€ 6 miljoen), en de impuls voor corona (€ 11,7 miljoen). De benodigde middelen van € 3,25 miljoen voor jaarschijf 2025 van het IHP reserveren we. Daarnaast stellen we voor de reserve Sociaal Domein op te hogen met € 5 miljoen en een nieuwe reserve voor Stedelijke Investerings in te stellen ter hoogte van € 3 miljoen. Voor de reserve Stedelijke Investerings wordt € 700.000 onttrokken aan de incidentele ruimte. Het bedrag wat resteert blijft beschikbaar in de algemene reserve.

Integraal Huisvestingsplan

In de begroting 2020 is onderkend dat voor de uitvoering van fase 1 van het IHP een extra bedrag van € 9,75 miljoen nodig is. Door temporisering van de plannen van fase 1 wordt dit bedrag ingezet voor de jaren 2023 - 2025. Bij deze begroting wordt de tranche van € 3,25 miljoen voor jaarschijf 2024 beschikbaar gesteld. Dekking hiervoor komt uit de hiervoor genoemde incidentele ruimte van € 7,1 miljoen van de begroting 2020 - 2023. Deze ruimte was deels nog beschikbaar voor investeringen.

Sociaal Domein

De vraag naar Jeugdhulp en Maatschappelijke Ondersteuning is de afgelopen jaren aanzienlijk toegenomen. De beschikbaar gestelde middelen via het gemeentefonds hebben hiermee niet gelijke tred gehouden. De kosten zijn hoger dan de beschikbare middelen waardoor de financiële omstandigheden van het Sociaal Domein ingrijpend zijn veranderd.

In 2018 is in het coalitieakkoord besloten dat de beschikbare financiële middelen voor het sociaal domein ook in de toekomst binnen dit domein moeten worden uitgegeven, maar ook dat mogelijke tekorten binnen dit domein moeten worden opgelost. Vanaf de begroting 2021 wordt deze ontschotting losgelaten. Structureel wordt er vanuit de algemene middelen € 4,1 miljoen toegevoegd voor Wmo en Jeugd en € 2,4 miljoen voor participatie (Senzer). Daarnaast voeden we de Reserve Sociaal Domein met € 5 miljoen.

Reserve Stedelijke investeringen

Helmond heeft de ambitie om de komende jaren flink te blijven groeien. Die groei brengt ook nieuwe investeringen en risico's met zich mee, zoals uitbreiding en transformaties binnen bestaand stedelijk gebied, maar ook in de bereikbaarheidsopgave, werklocaties, leefbaarheid en energietransitie. Naast deze investeringen moeten ook de (bestaande) wijken verder ontwikkeld worden om de stad leefbaar en aantrekkelijk te houden voor de huidige bewoners en nieuwkomers. Om ook ruimte te houden voor deze fysieke investeringen wordt voorgesteld een reserve stedelijke investeringen in te stellen en hierin een bedrag van € 3 miljoen te storten. Deze reserve wordt ingezet voor de financiering van fysieke investeringen in stedelijke vernieuwing- en/of ontwikkelingsprojecten die bijdragen aan de groei van de stad. Een deel van de voeding van deze reserve komt uit de bestaande reserve stedelijke vernieuwing en de restant budgetten voor Helmond West (samen € 1,3 miljoen). Het resterende bedrag van € 1,7 miljoen komt deels uit het begrotingssaldo (€ 1 miljoen) en deels uit de incidentele ruimte (€ 0,7 miljoen).

2.1 Grondslagen begroting

Grondslagen

Voor de begroting 2021 hebben we de onderstaande grondslagen en uitgangspunten gehanteerd.

Omschrijving	Grondslagen
Lonen en sociale lasten	2%
Prijzen	2,40%
Algemene uitkeringen	Meicirculaire 2020
Onroerendezaakbelasting	WOZ-waarde en tariefindex 1,5%
Overige lokale heffingen:	
- Afvalstoffenheffingen	Kostendekkend
- Overige heffingen	Zie paragraaf Lokale heffingen
Tarieven	Kostendekkend
Omslagrente	1%
Aantal inwoners	92.671
Aantal woningen (exclusief recreatie)	41.384

2.2 Budgettair kader

In deze paragraaf wordt een totaaloverzicht gegeven van alle beschikbare middelen en de inzet hiervan voor beleidsintensivering. Het vertrekpunt is de door uw raad vastgestelde Programmabegroting 2020 - 2023.

De actualisatie van het budgettair kader leidt tot het volgende budgettaire beeld:

- is negatief / (bedragen x € 1.000)

Actuele begroting 2020-2023	2021	2022	2023	2024
Budgettair beeld	Begroting	Meerjarenbegroting		
Oorspronkelijke begroting 2020-2023	280	0	1.433	0
Verwerkte raadswijzigingen	0	0	0	0
Saldo actuele begroting 2020-2023	280	0	1.433	0

Nieuwe ontwikkelingen begroting 2021-2024	2021	2022	2023	2024
Beschikbare ruimte				
Algemene uitkering	3.550	2.890	1.140	551
Ombuigingen	1.640	2.365	4.247	5.525
Vrije budgetruimte	2.599	2.329	806	429
Totaal beschikbare ruimte perspectiefnota	7.789	7.584	6.193	6.505

Beleidsintensivering	-7.975	-7.135	-7.140	-6.320
Overige technische mutaties				
Totaal besteding beschikbare ruimte	-7.975	-7.135	-7.140	-6.320

Saldo ontwerp begroting 2021-2024	94	449	486	185
-----------------------------------	----	-----	-----	-----

Toelichting

Het startpunt van het budgettair kader is het saldo van de vorige programmabegroting 2020-2023. Deze begroting was meerjarig sluitend met een positief saldo van € 280.000 in 2021 en € 1,4 miljoen in 2023.

Beschikbare ruimte: Ruimte ontstaat enerzijds door externe ontwikkelingen, zoals het gemeentefonds en anderzijds door meevallers of het vrijmaken van budgetten. In deze begroting leidt de bijstelling van het gemeentefonds in de diverse circulaire tot extra ruimte. Een toelichting hierop is opgenomen in paragraaf 2.3.1.

Zoals al in de perspectiefnota is aangegeven, hebben we keuzes moeten maken om een sluitende begroting te kunnen presenteren. Als gevolg daarvan worden een aantal bestaande begrotingsposten op een andere manier ingezet, de zogenaamde ombuigingen. Dit hebben we kunnen doen binnen de ambities en afspraken uit het coalitieakkoord. Een overzicht van de ombuigingen is opgenomen in paragraaf 2.3.2 en in de betreffende programma's worden deze toegelicht.

Daarnaast is de planning van de investeringen herzien (zie ook de 2^e berap 2020) en deze verschuiving leidt tot lagere kapitaallasten in de eerste jaren. De ruimte die hierdoor ontstaat wordt

ingezet als dekking voor deze begroting. In paragraaf 2.3 is een specificatie en een toelichting opgenomen van de beschikbare ruimte.

Besteding beschikbare ruimte: de ruimte die ontstaat wordt ingezet voor beleidsintensivering. Een overzicht hiervan is opgenomen in paragraaf 2.4 en in de afzonderlijke programma's worden deze toegelicht.

In het saldo programmabegroting 2021-2024 zijn alle ontwikkelingen verwerkt, waarna het meerjarig saldo over alle jaren positief - en daarmee sluitend - is.

2.3 Beschikbare ruimte

In deze paragraaf geven we inzicht in de financiële uitgangspositie voor de begroting 2021-2024 en de budgettaire ruimte die we beschikbaar hebben.

2.3.1 Beschikbare ruimte gemeentefonds

In de Perspectiefnota - doorkijk meerjarenbegroting 2021-2024 - hebben wij u geïnformeerd over de financiële gevolgen die voortkomen uit de september- en decembercircularen 2019. Dit leidde over alle jaren tot een positieve bijstelling van de beschikbare ruimte in de jaren 2021 - 2024. Conform onze spelregels ramen wij de algemene uitkering bij de begroting op basis van de meicirculaire 2020.

In onderstaande tabel zijn de effecten van deze drie circularen verwerkt.

Beschikbare ruimte			2021	2022	2023	2024	I/S
Algemene uitkering							
Beschikbare ruimte septembercircularen gemeentefonds 2019	S	€	2.140 €	1.910 €	1.080 €	1.080	S
Beschikbare ruimte decembercircularen gemeentefonds 2019	S	€	360 €	344 €	352 €	356	S
Beschikbare ruimte meicirculaire gemeentefonds 2020	S	€	1.050 €	636 €	-292 €	-885	S
Beschikbare ruimte algemene uitkering		€	3.550 €	2.890 €	1.140 €	551	

1. Circulaire(s)

De raming van de algemene uitkering voor de jaren 2021 en verder is gebaseerd op de meicirculaire 2020. De bijdragen die gemeenten ontvangen via het gemeentefonds worden voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Als het Rijk minder geld uitgeeft, keert zij ook minder uit aan gemeenten en omgekeerd geldt dat als het Rijk meer geld uitgeeft gemeenten ook meer ontvangen (het zogenoemde 'trap op trap af systeem'). De afgelopen jaren heeft deze systematiek tot onrust geleid bij gemeenten en provincies. Als onderdeel van het compensatiepakket coronamaatregelen is door het Rijk besloten om de jaarlijkse toename of afname van het gemeentefonds (accres) te bevriezen voor de jaren 2020 en 2021. Hierdoor beweegt de algemene uitkering in deze jaren niet meer mee met de rijksuitgaven. Vanaf 2023 verwacht het Rijk minder uit te geven aan zorgkosten en conform de systematiek 'trap op trap af' daalt daardoor de bijdrage aan gemeenten.

Herverdeling gemeentefonds

Eigenlijk zou de meicirculaire 2020 de resultaten van de herverdeling van het gemeentefonds bevatten. Maar voor het klassieke (algemene) deel van het gemeentefonds is aanvullend onderzoek nodig en voor het sociaal domein wordt een nadere analyse uitgevoerd om de grootste afwijkingen in beeld te brengen. Daarom is de invoering van de nieuwe verdeling van het gemeentefonds met één jaar uitgesteld naar 2022. De besluitvorming over de nieuwe verdeling wordt naar verwachting door het Rijk verwerkt in de decembercircularen 2020 en de consequenties daarvan nemen we op in de begroting 2022 - 2025

Sociaal Domein

Voor de periode 2019 tot en met 2021 heeft het Rijk incidenteel € 1 miljard beschikbaar gesteld voor de Jeugdzorg. Voor Helmond betekent dit een bijdrage van € 1,9 miljoen in 2021 en deze is opgenomen in de begroting. Echter hebben Binnenlandse Zaken, de VNG en de provinciale toezichthouders in een richtlijn afgesproken dat deze middelen voor de jaren 2022 - 2024 in de begroting als stelpost opgenomen mogen worden. In onze begroting is deze richtlijn gevolgd en zijn de inkomsten van het gemeentefonds via een stelpost opgehoogd met € 1,9 miljoen. Inmiddels heeft het Rijk ook voor het jaar 2022 incidenteel de geraamde € 1,9 miljoen beschikbaar gesteld.

2. Inzet taakmutaties

In de meicirculaire zijn ook middelen opgenomen die voor een bepaalde taak beschikbaar worden gesteld. Omdat deze gekoppeld zijn aan een zeker doel worden deze middelen - maar ook eventuele kortingen op deze uitkeringen - conform ons beleid doorvertaald naar de betreffende producten. Het effect hiervan op het budgettaire beeld is daardoor nihil.

Onderstaande tabellen bevatten een overzicht van alle taakmutaties, waarbij is aangegeven voor welk programma de middelen worden ingezet. Hierbij is een verdeling gemaakt in mutaties op de integratieuitkering Sociaal Domein en overige taakmutaties. Voor een inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar Raadsinformatiebrief 68 van 24 juni 2020.

Mutaties Sociaal Domein

Progr.	Mutaties Sociaal Domein septcirc 2019 -meirc 2020	2021	2022	2023	2024	I/S
2	Participatie- reïntegratie nieuwe doelgroepen	36.775	40.665	44.558	48.134	S
2	Participatie WSW	262.874	473.398	329.485	315.536	S
2	Inzet middelen participatie bij Senzer	-299.649	-514.063	-374.043	-363.670	S
3	WMO (onderdeel beschermd wonen) loon- en prijsbijstelling	702.146	706.603	706.615	706.615	S
3	WMO (onderdeel beschermd wonen) uitname WLZ	-6.110.877	-6.110.877	-6.110.877	-6.110.877	S
3	Minder lasten sociaal domein door uitname WLZ	6.110.877	6.110.877	6.110.877	6.110.877	S
4	Jeugd Voogdij 18+	-105.613	-105.613	-105.613	-105.613	S
Totale verhoging budget		596.533	600.990	601.002	601.002	

Overige taakmutaties

Progr.	Overige taakmutaties en doeluitkeringen	2021	2022	2023	2024	I/S
2	Integratie-uitkering inburgering	142.300	316.300	348.000	348.000	S
2	Armoedebestrijding kinderen	-22.700	-22.700	-22.700	-22.700	S
3	LHBTI- emancipatiebeleid	20.000	20.000			I
3	Maatschappelijke opvang en vrouwenopvang: mutatie door actualisatie berekening	-13.600	-13.600	-13.600	-13.600	S
7	Versterking arbeidsmarktregio's (t/m 2025)	384.600	398.600	398.600	398.600	S
Totale verhoging budget		510.600	698.600	710.300	710.300	

2.3.2 Ombuigingen

Om de programmabegroting 2021-2024 sluitend te maken, hebben we keuzes moeten maken en zijn ombuigingen noodzakelijk gebleken. Hierbij is per programma bekeken welke budgetten verlaagd konden worden, dan wel op termijn niet meer nodig zijn. De middelen die hiermee vrijgespeeld zijn, worden ingezet om de tekorten in het sociaal domein af te dekken en noodzakelijke intensiveringen te kunnen doen. Een nadere toelichting op de ombuigingen is opgenomen in het betreffende programmahoofdstuk.

- is negatief / (bedragen x €1000)

Progr.	Ombuigingen	2021	2022	2023	2024	I/S
3,4	Afschaffen open-huis constructie SD	-	-	300	300	S
3	Overige taakstelling Wmo*	178	389	328	343	S
4	Overige taakstelling Jeugd*	122	111	84	107	S
4	Aanscherpen toegang jeugdhulp	200	500	500	750	S
5	Citymarketing	-	-	100	100	S
5	Samenvoegen bibliotheek en kunstkwartier / verhuren vrijkomen gebouw**	-75	-	520	520	S
6,11,10,12	Overige bezuinigingen*	50	50	50	50	S
7	Besparingen programma economie	135	130	130	120	S
9	Impuls centrum***	50	50	50	50	S
11	Zelfservice fietsenstalling****	155	310	310	310	S
AD	Werkbudgetten bedrijfsvoering	575	575	575	575	S
AD	Post onvoorzien	250	250	250	250	S
AD	Reservering indexering	-	-	-	1.300	S
Structurele ombuigingen		1.640	2.365	3.197	4.775	S

4	Inzet reserve Sociaal Domein (incidenteel)	-	-	1.050	750	I
----------	---	----------	----------	--------------	------------	----------

Totale ombuigingen	1.640	2.365	4.247	5.525		
---------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--	--

* Onderdelen worden afzonderlijk in de programma's toegelicht.

** Afhankelijk van nadere uitwerking kunnen bedragen fluctueren

*** Voor dit bedrag wordt 3 miljoen geïnvesteerd in centrum in 2021-2024

**** wel investering noodzakelijk in 2021

2.3.3 Vrije budgetruimte - Reële planning investeringen

Al vele jaren hebben wij een onderbesteding waar het gaat om onze investeringsportefeuille. Van de geplande investeringen geven wij jaar-op-jaar maar een beperkt deel uit. Vandaar dat de planning van de investeringen herzien is om daarmee de uitgaven beter en reëler te kunnen spreiden over toekomstige jaren. Dit geeft een betrouwbaarder beeld, zowel voor de uitvoering van de investeringen als ook voor de financiële vertaling in de begroting.

Uitgangspunt bij het reëel ramen is dat voor het realiseren van een project drie fasen worden doorlopen:

- Fase 1: planontwikkeling
- Fase 2: uitvoering
- Fase 3: daadwerkelijke betaling

De nu in de planning opgenomen bedragen vormen de inschatting voor fase 3 namelijk het benodigde budget voor de betaling van het betreffende project. Dit betekent niet dat projecten later tot uitvoering komen maar dat alleen de financiële vertaling is opgenomen in het investeringsprogramma. Als voor fase 1 en 2 voorbereidingskosten nodig zijn, vragen we in de beraps een voorbereidingskrediet aan. Mocht een project sneller dan gepland uitgevoerd worden, dan wordt ook het krediet naar voren gehaald en informeren we u hierover in de berap.

Als gevolg van het reëel ramen van de investeringen, wijzigen de kapitaallasten in de komende begrotingsjaren. Conform de regelgeving in het BBV starten wij met afschrijven vanaf het boekjaar

volgend op het jaar waarin het kapitaalgoed gereed komt / verworven wordt. Door investeringen op te schuiven in tijd, zijn ook de kapitaallasten in de eerste jaren lager. De ruimte die hierdoor ontstaat wordt in deze begroting als dekking opgenomen.

2.4 Besteding beschikbare ruimte

In voorgaande paragraaf is inzicht gegeven in de financiële uitgangspositie voor de begroting 2021-2024 en de budgettaire ruimte die we beschikbaar hebben. In deze paragraaf gaan we in op de besteding van deze ruimte. De mutaties die aangeduid zijn met I zijn incidenteel en met S zijn structureel.

2.4.1 Besteding beschikbare ruimte voor beleidsintensivering

De beschikbare ruimte wordt gebruikt om beleidsintensiveringen te kunnen doen. Hiermee kunnen we op een duurzame manier invulling geven aan de uitdagingen die we als gemeente op meerdere aandachtsgebieden hebben. De intensiveringen hebben o.a. betrekking op veiligheid, het sociaal domein, het voorzieningenniveau, het tekort aan woningen en digitalisering. Een overzicht van alle intensiveringen is opgenomen in onderstaande tabel. Een nadere toelichting op deze kosten is opgenomen in het betreffende programmahoofdstuk.

- is negatief / (bedragen x €1000)

Progr.	Besteding ruimte t.b.v. beleidsintensivering	2021	2022	2023	2024	I/S
1	Benchmark Veiligheid en Naleving	-300	-300	-300	-300	S
1	Taskforce RIEC	-	-	-70	-70	S
2	Participatie (Senzer)	-	-1.100	-1.100	-2.400	S
2,3,4,8	Stadsleerbedrijf	-878	-878	-878	-828	S
	Dekking herschikking middelen binnen de programma's 2, 3, 4, 8	878	878	878	828	S
3	Wmo	-300	-300	-300	-300	S
4	Zuiderbos	-300				I
4	Jeugd	-3.800	-3.800	-3.800	-3.800	S
5	Omroep Helmond	-25	-25	-	-	I
5,11,13	Onderhoud openbare ruimte	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	S
	Dekking uit degeneratievergoedingen	250	250	250	250	S
	Dekking uit kapitaallastenplafond	500	500	500	500	S
5	Voortzetten subsidie Cacaofabriek	-	-150	-150	-150	S
6	Berkendonk aflopende budgetten beheer en exploitatie	-150	-150			I
	Dekking reserve Groene peelvallei	150	150			I
8	Omgevingswet*	-290	-450	-200	-200	I
8	Brainport Smart District	-	-	-500	-500	I
9	Instelling reserve Stedelijke Investerings	-1.000	-	-	-	I
10	Bereikbaarheid van/naar en binnen Helmond	-300	-200	-200	-200	S
10	Fietsagenda	-50	-50	-	-	I
11	Stijging reiniging wegen	-420	-420	-420	-420	S
12	Dekking stijging reiniging wegen	190	190	190	190	S
12	Plan van aanpak Luchtkwaliteit	-100	-100	-100	-100	I
13	Digitale Stad	-650	-650	-650	-650	S
	Dekking digitale stad uit subsidies	150	150	150	150	S
13	Dekking ruimte kapitaallastenplafond (uitruil IVP met reserve)	220	370	610	1.030	S
AD	Impuls woningbouw	-1.400	-1.400	-1.400	-1.400	S
AD	Dekking via projecten / GREX, exploitatiebijdrage derde, leges en precario**	1.400	1.400	1.400	1.400	S
AD	Formatie museum	-50	-50	-50	-50	S
AD	Verschuiving onderhoud van exploitatie naar investering	-	-	-	1.700	S
AD	Indexering kapitaallasten	-	-	-	-40	S
	Dekking uit accres gemeentefonds	-	-	-	40	S
AD	areaalontwikkeling	-	-	-	-226	S
	opbrengsten belastingen	-	-	-	226	S
AD	Digitalisering van invest. naar exploitatie (vervanging, privacy, beveiliging)	-2.200	-2.100			I
	Onttrekking reserve Automatisering	2.200	2.100			I
AD	Aanvullen reserve Sociaal Domein	-700	-	-	-	I
Subtotaal besteding ruimte t.b.v. beleidsintensivering		-7.975	-7.135	-7.140	-6.320	

* vergt nog nader onderzoek naar structurele kosten

** Nader onderzocht wordt of alle extra kosten rendabel zijn

2.4.2 Overige technische mutaties

Overige technische mutaties komen voort uit diverse wijzigingen van autonome mutaties in de individuele begrotingsjaren en zijn budgettair neutraal. De voornaamste mutaties hebben betrekking op de volgende elementen:

- Ramen van de mutaties in de diverse grondexploitatieprojecten;
- De inzet van de diverse door uw raad geautoriseerde bestemmingsreserves in de meerjarenbegroting. In bijlage 5.5 - Reserves en voorzieningen - is een overzicht opgenomen van alle verrekeningen met reserves;
- Kapitaallasten voortkomend uit investeringen;
- Nominale ontwikkelingen (loon- en prijscompensatie);
- Herziening van de doorbelaste uren over de diverse programma's.

2.5 Crisis- en herstelnota

De coronacrisis heeft grote impact, ook voor de Helmondse samenleving. In de Crisis- en Herstelnota hebben we aangegeven dat we Helmond van een passende en doelgerichte injectie willen voorzien om daarmee de structuur van de stad te versterken. Waar mogelijk willen we sterker uit de crisis komen. Vandaar dat in de Crisis- en Herstelnota maatregelen zijn voorgesteld om de achteruitgang van de sociale structuur in de stad, en de vergroting van de tweedeling tegen te gaan. Hierbij wordt vastgehouden aan de al eerder ingezette koers zoals opgenomen in ons coalitieakkoord 'Helmond. Stad in Beweging.' en wordt aangehaakt bij de centrale lijnen van de Strategische Agenda.

De koppeling met deze agenda's betekent dat we voorstellen om daar te investeren waar het ook daadwerkelijk structuurversterking betekent. Via het Crisis- en Herstelpakket anticiperen we op generieke ontwikkelingen:

- Toename van sociale tweedeling;
- Daling/aantasting van de economische vitaliteit (en specifiek het culturele klimaat);
- Vooruitgang in sociaaleconomische structuur van de stad wordt geremd;
- Kansen door corona, zoals op de vlakken duurzaamheid, digitalisering en mobiliteit.

In onderstaande tabel zijn voor deze onderdelen impulsmiddelen voor een bedrag van € 11,7 miljoen gereserveerd. Dit is inclusief de voorbereidingskosten van personeel. De dekking hiervan komt uit de vrijgevallen financieringsreserve van € 57,7 miljoen. Bij de perspectiefnota is besloten deze toe te voegen aan de algemene reserve.

De genoemde bedragen in de tabel moeten als richtlijn beschouwd worden; een bedrag dat we verwachten te besteden aan de herstelagenda, maar dat door nieuwe inzichten of ontwikkelingen nog kan veranderen. De inzet van deze middelen zal daarom via een apart besluitvormingstraject aan uw raad worden voorgelegd.

Impulsen	2021	2022	2023	2024	Totaal 2021/2024
Het tegengaan van tweedeling in de samenleving					
Lokale Coalitie Aanpak Tweedeling in Helmond	€ 50	€ 50	€ 50	€ 50	€ 200
Multifunctionele Wijkaccommodatie in Rijpelberg *			€ 1.000	€ 1.750	€ 2.750
Creëren van extra perspectief jongeren (o.a. impuls Jeugdwerk en aanpak Binnenstad-Oost)	€ 500	€ 500	€ 500	€ 500	€ 2.000
Impuls voor onderhoud Openbare Ruimte in H-Noord, H-West, H-Oost en de Binnenstad	€ 200	€ 400	€ 400		€ 1.000
Een extra impuls voor de lokale economie					
Impuls voor versnelling doorontwikkeling Centrum Plus *		€ 1.000	€ 1.000		€ 2.000
Verdere opschaling richting energieneutraal Helmond		€ 200	€ 200	€ 100	€ 500
Extra ondersteuning bedrijven bij implementatie circulariteit	€ 50	€ 50			€ 100
Een betere aansluiting tussen opleiding/onderwijs en werk/arbeidsmarkt					
Tegengaan Jeugdwerkloosheid	€ 240	€ 110	€ 0		€ 350
Helmond Stagestad	€ 50	€ 50	€ 50		€ 150
Op niveau houden van het culturele klimaat					
Fundament voor door corona geraakte basis infrastructuur *	€ 375	€ 1.200	€ 425		€ 2.000
Extra impuls voor vergroten levendigheid in centrum	€ 150	€ 150			€ 300
Versnelling van digitalisering					
Extra inzet op digitale inclusie (i.c.m. aanpak van laaggeletterdheid)	€ 110	€ 110	€ 110		€ 330
Totaal aan impulsen	€ 1.725	€ 3.820	€ 3.735	€ 2.400	€ 11.680

* Er is nog geen rekening gehouden met structurele lasten

2.6 Investerings

De onderstaande investeringsvoorstellen voor de jaarschijf 2021 worden opgenomen in het Investeringsprogramma 2021 (verder IVP). De investeringsvoorstellen die opgenomen zijn in de jaren daarna komen op de lijst met "kansrijke investeringen". Conform onze nota investeringsbeleid vindt de afweging hierover plaats in de betreffende jaarschijf; voor 2022 is dit de Voorjaarsnota 2021. De kapitaallasten van alle investeringsvoorstellen zijn bij deze begroting wel volledig en meerjarig gedekt.

Ten opzichte van de kansrijke investeringen die in de begroting 2020 voor de jaarschijf 2021 waren opgenomen, zijn de volgende nieuwe investeringen toegevoegd:

- Ophoging investering in de openbare ruimte voor een totaalbedrag van € 1,9 miljoen. Dit wordt ingezet voor wegen, openbaar groen, bomen en natuur en recreatie;
- Vervanging afsluiting stadserf: € 300.000
- Voorbereidingskrediet vervanging brug Geldropseweg: € 200.000
- Parkeergarage Herenlaan € 1,075 miljoen
- Ontsluiting sport en beleefcampus de Braak € 800.000
- Invoering nieuw afvalstoffenbeleid € 517.000

Aanpassing afschrijvingstermijn wegen en sluizen

Bij het afschrijven van wegen hanteerden we een termijn van 30 jaar. Voor sluizen was geen afzonderlijke afschrijvingstermijn opgenomen in de afschrijvingstabel die onderdeel uitmaakt van de nota investeringsbeleid, maar daarvoor werd aangesloten bij de gehanteerde afschrijvingstermijn van wegen en bruggen, zijnde 30 jaar. Voorgesteld wordt de afschrijvingsduur van zowel de wegen als de sluizen te verlengen met 20 jaar en voortaan in 50 jaar af te schrijven. Dit is mogelijk op basis van de technische levensduur van wegen en sluizen, die langer is dan de nu gehanteerde 30 jaar. Met de hierdoor vrijgekomen ruimte kunnen de extra investeringen van € 1,9 miljoen in de openbare ruimte gedekt worden en daarnaast kan het kapitaallastenplafond met € 500.000 verlaagd worden om het onderhoud van de openbare ruimte uit te voeren. Dit is opgenomen als beleidsintensivering in deze begroting.

Daarnaast heeft het reëel ramen van investeringen, zoals toegelicht in paragraaf 2.3.3, tot gevolg dat er zowel verschuivingen in de jaren als ook in de investeringsbedragen hebben plaatsgevonden.

Gezien het grote investeringsvolume zal extra personele inzet noodzakelijk zijn. De hieruit voortkomende kosten worden op de betreffende projecten verantwoord.

Toelichtingen op de investeringen uit het IVP zijn opgenomen in de desbetreffende programma's.

		Bedragen x € 1.000				
Progr.	Investeringsprogramma 2021	2021	2022	2023	2024	Totaal
		IVP 2021	Kansrijke investeringen			
Vervangingsinvesteringen						
4	Speelvoorzieningen	€	250	€	250	750
11	Wegen regulier (ophoging jaarlijks 1 miljoen)	€ 3.200	€ 3.200	€ 3.200	€ 3.200	12.800
11	Opwaarderen openbare verlichting	€ 700	€ 700	€ 700	€ 700	2.800
11	Parkeergarage Herenlaan	€ 1.075	€ -	€ -	€ -	1.075
	dekking reserve onderhoud	€ -500	€ -	€ -	€ -	-500
11	Vervanging verkeerregelininstallaties (VRI's)	€ 100	€ 400	€ 400	€ 400	1.300
11	Openbaar groen (ophoging jaarlijks € 300.000)	€ 450	€ 450	€ 450	€ 450	1.800
11	Vervanging bomen	€ 450	€ 450	€ 450	€ 450	1.800
11	Vervanging natuur en recreatie	€ 150	€ 150	€ 150	€ 150	600
	Dekking ophoging openbare ruimte (4-7) uit verlenging afschrijvingstermijn wegen	€ -1.900	€ -1.900	€ -1.900	€ -1.900	-7.600
11	Vervanging afsluiting stadserf	€ 300	€ -	€ -	€ -	300
11	Vervanging Brug Geldropseweg	€ 200	€ 1.600	€ -	€ -	1.800
11	Rijpelbaan	€ -	€ 800	€ -	€ -	800
11	Kasteel Traverse	€ -	€ -	€ 2.600	€ -	2.600
11	Deurneseweg	€ -	€ -	€ -	€ 1.500	1.500
	Cofinanciering provincie (bereikbaarheidsakkoord)	€ -	€ -300	€ -	€ -	-300
12	Vervanging containers	€ 60	€ 60	€ 60	€ 60	240
12	Rioleringszorg (kostendekkend via rioolrecht)	€ 840	€ 2.490	€ 1.746	€ 1.793	6.869
	dekking rioolrecht	€ -840	€ -2.490	€ -1.746	€ -1.793	-6.869
AD	Onderhoud en vervanging van de ICT-infrastructuur	€ 700	€ 1.000	€ -	€ -	1.700
	Dekking onderhoud en vervanging van de ICT-infrastructuur	€ -700	€ -1.000	€ -	€ -	-1.700
Nieuw beleid						
6	Alternatieve infill kunstgrasvelden (was Knelpunten uitvoering voetbalvisie)	€ 500				500
6	Aanvulling sport en beleefcampus de Braak			p.m.		-
	Dekking algemene reserve t.b.v. meerkosten de braak			p.m.		-
7	Impuls innovatieve concepten vitalisering bedrijventerreinen	€ 500	€ 250	€ -	€ -	750
7	Doorontwikkeling Food Tech Brainport	€ 250	€ 500	€ -	€ -	750
9	Vergroten aantrekkelijkheid Centrum	€ -	€ 1.500	€ 1.500		3.000
9	Wijkinvesteringen - herstructurering en leefbaarheidsvraagstukken	€ -	€ -	€ 2.000	€ 2.000	4.000
10	Regionale Bereikbaarheidsagenda	€ 500	€ 2.400	€ 2.400	€ 1.800	7.100
10	Flankerende maatregelen N279		€ 1.500	€ 1.000	€ -	2.500
10	Uitvoering Fietsagenda Helmond	€ 200	€ 500	€ -	€ -	700
11	Aanpassing fietsenstalling station	€ 410	€ -	€ -	€ -	410
11	Ontsluiting sport en beleefcampus de Braak	€ 800	€ 317	€ 1.000	€ -	2.117
12	Invoering nieuw afvalstoffenbeleid	€ 517				517
	Dekking afvalstoffenheffing	€ -517				-517
12	Uitvoering Natuurontwikkeling in kader van B5-bod	€ 500	€ 500	€ -	€ -	1.000
AD	Verduurzamen gemeentelijk vastgoed	€ 250	€ 250	€ 250	€ 250	1.000
AD	Huis voor de stad*	€ 9.000	€ 15.000	€ 10.600	€ -	34.600
	Dekking uit reguliere begroting	€ -9.000	€ -15.000	€ -10.600	€ -	-34.600
Realistische raming investeringsprogramma		21.652	32.767	28.756	14.503	97.678

* reeds besloten

Bij de begroting 2018 zijn onderstaande investeringen reeds meerjarig vastgesteld. Uitzondering daarop is de investering Programma onderwijshuisvesting; deze is vastgesteld voor de periode 2018-2023 en voor de ophoging van fase 1 is in de jaarschijf 2024 € 3,25 miljoen opgenomen welke in deze begroting aanvullend wordt vastgesteld.

Progr.	Meerjarig vastgestelde investeringen uit begroting 2018, 2019 en 2020	Investeringsplanning				Totaal
	Bedragen x 1.000	2021	2022	2023	2024	
Vanuit programmabegroting 2018-2021 en 2020-2023						
4	Programma onderwijshuisvesting periode 2018-2022 € 14,4 mln.	€ 2.500	€ 2.500	€ 3.250	€ 3.250	€ 11.500
12	Verduurzaming sportaccommodaties € 0,43 mln.	€ 130	€ -	€ -	€ -	€ 130
6	Investering Sportpark de Braak € 24,95 mln.	€ 8.500	€ 9.000	p.m.	€ -	€ 17.500
Totaal (lasten reeds afgedekt)		€ 11.130	€ 11.500	€ 3.250	€ 3.250	€ 29.130

Handreiking kapitaallasten nieuwe (her)investeringen

De provincie beoordeelt als toezichthouder het structureel en reëel evenwicht van de begroting inclusief (de lasten van) het nieuwe beleid. Om duidelijkheid te geven over de manier waarop de ramingen van kapitaallasten in de begroting beoordeeld worden heeft de provincie een handreiking

opgesteld. Hierin is opgenomen dat 50% van de kapitaallasten geraamd moeten worden in het jaar van gereedkomen. Dit betreft één van de drie mogelijkheden die voorgeschreven is in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Gemeente Helmond hanteert – net als veel andere gemeenten, de systematiek waarbij gemeenten de mogelijkheid hebben te starten met afschrijven vanaf het boekjaar volgend op het jaar waarin een investering gereed is. Hierover zijn we nog in gesprek met de provincie en een aantal gemeenten. Om toch te voldoen aan de eis van de provincie is extra comptabel de gewenste berekening gemaakt en zijn de benodigde kapitaallasten gereserveerd.

2.7 Meerjarenraming

Meerjarenbegroting		2021	2022	2023	2024
Lasten (excl. stortingen reserves)					
01	Veiligheid en handhaving	8.078	7.973	7.942	7.941
02	Werk en inkomen	79.458	84.168	82.907	82.554
03	Zorg en welzijn	54.918	54.789	54.339	54.322
04	Jeugd en onderwijs	53.730	53.185	52.961	52.761
05	Cultuur, toerisme en recreatie	12.804	12.731	12.554	12.534
06	Sport en bewegen	7.924	7.816	7.464	7.441
07	Economisch beleid en werkgelegenheid	4.797	3.532	3.280	3.255
08	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	39.273	28.700	27.580	23.787
09	Stedelijke vernieuwing	3.092	2.836	2.568	2.469
10	Verkeer en mobiliteit	3.039	2.633	2.177	2.169
11	Openbare ruimte en natuurbescherming	18.598	18.308	18.226	18.164
12	Milieu	19.035	19.047	18.229	18.227
13	Bestuur en organisatie	6.706	8.597	9.727	11.713
14	Algemene dekkingsmiddelen	37.889	42.735	43.775	43.002
Totaal lasten		349.340	347.050	343.730	340.340
Baten (excl. onttrekkingen reserves)					
01	Veiligheid en handhaving	771	667	667	667
02	Werk en inkomen	39.326	40.326	40.326	40.326
03	Zorg en welzijn	3.258	3.258	3.258	3.258
04	Jeugd en onderwijs	6.091	6.091	6.091	6.091
05	Cultuur, toerisme en recreatie	2.807	2.807	3.327	3.327
06	Sport en bewegen	1.530	1.902	1.794	1.794
07	Economisch beleid en werkgelegenheid	249	249	249	249
08	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	37.400	26.985	27.054	23.222
09	Stedelijke vernieuwing	135	135	135	135
10	Verkeer en mobiliteit	129	129	129	129
11	Openbare ruimte en natuurbescherming	4.303	4.303	4.303	4.303
12	Milieu	21.968	21.968	21.968	21.968
13	Bestuur en organisatie	1.945	1.945	1.945	1.945
14	Algemene dekkingsmiddelen	221.090	225.628	228.638	230.747
Totaal baten		341.002	336.392	339.884	338.160
Resultaat programma's		-8.338	-10.658	-3.846	-2.180

Verrekeningen met reserves				
Stortingen in reserves	85.390	330	324	497
Onttrekkingen aan reserves	93.822	11.437	4.656	2.862
Totaal verrekeningen met reserves	8.432	11.107	4.332	2.365
Totaal resultaat programma's	94	449	485	185

2.8 Hoofdpunten weerstandsvermogen

2.8.1 Ontwikkeling weerstandsvermogen

Bij deze begroting worden zowel het risicoprofiel als de beschikbare weerstandscapaciteit geactualiseerd ten opzichte van de jaarrekening 2019. In onderstaande tabel is het verloop van het weerstandsvermogen weergegeven. Een verdere toelichting hierop komt terug in de paragraaf 4.2 weerstandsvermogen en risicobeheersing.

In de financiële verordening is opgenomen dat onze ratio weerstandsvermogen minimaal 1,5 moet zijn. De huidige ratio van 2,17 voldoet daar ruimschoots aan, maar moet wel gezien worden in relatie tot de toevoeging van de financieringsreserve van € 57,7 miljoen aan de algemene reserve. Doordat deze reserve een andere bestemming heeft gekregen is de ratio fors gestegen. Door deze eenmalige storting hebben we een aantal impulsen in deze begroting kunnen doen, o.a. voor corona, digitalisering, het versterken van onze reserve Sociaal Domein en het instellen van een reserve Stedelijke Investerings. Daarnaast is ook onze financiële weerbaarheid verbeterd. Echter gezien de onzekere toekomst (ontwikkelingen corona) en de forse uitdagingen op het gebied duurzaamheid, digitalisering en mobiliteit is dit gewenst, maar ook noodzakelijk om ook in de toekomst een structureel gezonde financiële huishouding te hebben.

(bedragen x € 1.000)

Beschikbare weerstandscapaciteit	1-1-2020	1-1-2021*
Incidentele weerstandscapaciteit	69.601	107.641
Structurele weerstandscapaciteit	1.630	2.100
Totale weerstandscapaciteit	71.231	109.741

Totaal aan specifieke risico's	46.254	50.583
---------------------------------------	---------------	---------------

Weerstandsvermogen	1,54	2,17
---------------------------	-------------	-------------

* Normaliter wordt voor de beschikbare weerstandscapaciteit de stand per 1 januari genomen. Het is echter een bewogen jaar met veel ontwikkelingen via de algemene reserve, derhalve presenteren we u de weerstandscapaciteit ná verwerking van de voorliggende programmabegroting en reeds besloten claims.

3 Beleidsprogramma's

3.1 Programma 01: Veiligheid en handhaving

3.1.1 Wat willen we bereiken?

We willen een stad zijn waar men graag woont, werkt en verblijft. En waar iedereen meedoet en zich veilig voelt. Dit vereist een stevige basis op het gebied van veiligheid, 'dichtbij', in en rond de woning, in de straat en in de buurt. Maar ook in het centrum van de stad, in winkelgebieden en op bedrijventerreinen. We werken hard en voortvarend aan het zo goed mogelijk voorkomen van veiligheidsproblemen en het vergroten van het veiligheidsgevoel. Problemen die zich tóch voordoen, pakken we zoveel mogelijk integraal aan. Samen met onze partners zoals politie, Openbaar Ministerie, welzijnsinstellingen, onderwijs en andere gemeenten. En vooral ook samen met onze inwoners en ondernemers. Want in die samenwerking ligt de sleutel om te komen tot een veilige stad en een veilige regio.

Het gaat echter niet alleen om het betrekken van de inwoners en ondernemers, maar ook om hen medeverantwoordelijk te laten zijn. En dat veronderstelt ook dat zij zelf keuzes moeten kunnen maken in en voor een aanpak. Met de overheid in een faciliterende rol. Want de inwoners en ondernemers kennen hun stad op hun duimpje. Zo zeggen we al: 'de buurt weet het altijd'.

De volgende highlights benoemen we:

- We werken verder aan de ontwikkeling van een compleet, actueel, integraal en dynamisch beeld van de stad, zodat we snel op ontwikkelingen kunnen inspelen. We gebruiken hoogstaande informatietechnologie die ons 24/7 in staat stelt de ontwikkelingen te volgen. De technologisch hoogstaande oplossingen die in de Brainportregio worden ontwikkeld, kunnen met het oog op veiligheid hun meerwaarde bewijzen.
- In de aanpak van criminaliteit zijn we hard en duidelijk; we tolereren geen inbreuken op de openbare orde, geen zogenoemde wijk- of straatkoningen. Maar bovenal staat preventie centraal. Preventie op korte en lange termijn. We investeren in het voorkomen dat jeugdigen kiezen om 'onder aan de ladder' in te stromen in de criminaliteit. Dat doen we door integraal met alle mogelijke partners te werken aan het bieden van een goed alternatief aan de jongeren: op school, in kerk of moskee, op straat.
- We verhogen de betrokkenheid van inwoners door onder andere initiatieven uit de wijken zoals buurtpreventieteams en WhatsAppgroepen te stimuleren. Samenwerking is er met woningcorporaties, scholen, de LEV-groep en vanzelfsprekend met veiligheidspartners zoals politie en het Openbaar Ministerie.
- We willen een vergroting van het algemene veiligheidsgevoel in Helmond. Het aantal misdrijven (gewelddelicten, woninginbraken, diefstallen) moet verder omlaag, maar ook de ervaren overlast van verstorend gedrag. Als preventieve maatregelen niet meer helpen en de situatie daarom vraagt wordt samen met de politie en het Openbaar Ministerie ingegrepen. Slim cameratoezicht kan dit stevig ondersteunen. Deels door de preventieve werking van de aanwezigheid van camera's, maar ook door het effect van repressief optreden naar aanleiding van opgenomen beeldmateriaal.
- Georganiseerde criminaliteit werkt als een 'hindermacht' op de positie van de overheid. Nationaal maar zeker lokaal. Deze hindermacht remt het behalen van de doelstellingen en resultaten van ons (lokaal) bestuur. Zicht krijgen en houden op de parallelle economie die de criminele wereld vormt, is daarom van belang voor een effectieve aanpak. Dat doen we door informatie te delen tussen alle relevante regionale partners en het versterken van ons Informatieknooppunt. Dat moet leiden tot effectieve interventies en harde klappen aan het adres van criminele netwerken, structuren en sleutelfiguren. Vooral de facilitators in de bovenwereld zullen van ons horen. Zij spelen immers een bepalende rol in de vermenging van onder- en bovenwereld. Verder blijven

we samen met de andere Brabantse steden optrekken inzake het doorbreken, frustreren en wegsnijden van de criminele industrie.

Meerjarig beleidsperspectief

We werken conform het Masterplan Integrale Veiligheid 2019-2022 Helmond en de Helmondse Visie op Naleving, waarbij de volgende drie integrale veiligheidsthema's centraal staan:

Prioriteit 1: Veilige en leefbare wijken en buurten;

Prioriteit 2: Problematische jeugd en jeugdgroepen;

Prioriteit 3: Ondernijning.

De in het Masterplan Integrale Veiligheid 2019-2022 benoemde en te realiseren Wijkagenda's gaan op in gemeente brede "Wijkontwikkelingsplannen". Deze zijn sinds 2020 in ontwikkeling. We maken gebruik van nieuwe technologieën die ons in staat stellen om op een andere wijze effectief in het veiligheidsvraagstuk te zijn. Aangezien innovatie wordt versterkt door samenwerking, versterken we ons en elkaar met partners als het 'Dutch Institute for Technology, Safety & Security' (DITSS), Brainport Development, de grote Brabantse steden (B5) en de regio Oost-Brabant en de Peeltgemeenten.

In 2021 blijven we inzetten op de verbinding tussen zorg en veiligheid. De wereld waarin we leven wordt complexer en de gevolgen daarvan zien we in het veiligheidsdomein. Complexe (meervoudige) casuïstiek rond personen en/of gezinnen is vaak hardnekkig en leidt regelmatig tot overlast en/of geweld. Door een goede, proactieve verbinding tussen zorg en veiligheid zullen situaties minder gemakkelijk escaleren en wordt een duurzaam veiligheidsresultaat bereikt.

We stimuleren en faciliteren actieve deelname van inwoners en ondernemers bij de bevordering van de veiligheid. Vooral voor preventie en het veiligheidsgevoel is dit cruciaal, want veiligheid begint bij onze inwoners en ondernemers zelf.

Om dit te bereiken werken we voor een deel samen met de volgende verbonden partijen;

- Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost
- Stichting Zorg en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost

Een toelichting op de verbonden partijen is te vinden in de paragraaf verbonden partijen. Eventuele concrete beleidsresultaten, buiten de reguliere taken, voor het aankomende jaar zijn te vinden onder het kopje "wat gaan we ervoor doen" van dit programma.

3.1.2 Wat gaan we ervoor doen?

Ontwikkelingen

Door de samenloop van ontwikkelingen in 2020 zien we dat de samenleving meer dan voorheen op de proef wordt gesteld om met elkaar invulling te geven aan een gezonde, veilige en daarmee leefbare woon- en werkomgeving. Dit leidt tot een toenemende druk op de kwaliteit en capaciteit ten aanzien van zowel het integrale veiligheidsbeleid als de uitvoering van toezicht en handhaving.

Wat gaan we het aankomende jaar doen?

Versterkingsplan Binnenstad-Oost 2020-2022

In juli 2020 heeft de gemeenteraad ingestemd met het "Versterkingsplan Binnenstad-Oost 2020-2022", hetgeen uiteenlopende interventies bevat om op alle leefdomeinen in het gebied verdere verbetering te bewerkstelligen. Doel van het plan is om ervoor te zorgen dat in de Binnenstad-Oost bewoners, bezoekers en ondernemers zich prettig voelen, wet- en regelgeving wordt nageleefd, een

acceptabel niveau van 'veiligheid dichtbij' is bereikt en ongewenst gedrag van jeugd 'duurzaam' vermindert, zodat de focus meer komt te liggen op perspectief en inclusie. Hiervoor intensiveren we onder andere de integrale jeugdaanpak met zowel preventieve als repressieve componenten, stellen we een verkeersplan op en zetten we een stadsmarinier in die in de wijk aanwezig is ten behoeve van inwoners en ondernemers.

Brede aanpak ter voorkoming normloosheid en afglijden jongeren

Nog steeds zien we dat veel jongeren al vroeg 'kiezen' voor het snelle geld, verkeerde rolmodellen en daarmee een criminele carrière. Die eindigt meestal aantoonbaar slecht; gevangenis, verslaving en regelmatig fataal geweld. We zetten in op een integrale samenwerking waarin we met alle relevante partners inzetten op het voorkomen van het afglijden van Helmondse jongeren. Concrete activiteiten onder meer op basis van het Versterkingsplan Binnenstad-Oost 2020-2022 worden in 2021 uitgevoerd. De opdracht aan het jongerenwerk wordt herijkt, waarbij nadrukkelijk aandacht zal zijn voor de aanpak van de 'zware' doelgroep en in hoeverre deze taak thuishoort bij de huidige jongerenwerkorganisaties. Daarnaast zullen ervaringsdeskundigen ingezet worden om jongeren de gevaren van drugshandel en (andere) criminaliteit bij te brengen en zal er samen met jongeren worden gekeken naar mogelijkheden voor een eigen plek, onder andere in de binnenstad-Oost.

Project "Weerbare en inbraakvrije wijk Helmond-Noord"

Samen met het DITSS werkt gemeente Helmond aan het project "Weerbare en inbraakvrije wijk Helmond-Noord". De basis vormt de aanleg van glasvezel door de gehele gemeente. Dit biedt nieuwe innovatieve mogelijkheden op het terrein van veiligheid. Het doel van dit project is het terugdringen van het aantal woninginbraken en de verdere aanpak van de High Impact Crimes en ondermijning. Hiervoor richten we een fieldlab in de wijk Helmond-Noord in. Hier worden samen met partners van het project "Weerbare en inbraakvrije wijk", innovatieve oplossingen in de praktijk getoetst op effectiviteit en toegevoegde waarde. We werken hierbij samen met de wijkbewoners, bedrijven, woningbouwcorporaties, OM, maatschappelijke instellingen, de politie etc. Deelname van wijkbewoners is op vrijwillige basis.

Buurtpreventie en WhatsAppgroepen

In 2020 is het onderzoek naar de toekomstbestendigheid van buurtpreventie afgerond. In 2021 implementeren we de aanbevelingen uit dit onderzoek, onder meer over het informatie gestuurd betrekken van buurtpreventieteams, toepassen van innovatie en de versterking van de onderlinge verbinding tussen buurtpreventieteams en WhatsAppgroepen.

Beleidsintensiveringen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Beleidsintensivering	2021	2022	2023	2024
110	Benchmark Veiligheid en Naleving	300	300	300	300
110	Taskforce RIEC			70	70
Totaal Beleidsintensivering Veiligheid en handhaving		300	300	370	370

Benchmark Veiligheid en Naleving

In opdracht van de gemeente Helmond heeft de Galan groep een quick scan uitgevoerd die zich zowel richt op de beoordeling van de effectiviteit als op de beschikbare middelen.

Samengevat kan gesteld worden dat er in Helmond aantoonbaar vooruitgang is geboekt (zie cijfers objectieve veiligheid) maar dat we tevens aantoonbaar achterblijven bij gemeenten van vergelijkbare grootte met vergelijkbare problematiek. Er worden zowel kwalitatieve als kwantitatieve verbetervoorstellen gedaan die op korte termijn moeten leiden tot een analyse waarop ambtelijke en bestuurlijke besluitvorming kan plaatsvinden. Daarmee kan worden vastgesteld dat de eerste stappen met behulp van de extra toegekende middelen kunnen worden gezet en dat er daarna uitgebreidere afwegingen gemaakt kunnen worden waar de gewenste kwaliteit ook moet worden gestut met kwantiteit.

Hiermee worden een aantal interne verbeterstappen in gang gezet en wordt gewerkt aan het aanbrengen van focus en integraliteit. Daarbij zijn de afronding van het bouwplan, de ontwikkelingen rondom het Versterkingsplan Binnenstad-Oost en het 'jongerenprogramma' waarvoor 2 miljoen is opgenomen in de 'Crisis en herstelnota' voor de periode 2021-2024 (dit programma moet inzetten op 'jongerenwerk' en de verbinding 'zorg en veiligheid' verstevigen) reeds in gang gezette ontwikkelingen die hieraan ondersteunend zijn.

Taskforce RIEC

Taskforce Brabant-Zeeland en de RIEC's van Oost-Brabant, West-Brabant en Zeeland zijn samengevoegd tot één samenwerkingsverband. Als gevolg hiervan wordt onze bijdrage € 100.000. Tot en met 2022 is hiermee rekening gehouden in de begroting, vanaf 2023 is aanvullend structureel budget nodig van € 70.000.

3.1.3 Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

	Rekening	Begroting				
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Lasten	6.636	7.641	8.078	7.973	7.942	7.941
Baten	1.108	758	771	667	667	667
Saldo	-5.528	-6.883	-7.307	-7.306	-7.275	-7.274
Verrekening met reserves						
Storting						
Onttrekking	230	24	4	4	4	4

Saldo	-5.299	-6.859	-7.303	-7.302	-7.271	-7.270
-------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

In onderstaande tabel is een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. Hierin zijn de mutaties op de reserves verwerkt.

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Specificatie per hoofdproduct	2021 Lasten	2021 Baten	2021 Saldo
110 Integraal veiligheidsbeleid algemeen	1.734	556	-1.178
120 Handhavingsbeleid	1.180		-1.180
125 Integraal veiligheidsbeleid en horeca	200		-200
140 Brandweer	4.964	218	-4.746
Totaal Veiligheid en Handhaving	8.078	774	-7.303

3.2 Programma 02: Werk en inkomen

3.2.1 Wat willen we bereiken?

- We zetten in op het meedoen, rondkomen en vooruitkomen van onze inwoners.
- We willen de tweedeling in de stad tegengaan.
- Helmond wil een inclusieve stad zijn, waar iedereen een fatsoenlijk bestaan kan opbouwen. Dit kan via een betaalde baan, vrijwilligerswerk of op school.
- We stimuleren en faciliteren een betere aansluiting van het onderwijs op de vraag vanuit werkgevers en de samenleving.
- We streven ernaar dat alle jongeren een startkwalificatie hebben. Ook hebben we aandacht voor scholing. Zodat mensen kunnen doorgroeien naar een baan die beter past bij de huidige arbeidsmarkt.
- We zetten in op het versterken van de positie van arbeidsmigranten en benutten de arbeidspotentie van statushouders.
- We onderzoeken de mogelijkheden voor een maatschappelijke baan voor mensen met een bijstandsuitkering.
- We zorgen voor een goed sociaal vangnet voor mensen die hun baan verliezen of het vanwege andere redenen financieel niet redden.
- We zetten sterker in op preventie om problematische schulden te voorkomen.
- We bestrijden armoede met een meer integrale, preventieve en effectieve aanpak.

Meerjarig beleidsperspectief

Net als andere gemeenten ondervindt Helmond de gevolgen van de coronacrisis. Dit heeft ook zijn weerslag op onze economische speerpunten: de Automotive, Foodtech en de slimme maakindustrie (zie programma 7). De eerder verwachte economische groei en stijging van het aantal arbeidsplaatsen heeft hierdoor een onverwachte negatieve wending gekregen. Het beeld is dat het aantal WW-uitkeringen naar verwachting toe neemt en dat ook het aantal bijstandsuitkeringen stijgt.

Vanuit het programma Vitale Economie wordt via de uitvoeringsagenda's onderwijs- en arbeidsmarkt en werkgelegenheidsimpuls gewerkt aan “talent voor ieder werk” en “werk voor ieder talent”. Dit doen we samen met onze partners vanuit de regiegroep onderwijs- en arbeidsmarkt. De regiegroep geeft op strategisch-tactisch niveau sturing aan de relevante (hoofd)opgaven op het gebied van onderwijs- en arbeidsmarkt in de regio Helmond- de Peel. Dit is verder uitgewerkt in programma 7, Economisch beleid en werkgelegenheid.

Ook zorgen we voor een adequaat vangnet voor inwoners die ondersteuning nodig hebben bij het vinden van een passende werkplek en/of het realiseren van bestaanszekerheid. Deze inwoners kunnen terecht bij een van de sociale teams in onze stad. Door herpositionering van deze teams brengen we de basisondersteuning dicht bij onze inwoners. Binnen de sociale teams wordt meer aandacht besteed aan inkomen en financiën en de stress die dit oplevert als mensen dit niet op orde hebben.

Integrale aanpak armoede en schulden

De gevolgen van de coronacrisis voor armoede en schulden zijn flink. Voorzieningen zijn gesloten geweest waardoor logische routes naar ondersteuning en hulp wegvielen. Ook hebben veel mensen te maken gehad met inkomensverlies, waardoor het risico op financiële problemen is toegenomen. Vanuit de Kadernota Sociaal Domein 2019-2022 en het Uitvoeringsplan Aanpak armoede en schulden zetten we al meer in op een integrale, preventieve en effectieve aanpak. Als gevolg van de coronacrisis komt de focus in 2021 nog meer te liggen op preventie van schulden, het organiseren van een goede toegang en het bereiken van nieuwe doelgroepen.

We bouwen voort op de hulplijn voor geldzorgen, waarmee tijdens de coronacrisis een eenduidige ingang voor alle geldvragen is gecreëerd. De armoederegisseur gaat aan de slag met de inzet van ervaringsdeskundigen, wat zal bijdragen aan een beter bereik en een beter aanbod, aansluitend op de behoefte van de doelgroep. Daarnaast zet de armoederegisseur zich in om de samenwerking voor de aanpak van armoede te verbeteren. Ze legt hierbij verbindingen en stimuleert samenwerking tussen de partners en initiatieven in de stad. Een meer integrale aanpak leidt ertoe dat inwoners die moeilijk kunnen rondkomen beter bereikt worden. Daarnaast stuurt de armoederegisseur op een betere toegang tot voorzieningen, zodat meer mensen die in armoede leven hiervan gebruik gaan maken.

Het Kindpakket kent een groot bereik. Dit willen we vasthouden, waarbij we in de evaluatie actief blijven toetsen of de inhoud aansluit bij de behoefte. Tijdige en effectieve ondersteuning bij problematische schulden is belangrijk, omdat schulden tot andere problemen kunnen leiden zoals uitval op werk, psychische problemen en huiselijk geweld. Landelijke cijfers laten echter zien dat slechts 15% van de mensen ondersteuning vraagt.

Om dit te bereiken werken we voor een deel hiervoor samen met Senzer als verbonden partij.

Een toelichting op de verbonden partij is te vinden in de paragraaf verbonden partijen. Eventuele concrete beleidsresultaten, buiten de reguliere taken, voor het aankomende jaar zijn te vinden onder het kopje “wat gaan we ervoor doen” van dit programma.

3.2.2 Wat gaan we ervoor doen?

Ontwikkelingen

Veranderopgave Inburgering / Benutten arbeidspotentie van statushouders

De regie op inburgering gaat vanaf 2021 terug van het Rijk naar gemeenten. We gaan afspraken maken met taalaanbieders en de inburgeraar over het te volgen traject. Door te zorgen voor een aanpak waarbij werk en inburgering parallel lopen, creëren we oplossingen die op lange termijn zowel voor de mensen zelf als voor onze stad positief zijn. Daarin werken we onder andere samen met Senzer, de LEVgroep, onderwijsinstellingen en werkgevers en zetten we in op het daadwerkelijk benutten van capaciteiten. Het Stadsleerbedrijf is een goed voorbeeld van de integrale werkwijze die de minister zoekt met de nieuwe Wet inburgering. Binnen het Stadsleerbedrijf leren statushouders te participeren in de samenleving, krijgen ze extra taalles en worden ze voorbereid op het arbeidsproces.

Wat gaan we het aankomende jaar doen?

Regierol inburgering

Voor de implementatie van de nieuwe Wet inburgering is samenwerking gezocht met de gemeenten uit de arbeidsmarktregio Helmond - De Peel. We bereiden de gemeente voor op de nieuwe regierol. Hierbij worden onder andere afspraken gemaakt met aanbieders van inburgeringstrajecten. Daarnaast wordt de gemeentelijke infrastructuur ingericht op de intake en het volgen van inburgeraars.

Re-integratie van werkloze inwoners met een bijstandsuitkering

De komende jaren blijven we met Senzer inzetten op re-integratie van werkloze inwoners met een bijstandsuitkering. Van de uitstroom uit de uitkering dient 45% richting werk en/of studie te geschieden en 80% van de uitstroom dient duurzaam te zijn (>12 maanden). Het aantal uitkeringsdossiers dient jaarlijks met 50 dossiers af te nemen.

Pilot "Iedereen mag meedoen"

Middels de pilot "iedereen mag meedoen" hebben we onder andere in 2020 onderzocht wat we kunnen doen voor mensen met een loonwaarde tot 30%, zoals bijvoorbeeld de inzet van het Stadsleerbedrijf. Tevens onderzochten we op welke wijze een integrale, ketengerichte aanpak (door)ontwikkeld kon worden, die zoveel mogelijk aansluit bij reguliere werkprocessen, dienstverlening en voorzieningen. Met behulp van de pilot hebben we de doelgroep beter in beeld. Vanwege de coronacrisis heeft de pilot sinds maart 2020 stil gelegen. Ondanks dat er een zeer goede basis is gelegd in de samenwerking met diverse partijen en er tussentijdse resultaten zijn geboekt, zijn de behaalde resultaten en de opgedane ervaringen erg pril. In het 4^e kwartaal 2020 is een mogelijke doorstart onderzocht.

Onderzoek maatschappelijke baan

In 2020 hebben we onderzoek gedaan naar (alternatieve) mogelijkheden om mensen te stimuleren (weer) aan het werk te gaan, zonder dat ze daarbij de zekerheid van een uitkering verliezen. Landelijk zien we vergelijkbare ontwikkelingen rondom de zogenoemde basisbanen. In 2021 gaan we bepalen of we aan de pilot een vervolg gaan geven en op welke manier.

Vroegsignalering

Vroegsignalering is per 1 januari 2021 als wettelijke taak opgenomen in de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs). Op basis van de evaluatie van de pilot die in 2019 is gestart zullen we vroegsignalering in onze reguliere aanpak inbedden.

Toegang schulddienstverlening

We bouwen voort op de samenwerking die is ontstaan bij de lancering van de hulplijn geldzorgen die tijdens de coronacrisis is opgestart. Deze hulplijn biedt een eerste basis voor de verbetering van de toegang tot schulddienstverlening.

Evaluatie Senzer

Op basis van de evaluatie die in 2020 heeft plaatsgevonden gaan we in 2021 onder meer de governance, de positionering van Senzer en de financieringsstructuur vormgeven.

Beleidsintensiveringen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Beleidsintensivering	2021	2022	2023	2024
602	Participatie (Senzer)		1.100	1.100	2.400
618	Stadsleerbedrijf	878	878	878	828
603/621	Dekking Stadsleerbedrijf Herschikking middelen binnen het budget Sociaal Domein	-450	-450	-450	-450
Totaal Beleidsintensivering Werk en inkomen		428	1.528	1.528	2.778

Participatie (Senzer)

De begroting van Senzer laat begrotingstekorten zien. In onze begroting worden middelen beschikbaar gesteld voor het aandeel van gemeente Helmond in dit tekort. Een belangrijke oorzaak is de terugloop in rijksmiddelen voor de BUIG sinds 2019. Het verdeelmodel BUIG voor de loonkostensubsidie wordt landelijk geëvalueerd. Er bestaat een kans dat de uitkomst van de evaluatie financieel positief effect heeft voor gemeente Helmond. Vooralsnog kunnen we hier niet van uit gaan.

Stadsleerbedrijf

In 2016 zijn we gestart met het Stadsleerbedrijf. Het projectbudget eindigt in 2020 en is gedurende de looptijd grotendeels gefinancierd vanuit het programma sociale stad. Op dit moment kost het stadsleerbedrijf € 878.000 per jaar. In januari 2020 is de evaluatie vastgesteld van het Stadsleerbedrijf. In de evaluatie wordt het Stadsleerbedrijf beschreven als een succesvol middel voor mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Mensen bouwen een netwerk op, doen werknemersvaardigheden op en leren (weer) te participeren. Het Stadsleerbedrijf kan een oplossing bieden voor verschillende maatschappelijke problemen. De doelgroepen en beleidsdoelen komen elkaar tegen in het stadsleerbedrijf waardoor er synergie kan ontstaan. Bovendien hoeft niet voor elke maatschappelijke opgave een apart instrument ontwikkeld te worden. De voornaamste doelgroepen: mensen aan de onderkant van de arbeidsmarkt, mensen in de groep 0-30% verdien capaciteit, inburgeraars, kwetsbare ouderen. Wij gaan voor het Stadsleerbedrijf vanaf 2021 structureel middelen beschikbaar stellen. De dekking hiervoor bestaat uit deerschikking van middelen binnen het budget Sociaal Domein.

3.2.3 Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Rekening		Begroting				
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Lasten	78.997	78.928	79.458	84.168	82.907	82.554
Baten	38.538	39.325	39.326	40.326	40.326	40.326
Saldo	-40.460	-39.603	-40.132	-43.842	-42.581	-42.228
Verrekening met reserves						
Storting	793		780			
Onttrekking	1.125	950	937	2.852	1.577	186
Saldo	-40.127	-38.653	-39.975	-40.990	-41.003	-42.042

In onderstaande tabel is een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. Hierin zijn de mutaties op de reserves verwerkt.

bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Specificatie per hoofdproduct	2021 Lasten	2021 Baten	2021 Saldo
602 Uitvoering uitkeringsregelingen	45.832	38.106	-7.725
603 Bijzondere bijstand	7.280	207	-7.073
604 Schulddienstverlening	1.494	656	-838
618 Werkgelegenheidsbeleid	17.772	400	-17.372
619 Minima beleid	1.488	10	-1.478
621 Participatie	6.372	884	-5.489
Totaal Werk en inkomen	80.238	40.263	-39.975

3.3 Programma 03: Zorg en welzijn

3.3.1 Wat willen we bereiken?

- We zetten in op het meedoen, rondkomen en vooruitkomen van onze inwoners.
- We willen de tweedeling in de stad tegengaan.
- We zetten meer dan voorheen in op eigen regie en preventie ter voorkoming van zwaardere zorg.
- Kwalitatief goede en betaalbare zorg en ondersteuning.
- Extra aandacht voor de meest kwetsbare inwoners zoals mensen met verward gedrag of complexe multiproblematiek) door te investeren in preventie, een persoonsgerichte aanpak en opvang/huisvesting.
- Het bevorderen van de gezondheid, met name in de armste wijken van Helmond waar de problematiek het grootst is.
- Meer gebruik maken van innovatieve oplossingen voor activiteiten en projecten binnen het Sociaal Domein, waaronder domotica.

Meerjarig beleidsperspectief

De komende periode zetten we in op 'inclusief herstel', omdat de verwachting is dat de tweedeling in de stad zich zal verdiepen. Als gevolg van corona zien we door: toenemende werkloosheid, armoede en schuldenproblematiek, psychische problematiek en/of uitgestelde zorgvragen. We blijven inzetten op goede, kwalitatieve en betaalbare zorg en ondersteuning door zaken beter te organiseren. De kadernota sociaal domein die in 2019 door de gemeenteraad is vastgesteld vormt onze leidraad. De beweging naar laagdrempelige ondersteuning die doet wat nodig is staat hierbij centraal. We benutten hiervoor het brede netwerk met maatschappelijk partners waaronder: de LEVgroep, scholen, woningcorporaties en politie. Met de sociale teams die elk een deel van de stad bestrijken ontwikkelen we de integrale aanpak, waarbij de cliënt centraal staat, verder door. We organiseren zorg en ondersteuning zo dicht mogelijk bij huis volgens het principe één gezin, één regisseur, één plan. Samen met huisartsen verbeteren we de samenwerking tussen het medisch en sociaal domein. Daarnaast zoeken we afstemming en maken we afspraken met onze zorgverzekeraars over de inzet, zoals het bevorderen van een gezonde leefstijl.

Noodzakelijke zorg en ondersteuning moet toegankelijk en tijdig beschikbaar zijn en niet belemmerd worden door onder andere financiële drempels. Door het aanscherpen van de opdracht en herpositioneren van de sociale teams brengen we hulp en ondersteuning dicht bij onze inwoners. Ook onderzoeken we samen met mantelzorgers hoe ondersteuning verbeterd kan worden. Door schulden, armoede en multiproblematiek binnen het gezin staat een gezonde leefstijl meestal niet hoog op de prioriteitenlijst bij mensen in aandachtswijken. Pas als gezondheidsklachten ontstaan gaat men handelen. In sommige wijken in Helmond leven mensen gemiddeld zelfs 7 jaar korter, er ontstaat dus een tweedeling. Met de aanpak gezondheid zal er daarom gericht gewerkt worden aan de gezondheid en het perspectief van mensen. Hierbij volgen we het spoor van de sociale structuur, bestaanszekerheid (sluitende aanpak van laaggeletterdheid en sociale tweedeling) en gedragsbeïnvloeding (het Lokaal Preventieakkoord). Dit doen we in principe voor alle wijken in Helmond maar met extra aandacht voor de aandachtswijken.

Tot slot blijven we inzetten op gesubsidieerde multifunctionele wijkaccommodaties en andere ontmoetingspunten om de sociale samenhang in de wijken te versterken.

Om dit te bereiken werken we voor een deel hiervoor samen met de volgende verbonden partij;

- GGD Brabant Zuidoost

Een toelichting op de verbonden partij is te vinden in de paragraaf verbonden partijen. Eventuele concrete beleidsresultaten, buiten de reguliere taken, voor het aankomende jaar zijn te vinden onder het kopje "wat gaan we ervoor doen" van dit programma.

3.3.2 Wat gaan we ervoor doen?

Wat gaan we het aankomende jaar doen?

Werken aan 'Gezonde Scholen'

We blijven in samenwerking met de Helmondse scholen inzetten op de certificering van de Gezonde Schoolvignetten naast het verduurzamen van de scholen. Daarmee wordt onderwijs aangeboden waar een gezonde omgeving, gezonde voeding, sporten en bewegen, natuur en milieu en weerbaarheid centraal staan.

Aanpak Gezondheid

We gaan verder aan de slag met de sociale structuur in de wijken, vanuit het idee: gezondheid stimuleer je het beste van onderop. In navolging van het landelijk Preventieakkoord sluiten we dit najaar een Lokaal Preventieakkoord met vele partners uit de stad, waarin we de focus leggen op gezond eten en bewegen, op een stad die steeds meer rookvrij wordt en op het denormaliseren van alcohol- en drugsgebruik. Daarnaast gaan we aan de slag met een sluitende aanpak om laaggeletterdheid tegen te gaan, en leggen we een nadrukkelijke koppeling tussen de thema's gezondheid en bestaanszekerheid, via de lokale coalitie tegen sociale tweedeling.

Tegengaan tweedeling in Helmond (bestaanszekerheid: koppeling armoede en gezondheid)

Samen met een Stuurgroep starten we een lokale coalitie tegen de tweedeling. We benaderen dit vanuit het principe van Brede Welvaart met een Helmondse focus. Vanuit het brede palet aan stakeholders op dit thema werken we vanuit een gedragen opgave binnen de thema's Gezondheid, Armoede en Bestaanszekerheid aan een sluitende aanpak met concrete initiatieven, waardoor de positie van mensen met een achterstand (en in het bijzonder kinderen) structureel verbetert en ze ook weerbaar zijn. Een conferentie in Helmond over dit thema, begin 2021, vormt het officiële startschot.

Basisondersteuning en toegang tot hulp

We investeren in de sociale teams met als doel de basisondersteuning voor onze inwoners te versterken. Het doel is het vergroten en versterken van de eigen inzet van de professionals in deze teams. Hierdoor zorgen we dat mensen snel bij een professional terecht kunnen, en dat deze ook tijd heeft om zelf ondersteuning te bieden, inwoners weer in hun kracht kan zetten en te komen tot een goede analyse van het probleem en mogelijke oplossingen. Als er sprake is van een individuele voorziening, maken we op basis van die analyse een heldere opdrachtformulering aan de aanbieder. Door deze inzet periodiek te evalueren kijken we of de ingezette hulp nog steeds passend is. Bijsturen wordt hierdoor makkelijker en kan sneller gerealiseerd worden. We evalueren de gestarte pilots waarin de Sociale Teams (Gezins- Jongerencoaches) samenwerken met huisartsen. Vanuit deze evaluaties besluiten we over het vervolg van deze samenwerking. In de eerste helft van 2021 komen we met een separaat voorstel bij u terug waarin we, onder meer, ingaan op de benodigde voorinvestering en de mogelijke besparing op specialistische ondersteuning die dit oplevert.

Verbeteren ondersteuning mensen met verward gedrag en complexe multiproblematiek.

De meest kwetsbare inwoners zijn door verbetering van de aanpak in de afgelopen jaren beter in beeld. In onze wijken is 24/7 expertise op het gebied van verward gedrag beschikbaar. Dit sluit aan bij de ontwikkeling en behoeften vanuit de inwoners en professionals. Lokaal en regionaal investeren we in een persoonsgerichte aanpak, goede opvang/huisvesting en vervoer. We onderzoeken samen met onze professionals de doelgroep met complexe multiproblematiek en verkennen mogelijke aanpakken waarbij we de verbinding met andere beleidsterreinen maken. Dit kan veel leed voor de persoon en omgeving voorkomen en is daarmee ook kostenbesparend.

Informele inloopplekken

In 2021 realiseren we informele inloopplekken voor kwetsbare inwonersgroepen, zoals eenzame ouderen, mensen met beginnende dementie en inwoners met psychosociale problemen. Dit doen we door bestaande ontmoetingsplekken waaronder de wijkaccommodaties in de diverse wijken (beter) te benutten en inwonersinitiatieven op dit vlak te omarmen. Dergelijke plekken en initiatieven leveren een bijdrage aan het voorkomen/bestrijden van eenzaamheid, bevorderen de sociale participatie en bieden ontlasting aan mantelzorgers.

Plan van aanpak Decentralisatie Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang

Naar aanleiding van de decentralisatie van Beschermd Wonen is er een regioplan vastgesteld. Hierin wordt beschreven wat de inhoudelijke visie op Beschermd Wonen is, en hoe samengewerkt wordt binnen de regio. Om de organisatorische, financiële en juridische afspraken te borgen, wordt er een Dienstverleningsovereenkomst opgesteld tussen Helmond en de Peelgemeenten. De visie op Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis is vertaald naar een uitvoeringsplan waarin de stappen beschreven staan om onze inhoudelijke doelen te bereiken. In 2021 geven we uitvoering aan deze inhoudelijke doelen van Beschermd Wonen. In 2025 wordt – mede op basis van de ervaringen met beschermd wonen – door het rijk besloten of ook de Maatschappelijke Opvang doorgedecentraliseerd kan worden.

Streven naar passende woonruimte

We streven naar passende woonruimte voor al onze inwoners. Vanuit de inclusiegedachte is het uitgangspunt dat ook onze kwetsbare inwoners over een goede woonplek beschikken. Met de woningcorporatie maken we hierover jaarlijks prestatieafspraken. Vanuit het Bestuurlijk Overleg Wonen-Zorg is een plan van aanpak vastgesteld, dat in 2020 uitmondde in voorstellen en in 2021 in concrete acties ten aanzien van de huisvesting van:

- De (intramurale) doelgroep die uitstroomt naar zelfstandig wonen;
- De doelgroep 18 - 27 die zelfstandig moet/wil wonen maar waar wel begeleiding nodig is;
- Een groep van overlastgevende inwoners die steeds stuklopen op de huidige zorg en/of deze mijden.

Start herijking subsidies

Eén van de opdrachten uit de kadernota Sociaal Domein is het herijken van de subsidiëring van de maatschappelijke organisaties uit de stad en het invoeren van een structurele regeling voor incidentele subsidiëring van inwonerinitiatieven. Daarnaast zijn we gestart met het herijken van de structurele subsidies in het kader van het (jaarlijkse) subsidieprogramma Versterken Lokale Netwerken. Dit krijgt in 2021 meer vorm en inhoud.

Beleidsintensiveringen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Beleidsintensivering	2021	2022	2023	2024
695	Dekking Stadsleerbedrijf Herschikking middelen binnen het budget Sociaal Domein	-130	-130	-130	-130
695	Wmo	300	300	300	300
Totaal Beleidsintensivering Zorg en welzijn		170	170	170	170

Dekking Stadsleerbedrijf

Dit betreft de dekking voor het Stadsleerbedrijf welke bestaat uit deerschikking van middelen binnen het budget Sociaal Domein. Toelichting hiervoor is terug te vinden in programma 2 bij de Beleidsintensivering – Stadsleerbedrijf.

Wmo

Per 1 januari 2015 is een aantal regelingen vanuit de AWBZ, zorgverzekering en provincie overgeheveld naar de Wet Langdurige Zorg, de Wmo en de Jeugdwet. De zogenaamde 3D transitie. Hierbij heeft ook een budgetoverdracht plaatsgevonden van het Rijk naar de gemeenten. Deze budgetoverdracht is voorafgegaan door een generieke korting. De afgelopen jaren is gebleken dat de rijksvergoedingen niet voldoende zijn om de kosten in het sociaal domein op te vangen. De tekorten tussen de door het Rijk beschikbaar gestelde budgetten en de feitelijke uitgaven, zijn in de afgelopen jaren opgevangen binnen het sociaal domein door een vereffening met de Reserve Sociaal Domein. Doelstelling in de kadernota Sociaal Domein is een duurzaam financieel stelsel voor het sociaal domein. In de afgelopen jaren is gebleken dat de vraag naar zorg, door vergrijzing, inhaaleffecten en een betere toegankelijkheid, meer is toegenomen dan dat de toegekende budgetten zijn gegroeid. Dit heeft ertoe geleid dat we op basis van de prognose voor de komende jaren, gebaseerd op de realisatie van 2019, het budget voor de Wmo structureel met € 300.000 ophogen vanaf 2021.

Ombuigingen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Ombuigingen	2021	2022	2023	2024
674	Mantelzorgondersteuning leefhuis en scholing	-25	-25	-25	-25
690	Taxibusvervoer 75+	-35	-35	-35	-35
695	Huishoudelijke ondersteuning		-250	-250	-250
640/695	Taakstelling Sociaal Domein	-118	-79	-18	-33
695	Afschaffen open-huis constructie SD			-150	-150
Totaal Ombuigingen Zorg en welzijn		-178	-389	-478	-493

Mantelzorgondersteuning leefhuis en scholing

Binnen programma 3 is budget gereserveerd voor:

- Extra financiële ruimte om de exploitatie van Logeerhuis Plezant kostendekkend te krijgen. Hiervoor is een bedrag van € 15.000 geraamd.
- Scholingsbudget mantelzorg (€ 10.000)

Gebleken is dat de exploitatie van Logeerhuis Plezant al in het jaar 2020 kostendekkend kan zijn. Het gereserveerde budget is daarom niet meer nodig vanaf het jaar 2021. Het scholingsbudget voor mantelzorgers is nog niet ingevuld en in het licht van de huidige financiële situatie wordt voorgesteld dit ook niet te doen.

Taxibusvervoer 75+

Binnen Helmond is voor inwoners van 75 jaar en ouder een aparte beleidsregel ingesteld. Deze doelgroep kan aanspraak maken op het collectief vervoer zonder dat hiervoor een toegangstoets plaatsvindt. Het gebruik maken van het collectief vervoer betekent dat er tegen een lager tarief gereisd kan worden. Wanneer we deze beleidsregel intrekken kunnen Inwoners van 75 jaar en ouder niet

meer standaard gebruik maken van het collectief vervoer, maar enkel nadat een toets op de noodzaak hiervan heeft plaatsgevonden. Deze maatregel levert jaarlijkse een besparing van € 35.000 op.

Huishoudelijke ondersteuning

Verkavelen en/of bulkafspraken maken met bepaalde zorgaanbieders waarbij deze geprefereerde aanbieder voor een bepaald gebied worden, levert een besparing op.

Taakstelling Sociaal Domein

Binnen het sociaal domein zijn we bezig met diverse initiatieven die moeten leiden tot een duurzaam, financieel houdbaar, sociaal domein in Helmond. Enkele van deze initiatieven zijn in voorliggende begroting apart toegelicht. Met de resterende initiatieven verwachten we een kostenbesparing te kunnen realiseren binnen de programma's 3 en 4 van in totaal € 192.000 in 2021, aflopend (2023 uitgezonderd) naar in totaal € 15.000 in 2024. Deze kostenbesparing is naar rato verdeeld over de budgetten voor Wmo en voor de Jeugdwet.

Afschaffen open-huis constructie SD

Momenteel is sprake van bestuurlijk aanbesteden met een open-huis constructie voor Jeugdhulp en Wmo. Striktere criteria tot toegang als gecontracteerde aanbieder leidt tot minder aanbieders, kwalitatievere zorg en lagere kosten. Op basis van partnerschap bouwen we een betere relatie met zorgaanbieders op en geven het contractmanagement optimaal inhoud. Hierdoor verbetert de kwaliteit van de dienstverlening en doelmatige inzet van middelen. In de uitwerking moeten we ermee rekening houden dat momenteel de inkoop Jeugdhulp en Wmo in samenwerking met Dommelvallei+ en Peeltgemeenten plaatsvindt. In totaal begroten we jaarlijks voor ongeveer € 65 miljoen aan Jeugdhulp en Wmo in bij zorgaanbieders en we verwachten als gevolg van het afschaffen van de open-huis constructie vanaf 2023 € 300.000 (gelijkmatig verdeeld over programma 3 en 4) te besparen.

3.3.3 Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

	Rekening		Begroting			
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Lasten	59.210	59.556	54.918	54.789	54.339	54.322
Baten	3.301	3.566	3.258	3.258	3.258	3.258
Saldo	-55.909	-55.990	-51.660	-51.531	-51.081	-51.064
<i>Verrekening met reserves</i>						
Storting	112					
Onttrekking	2.209	2.129	342	342	22	22
Saldo	-53.811	-53.861	-51.318	-51.188	-51.059	-51.042

In onderstaande tabel is een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. Hierin zijn de mutaties op de reserves verwerkt.

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Specificatie per hoofdproduct		2021 Lasten	2021 Baten	2021 Saldo
640	Sociale Netwerken	777		-777
642	Basisvoorzieningen accommodaties	3.004	1.343	-1.661
673	Basisvoorzieningen overig	1.858		-1.858
674	Maatschappelijke ondersteuning	4.688	328	-4.360
675	Specialistische ondersteuning	4.717	170	-4.548
677	Sociaal innovatief fonds	44		-44
690	Wmo individuele voorzieningen	4.211	158	-4.053
695	Wmo persoonlijke ondersteuning	35.570	1.601	-33.969
700	Wmo subsidieregelingen	41		-41
720	Lijkbezorging	9		-9
Totaal Zorg en welzijn		54.918	3.600	-51.318

3.4 Programma 04: Jeugd en onderwijs

3.4.1 Wat willen we bereiken?

- Meedoen, rondkomen en vooruitkomen is onze leidraad, ook voor kinderen en jongeren.
- We willen de tweedeling in de stad tegengaan.
- We werken aan een jeugdvriendelijke stad, waarin kinderen en jongeren zich gehoord voelen, kunnen meepraten en het fijn vinden om op te groeien.
- Versterken van kansen van kinderen en jongeren, zodat zij hun talenten ontwikkelen en veilig en gezond opgroeien.
- We voorkomen schooluitval en bevorderen actief het aantal jongeren met een startkwalificatie.
- Waar kinderen of jongeren in de knel komen, zorgen we samen met onze partners voor een integrale aanpak bij preventie, onderwijs en (specialistische) jeugdhulp.
- Jongeren met jeugdhulp ondersteunen we bij een soepele overgang naar volwassenheid.
- Huiselijk geweld en (kinder)mishandeling hebben we zo vroeg mogelijk in beeld en proberen we zoveel mogelijk te voorkomen.

Meerjarig beleidsperspectief

De komende periode zetten we in op 'inclusief herstel', omdat de verwachting is dat de tweedeling in de stad zich zal verdiepen. Als gevolg van corona zien we: toenemende werkloosheid, armoede en schuldenproblematiek, psychische problematiek en/of uitgestelde zorgvragen. We willen ervoor zorgen dat de kinderen en jongeren in onze stad meedoen, rondkomen en vooruitkomen en zich verbonden voelen met onze stad. De Kadernota sociaal domein 2019-2022 is hierbij onze leidraad. Er is een doorlopende ontwikkellijn waarbij we kinderen en hun ouders op het juiste moment de juiste ondersteuning willen bieden. Kinderen en jongeren moeten de mogelijkheid krijgen hun talenten te ontwikkelen en veilig en gezond op te groeien in Helmond om zich zo optimaal voor te bereiden op de (toekomstige) samenleving. We zetten sterker in op preventie bij kinderen en jongeren. Daarnaast blijft het versterken van de weerbaarheid van jongeren een belangrijk thema. In dat licht zetten we actief in op een verstevigde jeugd aanpak.

Door herpositionering van de sociale teams brengen we de toegang tot hulpverlening dicht bij onze inwoners. We organiseren zorg en ondersteuning zo dicht mogelijk bij huis volgens het principe één gezin, één regisseur, één plan.

We blijven uitvoering geven aan de nieuwe regionale inkoopstrategie jeugdhulp. In Helmond staat kwalitatief goede zorg voor inwoners voorop, conform de vastgestelde transformatiedoelen.

Uiteraard willen we kindermishandeling en huiselijk geweld zoveel mogelijk voorkomen. Als huiselijk geweld plaatsvindt dan streven we ernaar om dat zo vroeg mogelijk in beeld te hebben om zodoende bij te dragen aan duurzame oplossingen. Door middel van uitvoering van het actieprogramma "Geweld hoort nergens thuis" wordt hier verdere invulling aan gegeven. Het programma loopt tot en met 2021, waarvan met name de laatste periode ook in het teken staat van borging.

Om dit te bereiken werken we voor een deel samen met de volgende verbonden partijen;

- Stichting Zorg en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost
- GGD Brabant Zuidoost

Een toelichting op de verbonden partij is te vinden in de paragraaf verbonden partijen. Eventuele concrete beleidsresultaten, buiten de reguliere taken, voor het aankomende jaar zijn te vinden onder het kopje "wat gaan we ervoor doen" van dit programma.

3.4.2 Wat gaan we ervoor doen?

Ontwikkelingen

De wet Zorg voor jeugdigen is in september 2020 in consultatie gegaan. Op zijn vroegst treedt deze in 2022/2023 in werking. Primaire doel van deze wet is om de kwaliteit van de jeugdhulp beter te borgen. De VNG en gemeenten zijn van mening dat deze wet niet het juiste middel is voor dit doel. Om dit standpunt kracht bij te zetten, hebben gemeenten zichzelf de zogenaamde. Norm voor opdrachtgeverschap opgelegd. Hiermee verplichten gemeenten zichzelf om uiterlijk juni 2021 in regioverband afspraken met elkaar te maken en maatregelen te nemen om zorgcontinuïteit en kwaliteit in de jeugdhulp te borgen. Gemeente Helmond gaat hiermee aan de slag met het samenwerkingsverband 'Een 10 voor de jeugd!'.

Wat gaan we het aankomende jaar doen?

Verdere uitvoering van de Helmondse Educatieve Agenda (HEA)

Met het uitvoeren van de HEA wordt ingezet op het versterken van (gelijke) kansen van jeugdigen. In 2021 wordt verder uitvoering gegeven aan:

- Het verbeteren van de aansluiting tussen de sociale teams/ jeugdhulp en de kinderopvang en het onderwijs en een integrale aanpak.
- Een ononderbroken ontwikkel- en leerlijn, door zoveel mogelijk drempels die de ontwikkeling van jeugdigen op de overgangsmomenten in de weg staan, weg te nemen. Daarnaast wordt geïnvesteerd in een brede leer- en ontwikkelomgeving om jeugdigen hun talenten zoveel mogelijk te laten ontdekken. Bijvoorbeeld via de Helmondse Verlengde Schooldag.
- Extra taalondersteuning voor kinderen met (een hoger risico) op een taalachterstand en anderstalige kinderen.
- Toekomstgericht onderwijs en wereldburgerschap, zodat jeugdigen optimaal mee kunnen doen op de opvang, op school in hun wijk en later op hun werk.

Daarnaast neemt Helmond deel aan het landelijk programma Gelijke kansen.

Om schooluitval te voorkomen en bij te dragen aan het actief bevorderen van het aantal jongeren met een startkwalificatie wordt in 2021 een nieuw beleidskader van het Regionaal Coördinatiepunt (RMC) opgesteld in navolging op het regionale programma aanpak Voortijdig Schoolverlaten en Jongeren in Kwetsbare Positie. Een belangrijk onderdeel van het beleidskader is de implementatie van de monitor Jongeren in Kwetsbare Positie. Daarmee is het mogelijk om kwetsbare jongeren beter in beeld te houden en te begeleiden naar de juiste plek in werk, onderwijs of dagbesteding. Daarnaast wordt door de Stuurgroep VSV (Voortijdig Schoolverlaten) een nieuw regionaal programma VSV ingediend bij het ministerie van OCW onder de titel "Naar de juiste Plek". Dit programma zal vanaf 2021 worden uitgevoerd.

Jeugdvriendelijke stad

Een jeugdvriendelijke stad is een stad waarin kinderen en jongeren zich gehoord voelen, kunnen meepraten en het fijn vinden om op te groeien. In 2021 wordt een aantal acties van de jeugdagenda uitgevoerd door de gemeente, samen met organisaties in de stad. De kind- en jongerenparticipatie wordt geborgd, zodat dit in de toekomst kan worden voortgezet. Jeugdvriendelijke stad wordt zichtbaar in de stad (o.a. met een mascotte) en het bestaande aanbod voor kinderen en jongeren (denk aan cultuur, zorg, sport en spel) is zichtbaar op een manier die voor hen aantrekkelijk is.

Perspectief voor Jongeren

We willen investeren in de toekomst, oftewel in onze jongeren! Zowel op de korte termijn als op de wat langere termijn ligt daar een uitdaging. Op de korte termijn zie je dat jongeren het door de coronacrisis

moeilijker hebben. Bijvoorbeeld op de arbeidsmarkt. Maar ook op de langere termijn willen we in jongeren investeren, zodat Helmond voor hen een fijne stad blijft om te wonen, werken en leven. Wel moet er meer samenhang komen in de diverse trajecten en we moeten onderzoeken waar op dit moment nog hiaten zitten. Vanuit zorg en veiligheid brengen we in kaart welke jongeren extra ondersteuning nodig hebben, om hen op het goede pad te houden (of indien nodig te brengen), en perspectief richting toekomst te geven. M.b.t. dit thema zal ook een relatie worden gelegd met de aanpak voor Binnenstad-Oost.

Aansluiting landelijk programma Scheiden zonder Schade

De ambitie van het programma Scheiden zonder Schade is om schade bij kinderen te beperken als hun ouders scheiden. We sluiten aan bij de landelijke en regionale ontwikkelingen en borgen de aanpak van de impuls Duurzaam Ouderschap binnen het programma Scheiden zonder Schade.

Duurzame, gezonde en toekomstbestendige scholen

Met het Integrale Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) zetten we in op duurzame, gezonde en toekomstbestendige scholen, passend bij het toekomstige leerlingenaantal, ambities en binnen de beschikbare financiële middelen. Fase 1 van het IHP wordt uitgevoerd in een getemporiseerde vorm tot 2025. Daarnaast werken we voor Fase 2 aan een voorstel om te komen tot een nieuwe vorm van het uitvoeren van de taken onderwijshuisvesting. Het doorvoeren van duurzaamheidsmaatregelen maakt onderdeel uit van hetzelfde voorstel. De sociaaleconomische cijfers wijzen erop dat Rijpelberg aandacht nodig heeft, een effect dat door corona alleen maar versterkt zal worden. Daarom willen we in deze wijk een Multifunctionele Wijk accommodatie realiseren. Dit versterkt de al aanwezige onderwijsvernieuwing en draagt er aan bij dat kinderen veilig en gezond naar school kunnen. Voor inwoners van de wijk ontstaat hiermee bovendien een toekomstbestendige ontmoetingsplek.

Onderdeel van het herijkte IHP is ook het onderzoek naar de huisvesting van Jan van Brabant. Met het bestuur van het Jan van Brabant College is overleg gevoerd over welke mogelijke investeringsscenario's er zijn voor de huisvesting van de locatie Molenstraat. Het Jan van Brabant heeft daarbij aangegeven dat zij graag een doordecentralisatieovereenkomst met de gemeente wil sluiten. Wij onderzoeken dit scenario om te zien of doordecentralisatie daadwerkelijk een oplossing kan bieden. De resultaten van het onderzoek doordecentralisatie Jan van Brabant zijn in december 2020 bekend. Op dat moment hebben we ook een volledig overzicht van de verschillende investeringsscenario's rondom de huisvesting Jan van Brabant. Om een goed besluit te kunnen nemen is het van belang dat alle scenario's uitgewerkt zijn. Aan het einde van 2020 komt dit onderwerp terug, zodat er vóór de begrotingsbehandeling 2022-2025 een besluit genomen kan worden.

Basisondersteuning en toegang tot jeugdhulp

We investeren in de sociale teams met als doel de basisondersteuning voor onze inwoners te versterken. Een voorstel voor deze investering wordt uitgewerkt. Doel van deze investering is het vergroten en versterken van de eigen inzet van de jeugdhulpprofessionals in deze teams. Hierdoor zorgen we dat mensen snel bij een jeugdhulpprofessional terecht kunnen, en dat deze ook tijd heeft om zelf ondersteuning te bieden, inwoners weer in hun kracht kan zetten en te komen tot een goede analyse van het probleem en mogelijke oplossingen. Als er sprake is van een individuele voorziening, maken we op basis van die analyse een heldere opdrachtformulering aan de aanbieder. Door deze inzet periodiek te evalueren kijken we of de ingezette hulp nog steeds passend is. Bijsturen wordt hierdoor makkelijker en kan sneller gerealiseerd worden. We besparen hiermee op de specialistische jeugdhulp. Voor de herpositionering van de Sociale Teams verwachten we in frictiekosten te maken. Ook hiervoor wordt een voorstel uitgewerkt. We evalueren de gestarte pilots waarin de Sociale Teams

(Gezins- Jongerencoaches) samenwerken met huisartsen. Vanuit deze evaluaties besluiten we over het vervolg van deze samenwerking.

Individuele jeugdhulp

Voor de ondersteuning aan onze kinderen en jongeren willen we, onder andere, dat deze integraler en dichterbij georganiseerd wordt. Om dit te realiseren hebben we een regionale inkoopstrategie Jeugdhulp opgesteld. In 2021 werken we samen met de 11 gemeenten van 'Een 10 voor de jeugd' en aanbieders aan nieuwe contractering. Daarnaast starten we met regionaal contractmanagement Jeugdhulp. Doel van het contractmanagement is om een bijdrage te leveren aan de beheersing van de uitgaven voor de specialistische Jeugdhulp. Verdere maatregelen t.b.v. kostenbeheersing Jeugdhulp zijn onder andere:

- Focus op afschaling van zorg waar dat mogelijk is. We willen immers normaliseren en minder medicaliseren;
- Inzetten op overgang van cliënten vanuit de Jeugdwet naar de Wet langdurige zorg;
- Verminderen van administratieve lasten voor zorgaanbieders en gemeenten;
- Toegang zodanig inrichten dat passende zorg bij de zorgvraag wordt georganiseerd.

Jeugdgezondheidszorg GGD Brabant-Zuidoost

Per 1 januari 2021 is de integrale jeugdgezondheidszorg 0-18 jaar bij de GGD inbesteed. In 2021 wordt door de GGD een meerjarig spreidingsplan gemaakt voor GGD locaties. Hierbij spelen lokale herkenbaarheid en vindbaarheid evenals het vindplaatsgericht werken voor verschillende leeftijdsgroepen en de GGD brede samenwerking met lokale ketenpartners een rol bij de keuze voor locaties.

21voordejeugd in Zuidoost-Brabant

Ook in 2021 wordt op schaal van Zuidoost-Brabant samengewerkt voor de wettelijke taken op Jeugd. Dat is Jeugdbescherming, Jeugdreclassering, Veilig Thuis, JeugdzorgPlus en Spoed Eisende Zorg. Ook de plannen uit het Transformatiebudget (2018-2021) worden op deze schaal uitgevoerd en gemonitord. De op te pakken activiteiten zijn beschreven in een Werkplan 21 voor de Jeugd 2021. Daarnaast is Eindhoven gemandateerd en wordt zij jaarlijks gefinancierd om namens de 21 gemeenten de wettelijke taken in te kopen en de inzet en kwaliteit te monitoren. Dit doen zij op basis van de in 2020 vastgestelde Dienstverleningsovereenkomst.

Beleidsresultaat verbonden partijen

GGD Brabant Zuidoost

Vanaf 2021 start de GGD met de nieuwe taak om voor de gemeente de uitvoering van de jeugdgezondheidszorg van 0 – 4 jaar, waaronder de consultatiebureaus (overname van de Zorgboog) te verzorgen.

Beleidsintensiveringen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Beleidsintensivering	2021	2022	2023	2024
406	Dekking stadsleerbedrijf Herschikking middelen binnen het budget Sociaal Domein	-248	-248	-248	-248
409	Jeugd	3.800	3.800	3.800	3.800
410	Zuiderbos	300			
Totaal Beleidsintensivering Jeugd en onderwijs		3.852	3.552	3.552	3.552

Dekking Stadsleerbedrijf

Dit betreft de dekking voor het Stadsleerbedrijf welke bestaat uit de herschikking van middelen binnen het budget Sociaal Domein. De toelichting hiervoor is terug te vinden in programma 2 bij de Beleidsintensivering – Stadsleerbedrijf.

Jeugd

Per 1 januari 2015 is een aantal regelingen vanuit de AWBZ, zorgverzekering en provincie overgeheveld naar de Wet Langdurige Zorg, de Wmo en de Jeugdwet. De zogenaamde 3D transitie. Hierbij heeft ook een budgetoverdracht plaatsgevonden van het Rijk naar de gemeenten. Deze budgetoverdracht is voorafgegaan door een generieke korting. De afgelopen jaren is gebleken dat de rijksvergoedingen niet voldoende zijn om de kosten in het sociaal domein op te vangen. De tekorten tussen de door het Rijk beschikbaar gestelde budgetten en de feitelijke uitgaven, zijn in de afgelopen jaren opgevangen binnen het sociaal domein door een vereffening met de Reserve Sociaal Domein. Doelstelling in de kadernota Sociaal Domein is een duurzaam financieel stelsel voor het Sociaal Domein. In de afgelopen jaren is gebleken dat de vraag naar zorg, door onder andere inhaaleffecten en een betere toegankelijkheid, meer is toegenomen dan dat de toegekende budgetten zijn gegroeid. Dit heeft ertoe geleid dat we op basis van de prognose voor de komende jaren, gebaseerd op de realisatie van 2019, het budget voor de Jeugdhulp structureel met € 3,8 miljoen ophogen vanaf 2021.

Zuiderbos

Op Zuiderbos wordt onderwijs gegeven aan leerlingen met psychiatrische problematiek. Zuiderbos verzorgt zowel basis- als voortgezet onderwijs. De leerlingen zijn in behandeling bij een gespecialiseerde GGZ-instelling.

Problematiek

Zuiderbos kampt met een aantal problemen die we als volgt kunnen samenvatten:

1. Onvoldoende middelen vanuit Doordecentralisatie;
2. Onvoldoende en ongeschikte onderwijsruimte
3. Te hoge huurkosten

Er dient een oplossing gevonden te worden voor deze onderwijsinstelling op de korte en lange termijn. Over oplossingen voor de korte termijn (voor een periode van minimaal 4 jaar), zijn we in overleg met het schoolbestuur. Wij zien een oplossing om de school te verplaatsen naar een vrijkomende school in Helmond. De kosten worden geraamd op € 300.000.

Daarnaast gaan we gelijktijdig met Zuiderbos en de betrokken partners zoeken naar een oplossing voor de lange termijn.

Ombuigingen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Ombuigingen	2021	2022	2023	2024
406	Consultatiebureaus		-26	-49	-72
409	Onttrekking reserve Sociaal Domein			-1.050	-750
409	Afschaffen open-huis constructie SD			-150	-150
409	Aanscherpen toegang jeugdhulp	-200	-500	-500	-750
409	Taakstelling Sociaal Domein	-92	-50		
410	Besparen klokurenvergoeding	-30	-35	-35	-35
Totaal Ombuigingen Jeugd en onderwijs		-322	-611	-1.784	-1.757

Consultatiebureaus

Op dit moment hebben we vijf consultatiebureaus in Helmond verspreid over de stad. Van deze vijf vallen twee binnen het basispakket jeugdgezondheidszorg. Daarnaast hebben we apart nog een onderzoekslocatie van de GGD. In het verleden is gekozen om het aantal consultatiebureaus in Helmond uit te breiden naar vijf, zodat het dichterbij de inwoners is georganiseerd en het makkelijk te bezoeken is. De ouders van tegenwoordig zijn echter mobieler en in staat om naar een andere wijk te reizen voor het bezoeken van het consultatiebureau, ouders vinden dit namelijk belangrijk. Met het oog op de Integrale Jeugdgezondheidszorg bij de GGD per 2021 ligt hier een kans voor het efficiënter verspreiden van de consultatiebureaus en onderzoekslocatie. Door het terugbrengen van het aantal locaties en een evenwichtige spreiding van de locaties in de stad kunnen kosten worden bespaard. Op dit moment wordt jaarlijks ongeveer € 94.000 begroot, de verwachting is dat we vanaf 2024 jaarlijks € 72.000 kunnen besparen.

Onttrekking Reserve Sociaal Domein

Ter dekking van de geprognosticeerde kostenontwikkeling binnen het Sociaal Domein onttrekken we in de jaren 2023 en 2024 van respectievelijk € 1,05 miljoen en € 0,75 miljoen uit de Reserve Sociaal Domein.

Afschaffen open-huis constructie SD

Momenteel is er sprake van bestuurlijk aanbesteden met een open-huis constructie voor Jeugdhulp en Wmo. Striktere criteria tot toegang als gecontracteerde aanbieder leidt tot minder aanbieders, kwalitatief beter zorg en lagere kosten. Op basis van partnerschap bouwen we een betere relatie op met zorgaanbieders en geven het contractmanagement optimaal inhoud. Hierdoor verbetert de kwaliteit van de dienstverlening en doelmatige inzet van middelen. In de uitwerking moeten we ermee rekening houden dat momenteel de inkoop Jeugdhulp en Wmo in samenwerking met Dommervallei+ en Peelgemeenten plaatsvindt. In totaal begroten we jaarlijks voor ongeveer € 65 miljoen aan Jeugdhulp en Wmo in bij zorgaanbieders en we verwachten als gevolg van het afschaffen van de open-huis constructie vanaf 2023 € 300.000 (gelijkmatig verdeeld over programma 3 en 4) te besparen.

Aanscherpen toegang jeugdhulp

Gezins- en Jongerencoaches bieden sinds 2015, naast hun eigen inzet als hulpverlener, ook toegang tot individuele voorzieningen jeugdhulp door het afgeven van een beschikking (bijvoorbeeld voor traumabehandeling, pleegzorg of begeleiding). De laatste jaren zien we dat de verhouding tussen

eigen zorg en het afgeven van beschikking verschuift. Reden hiervoor is de toegenomen complexiteit van de hulpvragen en de verantwoordelijkheid van de Gezins- en Jongerencoaches voor het totale hulpverleningsproces. Daarbij zien we dat de indicatiestelling niet altijd goed aansluit bij de hulpvraag van een kind/gezin. Concluderend is te stellen dat hulpverleners een andere expertise is dan indiceren. Door deze twee zaken beter te scheiden, zetten we Gezins- en Jongerencoaches in op hun kracht én verbeteren we de indicatiestelling door hier specialisten op te zetten. Zij zetten de juiste hulp in bij de hulpvraag en zijn in staat om scherper en doelmatiger te indiceren. De verwachting is dat we hiermee een kostenbesparing oplopend tot € 750.000 kunnen realiseren.

Taakstelling Sociaal Domein

Binnen het sociaal domein zijn we bezig met diverse initiatieven die moeten leiden tot een duurzaam, financieel houdbaar, sociaal domein in Helmond. Enkele van deze initiatieven zijn in voorliggende begroting apart toegelicht. Met de resterende initiatieven verwachten we een kostenbesparing te kunnen realiseren binnen de programma's 3 en 4 van in totaal € 192.000 in 2021, aflopend (2023 uitgezonderd) naar in totaal € 15.000 in 2024. Deze kostenbesparing is naar rato verdeeld over de budgetten voor Wmo en voor de Jeugdwet.

Besparen klokurenvergoeding

De uitgaven voor de klokurenvergoeding nemen sinds een aantal jaren af. Dit heeft te maken met het dalende leerlingenaantal in het Primair Onderwijs in Helmond.

3.4.3 Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

	Rekening		Begroting			
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Lasten	53.591	48.611	53.730	53.185	52.961	52.761
Baten	6.417	6.069	6.091	6.091	6.091	6.091
Saldo	-47.174	-42.542	-47.640	-47.094	-46.870	-46.670
<i>Verrekening met reserves</i>						
Storting	402					
Onttrekking	2.844	360	360	346	1.396	1.077
Saldo	-44.732	-42.182	-47.280	-46.749	-45.475	-45.593

In onderstaande tabel is een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. Hierin zijn de mutaties op de reserves verwerkt.

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Specificatie per hoofdproduct		2021 Lasten	2021 Baten	2021 Saldo
403	Sociale Netwerken	120		-120
404	Basisvoorzieningen accommodaties	864	833	-30
405	Basisvoorzieningen overig	2.845		-2.845
406	Maatschappelijke ondersteuning	9.826	4.309	-5.516
409	Specialistische ondersteuning	31.887		-31.887
410	Huisvesting onderwijs	6.725	934	-5.791
478	Techniekeducatie	86		-86
575	Openbare speelgelegenheden	479	4	-475
681	Voortijdig Schoolverlaten/Leerplicht/RMC	899	370	-528
Totaal Jeugd en onderwijs		53.730	6.451	-47.280

3.5 Programma 05: Cultuur, toerisme en recreatie

3.5.1 Wat willen we bereiken?

- We gaan zorgvuldig om met cultureel erfgoed.
- Samen met partners binnen het Stedelijk Gebied Eindhoven en de Peel werken we aan profilering en versterking van ons aanbod van voorzieningen en evenementen.
- Aanvullend op de culturele doorontwikkeling hebben we extra aandacht voor cultuur voor de jeugd.

Meerjarig beleidsperspectief

Voor een hoogwaardig vestigings- en woonklimaat zijn cultuur en vrijetijdsvoorzieningen van belang. Het Helmondse aanbod willen we zowel kwantitatief als kwalitatief laten passen bij de omvang en ambities van de stad. Zo binden we bestaande bewoners, bedrijven en bezoekers aan de stad en trekken we nieuwe bewoners, bedrijven en bezoekers aan. We spelen in op initiatieven vanuit de stad. Het centrum is een belangrijk speerpunt.

Doorontwikkeling instellingen

Sinds enkele jaren werken Cacaofabriek, Museum Helmond, Kunstkwartier, Bibliotheek en Theater Speelhuis nauw samen. De culturele instellingen zetten in op verdere professionalisering en kwaliteitsverbetering met aandacht voor regionale samenwerking. De samenwerking moet leiden tot een verdere versterking van de Helmondse culturele basisinfrastructuur.

Evenementen

We blijven inzetten op het stimuleren en faciliteren van evenementen, voor zover dat binnen de richtlijnen van het RIVM mogelijk is, waarbij we de balans bewaken tussen levendigheid en leefbaarheid, duurzaamheid en veiligheid. Het beschikbare subsidiebudget voor evenementen bedraagt in 2021 € 405.000. Dit bedrag is eveneens het subsidieplafond voor evenementen.

Jeugd en Cultuureducatie

In Helmond ligt de focus van het cultuuronderwijs op de basisscholen. Met de culturele partners bezien we actief hoe we jongeren meer en beter kunnen bereiken, juist gericht op actieve cultuurparticipatie. Bijvoorbeeld door middel van bibliotheekpunten in scholen. Daarnaast bezien de culturele organisaties momenteel gezamenlijk met de scholen voor voortgezet onderwijs of er een jaarlijkse cultuurweek kan worden georganiseerd voor alle middelbare scholieren in Helmond.

3.5.2 Wat gaan we ervoor doen?

Ontwikkelingen

Coronacrisis

De culturele en de vrijetijdsector zijn hard geraakt door de coronacrisis. Ook voor 2021 zijn de verwachtingen vooralsnog niet positief en de verdere toekomst is nog ongewis. Zolang de 1,5 meter regel geldt, kunnen zalen slechts zeer beperkt worden gevuld en zijn grotere mensenmassa's niet denkbaar. We helpen de sector de coronacrisis zo goed mogelijk te doorstaan en zo sterk mogelijk uit de crisis te komen. Door de culturele basisinfrastructuur te verstevigen en ook de culturele activiteiten en evenementen te stimuleren. Kunst, cultuur en creativiteit hebben in deze tijd bewezen van onmisbaar belang te zijn als fundament onder het woon- en leefklimaat van onze stad.

Nieuw provinciaal beleid

Noord-Brabant kent sinds enige tijd een nieuw provinciebestuur, dat heeft aangekondigd te willen bezuinigen op cultuur. Cultuur valt voortaan onder het beleidsdomein 'vrijtijds economie'. Komend jaar werkt de provincie het nieuwe beleid nader uit. Binnen deze kaders werken we inmiddels samen met de provincie aan een vervolg op het Regioprofiel Brabantstad.

Wat gaan we het aankomende jaar doen?

Culturele basisinfrastructuur

In 2020 hebben we maatregelen genomen om te voorkomen dat de sector in liquiditeitsproblemen zou geraken. Het is van belang om de situatie in 2021 nauwgezet te monitoren en waar nodig aanvullende maatregelen te nemen. Dit om te zorgen dat onze culturele basisinfrastructuur, die bestaat uit Theater Speelhuis, Museum Helmond, de Cacaofabriek, de Bibliotheek en het Kunstkwartier (waarbij de laatste twee instellingen toewerken naar nauwere samenwerking) ook na de crisis met een goed toekomstperspectief vooruit kan.

Cultuurprofiel

Om het door uw raad vastgestelde Cultuurprofiel te concretiseren en zichtbaar te maken, zoeken we aansluiting met het Centrum+ perspectief. Daarbij kunt u denken aan kunstenaarsateliers in leegstaande panden, murals, coronaproof buitenfaciliteiten en programmering, et cetera.

Actualiseren erfgoedbeleid

We actualiseren het beleid op het gebied van erfgoed, monumentenzorg en archeologie om dit goed te kunnen borgen binnen de omgevingsvisie. Onderdeel van de actualisatie van beleid is het inventariseren en waarderen van de cultuurhistorische waarden boven de grond en de realisatie van een cultuurhistorische waardenkaart. Hiervoor is een cultuurhistorisch onderzoek gaande waarbij we ook de kennis van lokale erfgoedorganisaties en -vrijwilligers inzetten. De verwachting is dat het onderzoek in de loop van 2021 wordt afgerond.

Vrijtijdsbeleid

De actualisatie van het vrijtijdsbeleid wordt meegenomen binnen de ontwikkeling van de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan.

Toekomststrategie voorzieningen en evenementen

Met onze partners in het Stedelijk Gebied Regio Eindhoven stellen we een gezamenlijke toekomststrategie op voor voorzieningen en evenementen in het stedelijk gebied.

Acties regioprofiel 'Brabantstad maakt het'

Met onze partners in Brabantstad concretiseren we acties uit het regioprofiel 'Brabantstad maakt het'. Voor de programmalijnen Talentontwikkeling, Publiekswerking, Internationalisering en Cultuureducatie- en Participatie zijn er kansen en acties benoemd voor samenwerking.

Beleidsintensiveringen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Beleidsintensivering	2021	2022	2023	2024
505	Onderhoud beeldende kunst openbare ruimte	17	17	17	17
542	Omroep Helmond	25	25		
542	Voortzetten subsidie Cacaofabriek		150	150	150
Totaal Beleidsintensivering Cultuur, toerisme en recreatie		42	192	167	167

Onderhoud beeldende kunst openbare ruimte

Voor alle beheeronderdelen in de openbare ruimte is doorgerekend wat de benodigde middelen zijn voor het beheer en onderhoud (exploitatie, zie ook programma 11). Deze doorrekening is door een gezamenlijke analyse van een adviesbureau en de gemeente tot stand gekomen. Uit deze doorrekening blijkt dat voor het beheer en onderhoud van beeldende kunst in de openbare ruimte meer middelen noodzakelijk zijn om deze langjarig in stand te houden. Dit doen we door het budget structureel te verhogen met € 17.000 per jaar.

Omroep Helmond

Omroep Helmond en Dit is Onze Wijk zijn druk doende de beide organisaties te integreren en te professionaliseren. Doelstelling is om te komen tot één lokale publieke mediaorganisatie die zowel via radio, TV, website en social media informeert en programma's aanbiedt specifiek voor Helmond. Om dit proces mogelijk te maken is in 2021 en in 2022 een extra incidentele ondersteuning van € 25.000 noodzakelijk.

Voortzetten subsidie Cacaofabriek

Bij de realisatie van de Cacaofabriek werd in eerste instantie uitgegaan van minimale subsidie en maximale inzet van vrijwilligers. Tegelijk was er een torenhoge ambitie en werd de Cacaofabriek gezien als dé nieuwe culturele hotspot. Gaandeweg bleek al snel dat de subsidie hiervoor niet toereikend was en dat een aantal professionals nodig waren. Daarom werd de subsidie vanaf 2018 tijdelijk verhoogd. De jaarlijkse ophoging van € 150.000 is ook na 2021 nodig, om het huidige niveau van voorzieningen en aanbod te handhaven. Daarom nemen we dit structureel op.

Ombuigingen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Ombuigingen	2021	2022	2023	2024
502	Samenvoegen bibliotheek en kunstkwartier / verhuren vrijkomen gebouw	75		-520	-520
540	Citymarketing			-100	-100
Totaal Ombuigingen Cultuur, toerisme en recreatie		75		-620	-620

Samenvoegen bibliotheek en kunstkwartier / verhuren vrijkomen gebouw

Zowel Bibliotheek Helmond-Peel als Kunstkwartier zijn in de afgelopen periode al aan het kijken naar een vernieuwde vorm van dienstverlening vanwege de veranderende vraag van de maatschappij (denk aan minder uitleen, les op locatie etc.), hierbij wordt ook gekeken naar een nauwere samenwerking. Corona heeft het belang hiervan versneld. De veranderende vraag heeft bij beide

organisaties invloed op de huisvestingsbehoefte. De noodzaak voor veel vierkante meters is niet meer zo groot als een aantal jaren geleden. Dit heeft ertoe geleid dat bij de Bibliotheek een verdieping leegstaat en bij Kunstkwartier ruimtes minder efficiënt en intensief worden gebruikt. Om deze reden is de ambitie geformuleerd om beide instellingen onder te brengen in één van beide panden of, mocht dit niet haalbaar zijn, in een ander bestaand pand in het Centrum. Hiertoe zal een onderzoeksopdracht worden uitgezet. Beide functies kunnen hiermee in vernieuwde vorm behouden blijven maar er ontstaat wel een meerwaarde in het bundelen van krachten. De inschatting is dat hiermee structureel circa € 520.000 kan worden vrij gespeeld. Het samengaan in één gebouw is een groot en impactvol traject. Dit vraagt om een zorgvuldig proces met alle betrokkenen. Daarom stellen we in 2021 eenmalig € 75.000 beschikbaar om een ervaren kwartiermaker in te zetten. Uitgangspunt daarbij is dat het culturele aanbod zo breed mogelijk toegankelijk blijft.

Citymarketing

Tijdens de Opiniecommissie van 3 maart 2020 heeft de gemeenteraad twee uitgangspunten benoemd voor de toekomst van citymarketing. Ten eerste: focus qua thematiek/speerpunten. Ten tweede: synergie door samenwerking met triple-helix partners, waaronder partners binnen de Peel. Inmiddels zijn we ingehaald door de coronacrisis. Deze stelt ons opnieuw voor een heroriëntatieopgave. Met als kernvraag: hoe citymarketing zo effectief mogelijk in te richten, rekening houdend met de wensen van de gemeenteraad ten aanzien van meer focus en de wens tot samenwerking binnen de Peel. Dit kan door bij Helmond Marketing de focus te leggen op toeristisch-recreatieve citymarketing, inclusief VVV-dienstverlening en de gemeente zelf het 'verhaal van de stad' te laten uitdragen. Op die is een taakstellende bezuiniging te realiseren van € 100.000 vanaf 2023. Komend jaar gebruiken we om in overleg met Helmond Marketing en VVV Helmond tot een uitwerking van dit voornemen en onderzoeken samen met de Peelgemeenten hoe we invulling kunnen gaan geven aan Peelmarketing.

3.5.3 Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Rekening		Begroting				
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Lasten	13.245	12.685	12.804	12.731	12.554	12.534
Baten	3.426	2.765	2.807	2.807	3.327	3.327
Saldo	-9.819	-9.920	-9.997	-9.924	-9.227	-9.207
Verrekening met reserves						
Storting						
Onttrekking	437	347	267	245	221	209
Saldo	-9.382	-9.574	-9.730	-9.679	-9.006	-8.998

In onderstaande tabel is een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. Hierin zijn de mutaties op de reserves verwerkt.

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Specificatie per hoofdproduct		2021 Lasten	2021 Baten	2021 Saldo
502	Stichting kunstkwartier	1.807		-1.807
505	Beeldende kunst en vormgeving	66		-66
510	Museum	1.721	224	-1.496
515	Speelhuis	2.391	1.082	-1.309
520	Bibliotheek Helmond-Peel	2.722	805	-1.917
522	Amateur.kunstbeoefening	430		-430
525	Evenementen festiviteiten	769	284	-485
530	Monumentenzorg en archeologie	601	11	-590
540	Toeristische aangelegenheden	618	102	-516
542	Overige culturele aangelegenheden	1.679	565	-1.114
Totaal Cultuur, toerisme en recreatie		12.804	3.074	-9.730

3.6 Programma 06: Sport en bewegen

3.6.1 Wat willen we bereiken?

- We streven naar een eigentijdse en duurzame infrastructuur, met een vitale verenigingsstructuur, voor sport en beweging.
- Sport en sportieve recreatie dragen bij aan een gezonde, inclusieve en positieve stad. We stimuleren en ondersteunen gezond gedrag, bewegen en/of ontmoeten.

Meerjarig beleidsperspectief

Het bevorderen van sport- en bewegingsactiviteiten draagt bij aan de realisatie van de speerpunten op het terrein van jeugd, onderwijs, gezondheid en participatie.

Goede sportinfrastructuur

Sport- en Beleefcampus De Braak ontwikkelen we de komende jaren tot een dagelijks bruisend sport-, onderwijs- en gezondheidspark midden in de stad. Het gaat als katalysator dienen voor een gezond leefklimaat waarin sport, gezondheid en leren samengaan. Een combinatie van onderwijs, gezondheid en sport in een multifunctioneel, duurzaam en innovatief complex. Met grote sociale en maatschappelijke meerwaarde voor omliggende wijken (drie van de vier omliggende wijken zijn aandachtswijken in het gezondheidsbeleid), maar ook voor de hele stad en regio. Daarnaast zijn de ontwikkelingen om het nieuwe functionele zwembad te realiseren op de Braak gestart. Met een nieuw eigentijds zwembad kunnen we de stad bedienen voor zweminstructie, verenigingszwemmen en diverse beweegactiviteiten.

We zetten in op robuuste sportparken conform onze eerder vastgestelde sportvisie, waarin meerdere maatschappelijke functies samenkomen en die ook buiten de piekuren kunnen worden gebruikt. Via het programma Duurzame en Gezonde stad investeren we in het verduurzamen van sportaccommodaties. In samenwerking met het onderwijs, de wijkraden en sportverenigingen zoeken we naar voldoende sport- en beweegmogelijkheden in de wijken.

Met onze partners in BrabantStad maken we ons sterk voor aansprekende sportevenementen in Brabant die passen bij het DNA van de steden. Daarmee versterkt sport de aantrekkelijkheid van de regio, die zo aan concurrentiekracht wint als kennis- en innovatieregio.

Vitale sportaanbieders

Vitale sportverenigingen zijn het uitgangspunt. We ondersteunen daarom vernieuwende concepten binnen sportverenigingen en sportinfrastructuren. De gemeente stimuleert verenigingen om naast een sportieve functie ook een maatschappelijke functie te vervullen. Samenwerken is hierin belangrijk. Op veel sportparken zijn in 2020 samenwerkingsverbanden ontstaan. We intensiveren en stimuleren de samenwerking tussen verenigingen onderling. Daarnaast blijven we de voetbalverenigingen ondersteunen door inzet van een voetbalcoördinator om intensiever samen te werken aan het versterken van het voetbalklimaat.

Leven lang sporten en bewegen

We bevorderen dat zoveel mogelijk inwoners van Helmond - jong en oud - georganiseerd en ongeorganiseerd kunnen sporten en bewegen. De buurtsportcoaches van Jibb+ maken ook steeds meer gebruik van de openbare ruimte om inwoners te verleiden om te gaan bewegen. We stimuleren onze inwoners om met (nieuwe) sporten kennis te maken. Dat doen we via sportactiviteiten georganiseerd door onder andere Stichting Jibb+ en sportverenigingen. In de aandachtswijken bieden we via het programma Duurzame en Gezonde Stad extra interventies aan om gezondheid te bevorderen. We hebben ook ruimte voor anders georganiseerde sporten en bewegingsactiviteiten. We

stimuleren laagdrempelig bewegen in de eigen wijk door middel van beweegroutes en buurtsportcoaches.

3.6.2 Wat gaan we ervoor doen?

Wat gaan we het aankomende jaar doen?

Sport- en Beleefcampus De Braak

We ronden de aanbesteding voor een nieuwe en duurzame zwemvoorziening af. Voor Sport- en Beleefcampus De Braak belanden we in een fase dat we verder gaan ontwikkelen zodat de scholen gebruik kunnen maken van de sportvoorzieningen.

Lokaal Sportakkoord Helmond 2020-2022

Middels een uitvoeringsprogramma Lokaal Sportakkoord Helmond 2020-2022 geven we in samenwerking met sport- en beweegaanbieders en partners op lokaal- en waar mogelijk regionaal niveau een impuls aan het sport- en beweegaanbod.

Nieuwe sportvisie

We leveren een nieuwe sportvisie op voor de komende jaren als opvolger van de Strategische Sportnota 2013-2020. We zoeken hierbij de aansluiting bij het Sport- en het preventieakkoord.

Beleidsintensiveringen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Beleidsintensivering	2021	2022	2023	2024
572	Berkendonk aflopende budgetten beheer en exploitatie	150	150		
572	Dekking reserve Groene peelvallei	-150	-150		
Totaal Beleidsintensivering Sport en bewegen		0	0		

Berkendonck aflopende budgetten beheer en exploitatie

De kosten voor beheer, toezicht, ontwikkeling en onderhoud van natuur- en recreatiegebied Berkendonck worden vooralsnog onttrokken aan de reserves vanuit de Groene Peelvallei. Deze financiering is eindig en is feitelijk aangemerkt om het aangewezen gebied om te vormen tot recreatieve verblijfsruimte met anderzijds een hoge en meer duurzame natuurwaarde. Vooralsnog zijn er geen concrete vooruitzichten voor nieuwe, commerciële, exploitatiemogelijkheden op Berkendonck. Wel is voor het gebied een omgevingsvisie in ontwikkeling, parallel aan een zonnevisie. Daarbij wordt de toekomstige invulling van natuur, toerisme en recreatie, het organiseren van evenementen en eventueel het opwekken van hernieuwbare energie binnen het recreatiegebied nader uitgewerkt. Voorstel is om tussentijds de voorziene exploitatie- en onderhoudskosten voor recreatiegebied Berkendonck op basis van de huidige kostenraming en in navolging van 2019 eveneens op te nemen in de jaarbegrotingen van 2021 en 2022.

Investeringsen

Voorgenomen investeringen 2021

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Investering	Bruto investering	Verwachte bijdrage	Netto investering
550	Alternatieve infill kunstgrasvelden	500	0	500
Totaal Sport en bewegen		500	0	500

Alternatieve infill kunstgrasvelden

De IVP post 'alternatieve infill kunstgrasvelden' wordt conform uw raadsbesluit van 21 mei 2019 ingezet als dekking voor de extra investeringskosten bij de renovatie van bestaande kunstgrasvelden en te nemen milieumaatregelen bij bestaande velden welke nog niet voor renovatie in aanmerking komen. Voor de periode 2021 tot en met 2024 staat renovatie van nog van minimaal 4 kunstgrasvelden op de planning waarmee de IVP post volledig ingezet wordt.

3.6.3 Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Rekening			Begroting			
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Lasten	6.256	5.824	7.924	7.816	7.464	7.441
Baten	798	753	1.530	1.902	1.794	1.794
Saldo	-5.458	-5.071	-6.394	-5.914	-5.670	-5.647
<i>Verrekening met reserves</i>						
Storting						
Onttrekking	339	116	1.343	343	193	179
Saldo	-5.119	-4.955	-5.051	-5.571	-5.477	-5.467

In onderstaande tabel is een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. Hierin zijn de mutaties op de reserves verwerkt.

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Specificatie per hoofdproduct	2021 Lasten	2021 Baten	2021 Saldo
550 Sport en bewegen	7.676	2.717	-4.959
570 Groenvoorzieningen - recreatie	43		-43
572 Recreatiegebieden	205	156	-50
Totaal Sport en bewegen	7.924	2.873	-5.051

3.7 Programma 07: Economisch beleid en werkgelegenheid

3.7.1 Wat willen we bereiken?

- De ambitie van de gemeente Helmond is een verbinding leggen tussen een competitieve economie en maatschappelijke opgaven. Een meer circulaire economie, waar hergebruik van producten, reststromen en grondstoffen centraal staat.
- Een schone, wendbare en toekomstgerichte industrie.
- In een tijd van transitie door digitalisering en robotisering kansen verzilveren en nieuwe banen ontwikkelen, met name door stimulering van ondernemerschap en aandacht voor (om)scholing. Ondersteund door de Brainport Nationale Actieagenda.
- Kansen creëren door een extra inzet op sterke economische speerpunten in onze stad: 'Automotive', 'Food Tech', 'Slimme Maakindustrie' en het breed aanwezige MKB.
- Onze economische groei wordt niet belemmerd door een gebrek aan de juiste talenten. Talent voor ieder werk en werk voor ieder talent.

Meerjarig beleidsperspectief

Economische groei en rendement moeten hand in hand gaan met duurzaamheid en daarom wordt nadrukkelijk ingezet op circulaire economie. Bereikbaarheid is een belangrijke voorwaarde voor economische ontwikkeling. Dit aspect wordt meegenomen in Programma 10. Het stimuleren van de economische speerpunten Automotive, Food Technology en Slimme Maakindustrie wordt gecontinueerd. De Brainport Nationale Actieagenda geeft mogelijkheden om sneller kansen te verzilveren en de (regionale) economische structuur te versterken. Om de economische groei van de afgelopen jaren te handhaven moet er nog meer gezocht worden naar een betere balans tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. Het onderwijs moet opleiden voor huidige en toekomstige banen in samenwerking met het bedrijfsleven en hierin gezamenlijk blijven investeren gedurende de gehele loopbaan (Leven Lang Ontwikkelen). Het is daarom van belang om een zo divers mogelijk aanbod aan MBO, HBO en universitaire opleidingen te verbinden aan onze stad en het bedrijfsleven. Dit versterkt tevens het economisch profiel van Helmond. Het is belangrijk bij alle ontwikkelingen te werken vanuit een heldere economische visie.

Vanuit het Strategisch programma Vitale Economie wordt via de uitvoeringsagenda's onderwijs- en arbeidsmarkt en werkgelegenheidsimpuls gewerkt aan "talent voor ieder werk" en "werk voor ieder talent". Dit doen we samen met onze partners vanuit de regiegroep onderwijs- en arbeidsmarkt. De regiegroep geeft op strategisch-tactisch niveau sturing aan de relevante (hoofd)opgaven op het gebied van onderwijs- en arbeidsmarkt in de regio Helmond - de Peel, om zo te komen tot een duurzame optimalisatie van de arbeidsmarkt. De ingestelde themagroepen van de regiegroep geven uitvoering aan de verschillende speerpunten die in gezamenlijkheid zijn vastgesteld. De regiegroep pakt thema's aan op Helmond-de Peel niveau, maar altijd binnen de context van de Brainportregio.

Automotive Campus

De dynamiek van de ontwikkeling van de Automotive Campus moet worden doorgezet met als doel groei richting 1000 arbeidsplaatsen in 2022. De combinatie van de campus, onderwijs- en kennisinstellingen, innovatieve automotive bedrijvigheid en testfaciliteiten, vormen hiervoor een goede basis. Voor de doorontwikkeling van de Automotive Campus geldt dat we vanuit de huidige basis willen toewerken naar een volwaardig en zelfstandig campusconcept met parkmanagement, gedeelde faciliteiten en services en een commercieel verdienmodel. Voor een evenwichtige ontwikkeling is het van belang dat daarop vanuit de triple helix gezamenlijk gestuurd wordt.

Food Tech Brainport

Food Tech Brainport doorontwikkelen tot een zelfstandig en internationaal kenniscluster voor slimme en duurzame technologieën op het gebied van circulaire voedselproductie en gezonde voeding. Dit doen we samen met het MKB en onderwijs- en kennisinstellingen in de food sector.

Toekomstbestendige maakindustrie

Met het economische speerpunt slimme maakindustrie richten we ons op het toekomstbestendig maken van de sterk aanwezige maakindustrie in Helmond. Samen met partners als Brainport Development en het Innovatiehuis de Peel stimuleren we innovatie. We ondersteunen living labs en scholingsprojecten gericht op behoud en groei van de werkgelegenheid in de maakindustrie. Hiervoor is voldoende en adequaat geschoold personeel van cruciaal belang.

Stimulering ondernemerschap in MKB

Helmond wil een van de meest MKB vriendelijke steden van Nederland zijn. Dat vraagt om excellente dienstverlening aan ondernemers, proactief accountmanagement en het versterken van banden met externe partners. Zo worden goede relaties onderhouden met het gevestigde bedrijfsleven in Helmond en de regio, startende ondernemers en potentiële nieuwe bedrijven.

Vitale bestaande en nieuwe werklocaties

We zetten in op de realisatie van voldoende aanbod van duurzame en kwalitatief hoogwaardige werklocaties om de groei van het bedrijfsleven en de werkgelegenheid te faciliteren.

Om dit te bereiken werken we voor een deel samen met de volgende verbonden partijen;

- Metropoolregio Eindhoven
- Brainport Development NV
- Automotive Facilities Brainport (AFB) Holding
- RAI AutomotiveNL BV
- Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties B.V.
- Stichting Automotive Campus Helmond

Een toelichting op de verbonden partij is te vinden in de paragraaf verbonden partijen. Eventuele concrete beleidsresultaten, buiten de reguliere taken, voor het aankomende jaar zijn te vinden onder het kopje “wat gaan we ervoor doen” van dit programma.

3.7.2 Wat gaan we ervoor doen?

Ontwikkelingen

- De kansen om de campussen te verzelfstandigen nemen toe.
- Voortgang en actualisatie van de Brainport Nationale Actieagenda.
- Regionale samenwerking bedrijfslocaties.
- Kans om stedelijke werkmilieus te ontwikkelen op de knooppunten rondom de stations, centrum en BSD.
- De door corona ontstane economische crisis heeft veel invloed op de arbeidsmarkt.

Wat gaan we het aankomende jaar doen?

- Met en vanuit de regiegroep onderwijs en arbeidsmarkt werken we aan een duurzame optimalisatie van de arbeidsmarkt.
- Uitvoering nieuwe visie Automotive Campus.
- Verdere uitbreiding en doorontwikkeling Food Tech Brainport.

- Onderzoek en ontwikkeling voortzetten in Smart Industry Fieldlab Data Science & Connectivity.
- Opstellen en start uitvoering actieplan startersbeleid.
- Bestemmingsplan Bedrijventerrein Varenschut Noord gereed.
- Uitwerking nieuw regionaal bedrijventerrein.
- Opstellen van een economische visie voor Helmond.

Betere aansluiting creëren tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt

1. Fysiek punt voor ondernemen en werken in Helmond - de Peel (loopbaanwinkel, ondernemerspunt (corona, business innovatie, HRM, huisvesting).
2. Online platform ter ondersteuning van Leven Lang Ontwikkelen LLO (testen, matchen, kansen beroepen, opleidingsaanbod).
3. Stageregio Helmond - de Peel.
4. Jeugdwerkloosheid.

Regiegroep onderwijs- en arbeidsmarkt

Met en vanuit de Regiegroep onderwijs- en arbeidsmarkt werken we aan een duurzame optimalisatie van de arbeidsmarkt. De onverwachte coronacrisis betekent dat we een aantal van de thema's waar we aan werkten op basis van de opgeleverde human capital agenda en de Helmondse uitvoeringsagenda, gaan versnellen. Hiervoor zijn extra middelen beschikbaar gesteld door de Provincie, maar ook door ons college. Er wordt gewerkt vanuit de themagroepen onder de regiegroep. Het gaat dan om onderwerpen binnen de thema's:

- Leven lang ontwikkelen; wij realiseren één fysiek punt in de arbeidsmarktregio waar iedere (potentiële) werknemer (incl. jongeren) en iedere werkgever terecht kan met alle vragen rondom een leven lang ontwikkelen, om – en bijscholen. Tegelijk start een bewustwordingscampagne gericht op deze doelgroepen. Het fysieke loket wordt ondersteund door een online platform waarop iedereen zelf (beroepskeuze) testen kan doen, inzicht krijgt in beroepen met veel en weinig werk die passen bij de eigen talenten, passies, ervaringen en waar de vraag van werkgevers en het aanbod samen komen op basis van deze talenten, ervaringen, etc. De urgentie hiertoe is alleen maar groter geworden ten tijde van de coronacrisis en daarom wordt hierop versneld doorgepakt.
- Strategisch arbeidsmarktbeleid; er komt onder andere één werkgeverspunt in de arbeidsmarktregio waar werkgevers terecht kunnen met in ieder geval alle vragen rondom de coronacrisis, HRM, en Business Innovatie. Wij willen samen met onze werkgevers optimaal zicht gaan krijgen op de toekomstige arbeidsmarktvraag, zodat het onderwijs hierop in kan spelen. Het online platform, met arbeidsmarktdashboard gaat hier ook een rol in vervullen.
- Stageregio Helmond - de Peel; de realisatie van een online platform waar vraag en aanbod naar beroepenoriëntaties, stages en opdrachten vanuit het MBO/HBO/WO samen komen. Het inzetten van “metermakers” die ondernemers en onderwijs gaan helpen e.e.a. te realiseren en extra inzet voor maatwerkplekken. Door het onderwijs door middel van opdrachten te binden aan het bedrijfsleven zorg je voor innovatie binnen het bedrijfsleven, maken jongeren kennis met onze bedrijven en zullen ze eerder solliciteren op openstaande vacatures. Daarnaast bindt je talent aan de stad.
- Techniekeducatie; Middels het opstellen van een gezamenlijk jaarprogramma techniekeducatie- en promotie met de relevante stakeholders uit de arbeidsmarktregio en in nauwe samenwerking met Brainport brengen we jongeren actief in aanraking met techniek, en werken we aan een verhoogde instroom van jongeren in techniekonderwijs en technische beroepen. Daarbij is dit jaar specifieke aandacht voor digitale/hybride activiteiten, zodat de doelstellingen bereikt kunnen worden op een coronaproof wijze. Hierin werken we tevens samen met Stageregio.
- Aanpak (voorkomen van) jeugdwerkloosheid; Vanuit de themagroep Jeugd en Werk wordt verdere uitwerking gegeven aan de reeds vastgestelde aanpak Jeugd en Werk, waarmee we inzetten op

duurzame verbeteringen in de route van school naar werk, met specifieke inzet op EXIT-gesprekken, stagebegeleiding, gebruik maken van E-portfolios en het traject van school naar werk voor (kwetsbare) jongeren. Onderdelen binnen deze aanpak worden versneld opgepakt om de gevolgen van de coronacrisis op dit vlak te dempen. Daarnaast worden i.s.m. de betrokken partners in de arbeidsmarktregio aanvullende plannen voorbereid, welke tevens zijn opgenomen in de Crisis- en herstelnota.

Automotive Campus

Voor de doorontwikkeling van de Automotive Campus is het van belang dat de triple helix samenwerking verstevigd wordt. De Automotive sector maakt t.g.v. de coronacrisis zware tijden door. Voor de campus ontwikkeling is het van belang dat stevig ingezet wordt op het stimuleren van innovatie.

Food Tech Brainport

Vanaf 2019 is men gestart met het gefaseerd overhevelen van de publieke financiële betrokkenheid naar de private sector. De governance structuur wordt aangepast zodat de regie meer bij de markt komt te liggen. Bij een aantal initiatieven blijven we actief betrokken, zoals de landelijke Taskforce Circulair Economy en het Sustainable Food Initiative. Rondom het thema Food Tech zien we veel kansen voor een betere aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt.

De samenwerkingsovereenkomst tussen Food Tech Brainport, de HAS en Fontys is getekend. Samen ontwikkelen we een hybride leeromgeving met een foodgerelateerd onderwijsprogramma op de campus, waarbij ook het MBO gaat aansluiten, waardoor ook ingezet kan gaan worden op doorgaande leerlijnen.

Smart Industry Fieldlab Data Science & Connectivity

Een 11-tal bedrijven uit Helmond - de Peel hebben tezamen de stichting Smart Industry Fieldlab Data Science & Connectivity opgericht. Dit Fieldlab is een experimentele praktijkomgeving bij één van de deelnemende bedrijven. Hier ontwikkelen, testen en implementeren zij tezamen met kennisinstellingen Smart Industry-toepassingen op het gebied van predictive maintenance, predictive performance en remote controlled automated guided vehicle. Op deze manier wordt gewerkt aan business development, kennisontwikkeling, kennisdeling en samenwerking met het onderwijs. Het Innovatiehuis De Peel is betrokken als projectleider en stimuleert daarnaast het lokale MKB om hun bewustzijn op het gebied van Smart Industry-toepassingen te vergroten.

Stedelijke werkmilieus

In de centra van steden ontstaat steeds meer behoefte aan zogenaamde 'stedelijke werkmilieus'. Voor een goed lokaal economisch ecosysteem zijn gemengde stedelijke werkmilieus cruciaal. Dit zijn milieus waar interactie is tussen verschillende soorten bedrijvigheid én andere functies (zoals wonen, ontmoeten, horeca, et cetera). 'Informeel plekken', 'schemerzones' en randen van het centrumgebied lenen zich als vestigingslocatie voor steeds meer bedrijvigheid. Voor Helmond is eind 2020 een onderzoek uitgevoerd hoe de stad bij deze ontwikkeling kan aanhaken. In 2021 gaan we de adviezen uit dit onderzoek verder uitwerken.

Opstellen economische visie:

De economie verandert in hoog tempo. Het is van belang dat wij bij alles wat we doen, werken vanuit een heldere economische visie, waarin ook onze rol als overheid duidelijk wordt benoemd. Deze economische visie is ook van belang bij het bepalen van de toekomstscenario's van onze topsectoren. Komend jaar willen wij de visie dan ook gerealiseerd hebben.

Bedrijfslocaties

- Realiseren van nieuwe bedrijventerreinen, met als beoogde locaties Varenschut Noord en BZOB Zuid.
- Toewerken naar een regionaal bedrijventerrein, samen met de partners in de Peel.
- Toekomstbestendig maken en verduurzamen van de bestaande bedrijventerreinen.

Verbeteren positie arbeidsmigranten

Sinds het open stellen van de grenzen voor het “vrije verkeer van werknemers” uit de nieuwe EU landen per 1 mei 2004 is het aantal arbeidsmigranten in de regio Zuidoost-Brabant sterk toegenomen. Gelet op de economische ontwikkelingen, maar ook vanwege demografische ontwikkelingen (vergrijzing) moet de komende jaren (in toenemende mate) een beroep gedaan worden op arbeidskrachten uit het buitenland. Goede huisvesting en integratie van deze werknemers in onze samenleving is van groot belang. Samen met andere gemeenten in de regio wordt gekeken naar een integrale aanpak. Met werkgevers, uitzendbureaus en partijen die voor woonruimte zorgen vindt overleg plaats over goede huisvesting, locatiekeuze en spreiding over de stad en verantwoorde arbeidsomstandigheden.

Ombuigingen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Ombuigingen	2021	2022	2023	2024
340	Werkbudget Economie	-25	-20	-20	-10
340	Terugdraaien indexering budgetten Economie	-35	-35	-35	-35
340	Arbeidsmarktevents	-74	-74	-74	-74
Totaal Ombuigingen Economisch beleid en werkgelegenheid		-134	-129	-129	-119

Werkbudget Economie

We hebben geconstateerd dat het werkbudget Economie niet elk jaar volledig besteed wordt. Dit komt onder meer dat veel projecten momenteel bekostigd worden uit Impulsgelden. Het werkbudget zal in 2021 afgeschaald worden met € 25.000.

Terugdraaien indexering budgetten Economie

Een aantal budgetten van Programma 7 Economie zijn onterecht geïndexeerd. Deze indexeringen worden teruggedraaid.

Arbeidsmarktevents

Jaarlijks nemen we deel aan de Dutch Design Week (DDW) en Dutch Technology Week (DTW). Waar we de afgelopen jaren een stimulerende rol hebben gespeeld, willen we nu onderzoeken of de events (of specifieke onderdelen daaruit) ook vanuit de partners gefinancierd kunnen worden.

Investerings

Voorgenomen investeringen 2021

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Investering	Bruto investering	Verwachte bijdrage	Netto investering
340	Doorontwikkeling Food Tech Brainport	250	0	250
340	Impuls innovatieve concepten vitalisering bedrijventerreinen	500	0	500
Totaal Economische beleid en werkgelegenheid		750	0	750

Doorontwikkeling Food Tech Brainport

Food Tech Brainport (FTB) willen we doorontwikkelen naar een hoogwaardig ontwikkelcentrum voor het midden- en kleinbedrijf in de foodsector. De investeringssubsidie wordt ingezet voor de aanschaf van innovatieve technologie (nog niet bestaand dan wel bestaand met nieuwe/andere toepassingsmogelijkheden) om FTB in staat te stellen MKB startup's en innovators laagdrempelige experimenten te laten doen, welke bijdragen aan het verbeteren van een duurzaam bedrijfsmodel. In 2021 wordt voor deze ontwikkelingen € 250.000 beschikbaar gesteld.

Impuls innovatieve concepten vitalisering bedrijventerreinen

We geven ruimte aan ondernemers. In onze optiek liggen er nog veel kansen op bestaande bedrijventerreinen en in toekomstbestendige werklocaties. Met een investering van € 500.000 wordt ingezet op het verduurzamen en vergroenen van de openbare ruimte, oplossingen voor verkeer- en parkeerproblemen en slim ruimtegebruik. Uitgangspunt is dat 50% als cofinanciering door het bedrijfsleven ter beschikking wordt gesteld. Net als in 2020 is dit bedrag met € 250.000 opgehoogd en is de investering in Food Tech Brainport van € 500.000 naar € 250.000 verlaagd.

3.7.3 Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Rekening			Begroting			
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Lasten	3.733	4.776	4.797	3.532	3.280	3.255
Baten	418	246	249	249	249	249
Saldo	-3.315	-4.530	-4.547	-3.283	-3.031	-3.006
Verrekening met reserves						
Storting						
Onttrekking	1.984	1.126	1.469	187	187	153
Saldo	-1.331	-3.404	-3.078	-3.096	-2.844	-2.853

In onderstaande tabel is een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. Hierin zijn de mutaties op de reserves verwerkt.

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Specificatie per hoofdproduct		2021 Lasten	2021 Baten	2021 Saldo
340	Economische en industriële zaken	4.621	1.494	-3.127
360	Markten	160	219	60
370	Energie opwekken	16	5	-11
Totaal	Economisch beleid en werkgelegenheid	4.797	1.718	-3.078

3.8 Programma 08: Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

3.8.1 Wat willen we bereiken?

Eén van de grootste uitdagingen voor de gemeente Helmond – met name binnen het fysieke domein - omvat de vergroening en verduurzaming van de stad. Dit vertaalt zich in de volgende ambities:

- Een verduurzaming van de woningvoorraad: aardgasvrij, energieneutraal ('nul op de meter') en circulair bouwen en vernieuwen.
- Naast de verduurzaming moet ook de verhoging van de beeldkwaliteit en verschijningsvariatie van woningen de kwaliteit van woonwijken en de leefomgeving verbeteren.
- Een substantiële versnelling van de woningbouwproductie tot circa 750 woningen per jaar.
- Naast de opgave om in de bestaande woningvoorraad en in leegstaande kantoorgebouwen een flinke transformatie tot stand te brengen willen we meer bouwen voor de veranderende vraag op de woningmarkt en de opkomende doelgroepen. Dit doen we bijvoorbeeld via het inzetten op meer verscheidenheid - in grootte, uitstraling en prijs.
- Terugdringen van het aantal woningzoekenden door het realiseren van een passend aanbod.
- Met de ontwikkeling en realisatie van de meest innovatieve wijk van de toekomst, Brainport Smart District, wil Helmond het toonbeeld zijn van het 'wonen van straks' voor de eigen inwoners alsook voor de regio en heel Nederland.
- De invoering van de nieuwe Omgevingswet, die nu gepland staat voor 1-1-2022, willen we aangrijpen om de beoogde integratie en modernisering van een breed terrein van wetgeving tot stand te brengen. Vooral om samen met inwoners en ondernemers een meer integraal en slagkrachtiger beleid in het fysieke domein tot stand te brengen.

Meerjarig beleidsperspectief

Ruimtelijke Ordening

De invoering van de Omgevingswet is uitgesteld van 1 januari 2021 naar 1 januari 2022. Dat geeft iets meer ruimte, maar de komende jaren blijft de Ruimtelijke Ordening sterk in het teken staan van de invoering van de Omgevingswet in 2022. De Omgevingswet integreert een groot aantal wetten en regelingen in het fysieke domein. Daarmee is de wet veel breder dan de huidige Wet ruimtelijke ordening. De invoering van die nieuwe wet stelt hoge eisen op wettelijk en organisatorisch terrein. Tegelijkertijd moet deze benut worden om samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners een nieuwe, meer gemeenschappelijke, werkwijze te ontwikkelen met meer maatwerk en ruimte voor initiatief. Ook grote, nieuwe inhoudelijke opgaven (vergroening, duurzaamheid, energietransitie, gezondheid en meer inclusiviteit) worden in deze majeure operatie verwerkt. De afgelopen jaren zijn een aantal pilots uitgevoerd om te oefenen met vraagstukken vanuit de Omgevingswet. De ervaringen uit deze pilots gebruiken we bij de implementatie waaronder het opstellen van de omgevingsvisie, het omgevingsplan en –programma, de veranderopgave in onze eigen organisatie, de doorontwikkeling van onze digitale dienstverlening en de externe participatie.

Samenwerkingsverbanden

Omdat Helmond sterk rekening moet houden met ontwikkelingen en afspraken op landelijk, provinciaal en regionaal vlak, vindt een voortdurende afstemming in de verschillende netwerken en op de verschillende schaalniveaus plaats. De komende jaren zijn de volgende samenwerkingsverbanden van belang:

- Rijksniveau: Nationale Omgevingsvisie (NOVI), Ruimtelijke Economische Ontwikkelstrategie (REOS), MIRT-onderzoek Brainport (Meerjarenprogramma Infrastructuur en Ruimte en Transport);
- Provinciaal niveau: Provinciale Omgevingsvisie en Stedelijke Agenda BrabantStad (inclusief verstedelijkingsstrategie Brabant);

- Regionaal niveau: Metropoolregio Eindhoven (Integrale Strategie Ruimte), Ontwikkelc dagen Regionaal Ruimtelijk Overleg (in samenwerking met de provincie), Stedelijk Gebied Eindhoven (diverse bestuurlijke werkgroepen en Programma Brainport City) en Ruimtelijke Agenda de Peel.

Wonen

De beschreven ambities op het gebied van wonen, de positie van Helmond op de woningmarkt en een aantal actuele ontwikkelingen vragen om een actueel beleidskader en een strategisch programma. Daarom geven we vorm aan een aantal onderwerpen, te weten:

- Met de vaststelling van de Woonagenda 2019 – 2021 hebben we een actueel beleidskader op het gebied van Wonen. Op basis van dit beleidskader is de ambitie geformuleerd om de komende jaren de te komen tot een oplevering van gemiddeld 700 tot 800 woningen per jaar. Samen met maatschappelijke partners en de woningcorporaties besteden we extra aandacht aan de huisvesting van bijzondere doelgroepen, een evenwichtige opbouw van de bevolking en de samenstelling van de woningvoorraad in wijken en buurten;
- In de prestatieafspraken met de woningcorporaties staan de thema's beschikbaarheid, betaalbaarheid, leefbaarheid en duurzaamheid centraal. Gezamenlijk zorgen we voor voldoende betaalbare huisvesting voor de doelgroep en werken we aan het voorkomen van woonoverlast en huisuitzettingen;
- Nadat een actueel beleidskader is vastgesteld schenken we aandacht aan kwantitatief en kwalitatief afdoende huisvestingsvormen voor arbeidsmigranten;
- Met de transformatie van de bestaande woningvoorraad en een betere spreiding van sociale huurwoningen leveren we een bijdrage aan de vergroting van de differentiatie en daarmee een evenwichtiger bevolkingsopbouw in wijken en buurten;
- Verduurzaming van de totale woningvoorraad: zowel het particuliere aanbod als de sociale woningvoorraad (in nauwe samenspraak met woningcorporaties);
- Brainport Smart District dient als een living lab voor allerlei innovatieve oplossingen voor de problemen van nu en de toekomst. Brainport Smart District wordt daarmee een visitekaartje voor Helmond;
- Groei in aanbod van koop- én huurwoningen voor de middengroepen en continueren van voldoende aanbod van sociale woningbouw;
- We scheppen met het continueren van de duurzaamheids-, starters- en blijverslening een positief klimaat voor duurzame woningbouw en de vestiging en doorstroming van inwoners.

Vergunningen

Bij vergunningverlening vereenvoudigen we de processen om de klanten (inwoners, bedrijven en instellingen) beter en sneller te helpen. Naast de implementatie van de Omgevingswet staat onze visie op VIP-dienstverlening centraal. We sturen op optimale inzet van digitale zelfservice waar het kan en persoonlijk maatwerk waar nodig.

Om dit te bereiken werken we voor een deel samen met de volgende verbonden partijen;

- Metropoolregio Eindhoven
- Stichting Brainport Smart District

Een toelichting op de verbonden partij is te vinden in de paragraaf verbonden partijen. Eventuele concrete beleidsresultaten, buiten de reguliere taken, voor het aankomende jaar zijn te vinden onder het kopje "wat gaan we ervoor doen" van dit programma.

3.8.2 Wat gaan we ervoor doen?

Ontwikkelingen

Wet private kwaliteitsborging

Tegelijk met de invoering van de Omgevingswet zal de Wet private kwaliteitsborging worden ingevoerd. Dit houdt in dat landelijk de technische toets en het toezicht op bouwwerken gefaseerd wordt overgelaten aan de markt.

De Woonimpuls

Er volgen in 2021 nieuwe rondes van de Woonimpuls van het Rijk. In navolging van het in de eerste tranche succesvol binnenhalen van een grote financiële impuls voor het Centrum, wordt bij de nog komende tranches met name aandacht gevraagd voor de herstructurering van de Leonardusbuurt en BSD. Uiteindelijk besluit het Rijk of middelen worden toegekend.

Programma Aanpak Stikstof (PAS)

Er is sinds eind 2019 een berekeningsmethodiek beschikbaar om stikstofdepositie bij bouwprojecten te kunnen berekenen. Dit is de zogenaamde Aerius-methode. De methodiek berekend de depositie van stikstof in de realisatiefase en de gebruiksfase. We hanteren op dit moment het volgende handelingskader:

- Bij bedrijven en projecten van meer dan 1 woning vragen we altijd aan de initiatiefnemer een kwantitatieve berekening. Daarmee moet de initiatiefnemer aantonen dat er geen sprake is van negatieve effecten op natuur in Natura 2000-gebieden.
- Bij aan- en verbouwplannen en voor plannen tot 1 woning, stellen we voor om geen berekening te vragen. Voor dit soort kleine initiatieven is door de afstand tot Natura 2000-gebieden, binnen de gemeente Helmond op voorhand uit te sluiten dat er effecten zullen optreden.

Er loopt binnen VNG een traject waarin men aan een verhoging van de huidige drempelwaarde (1,0 mol N/ha/j) werkt. Dit zou inhouden dat er minder aanvragers een berekening hoeven in te dienen. Dit levert tijdwinst op en men hoeft dus ook minder kosten te maken. De planning van dit traject is nog niet duidelijk.

Wat gaan we het aankomende jaar doen?

Voorbereiden op Wet private kwaliteitsborging

We bereiden een bestuurlijk besluit voor over de wijze waarop de Wet private kwaliteitsborging (2021) in onze gemeente wordt ingevoerd. We werken verschillende scenario's uit met de daarbij behorende risico's. We besteden onder andere aandacht aan de consequenties voor de dienstverlening en de financiële gevolgen.

Implementatie Omgevingswet

De implementatie van de Omgevingswet is een grote opgave voor onze organisatie en raakt het volledige fysieke domein en delen van het sociaal domein. In 2019 is het programmaplan voor de implementatie vastgesteld, waarin het proces op hoofdlijnen is beschreven. In 2021 worden een aantal belangrijke resultaten opgeleverd:

- De omgevingsvisie en bijbehorende planMER. Hierin leggen wij de lange-termijn-koers voor onze stad vast.
- Het ontwerp-omgevingsplan voor het gebied Mierlo-Hout. Hierin worden alle regels in het fysieke domein (voor zover wij die nog willen stellen) bij elkaar gebracht, afgewogen en met elkaar geïntegreerd tot een begrijpelijk en samenhangend juridisch stelsel.

- De verordening fysieke leefomgeving. Hierin wordt onze lokale regelgeving op het fysieke domein geïntegreerd. Deze verordening is een tijdelijk instrument (tot en met 2029) en is van toepassing in de gebieden die de aankomende jaren nog géén omgevingsplan hebben.
- Geactualiseerd participatiebeleid en een nieuwe participatieverordening. Hierin leggen wij vast hoe wij omgaan met participatie bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van ons beleid.

Daarnaast zijn er nog een aantal onderwerpen waarover wij in 2021 besluiten gaan nemen, die een meer procedureel karakter hebben of vanuit wetstechnisch oogpunt noodzakelijk zijn. Te noemen zijn: aanpassing van de legesverordening, instelling van een gemeentelijke adviescommissie en een basisopzet voor het Helmondse omgevingsplan voor initiatiefnemers. Ook gaan wij aan de slag met het verder verbeteren van interne processen om vergunningaanvragen en meldingen snel en transparant te kunnen afhandelen.

In afwachting van de omgevingsplannen worden de huidige geldende bestemmingsplannen conform de richtlijn van het Rijk niet geactualiseerd.

Impuls woningbouwopgave

Voor de komende jaren is de ambitie uitgesproken om van circa 500 naar circa 750 nieuwe woningen per jaar te gaan. Gezien de grote vraag naar woningen wordt, om hier een extra impuls aan te geven, € 1,4 miljoen per jaar extra ingezet ten behoeve van de benodigde ambtelijke capaciteit.

Ons Middelbaar Onderwijs (OMO) - inbreidingslocaties

Als gevolg van de eerder aangegane grondruil met OMO gaan we in 2021 de planvorming van de in ruil voor de grond van de Knippenberg (De Braak) verkregen gronden in ontwikkeling nemen.

Deelname pilot standaard sociale huurwoning

Samen met corporaties en de negen gemeenten in het Stedelijk Gebied Eindhoven ronden we de pilot af. Doel van de pilot is om te komen tot een standaard sociale huurwoning om kostenverlaging te realiseren via collectieve aanbesteding van woningbouw.

Beleidsresultaat verbonden partijen

Stichting Brainport Smart District

Onderzoek met de provincie om te komen tot een gezamenlijk innovatief ontwikkelbedrijf.

Beleidsintensiveringen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Beleidsintensivering	2021	2022	2023	2024
825	Omgevingswet	290	450	200	200
850	Dekking Stadsleerbedrijf Herschikking middelen binnen het budget Sociaal Domein	-50	-50	-50	
850	Brainport Smart District			500	500
Totaal Beleidsintensivering Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting		240	400	650	700

Omgevingswet

De invoering van de Omgevingswet kan tot structurele financiële effecten leiden. Hoe groot die effecten zijn, is afhankelijk van de keuzes die uw raad nog gaat maken op het gebied van deregulering en dienstverlening. De Omgevingswet verruimt de mogelijkheden voor kostenverhaal, waardoor op

onderdelen dekking gevonden kan worden voor extra kosten. Dit is echter wel afhankelijk van de te maken keuzes, waardoor het lastig is om nu al een realistisch beeld te hebben van de structurele financiële effecten. De kostenposten die in beeld worden gebracht betreffen met name kosten voor het opstellen van omgevingsplannen voor de rest van Helmond (gebiedsgewijs). In de loop van 2021 zullen de structurele kosten verder geconcretiseerd worden.

Dekking Stadsleerbedrijf

Dit betreft de dekking voor het Stadsleerbedrijf welke bestaat uit deerschikking van middelen binnen het budget Sociaal Domein. Toelichting hiervoor is terug te vinden in programma 2 bij de Beleidsintensivering – Stadsleerbedrijf.

Brainport Smart District

Brainport Smart District Brandevoort wordt de slimste wijk. Door het toepassen van innovatieve technieken en vernieuwende sociale concepten streven we naar een continue innoverende woonwijk. De ervaringen in Brainport Smart District Brandevoort kunnen ook leiden tot innovatie in andere wijken in de stad en elders. De realisatie van Brainport Smart District vraagt extra inzet van de gemeente, zowel in inhoudelijke als financiële zin. In de meerjarenbegroting was t/m 2022 € 500.000 per jaar geraamd. Met een extra impuls in 2023 en 2024 van € 500.000 per jaar kunnen we de ambities rondom deze wijk verder invullen waarbij de gemeente voornamelijk een aanjaagfunctie vervult.

3.8.3 Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

	Rekening		Begroting			
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Lasten	23.427	36.608	39.273	28.700	27.580	23.787
Baten	28.461	35.250	37.400	26.985	27.054	23.222
Saldo	5.034	-1.358	-1.873	-1.715	-526	-566
<i>Verrekening met reserves</i>						
Storting						
Onttrekking	1.636	289	1.181	1.145	33	33
Saldo	6.670	-1.068	-693	-570	-493	-533

In onderstaande tabel is een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. Hierin zijn de mutaties op de reserves verwerkt.

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Specificatie per hoofdproduct		2021 Lasten	2021 Baten	2021 Saldo
820	Ruimtelijke ordening stafafdelingen	37		-37
825	Ruimtelijke ordening algemeen	1.142	84	-1.057
830	Planproductie PBH	660		-660
840	Bouw- en woningtoezicht	2.613	3.158	545
850	Volkshuisvesting	1.629	1.115	-514
880	Grondexploitatie	30.547	30.547	
885	Facilitair grondbeleid	1.037	1.037	
890	Exploitatie gemeentelijke eigendommen	1.608	2.639	1.031
Totaal	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	39.273	38.581	-693

3.9 Programma 09: Stedelijke vernieuwing

3.9.1 Wat willen we bereiken?

- Met dit programma willen we in Helmond voor een aantal kwetsbare wijken een duurzame, aantrekkelijke en gezonde woonomgeving creëren door in te (blijven) zetten op een meerjarig en intensief proces van herstructurering en transformatie.
- Voor het centrum van onze stad staat een centrale opgave: verdergaande verstedelijking om zo een compacte, groene en aantrekkelijke ontmoetings- en verblijfplaats voor alle bewoners en bezoekers bevorderen, met goede voorzieningen, goede bereikbaarheid en zo min mogelijk leegstand.
- Om de levendigheid van het centrum te vergroten en om de leegstand (verder) terug te dringen zijn nieuwe bestemmingen en functies in het centrum essentieel: via transformatie van (kantoor)gebouwen, bouw van extra woningen en het bevorderen van wonen boven winkels, maar ook door het aantrekken van nieuwe winkels en horecagelegenheden en het stimuleren van ondernemerschap.

Meerjarig beleidsperspectief

De komende jaren werken we aan de doorontwikkeling van het Centrum inclusief De Waart en Suytkade. Er zijn tot nu toe vier wijkontwikkelingsplannen waar integrale herstructurering of transformatie aan de orde is: Binnenstad-Oost, Helmond-West, Annawijk en Helmond-Oost. Buiten de afronding van deze herstructureringswijken hebben we de ambitie om de komende jaren samen met de corporaties en andere stakeholders in de overige wijken een kwaliteitsslag in gang te zetten. Op basis van de strategische agenda wordt ingezet op actieve sturing op differentiatie binnen wijken. Daarbij kijken we zowel naar inkomens als naar bijzondere doelgroepen. Binnen de wijkontwikkelingsplannen is dit een belangrijk aandachtspunt.

3.9.2 Wat gaan we ervoor doen?

Ontwikkelingen

Centrum

Met het in 2017 vastgestelde centumperspectief is de basis gelegd voor de ontwikkelingsrichting van ons centrum. De herijking van het centumperspectief borduurt daarop voort én voegt daaraan toe. De ambitie om het centrum aan te pakken is daarmee ook gestegen.

Helmond is de 2e stad in de Brainportregio en vervult in die rol ook een centrumfunctie. Een positie die kansen biedt, maar ook vraagt om het vasthouden aan ambities en doorpakken op lopende ontwikkelingen. Helmond is de laatste jaren flink gegroeid, onder andere op het gebied van cultuur en de uitstraling van het centrum. Maar het aantal inwoners en arbeidsplaatsen in het centrum moet nog meer, om zo het voorzieningenniveau op peil te houden.

Helmond is een stad in beweging: op tal van thema's zetten we in om de centrumfunctie van Helmond voor de regio te versterken en te verankeren. We hebben ambities, maar zijn wel realistisch. In de komende coalitieperiode zetten we in op de volgende thema's: Helmond heeft een aantrekkelijk en levendig centrum; Helmond heeft een groen en klimaatadaptief centrum; Helmond heeft een jeugdvriendelijk centrum; Helmond heeft een bereikbaar centrum, ook in de toekomst.

Verdienmodellen

Bij een integrale gebiedsontwikkeling ontstaan er mogelijkheden voor het genereren van opbrengsten (zoals opbrengsten van grondverkoop en exploitatiebijdrage) voor de gemeente. Inventarisatie van de mogelijkheden en wettelijk instrumentarium kan een beter beeld geven van de potentie. Deze middelen kunnen een bijdrage leveren aan de dekking van de te maken kosten voor de integrale gebiedsontwikkeling. We blijven inzetten op ontwikkelingen met onze partners.

Wat gaan we het aankomende jaar doen?

Centrum

- Aan de randen van het nieuwe Burgmeester Geukerspark worden de appartementen van de Weef en het nieuwe horecapaviljoen gebouwd.
- De openbare ruimte in De Waart wordt opnieuw ingericht.
- In Suytkade starten we met de bouw van waterburcht 4, 5 en 6 en fase 2 van stadsdeel noord, en worden 76 sociale huurwoningen opgeleverd.
- Met de aanleg van het Watertorenpark wordt wederom een deel van de Aa teruggebracht.
- We gaan verder met de implementatie van de visie bereikbaarheid en parkeren Centrum.
- De kop van de markt wordt aantrekkelijker gemaakt voor terrassen door groen en water toe te voegen.
- We maken per winkelstraat straatvisies om met betrokkenen de ontwikkelmogelijkheden te bepalen.
- We stellen een plan op voor de ontwikkeling van het stationskwartier.
- We starten met de ontwikkeling van het Piet Blomplein.
- We versterken de relatie tussen onze cultuurinstellingen en hun omgeving
- Het ontwerp van de nieuwe brug en de noordelijke ontsluitingslus wordt gestart
- Op de plek van de Gaviolzaal wordt gestart met de bouw van de appartementen
- Op diverse plekken worden kleinere ingrepen gedaan om de stad aantrekkelijker te maken.

Binnenstad-Oost / Leonardusbuurt

- De nieuwbouw van 17 appartementen start op de hoek Heistraat/Wolfstraat.
- Resterende snipperlocaties werken we in 2021 tot plannen uit.
- In de Leonardusbuurt is in 2021 de Cajuit verbouwd tot 13 appartementen.
- De corporaties besluiten per complex of renovatie of nieuwbouw plaatsvindt.
- We maken een nieuw stedenbouwkundig plan voor de Leonardusbuurt.
- We blijven werken aan de groei van het maatschappelijke klimaat door voortzetting van het project “achter de voordeur gesprekken”.

Helmond-West

- Op het terrein van houthandel Raaymakers, aan het Goorlooppark, leveren we 110 woningen op.
- In 2021 start de nieuwbouw van ‘Hulsbosch’, de herontwikkeling van ‘de Boemerang’ en de bouwlocatie bij de voormalige Ifterestraat.
- De laatste fase van de herinrichting van de openbare ruimte wordt afgerond.
- We starten met de 2^e tranche “achter de voordeur gesprekken”, met als doel het maatschappelijke klimaat te verbeteren.

Annawijk

- 21 nieuwe woningen zijn opgeleverd aan de Postelstraat en Hoogeindseweg.
- De herinrichting van de openbare ruimte in Overspoor wordt afgerond.
- Tientallen woningen in diverse straten worden verduurzaamd en energiezuinig gerenoveerd.
- In 2021 wordt het project “achter de voordeur gesprekken” voortgezet, zo werken we aan een groei van het maatschappelijke klimaat.

Helmond-Oost en Helmond-Noord

- Op basis van het Wijkontwikkelingsprogramma voor Helmond-Oost, werken we verder aan de uitvoering van de fysieke en maatschappelijke ingrepen.
- In 2021 stellen we voor de wijk Helmond-Noord, in samenwerking met onze professionele partners en belanghebbenden, een wijkontwikkelingsplan op.

Beleidsintensiveringen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Beleidsintensivering	2021	2022	2023	2024
815	Instelling reserve Stedelijke Investerings	-1.000			
Totaal Beleidsintensivering Stedelijke vernieuwing		1.000			

Instelling reserve Stedelijke Investerings

Helmond heeft de ambitie om de komende jaren flink te blijven groeien. Die groei brengt ook nieuwe investeringen en risico's met zich mee, zoals uitbreiding en transformaties binnen bestaand stedelijk gebied, maar ook in de bereikbaarheidsopgave, werklocaties, leefbaarheid en energietransitie. Naast deze investeringen moeten ook de (bestaande) wijken verder ontwikkeld worden om de stad leefbaar en aantrekkelijk te houden voor de huidige bewoners en nieuwkomers. Om ook ruimte te houden voor deze fysieke investeringen wordt voorgesteld tot het instellen van een reserve stedelijke investeringen tot een bedrag van € 3 miljoen. Deze reserve wordt ingezet voor de financiering van fysieke investeringen in stedelijke vernieuwing- en/of ontwikkelingsprojecten die bijdragen aan de groei van de stad. Een deel van de voeding van deze reserve komt uit de bestaande reserve stedelijke vernieuwing en de restant budgetten voor Helmond West (samen € 1,3 miljoen). Het resterende bedrag van € 1,7 miljoen komt ten laste van de incidentele ruimte.

Ombuigingen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Ombuigingen	2021	2022	2023	2024
310	Impuls centrum	-51	-51	-51	-51
Totaal Ombuigingen Stedelijke vernieuwing		-51	-51	-51	-51

Impuls centrum

Jaarlijks zijn er impulsmiddelen om het centrum een impuls te geven. Hiervan worden kleine- en grotere initiatieven gefinancierd. Deels worden deze initiatieven betaald vanuit het budget ondersteunen ondernemerschap. De kwaliteitsimpuls centrum schroeven we terug met € 51.000.

Investerings

Wijkinvesteringen - herstructurering en leefbaarheidsvraagstukken

In februari 2020 heeft de raad het Wijkontwikkelingsprogramma Helmond-Oost vastgesteld. In 2021 wordt het programma voor Helmond-Noord aan de raad aangeboden. Naast de reeds beschikbare kredieten is in het investeringsprogramma 2023 en 2024 in totaal € 4 miljoen opgenomen voor de uitvoering van fysieke en maatschappelijke ingrepen.

3.9.3 Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Rekening		Begroting				
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Lasten	7.556	2.648	3.092	2.836	2.568	2.469
Baten	207	135	135	135	135	135
Saldo	-7.349	-2.513	-2.957	-2.701	-2.433	-2.334
<i>Verrekening met reserves</i>						
Storting	525		2.700			
Onttrekking	5.074	277	2.056	116	17	17
Saldo	-2.799	-2.236	-3.601	-2.585	-2.416	-2.317

In onderstaande tabel is een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. Hierin zijn de mutaties op de reserves verwerkt.

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Specificatie per hoofdproduct	2021 Lasten	2021 Baten	2021 Saldo
310 Centrum	1.006	135	-871
805 Stadsvernieuwing visie en strategie	121		-121
810 Stadsvernieuwing wijk en buurtbeheer	753		-753
815 Stadsvernieuwing algemeen	3.912	2.056	-1.856
Totaal Stedelijke vernieuwing	5.792	2.191	-3.601

3.10 Programma 10: Verkeer en mobiliteit

3.10.1 Wat willen we bereiken?

- Realiseren van een goede bereikbaarheid in combinatie met leefbaarheid en de verkeersveiligheid in de stad, met waar mogelijk toepassing van smart mobility.
- Hoogwaardige, betrouwbare, flexibele en betaalbare mobiliteitsdiensten. De uitvoering van de Bereikbaarheidsagenda is daarbij leidend.
- Via deelname in Europese projecten nemen we actief deel aan de ontwikkeling van vernieuwende mobiliteitsoplossingen. Die bieden een oplossing voor onze eigen mobiliteitsopgaven en genereren ook een duidelijke economische spin-off in relatie tot de economische ontwikkeling op de Automotive Campus.

Meerjarig beleidsperspectief

Het strategisch mobiliteitsbeleid is vastgelegd in Helmond Verbonden 2016-2025. Dit beleid zet sterk in op het verbinden van verschillende vervoersvormen om te komen tot een beter en duurzaam mobiliteitssysteem in Helmond. De verkeersstructuur van de stad houden we opnieuw tegen het licht in het kader van de regionale en lokale bereikbaarheid en leefbaarheid. We zetten hierbij met name in op Slimme en Groene Mobiliteit. Voor de realisatie van beleid is samenwerking noodzakelijk. Dit gebeurt met MRE, ZOSlimBereikbaar (Bereikbaarheidsagenda) Smartwayz, BrabantStad en EIT Urban Mobility en vele andere lokale en regionale partners (waaronder werkgevers).

Op het gebied van bereikbaarheid ligt de focus op:

- Het realiseren van de maatregelen in de Bereikbaarheidsagenda Zuidoost-Brabant.
- De verbetering van de randstructuur rondom Helmond (A67 – N279 – N612 – N270);
- Het uitwerken van de regionale Bundelroutes in de Verkeersvisie Helmond. Met als doel het verbeteren van de doorstroming en van de leefbaarheid rondom de lokale en regionale wegen in het gebied tussen Helmond en Eindhoven;
- Inzetten op de mobiliteitstransitie om ons wegennet te ontlasten middels de (regionale) uitrol van smart mobility toepassingen, deelmobiliteit en de werkgeversaanpak;
- Inzetten op een schaa sprong in het OV tussen Helmond en Eindhoven door verhoging van het aantal treinen en toevoeging van een HOV (Hoogwaardige Openbaar Vervoer) lijn tussen Helmond en Eindhoven;
- Extra impuls voor de fiets door uitwerking van de Fietsagenda;

Regionale bereikbaarheid

Een goede bereikbaarheid binnen de Brainportregio, maar ook de verbinding met beide andere Nederlandse mainports en met het Duitse achterland, is van essentieel belang voor verdere economische groei in onze regio. Daarom werkt Helmond onder de vlag van SmartwayZ.nl samen met andere overheden, markt- en kennispartijen. Veranderend mobiliteitsgedrag en het belang van gezondheid en leefbaarheid van de mensen in de regio vragen om aangepaste plannen en creatieve maatregelen. We laten smart mobility zoveel mogelijk een rol spelen bij de oplossingen waar we voor kiezen. Dat is ook belangrijk om Helmond economisch sterker te profileren als 'city of smart mobility'.

Voor een betere benutting van de netwerkcapaciteit werkt Helmond actief mee aan pilots en demonstratieprojecten op het gebied van innovatieve verkeerstechnologieën. Hierdoor bevorderen we de ontwikkeling van deze technologieën en leveren we ook vanuit het mobiliteitsbeleid, een bijdrage aan de profilering van onze stad als innovatieve automotive locatie binnen de Brainport regio. We participeren in diverse (Europese) projecten rondom verkeers- en mobiliteitsmanagement. Deze projecten dragen bij aan het oplossen van Helmondse mobiliteitsvraagstukken en ze stimuleren de smart mobility sector in stad en regio.

Om dit te bereiken werken we voor een deel hiervoor samen met de volgende verbonden partij;

- Metropoolregio Eindhoven

Een toelichting op de verbonden partij is te vinden in de paragraaf verbonden partijen. Eventuele concrete beleidsresultaten, buiten de reguliere taken, voor het aankomende jaar zijn te vinden onder het kopje “wat gaan we ervoor doen” van dit programma.

3.10.2 Wat gaan we ervoor doen?

Ontwikkelingen

We maken deel uit van de dynamische Brainport regio die op dit moment sneller groeit dan voorzien in de regionale en lokale beleidsprognoses. Dit maakt dat de wegen en het spoor sneller de grenzen van hun capaciteit bereiken. In combinatie met de duurzaamheidsdoelstellingen vergt dat een innovatieve aanpak waarbij naast de infrastructurele kant ook de gedragskant wordt meegenomen.

Meerjarenprogramma Infrastructuur Ruimte en Transport (MIRT)

In het MIRT- onderzoek wordt onderzocht wat er nodig is om de positie van de Brainportregio als economische mainport in de toekomst te behouden en versterken. Dit leidt tot een aantal opgaven en oplossingsrichtingen op het gebied van verstedelijking en mobiliteit. Vanuit Helmond wordt ingezet op een stevige verstedelijkingsopgave na 2030. Deze verstedelijkingsopgave moet gepaard gaan met een mobiliteitspakket waarin de bereikbaarheid en leefbaarheid van Helmond verbeterd wordt. In 2021 zal dit mobiliteitspakket verder uitgewerkt moeten worden waarbij zowel de uitkomsten van de Verkeersvisie als ook de mogelijkheden voor een mobiliteitstransitie worden meegenomen.

Wat gaan we het aankomende jaar doen?

N279

Afhankelijk van de uitspraak van de Raad van State in 2020/2021 is het provinciaal inpassingsplan voor de verbetering van de N279 definitief geworden. En is er met de provincie een overeenkomst over de flankerende maatregelen. Dit in het kader van een verdere bovenwettelijke verbetering van de leefbaarheid, onder andere geluid en natuur, langs deze weg.

Bundelroutes & Studie verkeerstructuur Helmond

Uit de regionale Studie Bundelroutes, die als onderdeel van de Bereikbaarheidsagenda is uitgevoerd, is gebleken dat in Helmond met het huidige pakket aan maatregelen er toch knelpunten ontstaan op het gebied van doorstroming en leefbaarheid. In 2020 is de Verkeersvisie opgeleverd met hierin twee uiterste varianten voor Helmond. Deze twee uiterste varianten zijn ingebracht in de MIRT studie samen met de uitkomsten van de visie OV Toekomstbeeld. Op basis van de MIRT studie zal bekeken moeten worden in welke vorm de verkeersvisie Helmond verder uitgewerkt wordt.

Visie nieuwe (openbaar) vervoerconcepten

Naast de fiets bieden ook openbaar vervoer en nieuwe innovatieve vervoerconcepten kansen om de groei van het autogebruik terug te dringen. Hoogfrequent spoor, een metroachtige openbaar vervoerverbinding tussen Helmond en Eindhoven, bussen (al dan niet zelfrijdend), OV voorzieningen, deelmobiliteit en nieuwe mobiliteitsdiensten kunnen hier onderdeel van uitmaken. Om hier een samenhangend en kansrijk concept van te maken stellen we in 2021 een visie op voor nieuwe concepten en het openbaar vervoerssysteem in de stad.

Beleidsnota verkeersveiligheid

We ronden in 2021 het nieuwe verkeersveiligheidsbeleid af – ter vervanging van de beleidsnota 2005. Landelijk en binnen Helmond stijgt het aantal verkeersongevallen. Verkeersveiligheid is een belangrijk onderdeel van leefbaarheid in de stad. Met name onder kwetsbare deelnemers, zoals fietsers, e-bike en voetgangers vallen veel slachtoffers. We willen het langzaam verkeer stimuleren als alternatief voor het autogebruik. Dat lukt alleen als ook de verkeersveiligheid voor deze categorie op een hoog niveau staat.

Uitvoering Fietsagenda Helmond

- Starten met onderzoek naar nieuwe fietsverbinding Kloostereind – Brouwhuise Heide.
- Voltooien fietspad tussen Kanaaldijk N.W. en Verlengde Stationsstraat, inclusief de fietsbrug over de Zuid Willemvaart.
- Afronden onderzoek naar een nieuwe fietsroute Gemert-Helmond.
- Afronden onderzoek naar verbetering fietsroute Helmond-Geldrop-Eindhoven langs het Eindhovens kanaal en via de Goorsebaan.
- Blijven stimuleren van de fiets en gedragsverandering, door voorlichting, educatie en campagnes.

Visie aanpak deelmobiliteit

De regio zet vol in op gedragsverandering en mobiliteitstransitie. De gemeente Helmond is gestart met de uitrol van deelmobiliteit en participeert in het gedragsveranderingstraject samen met de regio. Om hier effectief mee om te gaan is het hebben van een eigen visie over deelmobiliteit noodzakelijk.

Regionale Agenda

In 2020 is vanuit het MRE samen met de provincie een gezamenlijke regionale Mobiliteitsagenda opgesteld met bijbehorend uitvoeringsprogramma; in dit nieuwe programma zijn o.a. de voormalige RUP middelen opgenomen. De regionale mobiliteitsagenda geeft uitvoering aan de gebiedsgerichte aanpak (GGA) met hierin o.a. verkeersveiligheid en een deel van de route gebonden projecten van de bereikbaarheidsagenda. Met de regionale agenda is een omslag gemaakt van projectfinanciering naar programmafinanciering met cofinanciering. Om dit te kunnen realiseren is een professionalisering van de organisatie nodig.

Beleidsresultaat verbonden partijen

Metropoolregio Eindhoven

In de Koers Mobiliteit 2030 van de Provincie worden de kaders voor een krachtige samenwerking tussen Provincie en regio gezet voor de mobiliteitsopgaven in Brabant. De 4 regio's in Brabant stellen elk een regionale Mobiliteitsagenda op met daarin de ambities, doelen en opgaven voor de komende jaren. In 2020 is een start gemaakt met deze Regionale Agenda. In 2021 worden hiertoe onder leiding van de MRE een "Streefbeeld 2040" waarin de stip op de horizon wordt gezet, en een Regionale Mobiliteitsprogramma 2022 opgeleverd. Op basis van de Agenda en het Programma worden afspraken gemaakt over samenwerking met en het financieel bijdragen door de Provincie aan mobiliteitsmaatregelen in de regio. De Agenda omvat een samenhangend pakket aan maatregelen op de deelthema's bereikbaarheid, veiligheid, leefbaarheid, auto, fiets en openbaar vervoer. De financiële bijdrage komt in plaats van de huidige losstaande subsidies door de Provincie.

Beleidsintensiveringen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Beleidsintensivering	2021	2022	2023	2024
250	Verkeersvisie	100			
250	Bereikbaarheid van/naar en binnen Helmond	200	200	200	200
250	Fietsagenda	50	50		
Totaal Beleidsintensivering Verkeer en mobiliteit		350	250	200	200

Verkeersvisie

In 2021 wordt een vervolg gegeven aan de studie Verkeersvisie. De verkeersvisie maakt onderdeel uit van de regionale Bereikbaarheidsagenda. De kosten van de vervolgstudie zijn niet te activeren. Daarom zetten we incidenteel een bedrag van € 100.000 in 2021 om van het investeringsbudget naar het exploitatiebudget.

Bereikbaarheid van/naar en binnen Helmond

Voor het realiseren van projecten in het kader van de regionale Bereikbaarheidsagenda voor Zuidoost Brabant is een investeringsbudget (IVP-post) opgenomen van € 2 miljoen. Hiervan wordt jaarlijks € 200.000 ingezet als bijdrage aan regio brede "smart" projecten ten gunste van de gehele regio. Deze kosten dienen ten laste van de exploitatie gebracht te worden, en zijn niet te activeren. Daarom zetten we dit investeringsbudget om in een exploitatiebudget.

Fietsagenda

Een aantal projecten die in de Fietsagenda zijn opgenomen mogen niet worden geactiveerd en kunnen daarom niet worden betaald uit het bestaande krediet. Er wordt daarom in programma 10 een bedrag geraamd van € 50.000 om deze kosten te dekken. Daarom zetten we dit investeringsbudget om in een exploitatiebudget.

Ombuigingen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Ombuigingen	2021	2022	2023	2024
250	Verkeer en mobiliteit	-20	-20	-20	-20
Totaal Ombuigingen Verkeer en mobiliteit		-20	-20	-20	-20

Verkeer en mobiliteit

Het budget voor mobiliteit is in de afgelopen 2 jaar niet volledig benut. Een bezuiniging van € 20.000 is mogelijk zonder dat we aan kwaliteit inleveren.

Investerings

Voorgenomen investeringen 2021

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Investering	Bruto investering	Verwachte bijdrage	Netto investering
090	Uitvoering Fietsagenda Helmond	200	0	200
250	Regionale Bereikbaarheidsagenda	500	0	500
Totaal Verkeer en mobiliteit		700	0	700

Uitvoering Fietsagenda Helmond

Bovenop de afgesproken fietsmaatregelen in de regionale Bereikbaarheidsagenda zijn er in de periode 2019-2022 jaarlijks € 350.000 aan extra middelen beschikbaar voor de uitvoering van de Fietsagenda Helmond.

Regionale Bereikbaarheidsagenda

We geven voortvarend uitvoering aan de Bereikbaarheidsagenda van Zuidoost-Brabant. Hiervoor is de periode 2019-2030 in totaal € 24,0 miljoen benodigd. Jaarlijks reserveerden we hiervoor gemiddeld € 2,0 miljoen. De uit te voeren projecten volgen niet het jaarlijks gemiddelde: de projecten zijn verschillend in kosten en in uitwerkingsfase. In 2021 zijn een aantal projecten in voorbereiding die pas in 2022 en 2023 uitgevoerd worden en dan pas tot investeringen leiden. Daarom investeren we in 2021 € 500.000. Daarnaast geven we € 300.000 uit aan exploitatiekosten voor de bereikbaarheid van/naar en binnen Helmond en de Verkeersvisie.

3.10.3 Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000/- = negatief)

Rekening			Begroting			
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Lasten	3.678	2.707	3.039	2.633	2.177	2.169
Baten	2.160	129	129	129	129	129
Saldo	-1.518	-2.578	-2.910	-2.504	-2.048	-2.040
Verrekening met reserves						
Storting						
Onttrekking	200	480	430	130	130	130
Saldo	-1.318	-2.098	-2.479	-2.374	-1.918	-1.910

In onderstaande tabel is een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. Hierin zijn de mutaties op de reserves verwerkt.

(bedragen x € 1.000/- = negatief)

Specificatie per hoofdproduct		2021 Lasten	2021 Baten	2021 Saldo
090	Regionale aangelegenheden brabantstad	40	58	18
250	Verkeer en vervoer beleid	2.999	502	-2.497
Totaal Verkeer en mobiliteit		3.039	559	-2.479

3.11 Programma 11: Openbare ruimte en natuurbescherming

3.11.1 Wat willen we bereiken?

- We zorgen voor een veilige, prettige, gezonde en duurzame openbare ruimte, die aansluit bij de behoeften van inwoners en bedrijven.
- Verduurzaming, vergroening en aanpassingen om de klimaatveranderingen te verminderen (klimaatadaptatie) zijn daarbij de belangrijkste ambitie voor de komende jaren en is nodig op alle fronten; groen is geen keuze maar de norm.
- Het inzetten op een kindvriendelijke stad gaat ook via een kindvriendelijke openbare ruimte, waarin kinderen onbekommerd en veilig kunnen spelen en opgroeien.

Meerjarig beleidsperspectief

Beheer openbare ruimte

In het beheer van de openbare ruimte staan steeds meer de maatschappelijke doelen centraal. Naast beheerstechnische afwegingen spelen beleidsdoelen op het gebied van gezondheid ('meer bewegen, meer beweegruimte'), maatregelen om de opwarming van de aarde te beperken, recreatie, stedelijk groen en water- en rioleringsbeleid een belangrijke en urgente rol. Op basis van deze maatschappelijke doelen maken we keuzes in het beheer en onderhoud. De keuzes die we maken worden meer integraal en systeemgericht: 'hoe functioneert de totale openbare ruimte in relatie tot behoefte en duurzame toekomstbestendigheid?' en minder objectgericht: 'hoe ligt de weg erbij?'. Het inzetten op een meer kindvriendelijke omgeving, zoals in de openbare ruimte met goede speelvoorzieningen, krijgt de komende jaren nadrukkelijk meer aandacht (zie ook programma 4 Jeugd en onderwijs).

Natuur in en om de stad

De ambitie om een grootschalige vergroening van Helmond door te voeren heeft een relatie met de plaats van natuur en landschap en het vergroten van de biodiversiteit in en om onze stad. De kwaliteit (inclusief onderhoud) en omvang daarvan vormt een belangrijke basis. Een goede balans tussen natuur, rust en recreatie is belangrijk. De gemeente Helmond helpt samen met de vier andere grote steden in Noord-Brabant de provincie bij de realisatie en uitbreiding van het Natuurnetwerk Brabant (NNB). De gemeente Helmond versterkt en ontwikkelt binnen het B5 bod circa 45 hectare nieuwe natuur binnen ons grondgebied. Bij natuurherstel liggen nadrukkelijke relaties met de opgaven voor energietransitie, recreatie en klimaatadaptatie; bestrijding van droogte, hitte en wateroverlast.

Om dit te bereiken werken we voor een deel samen met de volgende verbonden partij;

- Metropoolregio Eindhoven

Een toelichting op de verbonden partij is te vinden in de paragraaf verbonden partijen. Eventuele concrete beleidsresultaten, buiten de reguliere taken, voor het aankomende jaar zijn te vinden onder het kopje "wat gaan we ervoor doen" van dit programma.

3.11.2 Wat gaan we ervoor doen?

Wat gaan we het aankomende jaar doen?

Impuls openbare ruimte en vergroening Sociaal Economische Status wijken (SES-gelden)

De staat van de openbare ruimte heeft veel effect op de leefbaarheid in wijken, en daarmee op het woonplezier dat mensen ervaren. Daarbij zien we vaak een negatieve opeenstapeling van risico's. Daar waar de openbare ruimte niet op orde is, ontstaat vaker overlast en zijn ook de criminaliteitscijfers hoger. We verhogen het niveau van de openbare ruimte in de wijken met een

lagere Sociaal Economische Status extra. Dit komt de leefbaarheid in deze wijken sterk ten goede. In 2021 bereiden we de eerste projecten voor.

Integraal beheerkader en beheerplannen (asset sheets).

Wij werken aan professioneel en planmatig beheer. Komende periode

Brengen we hiervoor de basis verder op orde. De volgende acties worden hiervoor uitgezet:

Uitvoeren inspecties

Komende periode voeren we een wegininspectie voor de asset wegen uit en een groeninspectie voor de asset stedelijk groen. Op basis van de inspectieresultaten actualiseren we de meerjarenplanningen.

Opstellen assetsheets 2021

Gezien de omvang van de assets is gekozen om het opstellen van de assetsheets (beheerplannen) te verspreiden over twee jaar. In 2020 zijn voor negen assets zgn. assetsheets (beheerplannen) opgesteld. In 2021 worden de overige assetsheets opgesteld.

Implementatie assetmanagement

Komende periode gaan we verder met het invoeren van beheermanagement binnen het beheer van de openbare ruimte. Eerste stap hiervoor is het verder uitwerken van assetsheets in 2021 en uitvoeren van de benodigde inspecties.

Integraal en wijkgericht meerjarenprogramma

Komende periode maken we een start met het integraal en wijkgericht meerjarenprogramma.

Er vindt in- en extern integrale afstemming van plannen en projecten om de komen tot een afgewogen, wijkgerichte integrale meerjarenplanning.

Inzicht huidige beleving en tevredenheid inwoners

We voeren gerichte onderzoeken uit naar behoeftes en wensen van bewoners in bepaalde gebieden (centrum of woonwijken), van bepaalde doelgroepen (ouderen/ jongeren) of voor assets (groen/ verharding etc.). De resultaten hiervan betrekken wij bij de integrale programmering en planvorming.

Ontwikkelvisie Gulbergen

In regionaal verband (MRE) werken we verder samen aan het beheer/ behoud en de inrichting van Gulbergen als groene long tussen Eindhoven en Helmond. Uitgangspunt voor de verdere ontwikkeling is dat de huidige exploitant en de Metropoolregio gezamenlijk het ontwikkelproces in gang zetten en zoeken naar een nieuwe exploitant.

Beleidsintensiveringen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Beleidsintensivering	2021	2022	2023	2024
210/225/ 260/270/580	Onderhoud openbare ruimte	733	733	733	733
225	Stijging reiniging wegen	420	420	420	420
Totaal Beleidsintensivering Openbare ruimte en natuurbescherming		1.152	1.152	1.152	1.152

Onderhoud openbare ruimte

Voor alle beheeronderdelen is doorerekend wat de benodigde middelen zijn voor het beheer en onderhoud (exploitatie). Deze doorrekening is door een gezamenlijke analyse van een adviesbureau en de gemeente tot stand gekomen. Uit deze doorrekening blijkt dat voor de onderstaande beheeronderdelen middelen ter grootte van € 983.000 noodzakelijk zijn om deze langjarig in stand te houden. Hiervan is een deel gedekt vanuit de jaarlijks te ontvangen degeneratievergoedingen

(€ 250.000) waardoor het budget met € 733.000 jaarlijks toeneemt.

Wegen

Een verhoging van het budget met € 413.000 sluit dit beter aan op wat nodig is voor het beheer en onderhoud van wegen. Om meer inzicht te krijgen in de jaren 2022 en verder worden in 2021 de wegen geïnspecteerd en zal een financiële doorrekening gemaakt worden of de middelen toereikend zijn. Voor het onderhoud van straatmeubilair zijn met - een verhoging van het budget van € 27.000 voldoende middelen voor het beheer en onderhoud beschikbaar.

De verhoging van de budgetten voor deze onderdelen wordt voor een deel gedekt vanuit de jaarlijks te ontvangen degeneratievergoedingen (€ 207.000).

Verkeersregelinstallaties (VRI's)

Met een verhoging van het budget met € 80.000 zijn er voldoende middelen voor het beheer en onderhoud van de VRI's.

Binnenhavens en waterwegen

Met een verhoging van het budget met € 93.000 zijn er voldoende middelen voor het structurele beheer en onderhoud van de waterlopen.

Voor de technische instandhouding van de civieltechnische kunstwerken zijn er met een verhoging van het budget met € 70.000 structureel voldoende middelen beschikbaar.

Openbaar groen

Stedelijk groen

Met een verhoging van het budget met € 100.000 sluit dit beter aan op wat benodigd is voor het beheer en onderhoud van het stedelijk groen. Ook hier wordt, om meer inzicht te krijgen in de jaren 2022 en verder, in 2021 het stedelijk groen geïnspecteerd. Er zal een financiële doorrekening gemaakt worden of de middelen toereikend zijn.

Bomen

Met een verhoging van het budget met € 150.000 zijn er voldoende middelen voor het beheer en onderhoud van de bomen.

Natuur en recreatie

De asset natuur en recreatie is relatief nieuw en sterk groeiende. Met een verhoging van het budget met € 50.000 zijn er voldoende middelen voor het beheer en onderhoud van de bossen en natuurgebieden.

De verhoging van de budgetten voor deze onderdelen binnen openbaar groen wordt voor een deel gedekt vanuit de jaarlijks te ontvangen degeneratievergoedingen (€ 42.000).

Stijging reiniging wegen

Door gestegen kosten voor reguliere- en calamiteitenreiniging, onkruidbeheersing en de kosten voor verwerking van zwerfvuil en veegzand verwachten we de komende jaren hogere kosten voor de reiniging van wegen.

Ombuigingen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Ombuigingen	2021	2022	2023	2024
210	Gladheidsbestrijding	-20	-20	-20	-20
230	Zelfservice fietsenstalling	-155	-310	-310	-310
Totaal Ombuigingen Openbare ruimte en natuurbescherming		-175	-330	-330	-330

Gladheidsbestrijding

Het bestrijden van gladheid is een wettelijke taak. De benodigde inzet is sterk afhankelijk van de weersomstandigheden en wisselt van jaar tot jaar. De afgelopen jaren hebben we milde winters gehad, met tot gevolg dat niet alle begrootte middelen benodigd waren.

Zelfservice fietsenstalling

Door de fietsenstalling bij het station te voorzien van een Zelfservice Systeem Fietsenstalling (ZSF) vervalt de jaarlijkse exploitatiebijdrage van € 310.000 aan de NS. In 2021 vervalt de helft van de bijdrage aan NS. In de daaropvolgende jaren is er geen bijdrage aan NS meer verschuldigd.

Investerings

Voorgenomen investeringen 2021

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Investering	Bruto investering	Verwachte bijdrage	Netto investering
210	Wegen regulier	3.200	0	3.200
210	Opwaarderen openbare verlichting	700	0	700
230	Aanpassing fietsenstalling Station	410	0	410
230	Parkeergarage Herenlaan	1.075	0	1.075
250	Ontsluiting Sport en Beleefcampus de Braak (SBC)	800	0	800
260	Vervanging verkeerregelininstallaties (VRI's)	100	0	100
580	Openbaar groen	450	0	450
580	Vervanging bomen	450	0	450
580	Vervanging natuur en recreatie	150	0	150
580	Vervanging afsluiting stadserf	300	0	300
580	Vervanging Brug Geldropseweg	200	0	200
Totaal Openbare ruimte en natuurbescherming		7.835	0	7.835

Wegen regulier

Het beheeronderdeel wegen (verhardingen) is doorgerekend voor instandhouding op lange termijn. Deze doorrekening is door een gezamenlijke analyse van een adviesbureau en de gemeente tot stand gekomen. Uit deze doorrekening blijkt dat voor een duurzame instandhouding boven op de jaarlijkse investering van € 2,2 miljoen een extra investering van € 1 miljoen per jaar nodig is.

Opwaarderen openbare verlichting

Om het areaal in de gemeente Helmond in stand te houden investeren we jaarlijks in de openbare ruimte. Hiermee zorgen we voor een veilige en bereikbare openbare ruimte die daarnaast ook bijdraagt aan het realiseren van de ambitie van Brainport/Automotive/Bereikbaarheidsagenda. Bij openbare verlichting gaat het jaarlijks om een bedrag van € 700.000.

Aanpassing fietsenstalling Station

In 2021 wordt de fietsenstalling bij het station voorzien van een Zelfservice Systeem Fietsenstalling (ZSF), waardoor de jaarlijkse exploitatiebijdrage van € 310.000 aan de NS vanaf 2021 vervalt. Scooters kunnen geen gebruik maken van een ZSF systeem, daarvoor wordt op het Van Gend en Loos-terrein een overkapte scooterstallingsplak gerealiseerd. Door het verplaatsen van de scooters ontstaat tevens meer ruimte in de fietsenstalling voor afwijkende fietsen. Deze totale investering bedraagt € 410.000.

Parkeergarage Herenlaan

De gemeente heeft aan de Herenlaan in Brandevoort ongeveer elf jaar geleden een complex gebouw gerealiseerd, waarin verschillende functies zijn geconcentreerd; school, MFA, woningen en een deels particuliere deels openbare parkeergarage. Als gevolg hiervan zijn er verschillende gebruikers en verschillende juridische eigendommen (VVE's) ontstaan. Om de lekkage problemen (vanaf de realisatie) op te lossen moet het dak van de parkeergarage (binnenplaats inclusief daktuinen woningen) volledig gerenoveerd worden. Dit brengt een investering met zich mee van € 1.075.000. Juridisch wordt nog onderzocht of deze kosten bij de aannemer verhaald kunnen worden.

Ontsluiting Sport en Beleefcampus De Braak

Vanaf het schooljaar 2021-2022 zal het nieuwe Dr. Knippenbergcollege op Sport- en Beleefcampus (SBC) De Braak van start gaan. Door de verplaatsing van het college naar SBC De Braak veranderen de routes van en naar de school. Om de schoolgaande jeugd op een verkeersveilige manier vanaf schooljaar 2021-2022 naar het Dr. Knippenbergcollege te laten fietsen zijn verschillende infrastructurele aanpassingen en -maatregelen wenselijk c.q. noodzakelijk.

Het betreft het verbreden van fietspaden, het zorgen voor verkeersveilige fietsaansluitingen en (onderzoek naar) noodzakelijke aanpassingen van verkeerslichten.

Binnen het beschikbare investeringsbudget SBC De Braak zijn voor de verkeersmaatregelen buiten de projectgrenzen geen middelen gereserveerd.

Vervanging verkeerregelinstallaties (VRI's)

De komende jaren blijven we VRI's vervangen via vervangingsinvesteringen, voor een structureel jaarlijks bedrag van € 400.000. Zo blijven we bij in technische ontwikkelingen en dit draagt bij aan het realiseren van de ambitie van Brainport/Automotive/Bereikbaarheidsagenda.

Openbaar Groen

Het beheeronderdeel groen (beplanting, hagen, gazon, gras) is doorgerekend voor instandhouding op lange termijn. Deze doorrekening is door een gezamenlijke analyse van een adviesbureau en de gemeente tot stand gekomen. Uit deze doorrekening blijkt dat er jaarlijks € 450.000 benodigd is voor instandhouding van het groen. Dit betekent een verhoging van het investeringsbudget met € 300.000.

Vervanging Bomen

Het beheeronderdeel bomen is doorgerekend voor instandhouding op lange termijn. Deze doorrekening is door een gezamenlijke analyse van een adviesbureau en de gemeente tot stand gekomen. Uit deze doorrekening blijkt dat bij een technische levensduur van bomen in verharding van 40 jaar en een levensduur van bomen in beplanting van 60 jaar er structureel € 450.000 benodigd is om het areaal in stand te houden.

Vervanging natuur en recreatie

Het beheeronderdeel natuur en recreatie is doorgerekend voor ontwikkeling en instandhouding op lange termijn. Deze doorrekening is door een gezamenlijke analyse van een adviesbureau en de

gemeente tot stand gekomen. Uit deze doorrekening blijkt dat voor instandhouding van het areaal er structureel € 150.000 per jaar benodigd is.

Vervanging afsluiting stadserf

De winkelgebieden in het centrum van de stad en in Brandevoort zijn verboden voor auto's en andere voertuigen die geen ontheffing hebben. Hiervoor zijn deze afgesloten met automatisch verzinkbare palen. Beide huidige systemen zijn aan vervanging toe. We onderzoeken wat het best passende systeem van erftoegankelijkheid voor Helmond is. De kosten hiervoor zijn € 300.000.

Vervanging Brug Geldropseweg

Van de brug Geldropseweg is een constructieve controle berekening uitgevoerd. Aanleiding voor deze controle berekening was het naderen van het einde van de theoretische levensduur en enkele waargenomen constructieve schades. Conclusie hieruit is dat de brug in 2022 vervangen dient te worden. Voor de voorbereidingskosten is een investering nodig van € 200.000.

3.11.3 Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Rekening		Begroting				
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Lasten	17.847	16.512	18.598	18.308	18.226	18.164
Baten	4.007	3.939	4.303	4.303	4.303	4.303
Saldo	-13.840	-12.573	-14.295	-14.005	-13.923	-13.861
<i>Verrekening met reserves</i>						
Storting	200	50				
Onttrekking	981	483	230	230	230	230
Saldo	-13.059	-12.140	-14.065	-13.775	-13.694	-13.631

In onderstaande tabel is een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. Hierin zijn de mutaties op de reserves verwerkt.

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Specificatie per hoofdproduct		2021 Lasten	2021 Baten	2021 Saldo
210	Wegen	6.094	579	-5.515
225	Wegen - reiniging	2.911	42	-2.869
230	Parkeervoorzieningen	2.057	3.558	1.501
260	Verkeer en vervoer uitvoering	895	26	-869
270	Binnenhavens en waterwegen	1.468	48	-1.420
580	Groenvoorzieningen & natuur excl.recrea.	5.070	280	-4.790
595	Groenvoorzieningen & natuur , fonteinen	97		-97
722	Begraafplaatsen	6		-6
Totaal	Openbare ruimte en natuurbescherming	18.598	4.533	-14.065

3.12 Programma 12: Milieu

3.12.1 Wat willen we bereiken?

- Verduurzaming is op alle fronten nodig om de grote opgaven van energietransitie, klimaatadaptatie, gezondheid en een gezonde- en veilige leefomgeving op te kunnen pakken. Wij leggen het fundament en de richting vast voor een Helmond dat in 2035-2045 klimaatneutraal is.
- Samenwerking met partners in de stad en in de regio stellen we voorop om het verschil te kunnen maken.

Meerjarig beleidsperspectief

Programma Duurzame en Gezonde stad

De focus van de Helmondse duurzaamheidsambities verschuift steeds meer van enkel energiebesparing naar een veel bredere insteek, waarbij ook aspecten als sociale duurzaamheid, groene leefomgeving en gezondheid moeten bijdragen aan een duurzame samenleving. Niet voor niets hebben we in dit programma de volgende ambities verankerd: in 2035-2045 klimaatneutraal zijn, alle mensen en alle betrokken stakeholders kunnen meedoen en de innovatieve en creatieve kracht van Helmond wordt ingezet voor maatschappelijke en technologische vernieuwing.

Voor het programma Duurzame en Gezonde Stad wordt uitgegaan van de kaders zoals deze in de Versnellingsagenda Duurzaamheid zijn opgenomen. Er wordt gekeken hoe het beleid en de individuele projecten bijdragen aan het doel om klimaatneutraal te zijn in 2035-2045 en klimaatadaptief in 2050.

Energietransitie

In het programma blijft een belangrijke focus liggen op de opgave energietransitie, zoals bedoeld in de intentieovereenkomst 'Helmond Aardgasvrij', de vier bijbehorende pilots en het aardgasvrij bouwen, kansen ontwikkelen voor geothermie en het realiseren van duurzame warmtenetten. Voor alle Helmondse wijken zullen warmteplannen op het gebied van energietransitie worden opgezet. Een belangrijke mijlpaal zal de Regionale Energie Strategie zijn.

Klimaatadaptatie

Zowel landelijk als regionaal is het aanpassen aan de klimaatverandering (klimaatadaptatie) een belangrijk speerpunt. Voor de komende decennia worden nattere winters en drogere zomers met extremer weer voorspeld. Dit zal leiden tot meer 'water op straat'-situaties en mogelijk ook tot waterschade en tot grotere droogteperiodes in de zomer. De meest doelmatige manier om wateroverlast aan te pakken ligt in aanpassingen in de openbare ruimte. Dit vraagt een goede afstemming met andere beheerdisciplines en met ruimtelijke ontwikkelingen. Een ander gevolg van de klimaatontwikkelingen is een toename van hittestress in bebouwde gebieden. Dit leidt tot beduidend hogere temperaturen in een verstedelijkte omgeving ten opzichte van het omringende buitengebied, met allerlei mogelijke gevolgen van dien: hogere sterfte onder kwetsbare groepen, meer agressie, afname arbeidsproductiviteit, verschuiving dagritme enzovoort. De aanpak van deze problematiek is onderdeel van een gezonde en duurzame verstedelijking.

Gezonde leefomgeving

Duurzaamheid, klimaatadaptatie en gezondheid zijn begrippen die elkaar overlappen op het gebied van leefbaarheid, gezonde leefomgeving, participatie, groen-water in de stad, gezonde leefstijl en welbevinden. Deze begrippen zijn ook onlosmakelijk verbonden bij het ontwerpen van een stad die uitnodigt tot een lang, gezond en gelukkig leven in een gezonde en duurzame omgeving. Er is de laatste jaren steeds meer aandacht voor gezonde verstedelijking en gezond ontwerpen.

Gezondheid, klimaatadaptatie en duurzaamheid zijn ook onderdeel van de doelstellingen van de Omgevingswet, waarin verschillende wetten worden ondergebracht. Anticiperen op en implementatie van deze thema's in de Omgevingswet is één van de belangrijkste doelstellingen.

Luchtkwaliteit

Belangrijk aandachtspunt is de verbetering van de luchtkwaliteit. Om geurklachten te reduceren zetten we in op de verduurzaming van bedrijventerreinen. Bij nieuwvestiging en uitbreiding van bedrijven nemen we aandacht voor de luchtkwaliteit en het beperken van geurhinder als belangrijke aspecten mee. Op het gebied van best beschikbare technieken wordt kennis op gedaan en bij nieuwe initiatieven wordt toepassing van nieuwe technieken gestimuleerd. Bij grote nieuwe ontwikkelingen, zoals infrastructurele projecten, streven wij de WHO normen op het gebied van fijnstof na. Voor het vraagstuk van de (particuliere) houtstook doen we met de nieuwbouwwijk Brainport Smart District mee aan de pilot houtstookarme wijk die vanuit het landelijke Schone Lucht Akkoord is gestart. Om de luchtkwaliteit de komende jaren te monitoren doen we mee aan het regionaal meetnet luchtkwaliteit.

Transport gevaarlijke stoffen

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat is van plan om de risicoplafonds voor het vervoer van gevaarlijke stoffen over het spoor te verhogen. Samen met een groot aantal Brabantse spoorgemeenten, de provincies Noord-Brabant, Limburg en Zuid-Holland voeren wij een lobby om dit niet verder te laten toenemen. Tevens voeren we een blijvende lobby om het indicatieve buisleidingentracé voor ondergronds vervoer van gevaarlijke stoffen definitief niet door Helmond te laten lopen.

Huishoudelijke afvalstoffen

We streven naar meer hergebruik en verdere afvalscheiding. Als uitwerking van de Kadernota Afval is de afgelopen jaren een sterk vernieuwde aanpak van de huishoudelijke afvalstromen tot stand gekomen. Met de vaststelling van de 2^e fase van de Kadernota Afval zetten we verdere stappen hierin.

Rioleringen

De doelstellingen ten aanzien van rioleringen zijn vastgelegd in het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP). In het GRP is opgenomen hoe we omgaan met het onderwerp wateroverlast in relatie tot klimaatadaptatie. In het GRP zijn de onderstaande gemeentelijke beleidslijnen opgenomen met betrekking tot de wettelijke taken:

- Zorgen voor doelmatige inzameling en transport van stedelijk afvalwater: hierbij zorgen we dat het systeem zo doelmatig mogelijk functioneert, dat we duurzame technieken inzetten en dat de volksgezondheid niet in het geding komt;
- Zorgen voor een doelmatige inzameling en verwerking van hemelwater: wij houden bij de (her)inrichting van de openbare ruimte rekening met de verwerking van extreme neerslaghoeveelheden. Hemelwater wordt zo lokaal mogelijk verwerkt en benut voor het aantrekkelijk maken van de leefomgeving;
- Zorgen dat, voor zover mogelijk, het grondwater de bestemming van een gebied niet structureel belemmert: een gezonde grondwaterhuishouding is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van particulieren, gemeente, waterschap en provincie. Samen streven we naar het voorkomen van verdroging en grondwateroverlast. We streven ernaar om de natuurlijke situatie intact te houden.

Om dit te bereiken werken we voor een deel hiervoor samen met de volgende verbonden partijen;

- Metropoolregio Eindhoven
- Omgevingsdienst Zuidoost Brabant
- Reiniging Blink

Een toelichting op de verbonden partij is te vinden in de paragraaf verbonden partijen. Eventuele concrete beleidsresultaten, buiten de reguliere taken, voor het aankomende jaar zijn te vinden onder het kopje “wat gaan we ervoor doen” van dit programma.

3.12.2 Wat gaan we ervoor doen?

Ontwikkelingen

Stikstof

Om het stikstofvraagstuk in Brabant adequaat te kunnen aanpakken heeft de provincie in 2020 een aanpak ontwikkeld op drie niveaus, namelijk lokaal projecten in én in de schil om Natura 2000-gebieden, regionaal via ‘ondersteuningsloketten’, en provinciaal een provinciebrede tafel Stikstof Brabant. In dit laatste participeert onze gemeente.

Wat gaan we het aankomende jaar doen?

Verduurzaming bedrijventerreinen en gemeentelijk vastgoed

In navolging van de nota verduurzaming bedrijventerreinen deel 1, energietransitie & circulair ondernemen, wordt in samenwerking met het bedrijfsleven deel 2 opgesteld over luchtkwaliteit (inclusief uitstoot van geur). Ook op het gebied van verduurzaming gemeentelijk vastgoed worden vervolgstappen gezet.

Plan van aanpak Luchtkwaliteit

Begin 2020 is het landelijke Schone Lucht Akkoord (SLA) getekend. Samen met de Rijksoverheid, de provincies en andere gemeenten streven we op grond van dit akkoord naar het realiseren van een betere luchtkwaliteit en daarmee een betere gezondheid van onze bewoners.

De aanpak richt zich op vier groepen van maatregelen, te weten mobiliteit, industrie, huishoudens en overige maatregelen, zoals communicatie en monitoring van de luchtkwaliteit. In het opgestelde plan van aanpak Luchtkwaliteit is het totale maatregelenpakket opgenomen. Om de luchtkwaliteit te monitoren zal vanaf 2021 worden deel genomen aan het regionaal luchtmeetnetwerk waarbij in Zuidoost-Brabant circa 50 luchtkwaliteitssensoren, waarvan vier in Helmond, worden geplaatst.

Huishoudelijke afvalstoffen

De 2^e fase van de Kadernota Afval omvat de verdere uitwerking op het terrein van onder andere restafval, GFT en de Milieustraat. We starten in 2021 met het uitrollen van de maatregelen.

Uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie

Uitvoering wordt gegeven aan de Uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie. Er zijn 5 projecten opgestart met NL Greenlabel om kennis op te doen in de organisatie over de klimaat adaptieve werkwijze. In de Peelgemeenten wordt samengewerkt om de rijksbijdrage (1/3 cofinanciering voor projecten) voor de Uitvoeringsagenda binnen te halen.

Intensivering Energietransitie

De totale energietransitie en het komen tot een klimaatneutraal Helmond kost in totaliteit veel meer dan nu begroot. Naast de bestaande lijnen in het programma Duurzame & Gezonde Stad willen we onze inzet opschalen en versnellen, via deelname aan een Europese oproep voor het indienen van voorstellen waaraan 100 steden mogen meedoen. We doen dit samen met Eindhoven. De call richt zich op drie sporen:

- het verbreden en versterken van onze huidige inzet;
- op intensivering van de multiple helix aanpak;
- het vergroten van maatschappelijk draagvlak.

Zeker voor dit laatste aspect is het post-corona tijdperk een belangrijk moment. Een succesvolle indiening in het kader van de EU oproep geeft toegang tot additionele financiële middelen. Daarnaast heeft intensivering van de aanpak die onderdeel is van de maatregelen in de Crisis en Herstelnota, ook positieve economische effecten, met name voor de bouw- en installatiebranche.

Beleidsresultaat verbonden partijen

Metropoolregio Eindhoven – Energietransitie

Onderdeel van het Klimaatakkoord is dat elke regio in Nederland een Regionale Energiestrategie (RES) opstelt. In 2021 zal de RES worden vastgesteld door alle gemeenteraden in de regio en worden aangeboden aan het Rijk. De RES leidt tot besluitvorming in het omgevingsbeleid (omgevingsvisie, omgevingsplannen, omgevingsprogramma's en omgevingsverordeningen). Daarnaast is de inzet van de MRE gericht op ondersteuning en opschaling van initiatieven in de productie van (grootschalige) duurzame energie, de versnelling van de verduurzaming van de gebouwde omgeving zoals woningen, utiliteitsbouw en bedrijfspanden, en het verkrijgen van draagvlak voor gedrag en maatregelen, en het komen tot testomgevingen voor innovatieve concepten voor de opwekking van duurzame energie.

Omgevingsdienst Zuid Oost Brabant

Een nieuwe VTH-applicatie (vergunningverlening, toezicht en handhaving) wordt in gebruik genomen en de noodzakelijke voorbereidingen worden getroffen voor de Omgevingswet.

Beleidsintensiveringen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Beleidsintensivering	2021	2022	2023	2024
730	Dekking stijging reiniging wegen	-190	-190	-190	-190
780	Plan van aanpak Luchtkwaliteit	100	100	100	100
Totaal Beleidsintensivering Milieu		-90	-90	-90	-90

Stijging reiniging wegen

Door gestegen kosten voor reguliere- en calamiteitenreiniging, onkruidbeheersing en de kosten voor verwerking van zwerfvuil en veegzand zijn er de komende jaren hogere kosten voor de reiniging van wegen.

Plan van aanpak Luchtkwaliteit

In 2020 is het landelijke Schone Lucht Akkoord (SLA) getekend. Samen met de Rijksoverheid, de provincies, andere gemeenten en overige partners streven we op grond van dit akkoord naar het realiseren van minimaal 50% gezondheidswinst in 2030 ten opzichte van 2016. In het nog vast te stellen Plan van Aanpak Luchtkwaliteit wordt aangegeven wat dit concreet voor Helmond betekent. Voor de uitvoering van een deel van de maatregelen zijn extra middelen nodig, bijvoorbeeld voor het luchtmeetnet regio Eindhoven, innovatieonderzoek geur en communicatie over geuroverlast.

Investerings

Voorgenomen investeringen 2021

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Investering	Bruto investering	Verwachte bijdrage	Netto investering
730	Vervanging containers	60	0	60
730	Invoering nieuw afvalstoffenbeleid	517	0	517
760	Rioleringszorg	840	0	840
780	Uitvoering Natuurontwikkeling in kader van B5-bod	500	0	500
Totaal Milieu		1.917	0	1.917

Vervanging containers

Bij de oudste afvalvoorzieningen in met name de Veste komen nu de eerste vervangingen in verband met de technische levensduur in zicht. Vanaf 2021 investeren we jaarlijks € 60.000 om ons containerbestand de komende jaren tijdig te vervangen.

Invoering nieuwe afvalstoffenbeleid

Voor de invoering van een systeem van diftar (gedifferentieerde tarieven) op het gebied van afval worden eenmalig kosten gemaakt. Het gaat hier o.a. om kosten voor het mogelijk maken van gft-inzameling in de hoogbouw, aanschaf ondergrondse containers met herkenning en passen bij enkele hoogbouw locaties, een communicatiecampagne bij de invoering, een ruilactie voor de container, de aanpassing van belastingsoftware en de begeleiding gedurende het project.

Rioleringszorg

Het betreft de reguliere jaarlijkse investeringen om te kunnen voldoen aan de wettelijke gemeentelijke zorgplichten op het gebied van afvalwater, hemelwater en grondwater ('rioleringszorg'). De bedragen komen uit Gemeentelijk RioleringsPlan 2019-2023.

Uitvoering Natuurontwikkeling in kader van B5-bod

Door een investering van in totaal € 2 miljoen, verspreid over de periode 2019-2022, voor de uitvoering van het B5-Bod in Varenschut-Zuid (De Groene Punt) en de Bundertjes en het Brabants Natuurnetwerk in Groot Goor, de invulling van landschapspark Kloostereind en een ontwikkelplan voor Brouwhuissche Heide wordt Helmond zichtbaar een groenere stad.

3.12.3 Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Rekening			Begroting			
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Lasten	18.973	18.833	19.035	19.047	18.229	18.227
Baten	20.753	20.949	21.968	21.968	21.968	21.968
Saldo	1.780	2.116	2.933	2.921	3.739	3.740
<i>Verrekening met reserves</i>						
Storting	520	36				
Onttrekking	1.187	742	126	122	47	47
Saldo	2.447	2.821	3.059	3.043	3.786	3.787

In onderstaande tabel is een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. Hierin zijn de mutaties op de reserves verwerkt.

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Specificatie per hoofdproduct	2021 Lasten	2021 Baten	2021 Saldo
730 Huishoudelijke afvalstoffen	7.897	12.075	4.178
750 Ontsmettingen en ov.reinigingen	302		-302
755 Reinigingen graffiti	196	132	-64
760 Rioleringen	6.539	8.910	2.371
780 Milieubeheer	4.100	976	-3.124
Totaal Milieu	19.035	22.094	3.059

3.13 Programma 13: Bestuur en organisatie

3.13.1 Wat willen we bereiken?

- Helmond wil een omgevingsbewuste stad zijn, die anticipeert en snel en strategisch kan schakelen. Daarbij werken we nauw samen met partners, zowel binnen de stad als daarbuiten. In die samenwerking handelen we altijd vanuit onze eigen kracht en de inhoudelijke opgaven waarvoor we staan, onder meer genoemd in onze Strategische Agenda.
- Door sterker in te zetten op lobby & public affairs willen we de belangrijkste Helmondse dossiers beter over het voetlicht brengen, ook buiten onze stad. Een goede lobby en public affairs kost tijd, maar levert uiteindelijk wel revenuen op. In deze missie zoeken we ook naar een sterkere samenwerking met Helmond Marketing. Onze stad heeft meer moois te bieden dan veel mensen nu nog weten, hier is absoluut winst te behalen.
- We gaan door op de ingeslagen weg wat betreft de vijf Global Goals waar Helmond op inzet, te weten: het tegengaan van armoede, goede gezondheid en welzijn, kwaliteitsonderwijs, eerlijk werk en economische groei en verantwoorde consumptie en productie.
- Vanuit het oogpunt van 24-uurs VIP-dienstverlening (Vriendelijk, Innovatief & Persoonlijk) gaan we om met onze inwoners. Daarbij hoort een open, transparante en actief communicerende gemeente. We maken inzichtelijk wat we doen en voor wie. Dit past bij het wijkgericht werken, wat ook terugkomt in de wijkspreekuren die onze bestuurders houden.
- We hebben een moderne, wendbare, integere en dienstbare organisatie nodig. Een gezonde basis en realistische ambities gaan daarbij hand in hand. Om dit te realiseren maken we gebruik van de kansen die digitalisering ons biedt. Deze toekomstgerichte benadering is ook een van de pilaren onder het Huis voor de Stad.
- We gaan de kansen die digitalisering kan bieden optimaal benutten. Hiervoor leggen we een digitaal fundament van glasvezel, sensoren en een urban dataplatform. Tegelijkertijd willen we ervoor zorgen dat iedereen in Helmond mee kan doen (digitale inclusie).

Meerjarig beleidsperspectief

Bestuurlijke samenwerking

De regio biedt kansen aan Helmond. Maar wij dragen ook actief bij aan die regio. Conform onze visie “Helmond, slimme stad als brug naar de toekomst” stellen wij de inhoud voorop, en kijken we op basis van de uitdaging waar zich onze meest natuurlijke samenwerkingspartners bevinden. De beoogde inhoudelijke beleidsresultaten van die samenwerking zijn vermeld in de voorgaande beleidsparagrafen.

Goed netwerken biedt ons, vanuit onze prioritaire dossiers, nieuwe kansen. Die zijn (bijvoorbeeld op het vlak van ons verdienvermogen) nodig om Helmond verder te kunnen laten groeien. Bij de toekomstvisie van Brainport, de uitvoering van het werkprogramma van de vernieuwde MRE en de gefocuste inzet binnen BrabantStad borgen we de aansluiting met de Helmondse agenda. Daarnaast spelen we in op de (financiële) kansen die ook Den Haag en Brussel bieden. De G40, de VNG en de VBG zijn een belangrijke gesprekspartner voor de Rijksoverheid, respectievelijk de provincie. Via deelname aan deze netwerken streven we naar het agenderen en beïnvloeden van beleidsthema's.

Global Goals

In het Coalitieakkoord is bepaald dat er stevig ingezet wordt op de uitvoering van de Global Goals. Daarbij ziet Helmond zowel een verantwoordelijkheid voor de inwoners van Helmond als inwoners van andere landen. We gaan door op de ingeslagen weg wat betreft de vijf Global Goals waar Helmond op inzet, te weten: het tegengaan van armoede, goede gezondheid en welzijn, kwaliteitsonderwijs, eerlijk werk en economische groei en verantwoorde consumptie en productie. Voor initiatieven uit de stad die

daarbij aansluiten, gaan we ook in 2021 subsidie verstrekken. Daarnaast zijn we voornemens om de Global Goals de komende tijd ook zichtbaarder te maken in de stad.

Dienstverlening

Vanuit onze Helmondse visie op dienstverlening (en klantcontact) leggen we de lat hoog. We streven naar VIP-dienstverlening, waarbij de kenmerken 'Vriendelijk', 'Innovatief' en 'Persoonlijk' de belangrijkste uitgangspunten zijn. Iedere inwoner en elk bedrijf of instelling moet in al haar dienstverleningscontacten ervaren dat de gemeente Helmond er voor hem of haar is, dat we maatwerk leveren en meedenken waar dat mogelijk is. De behoeften en vragen van de klant staan centraal. Binnen dit streven zijn we sterk toekomstgericht. Dit komt terug in de wens om onze dienstverlening zoveel mogelijk digitaal in te richten. Tegelijkertijd moet onze basis op orde zijn en blijven. Dat houdt in dat de kwaliteit en actualiteit van de gegevens die we als gemeente bijhouden en verstrekken up-to-date moet zijn. Tevens moeten de verschillende onderdelen van de gemeentelijke informatievoorziening nauw op elkaar aangesloten zijn, waarbij de klant telkens ervaart dat hij of zij met één gemeente schakelt.

Om de dienstverlening aan onze inwoners en medewerkers goed te laten verlopen, is het van belang dat informatie beschikbaar is, betrouwbaar en alleen toegankelijk voor de juiste personen. Dat is een uitdaging. Enerzijds doordat we, vanuit steeds meer plekken digitaal werken en actief zijn en anderzijds biedt de toegenomen digitalisering ons nieuwe technologische mogelijkheden waarbij cybercriminelen steeds actiever zijn. De risico's die we daarbij lopen kunnen een enorme impact hebben op de organisatie, onze medewerkers en op onze inwoners. Landelijk worden gemeenten hierbij ondersteund, waarbij de verplichtingen om aan te kunnen tonen dat we de informatieveiligheid en privacy hebben geborgd toenemen.

Communicatie en participatie

Communicatie anno nu is heel anders dan twintig, tien of zelfs vijf jaar geleden. Dat geldt voor de hele samenleving, en dus ook voor de gemeente. Het feit dat vrijwel iedereen aangesloten is op snel internet (wat met glasvezel alleen maar sneller wordt), en onze inwoners vrijwel de gehele dag gebruik maken van een smartphone of tablet vraagt ook een andere houding van de gemeente. Meer en meer vormt digitaal de norm. Dit stelt eisen, maar biedt zeker ook kansen. Door 'big data' te verzamelen weten we beter dan ooit wat er leeft in de stad, en dat real-time. Hierop willen we anticiperen.

De ingezette koers van wijkgericht werken zetten we door. We delen onze kennis en halen informatie op. In dat kader onderhouden we ook sterk contact met de wijkraden. Daarbij staat voorop dat we willen laten zien wat we als gemeente doen, en hiervoor gebruiken we actief onze eigen kanalen. Het verder vormgeven van de richtlijnen achter de Omgevingswet leidt ertoe dat we als gemeente nog meer naast de inwoner komen te staan in de vormgeving van onze stad.

Stadsmarketing

Helmond Marketing zet in op een verdere versterking van haar positie als centrale stadsmarketingorganisatie voor Helmond. Qua thema's is onze Strategische Agenda daarbij leidend. Als opdrachtgever vinden wij het belangrijk dat Helmond Marketing via aandacht voor belangrijke evenementen én focus op onze prioritaire ambities bijdraagt aan de branding van de stad. Zelf doen we dit ook, via een versterkte aandacht voor lobby & public affairs.

Integriteit

We blijven actief werken aan bewustwording vanuit het thema 'aandacht voor integriteit'. Jaarlijks organiseren we dilemmatrainingen voor het college en de gemeenteraad. Ook in het ambtelijke traject, waarin directie en management werken aan de organisatiecultuur, is integriteit een blijvend onderwerp. Het integriteitsbeleid zoals dat is vastgesteld, wordt verder verankerd in de organisatie via

de bestaande integriteitstrainingen voor alle medewerkers en de onboardingprogramma's voor nieuwe medewerkers.

Organisatie

Om onze ambities samen met de stad te kunnen verwezenlijken, hebben we een moderne, wendbare en op samenwerking gerichte organisatie nodig. Onze kernnormen geven hiervoor de richting aan. Daarbij werken we vanuit een gedeelde visie en stellen we – waar nodig – kaders en spelregels. Kijkend naar de toekomst zetten we in op innovatie en op een organisatie die medewerkers in staat stelt zich constant te ontwikkelen.

Door soms de ongebaande paden te bewandelen, vergroten we onze eigen kracht. Zeker in dossiers waarop we het verschil willen maken, willen we daarvoor ruimte bieden.

Om de ambities van de stad met bijbehorende grote projecten te kunnen uitvoeren, is een solide, kwalitatief stevige personele basis nodig, onder andere op het vlak van ruimtelijke ontwikkeling, realisatie, financiën en ICT.

Het Huis voor de Stad stelt onze organisatie in staat om nog meer de samenwerking met de stad en met de medewerkers onderling op te zoeken en zo maximaal bij te dragen aan de uitdagingen waarvoor Helmond als stad staat.

Digitale Stad

Om de kansen die digitalisering kan bieden optimaal te benutten hebben we het programma Digitale Stad. We hebben een aantal proefprojecten om ervaring op te doen met sensing en data(beheer). De ervaringen die we opdoen worden gebruikt voor een gemeentebrede aanbesteding in 2021 voor een sensoren hotel en open urban dataplatform. Vervolgens gaan we de digitalisering van onze samenleving samen met inwoners en bedrijven per wijk vorm geven. Dit doen we in samenhang met de wijkontwikkelingsplannen. Nadrukkelijk besteden we daarbij aandacht aan digitale inclusie; iedereen moet mee kunnen doen. Daarvoor zetten we ons digitaal actieplan in, samen met onze samenwerkingspartners.

Om dit te bereiken werken we voor een deel hiervoor samen met de volgende verbonden partijen;

- Metropoolregio Eindhoven
- NV Bank voor Nederlandse Gemeenten
- Enexis Holding NV
- Glasvezel Helmond B.V.

Een toelichting op de verbonden partij is te vinden in de paragraaf verbonden partijen. Eventuele concrete beleidsresultaten, buiten de reguliere taken, voor het aankomende jaar zijn te vinden onder het kopje “wat gaan we ervoor doen” van dit programma.

3.13.2 Wat gaan we ervoor doen?

Wat gaan we het aankomende jaar doen?

Informatieveiligheid en privacy

In 2021 zal het communicatieplan bewustwording informatiebeveiliging en privacy worden uitgevoerd. Dit bewustwordingsprogramma heeft als doel om alle medewerkers bewust te maken van de informatiebeveiligings- en privacy risico's die de gemeente loopt, zodat medewerkers hierop kunnen acteren. In 2021 zal verdere invulling gegeven worden aan de organisatie die nodig is om proceseigenaren te ondersteunen bij het verbeteren van de kwaliteit van onze dienstverlening, door informatieveiligheid en privacy op te nemen in het DNA van de gemeentelijke processen. Dit traject zal meebewegen met de realisatie- en veranderkracht van de gemeente Helmond.

Wet gemeenschappelijke regelingen

In 2020 is een wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen in procedure gebracht. De wijzigingen hebben als doel het versterken van de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen. Na inwerkingtreding van de Wet zullen de gemeenschappelijke regelingen hierop aangepast worden en worden de raden in de gelegenheid gesteld hier met een zienswijze op te reageren.

Stadsmarketing

Gedurende 2020 is samen met Helmond Marketing gekeken naar hoe de promotie van Helmond richting toekomst beter vorm te geven. Ons doel is om én de uitstraling van het Centrum te verbeteren, én krachtig profiel te geven aan onze speerpunten Automotive/Slimme Mobiliteit en Food. Helmond moet vanuit die pijlers herkenbaar zijn voor bezoekers en bedrijven binnen de regio, maar liefst ook daarbuiten. In de onderlinge afstemming tussen gemeente, Helmond Marketing en VVV willen we bekijken hoe we de totale taken rond stadspromotie het beste kunnen verdelen, als ook hoe we op termijn door betere samenwerking besparingen kunnen gaan realiseren.

Identiteitsfraude

Het voorkomen van identiteits- en adresfraude krijgt landelijk steeds meer aandacht. Gemeenten hebben een belangrijke taak om dergelijke fraude te voorkomen. Samen met onze interne en externe ketenpartners blijven wij extra maatregelen treffen om fraude bij aanvragen te voorkomen.

Digitale Stad

We realiseren Warande Digitaal, meer specifiek smart city toepassingen op het gebied van verkeersveiligheid, groenbeheer en energie delen.

In een deel van Helmond Noord wordt samen met het Dutch Institute for Technology Safety and Security (DITSS) slimme technologie ingezet teneinde het aantal inbraken te beperken tot een minimum (project Inbraakvrij Wijk).

Zowel met Savant Zorg, Zorgboog als met het Elkerliek wordt gewerkt aan superveilige zorgdiensten over glasvezel. In 2021 wordt het proof of concept met SavantZorg gerealiseerd. Ook zal verder invulling gegeven worden aan Elkerliek@home, zorg-op-afstand. Dit alles via het glasvezelnetwerk van Helmond.

Samen met politie, corporaties en zorginstellingen is een keuze gemaakt voor slimme, digitale sloten. Dit ter vervanging van de sleutelkastjes die op dit moment zorgen voor onnodige en traumatische inbraken bij kwetsbare inwoners.

De BrabantRing zal in 2021 worden uitgerold in/naar Helmond. In de Automotive Campus en later het Huis voor de Stad krijgt Helmond haar eigen Opstappunt voor de Peelregio. Dit zal innovatie van maatschappelijke diensten in onze regio versnellen.

Met Glasvezel Helmond liggen er kansen om in Brainport Smart District innovaties over en weer te versterken.

Het actieplan digitale inclusie geeft een samenhangend pakket van maatregelen die ervoor moet zorgen dat alle Helmonders mee kunnen doen en voordeel kunnen hebben van digitalisering.

Beleidsresultaat verbonden partijen

Glasvezel BV

In 2021 werken we aan de volgende resultaten:

- Aanleggen glasvezel in heel Helmond-West, zowel huis- als openbare ruimte aansluitingen;
- Aanleggen glasvezel in BSD, op het moment dat de tracés voldoende bekend zijn;
- Vraagbundeling, engineering en aanleg glasvezel in Helmond-Oost en Binnenstad, eveneens voor woningen én openbare ruimte;

- VRI's en camera's worden voorzien van glasvezel;
- De eerste slimme wijken Warande, Inbraakvrije wijk (Helmond-Noord) worden gerealiseerd en gebouwd op het fundament van glasvezel.

Beleidsintensiveringen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Beleidsintensivering	2021	2022	2023	2024
020	Digitale Stad	650	650	650	650
020	Dekking digitale Stad	-150	-150	-150	-150
930	Dekking onderhoud openbare ruimte	-500	-500	-500	-500
930	Dekking ruimte kapitaallastenplafond (uitruil IVP met reserve)	-220	-370	-610	-1.030
Totaal Beleidsintensivering Bestuur en organisatie		-220	-370	-610	-1.030

Digitale Stad

Voor Digitale stad is voor de komende 4 jaar in totaal € 650.000 per jaar benodigd. Dit wordt gedeeltelijk afgedekt door het realiseren van cofinanciering en subsidies (€ 150.000). Per saldo is sprake van een impuls van € 500.000. Voor het beschikbare budget van € 650.000 worden, naast de personele inzet, de volgende zaken opgepakt:

- Elke jaar twee wijken te digitaliseren. Dat wil zeggen samen met inwoners wensen en behoeften in kaart brengen en vertalen naar oplossingen in de buitenruimte. Denk hierbij aan verkeersveiligheid, sociale veiligheid of energietransitie. Hiervoor is € 220.000 per jaar gereserveerd voor de komende jaren;
- Daarnaast wil het programma Digitale Stad Helmond ook een living lab zijn en digitale innovaties stimuleren. Hiervoor is een bedrag nodig van € 30.000 per jaar;
- Verder willen we, los van bovenstaande, met onze maatschappelijke partners in die zelfde wijken én Helmond-breed zorgdragen voor digitale inclusie en databewustzijn. Iedereen moet kunnen profiteren van de kansen van digitalisering. Hiervoor is € 110.000 per jaar gereserveerd voor de eerstkomende jaren. Dit is onderdeel van de crisis- en herstelnota.

Onderhoud openbare ruimte

In dit programma is de dekking uit de kapitaallastenplafond verantwoord die verband houdt met onderhoud openbare ruimte. In programma 11 openbare ruimte en natuurbescherming staat een inhoudelijke toelichting.

Dekking ruimte kapitaallastenplafond (uitruil IVP met reserve)

De regels rondom BBV maken dat investeringen in software niet worden gezien als een investering, maar als een ophoging van de exploitatie, waardoor de begrote investeringsmiddelen niet gebruikt kunnen worden. De effecten voor interne digitalisatie zijn inzichtelijk gemaakt, waarna de geraamde investering is afgeraamd en de benodigde middelen in de exploitatie voor hetzelfde bedrag zijn opgenomen. Dit levert echter een voordeel op in de kapitaallasten, wat wordt ingezet ter dekking van de begroting.

3.13.3 Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Rekening		Begroting				
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Lasten	12.738	11.644	6.706	8.597	9.727	11.713
Baten	1.949	1.236	1.945	1.945	1.945	1.945
Saldo	-10.789	-10.408	-4.761	-6.652	-7.782	-9.768
<i>Verrekening met reserves</i>						
Storting	275	86	318	318	318	318
Onttrekking	82	112				
Saldo	-10.982	-10.382	-5.078	-6.970	-8.099	-10.086

In onderstaande tabel is een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. Hierin zijn de mutaties op de reserves verwerkt.

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Specificatie per hoofdproduct		2021 Lasten	2021 Baten	2021 Saldo
003	College van B&W	1.788	1	-1.786
010	Raad en raadscommissies	1.478		-1.478
020	Regionale aangelegenheden	2.423	150	-2.273
025	Bestuursondersteuning	851		-851
050	Voorlichting communicatie stadspromotie	99	6	-93
060	Beheer Basisregistraties	157	1	-156
070	Stadswinkel	3.557	1.406	-2.151
920	Financiering en treasury	318	380	63
930	Nieuwe investeringen	-4.166		4.166
935	Centrum- en regiofunctie	518		-518
Totaal Bestuur en organisatie		7.023	1.945	-5.078

3.14 Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen zijn inkomsten waarvoor geen specifiek bestedingsdoel is bepaald. In dit hoofdstuk zijn de onderdelen opgenomen die deel uitmaken van de algemene dekkingsmiddelen en deze worden kort toegelicht. Dit met uitzondering van die onderdelen waarvan de besteding van lokale heffingen gebonden is aan de opbrengsten - zoals bijv. bij rioleringen, afvalstoffen, leges, markten, parkeren en dergelijke.

3.14.1 Financieel overzicht

Beleidsintensiveringen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Beleidsintensivering	2021	2022	2023	2024
910	Verschuiving onderhoud van exploitatie naar investering				-1.700
944	Aanvulling reserve Sociaal Domein	700			
991	Digitalisering van investeringen naar exploitatie (vervanging, privacy, beveiliging)	2.200	2.100		
991	Onttrekking reserve Automatisering	-2.200	-2.100		
991	Formatie museum	50	50	50	50
991	Impuls woningbouw	1.400	1.400	1.400	1.400
991	Dekking via projecten / GREX, exploitatiebijdrage derde, leges en precario**	-1.400	-1.400	-1.400	-1.400
Totaal Beleidsintensivering Algemene dekkingsmiddelen		750	50	50	-1.650

Verschuiving onderhoud van exploitatie naar investering

In de jaarrekening 2017 is een aantal investeringen met maatschappelijk nut in de openbare ruimte geactiveerd. Dit op basis van de gewijzigde voorschriften in het Besluit begroting en verantwoording (BBV). Hierdoor vond een verschuiving plaats van budgetten die eerst in de exploitatie waren opgenomen naar investeringsbudgetten. Dit leverde een voordeel op. In de voorgaande begrotingen zijn de jaren 2021 - 2023 al ingezet en bij deze begroting komt de jaarschijf 2024 nu beschikbaar.

Aanvulling reserve Sociaal Domein

Om de aanhoudende tekorten in het sociaal domein op te kunnen vangen, onttrekken we middelen aan de reserve Sociaal Domein. Dat gebeurt ook in deze begroting in de jaren 2023 en 2024. Omdat de reserve door alle onttrekkingen uitgeput begint te raken, hogen deze reserve op met € 5 miljoen. € 0,7 miljoen komt uit de 'vrije ruimte', het restant wordt gedekt door de algemene reserve.

Digitalisering van investeringen naar exploitatie (vervanging, privacy, beveiliging)

In 2021 zal € 6 miljoen worden onttrokken aan onze Algemene reserve. Dit bedrag zal gelijktijdig worden toegevoegd aan de reserve Automatisering. Deze reserve zal ingezet worden ter dekking van de exploitatielasten, met name uitgaven t.b.v de digitale transformatie van de informatievoorziening, versterking van de integrale informatieveiligheid en versterking van de basis.

In totaal zal in de jaren 2021 € 2.200.000 en 2022 € 2.100.000 aan de reserve Automatisering worden onttrokken ten behoeve van exploitatielasten. Het restant van de € 6 miljoen ad € 1.700.000 wordt ingezet ter dekking van de kapitaallasten van activeerbare kosten (investeringen) in ICT sfeer.

Formatie museum

Het technisch team van Museum Helmond bestond grotendeels uit medewerkers van Senzer. De laatste jaren merken we dat het aanbod vanuit Senzer voor dit type dienstverlening terugloopt en hiermee niet meer kan worden voorzien in de vraag. Daarom moeten we aanvullend personeel uit de markt aantrekken. De meerkosten die dit met zich meebrengt bedragen circa € 50.000.

Impuls woningbouw

In de Woonagenda 2019 – 2021 is aangegeven dat de woningmarkt op korte termijn gebaat is bij een impuls van de woningbouwproductie, mede ter compensatie van hetgeen in de periode 2008 -2016 te weinig is gebouwd. Het tijdelijk opvoeren van de woningbouwproductie naar 700 – 800 woningen is wenselijk. In relatie tot de Woondeal BZK is een verder verhoging van de woningbouwproductie zelfs denkbaar. Om de nieuwbouw van woningen op dit niveau te krijgen is besloten om in te zetten op een impuls voor de woningbouw met de ambitie tot het opvoeren van de woningbouwproductie. Dit vergt o.a. extra personele capaciteit (ca. 8.3 fte) vanuit diverse disciplines.

Ombuigingen

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Ombuigingen	2021	2022	2023	2024
910/991	Werkbudgetten bedrijfsvoering	-575	-575	-575	-575
940	Post onvoorzien	-250	-250	-250	-250
970	Reservering indexering				-1.300
Totaal Ombuigingen Algemene dekkingsmiddelen		-825	-825	-825	-2.125

Werkbudgetten bedrijfsvoering

De budgetten in het kader van bedrijfsvoering zijn kritisch tegen het licht gehouden en geraamd op basis van de werkelijke uitgaven in de afgelopen jaren. Hierdoor kan deze post met € 575.000 verlaagd worden. Besparingen liggen in de sfeer van de budgetten assessments, Arbo, werkbudgetten en specifieke repro.

Post onvoorzien

De hoogte van de post onvoorzien ligt niet wettelijk vast. Gezien de uitputting in de laatste jaren stellen we voor deze te verlagen met € 250.000, waardoor de post onvoorzien € 250.000 wordt.

Reservering indexering

In de raming van de gemeentefondsuitkering zijn ook middelen opgenomen voor loon- en prijscompensatie in toekomstige jaren. Deze middelen worden gereserveerd en ingezet in de betreffende begrotingsjaren. Voor 2024 wordt de reservering verlaagd en ingezet ter dekking van jaarschijf 2024 van deze begroting.

Investeringsen

Voorgenomen investeringen 2021

(bedragen x € 1.000)

Hoofd product	Investering	Bruto investering	Verwachte bijdrage	Netto investering
991	Verduurzamen gemeentelijk vastgoed	250	0	250
AD	Huis voor de stad*	9.000	0	9.000
AD	Onderhoud en vervanging van de ICT-infrastructuur	700	0	700
Totaal Algemene dekkingsmiddelen		9.950	0	9.950

*Reeds besloten

Verduurzamen gemeentelijk vastgoed

In het coalitie akkoord 2018-2022 is beschreven "dat de gemeente er naar streeft een duurzame voorbeeldgemeente te willen zijn en daarin als gemeente te willen voorlopen. Vastgoed in eigendom van de gemeente Helmond moeten worden verduurzaamd. Hiervoor is reeds € 1 miljoen beschikbaar gesteld. De duurzaamheidsmaatregelen zijn noodzakelijk om de eerste aanzet van de doelstelling van het klimaatakkoord te bewerkstelligen en het maximale aan duurzaamheid te realiseren. De verantwoordelijkheid voor het verduurzamen willen ook scholen en sportverenigingen op zich nemen. Echter zij hebben niet de beschikking over voldoende middelen en het huidige duurzaamheidsfonds is niet voldoende. Op basis van cofinanciering willen we als gemeente een impuls geven aan het verder verduurzamen van de onderwijs en sportaccommodaties in de stad.

Huis voor de stad

Op 30 juni 2020 is door de raad het investeringskrediet en het basisontwerp voor het nieuwe Huis voor de Stad vastgesteld. Nadat het definitieve ontwerp is vastgesteld, kan worden overgegaan tot de sloop van het huidige stadskantoor in 2021. Gedurende deze periode zullen ook de diverse aanbestedingen voor het nieuwe Huis voor de Stad gaan plaatsvinden. Als alles volgens planning verloopt dan zal het gebouw in 2023 worden opgeleverd. Voor 2021 is de verwachting dat, van het totaal beschikbaar gestelde investeringskrediet van € 37,6 miljoen (incl. klimaatplafond), € 9 miljoen besteed wordt.

Onderhoud en vervanging van de ICT-infrastructuur

Dit betreft met name vervangingsinvesteringen om de digitale infrastructuur en hardware up to date te houden. Het betreft onder ander hardware voor opslag, de werking van het netwerk en database-servers en de inrichting van de technische infrastructuur voor o.a. thuiswerken.

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Rekening			Begroting			
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Lasten	39.006	39.042	37.889	42.735	43.775	43.002
Baten	211.558	219.419	221.090	225.628	228.638	230.747
Saldo	172.552	180.377	183.202	182.892	43.775	187.744
<i>Verrekening met reserves</i>						
Storting	948	5.950	81.592	13	7	180
Onttrekking	7.243	13.336	85.077	5.375	599	574
Saldo	178.847	187.763	186.687	188.255	185.455	188.139

In onderstaande tabel is een specificatie van de hoofdproducten opgenomen. Hierin zijn de mutaties op de reserves verwerkt.

(bedragen x € 1.000/ - = negatief)

Specificatie per hoofdproduct	2021 Lasten	2021 Baten	2021 Saldo
910 Organisatie algemeen	371	77	-294
940 Post Onvoorzien	250		-250
944 Overige financiële middelen	75.309	74.879	-430
950 Onroerend zaak belasting	471	23.225	22.755
960 Overige belastingen	752	961	209
970 Algemene rijksuitkeringen/gemeentefonds	991	194.022	193.031
991 Overhead	44.318	13.003	-31.315
992 Doorbelasting overhead	-2.981		2.981
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	119.481	306.168	186.687

3.14.2 Lokale heffingen

Bij dit onderdeel wordt een totaalbeeld gegeven van de opbrengsten uit lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is aan de opbrengsten. In de paragraaf “overzicht lokale heffingen” wordt naast de geraamde inkomsten uit lokale heffingen ook aandacht besteed aan het beleid ten aanzien van lokale heffingen, lokale lastendruk en het kwijtscheldingsbeleid.

(bedragen x € 1.000)

Soort heffingen	Raming 2021
Onroerende zaakbelasting	23.220
Hondenbelasting	588
Precariobelasting	305
Totaal lokale heffingen	24.113

3.14.3 Algemene uitkering

Algemeen

Het gemeentefonds is de belangrijkste inkomstenbron van gemeenten en de ontwikkeling hiervan bepaalt in belangrijke mate de financiële ruimte van gemeenten. De gemeentefondsmiddelen zijn in principe vrij besteedbaar; het is een algemeen dekkingsmiddel. Het Helmondse beleid is dat de taakmutaties, decentralisatie- en integratie-uitkeringen één op één worden ingezet voor de betreffende beleidsterreinen.

Herijking verdeling gemeentefonds

De herziening van het gemeentefonds is een belangrijk onderwerp met grote impact voor alle gemeenten. Het doel hiervan is te komen tot een volledige en integrale herijking van het gemeentefonds, waarbij alle uitgavenclusters betrokken worden evenals de manier waarop de inkomsten van gemeenten verevend worden. De herijking is opgedeeld in twee onderdelen:

- 1) het 'klassieke' gemeentefonds (de overige onderdelen van het gemeentefonds niet zijnde het sociaal domein) en
- 2) de verdeelmodellen sociaal domein.

Naar aanleiding van de eerste resultaten blijkt dat voor het klassieke (algemene) deel van het gemeentefonds aanvullend onderzoek nodig is en ook voor het sociaal domein wordt een nadere analyse uitgevoerd om de grootste afwijkingen in beeld te brengen. Daarom is de invoering van de nieuwe verdeling van het gemeentefonds met één jaar uitgesteld naar 2022.

Voor een inhoudelijke toelichting op het gemeentefonds wordt verwezen naar paragraaf 2.3 beschikbare ruimte - onderdeel gemeentefonds.

3.14.4 Kosten van overhead

Om inzicht te krijgen in de kosten moeten gemeenten op grond van het BBV de baten en lasten op het niveau van de programma's presenteren en worden deze centraal begroot en verantwoord. De kosten van de overhead worden afzonderlijk opgenomen, denk daarbij aan ondersteunende afdelingen zoals financiën, communicatie, personeelszaken en automatisering maar ook huisvesting en managementkosten.

Het BBV schrijft voor, dat overheadkosten enkel nog doorberekend mogen worden aan de investeringen en aan de grondexploitatie. De overheadkosten op heffingen worden niet doorberekend, maar wel in de paragraaf lokale heffingen extracomptabel in beeld gebracht.

3.14.5 Vennootschapsbelasting

Belastingplicht

Vanaf 1 januari 2016 is de gemeente Helmond belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. De aangiften over de jaren 2016, 2017 en 2018 zijn ingediend. De gemeente heeft nog geen definitieve aanslagen ontvangen over deze jaren.

Verschuldigde vennootschapsbelasting:

De resultaten van de ingediende aangiften leiden niet tot te betalen vennootschapsbelasting. Het blijft mogelijk dat de belastingdienst bij het definitief vaststellen van de aanslagen over de jaren 2016 tot en met 2018 correcties zal toepassen op de ingediende aangiften. Mocht dat het geval zijn dan is nog steeds de verwachting dat dit niet zal leiden tot een bedrag aan te betalen vennootschapsbelasting.

Ook over de jaren 2019, 2020 en 2021 is het niet de verwachting dat vennootschapsbelasting is verschuldigd.

3.14.6 Ruimte Onvoorziene uitgaven

In onze begroting nemen we jaarlijks ruimte op voor het opvangen van onvoorziene zaken (post onvoorzien). De omvang van de post onvoorzien bedraagt in 2021 € 250.000. Deze post wordt alleen gebruikt in geval van calamiteiten en onontkoombare knelpunten, die niet voorzien zijn en zich in de loop van 2021 voordoen.

4 Verplichte paragrafen

Deze paragrafen geven een beeld van enkele onderwerpen die van belang zijn voor de inschatting van de positie van onze gemeente. In deze paragrafen beschrijven we relevante cijfers en voorgenomen activiteiten voor 2021 op het gebied van, lokale heffingen, weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen, financiering, bedrijfsvoering, verbonden partijen en grondbeleid van de gemeente Helmond.

4.1 Lokale heffingen

4.1.1 Uitgangspunten tarievenbeleid

Het inflatiecorrectiepercentage voor belastingtarieven voor 2021 bedraagt 1,5%. Daar waar een afwijkend percentage van toepassing is wordt dit vermeld in de onderstaande tekst. Daarnaast mogen de tarieven van rechten die vallen onder een wettelijke beperking (met name leges, rioolheffing en afvalstoffenheffing) maximaal kostendekkend zijn.

4.1.2 Ontwikkeling woonlasten

Als uitgangspunt in deze bestuursperiode bekijken we de drie componenten die samen de woonlasten bepalen (OZB, riool- en afvalstoffenheffing) afzonderlijk. De Onroerendezaakbelastingen (OZB) mag ten hoogste met de jaarlijkse inflatiecorrectie stijgen en geen sluitpost van de begroting zijn.

Voor het jaar 2021 wordt de inflatie op 1,5% gesteld, waarmee de meeste tarieven, waaronder de OZB, verhoogd worden, behalve die waarvoor wettelijke beperkingen gelden. Hieronder vallen met name de Rioolheffing en de Afvalstoffenheffing.

Het tarief voor de rioolheffing daalt in 2021 doordat de kosten lager uitvallen. Dit resulteert in een daling van het tarief met 5,4%.

Aan de andere kant is voor de Afvalstoffenheffing een flinke stijging van de toe te rekenen kosten te zien, die tot dusverre deels opgevangen is door onttrekkingen aan de reserve. Om tot een sluitend geheel te komen zal het verwachte tarief 2021 worden verhoogd met 11,4%, waarbij voor een andere heffingssystematiek met diftar op basis van het aantal ledigingen zal worden gehanteerd. Zonder de invoering van diftar zou het tarief met 15% moeten stijgen om de kostenstijgingen op te vangen.

De woonlasten kunnen worden bekeken vanuit het perspectief van de gebruiker van een woning (meestal de huurder), maar ook vanuit dat van de eigenaar.

Belastingen die tot woonlasten voor gebruikers leiden (in €)

Jaar	Rioolheffing	Afvalstoffenheffing	Totaal	Verandering totaal t.o.v. voorgaand jaar
2018	212,28	199,80	412,08	-3,02%
2019	210,00	203,40	413,40	0,32%
2020	201,72	213,12	414,84	0,35%
2021	190,80	237,46*	428,26	3,23%

* het tarief is inclusief de extra kosten vegen

Als er sprake is van een woning waarvan de eigenaar ook gebruik maakt, betaalt deze ook OZB. Voor het jaar 2021 wordt voorgesteld om de OZB te verhogen met het percentage van de inflatiecorrectie. In de onderstaande tabel is de ontwikkeling van de jaren vanaf 2018 zichtbaar. Hier is duidelijk te zien, dat de meerjarige ontwikkeling gematigd is, waarbij de gemiddelde stijging beperkt blijft tot de inflatiecorrectie.

Belastingen die tot woonlasten voor eigenaren/gebruikers leiden (in €).

Jaar	OZB*	Rioolheffing	Afvalstoffenheffing	Totaal	Verandering totaal t.o.v. voorgaand jaar
2018	336,50	212,28	199,80	748,58	0,36%
2019	340,00	210,00	203,40	753,40	0,64%
2020	347,50	201,72	213,12	762,34	1,19%
2021	352,50	190,80	237,46	780,76	2,42%

* Voor de bepaling van de OZB-lasten is uitgegaan van de gemiddelde waarde van een woning van € 229.000 in 2020, tegen € 245.000 voor het belastingjaar 2021.

Hoe dat in de genoemde varianten uitwerkt bij verschillende woningwaarden wordt in de onderstaande tabel getoond. De definitieve nieuwe woningwaarden voor 2021 zijn overigens nog niet bekend.

Wijziging woonlasten voor eigenaren/gebruikers bij verschillende woningwaardes (in €).

Woningwaarde 2020 / 2021	Uitsluitend gebruiker	229.000 / 245.000*	300.000	400.000	600.000
Rioolheffing 2020	201,72	201,72	201,72	201,72	201,72
Afvalstoffenheffing 2020	213,12	213,12	213,12	213,12	213,12
Gebruikers	414,84	414,84	414,84	414,84	414,84
OZB 2020		347,50	456,00	608,00	912,00
Eigenaar/ gebruiker		762,34	870,84	1.022,84	1.326,84
Rioolheffing 2021	190,80	190,80	190,80	190,80	190,80
Afvalstoffenheffing 2021	237,46	237,46	237,46	237,46	237,46
Gebruikers	428,26	428,26	428,26	428,26	428,26
OZB 2021		352,50	462,50	617,00	925,50
Eigenaar/ gebruiker		780,76	890,76	1.045,26	1.353,76
Wijziging t.o.v. 2020	3,23%	2,42%	2,29%	2,19%	2,03%

* De gemiddelde woningwaarde is tussen belastingjaar 2020 en 2021 gestegen met ongeveer 7,0% van € 229.000 naar € 245.000.

4.1.3 Uitgangspunten tarieven 2021

Onroerende zaakbelastingen

Het inflatiepercentage voor 2021 is vastgesteld op 1,5%. Bij de tariefbepaling voor 2021 is uitgegaan van een totaalopbrengst, gebaseerd op de OZB-opbrengsten over 2020 vermeerderd met de gevolgen van areaaluitbreidingen en inflatiecorrectie. De waardeontwikkeling van de onroerende zaken als gevolg van de jaarlijkse herwaardering wordt gecompenseerd in de tarieven voor het jaar 2021, conform de afgesproken systematiek. Voor de woningen is er sprake van een stijging van de gemiddelde waarde met 7,0%, wat wordt gecorrigeerd door het tarief te verlagen.

Bij de niet-woningen is sprake van een gemiddelde stijging van de WOZ-waarden met 2,0%.

Afvalstoffenheffing

De kosten van de afvalinzameling stijgen door allerlei ontwikkelingen nog steeds, met name door stijging van de kosten voor Restafval en lagere opbrengsten voor de reststromen door onder andere dalende papierprijzen wereldwijd.

Voor de afvalstoffenheffing geldt naast het beginsel van 100% kostendekking, het principe "de vervuiler betaalt". Doordat gebleken is, dat het scheidingsgedrag in de gemeente Helmond flink achter blijft bij de landelijke cijfers, zal voor 2021 worden gekozen voor een heffingssystematiek, uitgaande van een basisafvalstoffenheffing, die bestaat uit een vast bedrag (vastrecht), aangevuld met een

zestal ledigingen. Daarbovenop zal per werkelijke lediging betaald moeten, € 5,00 voor een 140 liter container en € 8,60 voor een 240 liter container. Dit geldt uitsluitend voor het Restafval, waarmee gestimuleerd wordt om afval beter te scheiden. Verwacht wordt dat het gemiddelde aantal ledigingen zal uitkomen op 14 containers van 140 liter.

Ten opzichte van het belastingjaar 2020 zal het verwachte tarief bij 14 ledigingen daarom stijgen met 11,4%, zijnde € 237,46 op jaarbasis per perceel. Overigens zou de tariefstijging zonder invoering van diftar 15% bedragen.

(bedragen x € 1.000)		
Kostendekkendheid Afvalstoffenheffing	(in €)	(in %)
Kosten taakveld afval	8.308	
Minder kosten agv diftar	-366	
Overige inkomsten taakveld excl heffingen	-1.324	
Netto kosten taakveld	6.618	63%
<i>Toe te rekenen kosten</i>		
Kwijtschelding	821	8%
Handhaving	112	1%
Heffing en invordering belastingen	80	1%
Toe te rekenen BTW	1.636	16%
Daling BTW agv diftar	-77	-1%
Overhead	272	3%
Blink Reiniging	956	9%
Totale kosten	10.417	100%
 Opbrengst heffingen	 10.417	 100%

Rioolheffing

De rioolheffing is een bestemmingsheffing, waarmee de kosten die noodzakelijk zijn voor een doelmatig werkende riolering alsmede overige maatregelen ten aanzien van het beheer van hemelwater en grondwater kunnen worden verhaald. In het Gemeentelijk rioleringsplan (GRP) is het meerjarig tarievenbeleid vastgelegd. Het huidige GRP beslaat de periode 2019-2023 waarin ook de kostenonderbouwing is opgenomen.

Vanuit de opzet van de kostentoerekening blijkt, dat het tarief net als vorig jaar verlaagd zal/kan worden, en wel met gemiddeld 5,4%. Hiermee blijft Helmond op het maximaal toegestane niveau van 100% kostendekking.

Helmond kent twee categorieën tarieven, namelijk een basistarief dat behoort bij een waterverbruik van minder dan 1.200 m³ en een aantal (degressieve) tarieven gebaseerd op een waterverbruik van meer dan 1.200 m³.

(bedragen x € 1.000)

Kostendekkendheid Rioolheffing	(in €)	(in %)
Kosten taakveld Riolering	6.519	73%
Dotatie aan voorziening riolering	-3.492	39%
<i>Netto kosten product</i>	<i>3.027</i>	<i>34%</i>
<i>Toe te rekenen kosten</i>		
Kwijtschelding	693	8%
Reinigingskosten	10	0%
Heffing en invordering belastingen	90	1%
Toe te rekenen BTW	1.092	12%
Overhead	431	5%
Waterlopen	75	1%
Totale kosten *	8.910	100%
 Opbrengst heffingen	 8.910	 100%

*Totale kosten zijn exclusief de dotatie aan de spaarvoorziening voor toekomstige investeringen

Hondenbelasting

Voor het houden van een hond binnen de gemeente wordt hondenbelasting geheven. Deze algemene belasting wordt ingezet voor de bestrijding van de gevolgen van hondenoverlast. Alleen de perceptiekosten van de heffing van hondenbelasting worden hierop in mindering gebracht. In de gemeente worden per 1 januari 2020 ruim 8.400 honden gehouden. Controle op het hondenbezit wordt met sinds 2019 uitgevoerd door een externe dienstverlener.

Parkeren, naheffingen

De parkeertarieven worden voor 2021 met de tweejaarlijkse indexering verhoogd. Bedragen worden daarbij afgerond op logische eenheden.

Als op aangewezen plaatsen voor betaald parkeren de parkeerbelasting niet wordt betaald kan hiervoor een naheffingsaanslag worden opgelegd. Met ingang van 2020 worden controles uitgevoerd met behulp van een scanauto, wat een beter betaalgedrag moet stimuleren door beter toezicht. De opbrengsten uit naheffingen mogen de kosten van parkeercontroles niet overschrijden. Daarom is hier een tabel opgenomen met de mate waarin het van kostendekkendheid is.

(bedragen x € 1.000)

Kostendekkendheid Naheffingen parkeren	(in €)	(in %)
<i>Toe te rekenen kosten</i>		
Uitvoeringskosten externe controleurs	201	57%
Heffing en invordering belastingen	44	13%
Kosten teamleider	50	14%
Overhead	57	16%
Totale kosten	352	100%
 Opbrengst Naheffingen	 275	 78%

Overigens is er een wettelijk maximumtarief voor de kosten van een naheffingsaanslag door de minister van BZK vastgesteld. Voor het jaar 2021 is dat maximum € 65,30. Door de efficiëntere controles met de scanauto wordt het tarief voor 2021 niet verhoogd.

Precariobelasting

Deze belasting wordt geheven voor het hebben van voorwerpen op of boven gemeentegrond. Deze belasting geldt als algemeen dekkingsmiddel. Op grond van ervaringen van de laatste jaren is gebleken dat de precariobelasting tot wisselende opbrengsten kan leiden; de mate van gebruik van de openbare ruimte is moeilijk te voorspellen. Het merendeel van de inkomsten uit precariobelasting is afkomstig van gebruik gemeentegrond voor terrassen en standplaatsen.

Via regelmatige controles wordt het gebruik van gemeentegrond gevolgd, waarna bij constatering van belastbare feiten een aanslag precariobelasting volgt.

In het afgelopen jaar is de precariobelasting voor een belangrijk deel niet opgelegd, om de door de coronacrisis zwaar getroffen sectoren, met name de horeca, te ontzien. Dit betrof vooral de precariobelasting voor terrassen en uitstallingen. Of dit nog gevolgen gaat hebben voor 2021 is nu nog niet duidelijk.

Toeristenbelasting

Vanaf 2017 kent de gemeente Helmond toeristenbelasting. Het betreft een belasting voor accommodaties die tegen betaling verblijfsmogelijkheden aanbieden aan (zakelijke) toeristen. Het standaardtarief is vastgesteld op € 1,50 per persoon per nacht voor deze accommodaties, waarmee het gelijk blijft aan het voorgaande jaar. Er gelden vrijstellingen voor onder andere arbeidsmigranten, verblijf in zorginstellingen en scouting. De opbrengsten worden gebruikt voor de verdere versterking van de toeristische en recreatieve aantrekkingskracht van Helmond.

Ook hier heeft de coronacrisis zich doen gelden. Door een flink lager aantal overnachtingen is ook de opbrengst over de eerste helft 2020 flink lager. Wat het effect voor de nabije toekomst is valt nu nog niet te voorspellen.

Marktgelden

Bij de tarieven marktgelden is ook voor 2021 gekozen voor de algemene inflatiecorrectie van 1,5%. De promotiegelden worden uitsluitend voor de zaterdagmarkt opgelegd. Ook dit tarief is geïndexeerd met bovenstaand percentage. Dit bedrag wordt door de gemeente geïncasseerd voor de marktreclamecommissie.

Verder wordt er gewerkt met geprivatiseerde markten, waarbij wel marktgelden in rekening worden gebracht, die vervolgens worden uitgekeerd aan de organisatoren van de betreffende markten, die ook de lasten ervan dragen. Het gaat daarbij uitsluitend om de kleinere markten op woensdag (centrum) en vrijdag (Brouwhuis en Brandevoort).

Ondernemersfonds: Reclamebelasting en opslag OZB niet-woningen

De tarieven Reclamebelasting worden jaarlijks aangepast bij het opstellen van de begroting voor het volgende jaar, waarbij wordt gekeken naar de kosten, verbonden aan het activiteitenprogramma van het centrummanagement resp. van de winkelboulevard Engelseweg, verhoogd met de perceptiekosten van de gemeente, die samenhangen met deze heffing. De tarieven voor de reclamebelasting worden voor 2021 verhoogd met de inflatiecorrectie van 1,5%.

De activiteiten van de winkelboulevard Engelseweg zijn opgenomen in het programma van de Stichting Bedrijventerreinen. Deze stichting zorgt ook voor een aparte administratie van kosten en opbrengsten.

Met ingang van 2013 is een gemeentebreed Ondernemersfonds ingesteld, waaruit allerlei activiteiten ter bevordering van het ondernemersklimaat in de stad kunnen worden gefinancierd. Dit is een initiatief van de gezamenlijke ondernemersverenigingen, te weten de Stichting Centrummanagement,

de Stichting Bedrijventerreinen en de FOH (de federatie van buurt- en wijkwinkelcentra), die het gemeentebestuur hier nadrukkelijk om gevraagd hebben. Het gaat hier om een opslag op de al bestaande Onroerendezaakbelasting, die alle niet-woningen over de gehele stad aangaat. De extra OZB-inkomsten (ongeveer 8% van de totale OZB-inkomsten van niet-woningen) worden als subsidie verstrekt aan de Stichting Ondernemersfonds, die zorgt voor de verdeling van de gelden via zogenaamde trekkingsrechten over alle partijen.

Leges

Voor de Legesverordening moet het uitgangspunt van maximaal kostendekkende tarieven nauwlettend in de gaten worden gehouden. Overschrijding hiervan leidt tot onnodige risico's voor de gemeente. Wel is kruissubsidiëring mogelijk waarbij een onder dekking op het ene product uit de legesverordening mag worden gecompenseerd met een surplus aan inkomsten op een ander product. Dit naar aanleiding van een uitspraak hierover van de Hoge Raad van 13 februari 2015. Van rijkswege zijn de laatste jaren maximumtarieven voor een aantal producten ingevoerd, zoals o.a. reisdocumenten en rijbewijzen. Gemeente Helmond hanteert deze maximumtarieven. De gemeente Helmond maakt gebruik van een geautomatiseerd systeem - Kostendekkendheid.nl - om de mate van kostendekkendheid van de leges in beeld te brengen. De uitkomsten hiervan zijn verwerkt in de onderstaande tabel.

(bedragen x €1000)

Legesverordening	Taakveld	Overhead	Totale Kosten	Totale opbrengsten	Kosten-dekking
Kostendekking Titel 1 (o.a. reisdoc./rijbewijzen)	1.055	447	1.501	1.370	91,23%
Kostendekking Titel 2 (o.a. omgevingsvergunning)	1.837	1.364	3.201	2.983	93,21%
Kostendekking Titel 3 (o.a. horeca/evenementen)	87	73	160	58	36,25%
Kostendekking totale tarieventabel	2.979	1.884	4.862	4.411	90,73%

Voor een verdere uitwerking wordt verwezen naar de legesverordening 2021 met bijbehorende tarieventabel.

4.1.4 Overige belastingaangelegenheden

Coronacrisis en lokale heffingen

De coronacrisis heeft het afgelopen jaar een flinke impact gehad op de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen. Zo is de precariobelasting voor terrassen en andere uitstallingen niet opgelegd, zijn door de afgelasting van evenementen de leges hiervoor niet opgelegd of soms ingetrokken. Ook de markten hebben zwaar te lijden gehad onder de crisis, wat natuurlijk ook gevolgen heeft gehad voor de inkomsten uit marktgelden en tenslotte is ook de opbrengst toeristenbelasting flink teruggelopen door een evenredig lager aantal overnachtingen.

Op dit moment is nog onduidelijk wat het lange termijneffect van deze crisis zal zijn, maar duidelijk is, dat de inkomsten van gemeentelijke heffingen onder druk komen te staan.

Uitvoering kwijtscheldingsbeleid

De gemeente is op grond van de Gemeentewet en Invorderingswet bevoegd kwijtschelding van gemeentelijke heffingen te verlenen. In Helmond zijn voor 2021 alleen de onroerende zaakbelasting, de rioolheffing en afvalstoffenheffing in de kwijtschelding betrokken. Op landelijk niveau zijn er in de afgelopen periode ontwikkelingen geweest ten aanzien van uitbreiding van de beleidsvrijheid voor decentrale overheden voor wat betreft het verlenen van kwijtschelding.

Zo kent de Gemeente Helmond al jaren het beleid om de kosten van bestaan te stellen op maximaal 100% van de bijstandsnorm (de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 stelt de norm op 90% van

de bijstandsnorm). Daarnaast is gebruik gemaakt van de mogelijkheid om kwijtschelding aan kleine ondernemers te verlenen voor wat betreft gemeentelijke privé-belastingen. De gemeente Helmond maakt maximaal gebruik van de geboden beleidsvrijheid.

Ongewijzigd is de mogelijkheid voor kwijtscheldingsgerechtigden om middels geautomatiseerde bestandsvergelijking kwijtschelding toegewezen te krijgen. De gemeente maakt van deze mogelijkheid gebruik, wat zowel voor de burger als voor de gemeente onnodige administratieve lasten voorkomt, dan wel zoveel mogelijk beperkt. De gemeente toetst hierbij ambtshalve via het Inlichtingenbureau of belastingschuldige nog in aanmerking komt voor kwijtschelding.

Sociaal invorderingsbeleid

Met ingang van 2020 is de beslagvrije voet bij invordering verhoogd naar 95% van de bijstandsnorm, waardoor mensen met schulden minder snel in een problematische schulden situatie terecht zullen komen. Dit als eerste aanzet om te komen tot een socialer invorderingsbeleid, waarbij niet alleen het spoor van dwanginvordering wordt opgegaan, maar juist meer naar behoeften en mogelijkheden van de inwoner wordt gekeken.

Verduurzaming gemeentelijke belastingen

Vanuit de VNG is aandacht gevraagd voor de mogelijkheden om de gemeentelijke belastingen te verduurzamen. Hierbij kan met namen worden gedacht aan vrijstelling van leges voor (Wabo-) vergunningen om een woning of bedrijf te verduurzamen of bijvoorbeeld maatregelen om rioolheffing te gebruiken voor betere verdeling van de kosten van opvang van hemelwater. In het gemeentelijke coalitieakkoord wordt met het voorstel om de gevolgen van maatregelen voor klimaatadaptatie zoveel mogelijk op te vangen binnen de rioolheffing hierbij aangesloten.

In de komende periode zal hier verder aandacht aan worden besteed.

Ontwikkelingen WOZ

Op het terrein van de Wet Waardering Onroerende Zaken (WOZ) zijn er een aantal ontwikkelingen. Zo worden de aanslagbiljetten / WOZ-beschikkingen digitaal ontsloten via Mijn Overheid. Hierdoor ontvangt een groot deel van de burgers op digitale weg zijn aanslagbiljetten in een beveiligde omgeving, waar deze ook opvraagbaar blijven. Op het moment dat er een nieuw aanslagbiljet wordt aangeboden wordt de burger hiervan per e-mail in kennis gesteld.

Bij de versturing van de aanslagen Gemeentelijke Heffingen 2020 zijn ongeveer 22.000 van de 43.000 aanslagbiljetten op deze wijze verzonden.

Tenslotte moet met ingang 2022 alle WOZ-woningtaxaties gebaseerd zijn op de gebruiksoppervlakte van de woning. Nu gebruiken gemeenten (waaronder Helmond) nog vaak de bruto inhoud van de woning om woningen met elkaar te vergelijken of een andere maatstaf om een woning op te meten. Vanaf 2022 moet iedere gemeente de woningen op dezelfde manier meten.

Naast het voordeel van uniformiteit heeft het gebruik van de gebruiksoppervlakte voor het meten van woningen voor de WOZ meer inhoudelijke voordelen. De belanghebbenden zullen de gemeten gebruiksoppervlakte herkennen, wanneer ze deze bijvoorbeeld vergelijken met informatie in de markt. Het meetvoorschrift dat bij Funda gehanteerd moet worden, is immers exact hetzelfde meetvoorschrift dat voor de WOZ-taxaties gebruikt wordt. Verder biedt het hanteren van de gebruiksoppervlakte gemeenten ook meer mogelijkheden om de activiteiten gericht op bijhouden en kwaliteitsverbetering voor de WOZ-administratie en de Basisregistraties adressen en gebouwen meer op elkaar af te stemmen, dan wel verder te integreren. Het project om deze omzetting te realiseren loopt inmiddels voorspoedig, waarbij we op schema zitten om bovengenoemde termijn te halen.

Voor de herwaardering 2021 zal voor het eerst bij een gedeelte van de objecten gebruik worden gemaakt van deze taxatiegrondslag.

4.1.5 Overzicht tarieven

In de onderstaande tabel staat een overzicht van de belangrijkste en meest voorkomende tarieven, waarmee inwoners en bedrijven te maken hebben.

	2019	2020	2021
Onroerende Zaakbelastingen			
- tarief eigenaren woningen	0,1596%	0,1520%	0,1442%
- tarief eigenaren niet-woningen	0,2319%	0,2314%	0,2336%
- tarief gebruikers niet-woningen	0,1855%	0,1851%	0,1868%
Afvalstoffenheffing *			
- basistarief 2 x 140 lt / vastrecht + 6 x 140 lt	203,40	213,12	197,46
- / vastrecht + 6 x 240 lt			219,06
- tarief 1 x 140 lt & 1 x 240 lt	235,44	246,72	n.v.t.
- tarief 2 x 240 lt	267,48	280,32	n.v.t.
- tarief extra bak 140 lt / per lediging 140 lt	44,88	47,04	5,00
- tarief extra bak 240 lt / per lediging 240 lt	76,92	80,64	8,60
Rioolheffing			
- basistarief per jaar	210,00	201,72	190,80
Hondenbelasting			
- tarief 1e hond	61,08	62,16	63,00
- tarief 2e hond en volgende	122,16	124,32	126,00
- kenneltarief	305,40	310,80	315,00
Marktgelden			
- Zaterdagmarkt (per m2 per kwartaal)	9,70	9,90	10,00
Reclamebelasting (basis)			
- Centrumgebied per jaar	442,80	451,20	458,40
- Engelseweg per jaar	447,60	456,00	463,20
Leges (meest voorkomende producten)			
- Paspoorten jonger dan 18 jaar **	53,95	55,35	55,35 **
- Paspoorten 18 jaar en ouder **	71,35	73,20	73,20 **
- ID-kaarten jonger dan 18 jaar **	29,95	30,70	30,70 **
- ID-kaarten 18 jaar en ouder **	56,80	58,30	58,30 **
- Rijbewijzen **	39,75	40,65	40,65 **
- Wabo / bouwactiviteiten (t/m € 500,000)	35 ‰	35 ‰	35 ‰
- Wabo / bouwactiviteiten (> € 500,000)	26,5 ‰	26,5 ‰	26,5 ‰

* Afval v.a. 2021 obv vastrecht plus 6 ledigingen en tarieven per lediging Restcontainer, onderscheid in 140 en 240 liter containers.

** De maximumtarieven voor de reisdocumenten en rijbewijzen worden nog door het Rijk vastgesteld.

4.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Aan het realiseren van de doelstellingen van de gemeente zijn onvermijdelijk risico's verbonden. Hiertegen zijn diverse maatregelen te treffen, zoals verzekeren (overdragen van risico's) en voorzien in interne beheersingsmaatregelen (voorkomen en beheersen van het risico). Voor de dan resterende risico's is het nodig middelen vrij te houden om eventuele schade op te vangen.

Conform het BBV bevat deze paragraaf weerstandsvermogen de volgende informatie:

- Het beleid met betrekking tot de weerstandscapaciteit en risico's;
- Een inventarisatie van de beschikbare weerstandscapaciteit;
- Een inventarisatie van de benodigde weerstandscapaciteit (risico's);
- De relatie tussen de beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit;
- De basis set van voorgeschreven 5 financiële kengetallen.

4.2.1 Definities

De volgende begrippen staan in deze paragraaf centraal:

Risico: De kans van het optreden van een gebeurtenis met een negatief gevolg voor de gemeente.

Beschikbare weerstandscapaciteit: Alle middelen en mogelijkheden waarover de gemeente Helmond beschikt of kan beschikken om de risico's te dekken, zonder dat de begroting en het beleid aangepast hoeven te worden. Voor de gemeente Helmond gelden op begrotingsbasis de volgende posten als beschikbare weerstandscapaciteit:

- Algemene reserve
- Algemene reserve Grondbedrijf
- Post onvoorzien
- Onbenutte belastingcapaciteit

Benodigde weerstandscapaciteit: Dit zijn de middelen die de gemeente Helmond nodig heeft om haar risico's financieel op te vangen en betreft feitelijk een financiële vertaling van de risico's.

Weerstandsvermogen: Geeft de relatie weer tussen de beschikbare weerstandscapaciteit (middelen die beschikbaar zijn om risico's te dekken) en benodigde weerstandscapaciteit (de risico's die de gemeente loopt) van de gemeente Helmond. Deze relatie wordt uitgedrukt in een ratio weerstandsvermogen:

$$\frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit (risicoprofiel)}}$$

4.2.2 Beleid omtrent weerstandscapaciteit en risico's

Risicomanagement is een middel om op een gestructureerde manier risico's in beeld te brengen, te evalueren en beter te beheersen door er proactief mee om te gaan. Door al in een vroeg stadium na te denken over de mogelijke risico's van bepaald beleid zijn deze te voorkomen of kunnen mogelijk ernstige gevolgen worden beperkt.

Risico's worden geïnventariseerd, voor zover mogelijk worden de financiële gevolgen bepaald en, als dat mogelijk is, worden beheersmaatregelen getroffen. De benodigde weerstandscapaciteit is afhankelijk van de aard en omvang van de risico's. Ook bij goed financieel beheer kunnen

onverwachte financiële gevolgen optreden. Dergelijke risico's kan de gemeente dragen door het achter de hand hebben van voldoende weerstandsvermogen.

Naast het aanhouden van weerstandscapaciteit zijn er andere manieren om de financiële gevolgen van risico's op te vangen:

- Bepaalde gebeurtenissen zijn onverwacht, maar doen zich regelmatig voor in de loop van de tijd. Hiervoor neemt de gemeente de financiële gevolgen op in de begroting of in voorzieningen;
- Een aantal risico's worden opgevangen door specifieke bestemmingsreserves;
- Interne beheermaatregelen;
- Bij investeringsprojecten nemen we een onvoorziene post mee;
- Risico's kunnen we beperken door het afsluiten van verzekeringen. De gemeente Helmond heeft bijna alle verzekeringen in huis die gewenst, noodzakelijk of verplicht zijn. Het eigen risico op deze verzekeringen is relatief laag. Door de mondige inwoner, juridisering van de samenleving (claimcultuur) en cybercrime staan verzekeraars onder druk. Hierdoor is de tendens dat premies worden verhoogd en service/dekking wordt geminimaliseerd. Om hierop in te spelen sluit de gemeente Helmond minder verzekeringen af of verhoogt de gemeente het eigen risico. Daarmee vangen wij deze risico's meer in eigen beheer op.

Binnen het risicomanagement van de gemeente Helmond worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Van ieder risico wordt een inschatting gemaakt van de financiële impact en de kans van optreden;
- Niet alle onderzochte risico's zijn te vertalen in een financiële omvang of bandbreedte. Deze risico's worden wel benoemd, maar niet in euro's uitgedrukt;
- Conform onze financiële verordening is de ratio weerstandsvermogen minimaal 1,5. Dat wil zeggen dat alle risico's voor 1,5 maal gedekt kunnen worden vanuit de beschikbare weerstandscapaciteit;
- De benodigde weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit worden bij de jaarrekening en begroting geactualiseerd.

4.2.3 Beschikbare weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit is gedefinieerd als alle middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om risico's te dekken, zonder dat de begroting en het beleid hiervoor aangepast dienen te worden. De beschikbare weerstandscapaciteit kent zowel een incidentele als een structurele component. Normaliter wordt voor de beschikbare weerstandscapaciteit de stand per 1 januari genomen. Het is echter een bewogen jaar met veel ontwikkelingen via de algemene reserve, derhalve presenteren we u de weerstandscapaciteit ná verwerking van de voorliggende programmabegroting en reeds besloten claims.

(bedragen x € 1.000)

Beschikbare weerstandscapaciteit	
Algemene reserve vrij aanwendbaar	57.624
Algemene reserve grondbedrijf	49.766
Post onvoorzien incidenteel	250
<i>Incidentele weerstandscapaciteit</i>	107.641
Onbenutte belastingcapaciteit	2.100
<i>Structurele weerstandscapaciteit</i>	2.100
Totale weerstandscapaciteit	109.741

Incidentele weerstandscapaciteit € 107,6 miljoen

De incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit het vrij aanwendbaar deel van de algemene reserve, de algemene reserve grondbedrijf en de post voor onvoorzien. De incidentele weerstandscapaciteit is hoger t.a.v. vorig jaar. Dit is te verklaren doordat bij de perspectiefnota is besloten de financieringsreserves aan de algemene reserve toe te voegen.

Omvang onbenutte belastingcapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit de onbenutte belastingcapaciteit. De gemeente Helmond kan haar belastingen verhogen of haar heffingen kostendekkend maken om financiële tegenvallers op te vangen. De omvang van de onbenutte belastingcapaciteit is de ruimte tussen de feitelijke opbrengst uit het totaal van de onroerende zaakbelasting, de rioolheffing en de afvalstoffenheffingen enerzijds en de opbrengst die de gemeente zou moeten realiseren als zij een beroep zou doen op een aanvullende bijdrage op grond van artikel 12 van de Financiële verhoudingswet (de zogenaamde artikel 12-norm) anderzijds. Volgens die norm moeten de afvalstoffenheffing en de rioolheffing 100% kostendekkend zijn, of zou de onderdekking gecompenseerd mogen worden door een hoger OZB-tarief.

Uit de berekening van de onbenutte belastingcapaciteit blijkt dat de gemeente Helmond nog een ruimte van € 2,10 miljoen heeft (tot het redelijk peil 2021 op basis van artikel 12 = 0,1809%). De toets aan de artikel 12- norm geeft derhalve het volgende beeld:

Tabel Berekening onbenutte belastingcapaciteit

(bedragen x € 1 miljoen)			
Belastingcapaciteit (x € 1.000)	Huidige inkomsten	Maximale inkomsten	Onbenutte capaciteit
OZB	23,22	25,32	2,10
Afvalstoffenheffing	10,41	10,41	0,00
Rioolheffing	8,91	8,91	0,00
Totaal	42,54	44,64	2,10

Gemeenten zijn in principe vrij om de hoogte van de OZB-tarieven te bepalen.

Vanaf 2020 wordt een benchmark woonlasten ingevoerd om de jaarlijkse ontwikkeling van de lokale lasten inzichtelijker te maken. Hierin worden alle drie de bovenstaande woonlasten vergeleken. Het COELO zal deze benchmark samenstellen en opnemen in de Atlas van de lokale heffingen.

4.2.4 Benodigde weerstandscapaciteit

De inventarisatie van de risico's en daarmee de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit geschiedt binnen de Gemeente Helmond door de specifieke risico's financieel te kwantificeren en algemene risico's te benoemen. De specifieke risico's zijn risico's die van toepassing zijn op Helmond. Allereerst wordt een inschatting gemaakt van de kans dat dit risico zich voordoet. Hierbij worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Zeer klein (factor 0,1)
- Klein (factor 0,3)
- Midden (factor 0,5)
- Groot (factor 0,7)
- Zeer groot (factor 0,9)

Voor een aantal risico's zijn reeds beheersmaatregelen genomen. De kwantificering van deze beheersmaatregelen brengen we in mindering op het risico. Per saldo ontstaat dan een restrisico. Het totaal aan restrisico resulteert dan in de benodigde weerstandscapaciteit. Naast de specifieke risico's

kennen alle gemeenten ook algemene risico's. De verschillende risico's lichten we in de volgende paragraaf toe.

Specifieke risico's

In onderstaand overzicht staan de gekwantificeerde risico' en hiermee de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit van de gemeente Helmond.

(bedragen x € 1.000)

Nr.	Risico's	I/S	kans	Grondslag risico's	Beheersing	Dekking	Restrisico
1.	Juridische claims	I	0,50	100			50
2a.	Open einderegeling Wmo/Jeugd	I	0,50	1.200	Reserve Sociaal Domein	600	0
2b.	Participatiewet BUIG	I	0,50	2.517	Reserve I-deel	172	1.086
2c.	Ontwikkeling Beschermd Wonen			p.m.			p.m.
3a.	Verstrekte geldleningen	I	0,05	17.900			895
3b.	Borgstellingen	I	0,05	40.800			2.040
4.	Leegstand Vastgoed	I	0,10	5.400			540
5.	Vennootschapsbelasting	I/S	0,10	1.000			100
6.	Regeling Specifieke Uitkering Sport	S	0,90	80			72
7.	Fiscale claims	I	0,50	p.m.			p.m.
8.	Calamiteiten	I	0,10	6.000			600
9.	Claim afval	I	0,50	1.900	Reserve Afvalstoffen	950	0
10.	Herverdeeleffect gemeentefonds	S		p.m.			p.m.
11.	Corona		0,50	7.800			3.900
	Risico's Algemeen						9.283
12.	Grondbedrijf			41.300			41.300
	Risico's Grondbedrijf			41.300			41.300
	Totale restrisico Algemeen en Grondbedrijf						50.583

Ad 1. Juridische claims

Binnen de gemeente Helmond dreigen er enkele juridische risico's, deze afzonderlijke risico's betreffen de juridische claims en worden samengevoegd tot één juridisch risico. Het gaat daarbij in totaal om een mogelijk risico van afgerond € 100.000.

Ad 2a. Sociaal domein

Bijna alle regelingen binnen het Sociaal Domein zijn open einderegelingen op basis van uitvoering van wet- en regelgeving. Dit brengt risico's met zich mee indien de vraag naar hulp groter is dan voorzien. Een afwijking van 2% leidt tot een risicobedrag van ca. € 1,2 miljoen.

Ad 2b. Participatiewet Gebundelde uitkering (BUIG)

Aangezien de BUIG het karakter heeft van een open eindregeling, is het risico op een overschrijding van het budget aanwezig. De Participatiewet wordt voor de deelnemende gemeenten uitgevoerd door de Gemeenschappelijke Regeling Senzer. De uitvoering van de Participatiewet leidt bij Senzer tot een tekort in hun exploitatie. Na inzet van het weerstandsvermogen van Senzer, blijft de eindverantwoordelijkheid voor dit risico bij de afzonderlijke gemeenten. Om de ontstane tekorten op de begroting te dekken heeft Senzer in 2021 haar weerstandsvermogen moeten aanspreken. Per 2022 is het weerstandsvermogen bij Senzer naar verwachting volledig opgesoupeerd. Dit betekent dat eventuele risico's direct merkbaar zullen zijn voor de begroting van de deelnemende gemeenten. Een overschrijding op het budget voor de gebundelde uitkering (BUIG) tot maximaal 5 % komt volledig voor rekening van de gemeenten. Van de overschrijding tussen 5% en 12,5% wordt de helft gecompenseerd. Vanaf 12,5% vindt volledige compensatie door het Rijk plaats.

Ad 2c. Ontwikkeling Beschermd Wonen

Door toekomstige ontwikkeling voor Beschermd Wonen (doordecentralisatie BW en Wet langdurige zorg) bestaat het risico dat herverdeling van budgetten nadelig uitpakt. De impact hiervan op het resultaat is op dit moment nog niet te kwantificeren.

Ad 3a/b. Verstrekte geldleningen en borgstellingen

Het volume van verstrekte geldleningen is ten opzichte van vorig jaar afgenomen, doordat de aflossingen hoger waren dan de nieuw aangegane leningen. Hierdoor is ook het risico afgenomen ten opzichte van voorgaande jaren. Het totaal aan verstrekte geldleningen bedraagt € 17,9 miljoen en de gewaarborgde geldleningen € 40,8 miljoen. Bij het vastgestelde leningen- en borgstellingenbeleid is bepaald dat het aandeel in de reserve ten aanzien van het risico van leningen en borgstellingen 5% bedraagt van de uitstaande lenings- en borgingsbedragen. Op basis hiervan bedraagt waarschijnlijke risico € 2,94 miljoen.

Ad 4. Leegstand vastgoed

De totale huuropbrengsten bedragen ongeveer € 5,4 miljoen. Het risico van leegstand vangen we voor de relatief lage huren op binnen de exploitatie. Enkele panden staan nog leeg, waarmee leegstandskosten gepaard gaan. Daarnaast gaat het om gedeeltelijke en veelal tijdelijke leegstand in verzamelgebouwen. Uiteraard zetten we ons in om de ruimtes/panden te verhuren. Zo mogelijk verkopen we panden voor zover ze een minder prominente maatschappelijke functie hebben en de biedingen marktconform zijn.

Ad 5. Vennootschapsbelasting

De gemeente is vanaf 1 januari 2016 belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Inmiddels zijn de aangiften over 2016, 2017 en 2018 ingediend. De aangiften leiden vooralsnog niet tot een te betalen bedrag aan vennootschapsbelasting. Ook voor de jaren 2019 tot en met 2021 is de verwachting dat geen vennootschapsbelasting is verschuldigd. De belastingdienst heeft nog geen definitief standpunt ingenomen over de ingediende aangiften waardoor het risico blijft bestaan dat er alsnog belasting moet worden betaald.

Ad 6. Regeling Specifieke Uitkering Sport

Per 1 januari 2019 is de Btw-vrijstelling voor sport uitgebreid. Daardoor vervalt het recht op aftrek van voorbelasting bij investerings- en exploitatiekosten, waardoor de gemeente in een financieel nadeligere positie terecht komt. Voor de schade die daardoor ontstaat, is een landelijke compensatieregeling getroffen in de vorm van een specifieke uitkering. Er is echter slechts een beperkt budget beschikbaar. De verwachting is dat het budget jaarlijks wordt overschreden en gemeenten naar evenredigheid worden gekort op de aanvraag. Over 2019 en 2020 werd de

voorlopige uitkering vastgesteld rond de 80% van de ingediende schadepost. De definitieve afrekeningen moeten nog volgen. Ook over 2021 blijft het risico bestaan dat niet het hele gedeclareerde bedrag zal worden uitgekeerd.

Ad 7. Fiscale claims

Ten aanzien van diverse (fiscale) onderwerpen is het mogelijk dat er een claim van de belastingdienst kan ontstaan. Dit wordt veroorzaakt door de complexiteit van de fiscale wetgeving en de verwevenheid daarvan in alle (financiële) processen binnen de gemeente. De afzonderlijke risico's worden samengevoegd tot één fiscaal risico. De belastingdienst kan eventuele fouten herstellen over de periode van de afgelopen 5 jaar waardoor het financieel risico aanzienlijk kan zijn.

Ad 8. Calamiteiten

Incidenten die de bedrijfscontinuïteit raken, komen vaak onverwacht en onaangekondigd. Elk incident heeft de potentie om een (grote) verstoring te veroorzaken in de continuïteit van de bedrijfsvoering. Calamiteiten en (natuur)rampen hebben een grote impact en schade op de Helmondse bevolking. Hierbij kunnen grote schades ontstaan die niet door verzekering worden gedekt. Met calamiteitenplannen en overleg met de ketenpartners (politie, veiligheidsregio, GGD etc.) wordt dit risico zoveel mogelijk beheerst. De kans dat zich een calamiteit voordoet is zeer laag, maar heeft wel een grote impact, geschat op € 6 miljoen. Dit betekent een restrisico van € 600.000. De risico's die samenhangen met de coronacrisis zijn onder punt 11 vermeld.

Ad 9. Claim afval

Door Attero is bij de gemeenten (via de Metropoolregio Eindhoven) een claim neergelegd in verband met het vermeend niet nakomen van de aanleververplichtingen. Door de gemeenten wordt deze claim betwist. Door het Nederlands Arbitrage Instituut is inmiddels een definitieve uitspraak gedaan over de periode t/m 2014. Hierin zijn de gemeenten in het gelijk gesteld. Er is een gerechtelijke uitspraak geweest waarin de claim over de periode 2015 t/m 2017 is toegekend aan Attero. Op basis hiervan was de Metropoolregio (contractpartner in deze) verplicht Attero te betalen. In eerste aanleg is hier het eigen vermogen van de Metropoolregio voor ingezet. Tegelijkertijd is een vernietigingsprocedure voor de uitspraak aangespannen; deze loopt momenteel nog.

De omvang van het uiteindelijk te betalen bedrag is op dit moment nog niet bekend; de juridische procedure loopt na verwachting nog tot eind 2020/begin 2021. Mocht het eigen vermogen van de MRE daarna niet langer toereikend zijn, dan zullen de in de MRE deelnemende gemeenten (waaronder Helmond) eventueel een aanvullende bijdrage aan de MRE moeten doen. In de reserve Afvalstoffenheffing zijn voldoende middelen opgenomen om dit risico af te dekken, tot het moment dat hierover volledige duidelijkheid is.

Ad 10. Herverdeeleffect herijking verdeling gemeentefonds

De herverdeling van het gemeentefonds zoals genoemd in paragrafen 2.3.1 en 3.14 leidt tot positieve of negatieve herverdeeleffecten. De impact hiervan is op dit moment nog bekend.

Ad 11. Coronacrisis

In de notitie "80 dagen corona in Helmond" welke op 19 mei aan uw raad is voorgelegd is een eerste inschatting gepresenteerd van de coronarisico's welke we lopen als gemeente. Gezien de vele ontwikkelingen rondom het virus zijn in de afgelopen maanden de risico's verschillende keren geactualiseerd.

Om ons heen zien we vele voorspellingen over de economische gevolgen van de coronacrisis. Deze voorspellingen hebben één aspect gemeen: een grote mate van onzekerheid. Ditzelfde geldt voor de

inschattingen die wij kunnen doen over de effecten van corona op de gemeentelijke begroting. Op basis van de voorspellingen van het Centraal Planbureau (CPB) is een impactanalyse uitgevoerd. Daarbinnen zijn 59 coronarisico's geïnterpreteerd voor de Helmondse situatie, waarvan er 24 zijn gekwantificeerd. De risico's met de grootste impact zijn: faillissement/surveillance verbonden partijen, jeugdzorg in natura, verwerken achterstallige aanvragen WMO, minder inkomsten toeristen - parkeerboten - liggelden, armoede - toename gebruik inkomensondersteunende maatregelen. De kans dat de risico's zich voordoen worden ingeschat op 50%, ook omdat mogelijk extra middelen worden ontvangen van het rijk om de ontstane kosten van de coronacrisis op te kunnen vangen.

Risico's grondbedrijf

Ad 12. Grondbedrijf

Het grondbeleid van de gemeente Helmond is uitgewerkt in de nota grondbeleid 2017-2020. Voor een nadere onderbouwing en toelichting daarop wordt verwezen naar de Paragraaf Grondbeleid in deze programmabegroting.

Jaarlijks wordt bij de jaarrekening een uitgebreide herziening gedaan van de te verwachten eindresultaten op de Bouwgronden in Exploitatie (BIE). Daarbij wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de op dit moment bekende omstandigheden en feiten. Naast deze omstandigheden en feiten zijn er echter ook nog onvoorziene risico's. Het grondexploitatieproces is namelijk een langlopend proces. De einddata van de langstlopende projecten (Brandevoort 2 1 januari 2033 en Automotive Campus 1 januari 2038) liggen nog ver weg.

De verhouding tussen deze onvoorziene risico's in de grondexploitatie en de middelen die we hebben om deze risico's op te vangen bepaalt de ratio van het weerstandsvermogen grondbedrijf.

Weerstandsvermogen Grondbedrijf

De stand van de reserve grondbedrijf inclusief het jaarrekening resultaat van 2019 is € 49,8 miljoen. Op de BIE's met een verwacht positief eindresultaat zit nog een winstpotentie van in totaal ruim € 20,4 miljoen (op eindwaarde). Deze winsten zullen in de komende jaren worden bepaald volgens de Percentage of Completion (POC) methode en worden toegevoegd aan de reserve grondbedrijf.

Risicoanalyse

Bij de jaarrekening 2019 is een uitgebreide risicoanalyse uitgevoerd op de grondexploitaties. Daarbij is bepaald dat het risicobedrag ligt tussen de € 38,1 miljoen en de € 41,3 miljoen. Bij de jaarrekening 2020 zal bij de uitgebreide herziening van de grondexploitaties ook weer een nieuwe risicoanalyse worden uitgevoerd.

Algemene risico's

Omgevingswet

De Omgevingswet bundelt en moderniseert in één wet alle wetten voor de leefomgeving. De invoering van deze wet is met een jaar uitgesteld en vanaf 2022 treedt deze wet in werking. De gemeente krijgt hierdoor meer beleidsvrijheid. Het voorbereiden op de komst van de omgevingswet is een complex en intensief traject. Daarbij worden diverse risico's onderkend. Risico's kunnen zich voordoen ten aanzien van het proces, aanwezige kennis en kunde in de organisatie, samenwerking met onze ketenpartners, aansluiting digitale stelsel, betrokkenheid van de omgeving, gewenste en noodzakelijke besluitvorming.

Economische ontwikkelingen

Economische ontwikkelingen leiden tot hogere aanbestedingslasten, die mogelijk een druk leggen op zowel de exploitatielasten als de investeringslasten.

4.2.5 Relatie tussen de beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit

Het weerstandsvermogen geeft de relatie weer tussen de beschikbare weerstandscapaciteit (middelen die beschikbaar zijn om risico's te dekken) en benodigde weerstandscapaciteit (de risico's die de gemeente loopt) van de gemeente Helmond.

Deze relatie wordt uitgedrukt in een ratio weerstandsvermogen. Voor de gemeente Helmond bedraagt deze ratio:

$$\frac{\text{€ 109,7 miljoen}}{\text{€ 50,6 miljoen}} = 2,17$$

Een ratio lager dan 1,0 duidt op een kwetsbare financiële positie omdat de beschikbare weerstandscapaciteit niet voldoende is om de geïdentificeerde risico's af te dekken.

De ratio geeft een goed beeld van de verhouding beschikbare weerstandscapaciteit en benodigde weerstandscapaciteit. Het is echter geen wetmatigheid dat bij een ratiowaarde kleiner dan 1,0 of groter dan 2,0 direct geanticipeerd moet worden op maatregelen in de middelensfeer. Niet alle geïdentificeerde risico's doen zich namelijk tegelijkertijd voor.

De berekende ratio van 2,17 voldoet aan de streefwaarde zoals opgenomen in de financiële verordening (minimaal 1,5).

4.2.6 Financiële kengetallen

Met financiële kengetallen kan de financiële toestand van de gemeente worden gemeten en beoordeeld. Kengetallen stellen het bestuur in staat snel inzicht te krijgen in de stand van zaken op een aantal deelgebieden.

Er worden 5 kengetallen berekend welke het volgende beeld geven. Onderstaand wordt een toelichting op deze kengetallen gegeven:

Financiële kengetallen	Jaarstukken 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
1.a Netto schuldquote	36,1%	44,7%	47,4%	52,6%	57,4%	52,2%
1.b Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	30,2%	44,7%	47,4%	52,6%	57,4%	52,2%
2. Solvabiliteitsratio	48,2%	45,2%	41,1%	39,4%	37,0%	37,6%
3. Structurele exploitatieruimte	4,4%	1,2%	1,6%	-0,2%	-0,4%	0,1%
4. Grondexploitatie	37,6%	35,8%	25,1%	21,3%	18,6%	18,0%
5. Belastingcapaciteit	101,8%	102,8%	100,5%	100,5%	100,5%	100,5%

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De gecorrigeerde netto schuldquote geeft aan hoeveel van de vermogensbehoefte van de gemeente zelf (dus exclusief derden) extern gefinancierd is.

Normaal ligt de netto schuldquote van een gemeente tussen de 0% en 90%. Voorzichtigheid is geboden als de netto schuldquote tussen de 100% en 130% ligt, aldus de VNG. Helmond scoort hier goed, de druk van de rentelasten en aflossing kan op gevangen worden binnen de exploitatie.

Solvabiliteitsratio

Solvabiliteit geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Het kengetal geeft de verhouding tussen het eigen vermogen en het balanstotaal aan. Een solvabiliteit van ongeveer 50% geeft aan dat de helft van het totale vermogen van de gemeente gefinancierd is met eigen vermogen. Er is geen probleem voor de financiële positie, tegenover de schulden staat voldoende eigen vermogen.

Structurele exploitatieruimte

Bij de structurele exploitatieruimte betekent een positief percentage dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn.

Grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. In Helmond is het percentage 25,2% in 2020. Hoe hoger het percentage hoe groter het financieel risico gegeven de huidige marktomstandigheden.

Belastingcapaciteit

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het COELO publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB en de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. De belastingcapaciteit van gemeenten wordt berekend door de totale woonlasten voor een meerpersoonshuishouden in een bepaald jaar te vergelijken met het landelijk gemiddelde in het voorgaande jaar en uit te drukken in een percentage.

4.3 Onderhoud kapitaalgoederen

In het beheer van de openbare ruimte gaan jaarlijks forse, grotendeels structurele, budgetten om. Dit zijn niet alleen budgetten voor dagelijks onderhoud, maar ook voor meer of minder grootschalige renovaties en reconstructies van de kapitaalgoederen in de openbare ruimte. Deze middelen zetten we in om zo veel als mogelijk bij te dragen aan de maatschappelijke doelen. Met andere woorden; maatschappelijke meerwaarde creëren en meer aansluiting vinden bij de strategische agenda van Helmond.

De inzet van middelen voor het beheer van de openbare ruimte wordt voor een belangrijk deel gestuurd vanuit een technische invalshoek. Daarnaast nemen we ook opgaven op het vlak van klimaatadaptatie, mobiliteit, biodiversiteit, Smart Cities, kindvriendelijke stad, e.d. mee om de prioritering van het uitvoeringsprogramma te bepalen. Ingrepen in de openbare ruimte worden afgewogen op basis van kosten, prestaties/maatschappelijke meerwaarde en risico's.

Om de kapitaalgoederen goed te kunnen beheren en zicht te hebben op de benodigde middelen is het noodzakelijk en vereist om hiervoor actuele beheerplannen te hebben. In 2020 hebben we hiervoor het Integraal beheerkader opgesteld en voor de belangrijkste kapitaalgoederen zijn nieuwe beheerplannen geschreven. De beheerplannen voor de overige kapitaalgoederen volgen in 2021.

4.3.1 Wegen

Beheerplan, Investerings- en onderhoudsprogramma Wegen

In 2018 is de meerjarenplanning Wegen 2019-2023 opgesteld. In 2021 worden vanuit het investerings- en onderhoudsprogramma Wegen de volgende werken uitgevoerd:

Investerings / vervangingen Programma Onderhoud Wegen (POW)

- Boerhaavelaan – rijbaan en parallelwegen – POW 2019
- Vossenbeemd - rijbaan en fietspaden – POW 2020
- Dierdonkiaan - fiets- en voetpaden – POW 2020
- Wethouder van Deutekomplein – POW 2021
- Braaksestraat – POW 2021
- Varenschut fietspaden – POW 2021
- Professor Donderstraat e.o. – POW 2021
- Grasbeemd en Kleibeemd – POW 2021
- Rijpelbergseweg fietspad – POW 2021
- Mercuriuslaan parkeerterrein – POW 2021
- Wethouder van Nunenstraat – POW 2021
- De grote Overbrug - POW 2021
- Rembrandtlaan – POW 2021

Groot onderhoud

- Venuslaan rijbaan – POW 2021
- Brandevoortsedreef rijbaan – POW 2021
- Renovatie diverse verhardingen verspreid over de stad – POW 2021

Weginspecties / Kwaliteit verhardingsareaal

De meerjarenplanning Wegen 2019-2023 bevat een pakket aan uitvoeringsmaatregelen voor grootschalig onderhoud en investeringen op diverse locaties. In 2020 is voor het kapitaalgoed wegen een nieuw beheerplan (assetsheet) opgesteld. Met de opstelling van het nieuwe beheerplan is in kaart gebracht welk budget er nodig is voor onderhoud en vervanging voor duurzame instandhouding ook op lange termijn. Om het onderhoudsbudget nauwkeuriger te kunnen bepalen is inzicht in het actuele kwaliteitsniveau nodig. Hiervoor voeren we in 2021 wegininspecties uit.

Onderhoudsniveau

Voor het beheer en onderhoud van verhardingen worden landelijke richtlijnen gehanteerd. Er wordt onderscheid gemaakt in beeldkwaliteiten die gerelateerd worden aan zwaarteklassen voor de wegen: A+, A, B, C en D. Circa 4,1% wordt als zeer laag beoordeeld voor verantwoord wegbeheer. De kwaliteit van de elementenverharding is lager dan de kwaliteit voor asfalt- en betonverharding. Het overgrote deel, ongeveer 90% van het verhardingsareaal voldoet aan beeldkwaliteit A of A+. In onderstaande tabel is de kwaliteit van de verharding weergegeven in relatie tot het percentage verhardingen. De resultaten zijn gebaseerd op de weginspectiegegevens van 2017.

Kwaliteitsniveau conform CROW	Kwaliteitsniveau	Asfalt- en betonverharding	Elementenverharding	Totaal verhardingen
Zeer hoog	A+	67,4 %	63,4 %	65,0 %
Hoog	A	15,3 %	15,3 %	15,7 %
Basis	B	12,4 %	16,5 %	14,9 %
Laag	C	0,3 %	0,4 %	0,4 %
Zeer laag	D	3,7 %	4,4 %	4,1 %

4.3.2 Onderhoudsplan kunstwerken

In 2020 is voor het kapitaalgoed kunstwerken een nieuw beheerplan (assetsheet) opgesteld. Met de opstelling van het nieuwe beheerplan is in kaart gebracht welk budget er nodig is voor onderhoud en vervanging voor duurzame instandhouding ook op lange termijn. Per 1 januari 2021 telt de gemeente 228 civieltechnische kunstwerken (incl. fontein) waaronder 19,5 km water- en/of grondkeringsvoorzieningen.

Voor 2021 en 2022 staan de volgende grootschalige werkzaamheden op de planning:

- Vervanging van sluis 8 en 9;
- Brug Geldropeseweg;
- Brug Janus Meulendijkspad.

4.3.3 Waterlopen/waterpartijen

De gemeente heeft ruim 160 km waterloop in onderhoud en daarnaast nog alle openbare stadsvijvers van in totaal 18 hectare. Met Waterschap Aa en Maas is een onderhoudsovereenkomst afgesloten voor het onderhoud van een aantal leggerwatergangen in het stedelijk gebied. In veel gevallen voert de gemeente het onderhoud uit in deze wateren en ontvangt daarvoor een vergoeding van het waterschap. Het reguliere maaiwerk wordt in het najaar uitgevoerd. Op een aantal locaties wordt gefaseerd gemaaid om de bestaande ecologische waarden in stand te houden en/of ecologische waarden te ontwikkelen. Op een aantal andere locaties wordt eerder gemaaid in verband met verkeersveiligheid en/of sociale veiligheid. Dit gebeurt conform de Wet Natuurbescherming.

4.3.4 Onderhoudsplan rioleringen (GRP, OPR en Waterplan)

Het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP 2019-2023) is in 2021 nog van toepassing. Dit plan is gezamenlijk met vier Peelgemeenten en Waterschap Aa en Maas opgesteld. In het GRP zijn de keuzes voor invulling van de wettelijke taken met betrekking tot het afvalwater, het hemelwater en het grondwater verwerkt. In dit wettelijk verplichte plan is ook het beheer en onderhoud van riolering en aanpalende voorzieningen vastgelegd. De jaarlijkse werkzaamheden, waaronder de vervangingswerken, worden opgenomen in het Operationeel Programma Rioleringen (OPR 2021). De

kwaliteit van onze riolering is op een acceptabel niveau. De kwaliteitsbewaking is gebaseerd op inspecties volgens de NEN-normen en de resultaten hiervan zijn de basis voor te nemen maatregelen.

Een aspect dat steeds belangrijker wordt, is het voorkomen van wateroverlast en waterschade bij hevige regenval. Dit is een onderdeel van het landelijke beleid om Nederland in 2050 klimaatbestendig te krijgen. Het Rijk heeft de gemeenten opgelegd om elke 6 jaar een klimaatstresstest uit te voeren. Deze is in 2019 afgerond. De uitkomst is meegenomen in de klimaatrisicodialoog en wordt vervolgens vertaald in een uitvoeringsagenda met maatregelen.

4.3.5 Onderhoudsplan groen

Stedelijk groen

In 2020 is voor het kapitaalgoed groen een beheerplan (assetsheet) opgesteld. Met de opstelling van dit beheerplan is in kaart gebracht welk budget er nodig is voor onderhoud en vervanging voor duurzame instandhouding ook op lange termijn. Om het onderhoudsbudget nauwkeuriger te kunnen bepalen is inzicht in het actuele kwaliteitsniveau nodig. Hiervoor voeren we in 2021 een inspectie uit naar de kwaliteit van het groen. Mede op basis van deze inspecties kunnen we bepalen welke beplanting wanneer vervangen dient te worden.

Bomen - Aanpak boomwortelproblematiek

Ook in 2021 worden er weer locaties aangepakt waar veel overlast is van boomwortels. In intensief overleg en met inbreng van bewoners worden deze plannen opgesteld en aansluitend uitgevoerd.

4.3.6 Onderhoudsplan gebouwen

De gemeentelijke vastgoedpanden, circa 120 panden en 150.000 m², worden regelmatig technisch onderworpen aan (her)inspectie. Het onderhoudsplan is opgenomen in een meerjarenonderhoudsplanung (MOP) die in een geautomatiseerd gebouwenbeheerssysteem staat. Naar aanleiding van ingrijpende renovaties, aankopen en/of verkopen worden de mutaties in panden jaarlijks in deze MOP verwerkt. Bij werkzaamheden in het kader van bijvoorbeeld legionella-beheersing, het functioneren van de liften, de werking van brandmeldcentrales en overige installaties, wordt aan de formele voorschriften voldaan.

Aan objecten die de gemeente eventueel op korte termijn wil verkopen, wordt vooralsnog alleen instandhoudingsonderhoud gepleegd. In het kader van het verhuurgeschikt maken en behoud van panden, blijft de gemeente als contractuele verplichting uiteraard alle daarvoor noodzakelijke onderhoudsactiviteiten verrichten. De komende jaren worden de panden verdergaand verduurzaamd, inclusief vergroening, in combinatie met het regulier onderhoud. De benodigde budgetten voor huidig en toekomstig onderhoud zijn structureel voorzien in de begroting en in de onderhoudsreserve.

Voor een aantal scholen, in ieder geval voor alle multifunctionele accommodaties, is contractueel afgesproken dat de uitvoering van het onderhoud door de gemeente gebeurt. De budgetten hiervan zijn overgeheveld naar de gemeente.

4.4 Financiering

4.4.1 Rentevisie

Bij beslissingen voor het aantrekken van financieringen is het belangrijk dat we de actuele marktontwikkelingen op zowel de geld- als kapitaalmarkt nauw volgen. We laten ons daarbij vooral leiden door de rentevisies van een aantal (grotere) financiële instellingen.

De uitbraak van het coronavirus Covid-19 leidt tot een mondiale recessie. De wereldeconomie zal in 2020 met ca. 3,5% krimpen. In 2021 wordt een geleidelijk economisch herstel verwacht. Een volledig economisch herstel is echter pas mogelijk als er een vaccin of medicijn beschikbaar is.

In de eurozone als geheel wordt een daling van het bruto binnenlands product (bbp) van 7,5% verwacht. Dit komt doordat de private consumptie, de investeringen en de buitenlandse handel sterk afnemen. Ook hier zal vanaf 2021 het bbp weer gaan groeien.

De Europese Centrale Bank (ECB) blijft voorlopig nog een ruim monetair beleid voeren, waardoor de langetermijn rentetarieven op een laag niveau blijven.

Het beleid van de gemeente Helmond is erop gericht om de financieringsbehoefte zoveel mogelijk af te dekken met kortlopende schulden omdat de rente op de kortlopende schulden in het algemeen lager is dan de rente op de langlopende middelen. Kort geld (< 1 jaar) was de afgelopen jaren beschikbaar tegen negatieve rentes. Doordat onze gemeente voornamelijk over creditsaldi beschikt en wij als gevolg daarvan onze overvloedige liquide middelen moeten stallen in de schatkist bij het Rijk via het schatkistbankieren, hoeven wij geen kasgeldleningen aan te trekken.

Op basis van huidige prognoses voor wat betreft de gemeentelijke liquiditeiten, hoeven we in 2021 niet of nauwelijks langlopende leningen aan te trekken. Met de huidige nog steeds zeer lage rente op de geldmarkt wordt een eventuele financieringsbehoefte zoveel mogelijk afgedekt met kasgeldleningen. De kasgeldlimiet van € 36.9 miljoen wordt daarbij zo goed mogelijk benut.

Ons beleid wordt verder bepaald door de marktontwikkelingen. Bij veranderde omstandigheden, bijvoorbeeld sterke stijging van de geldmarkttarieven, wordt het beleid daarop aangepast.

4.4.2 Risicobeheersing

Onder het financiële risicoprofiel van de gemeente Helmond verstaan wij de volgende risico's:

- Het renterisico (vlottende en vaste schuld);
- Het kredietrisico en garantstellingen.

Renterisico vlottende schuld - kasgeldlimiet

Voor korte financiering (looptijd tot 1 jaar) geldt dat het renterisico aanzienlijk kan zijn, aangezien fluctuaties in de rente bij korte financiering direct een relatief grote invloed hebben op de rentelasten. In de Wet financiering decentrale overheden (fido) is daarom een begrenzing opgenomen van de kortlopende middelen die gemeenten mogen opnemen, de zogenaamde kasgeldlimiet. De limiet voor 2020 is vastgesteld op maximaal 8,5% van het begrotingstotaal van € 434 miljoen, ofwel € 36,9 miljoen. Binnen de kasgeldlimiet kan een deel van de eventuele financieringsbehoefte gedekt worden met kortlopende leningen. Dit tenzij een forse rentestijging op de kapitaalmarkt verwacht wordt. Gezien de huidige lage rente op kortlopende leningen (< 0%) wordt de kasgeldlimiet (indien nodig) zo goed mogelijk benut.

Renterisico vaste schuld - renterisiconorm

Om de rentegevoeligheid van de vaste leningen met een looptijd van een jaar of langer te beperken, wordt jaarlijks een renterisiconorm aangegeven. Deze is vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal. Het maximumpercentage moet voor de komende vier jaar worden berekend op basis van de begroting voor 2021. Het doel daarvan is dat gemeenten hun leningenportefeuille spreiden, zodat de te lopen renterisico's gelijkmatig over de jaren worden verspreid.

In de afgelopen jaren is de gemeente Helmond ruimschoots onder de vastgestelde norm gebleven en ook de komende begrotingsjaren wordt de norm niet overschreden. Zie onderstaand overzicht.

Staat E langlopende geldleningen	jaar 2021	jaar 2022	jaar 2023	jaar 2024
Renteherziening	11,9	11,5	11,1	10,7
Aflossingen	12,8	12,8	12,8	17,5
Totaal risico	24,7	24,3	23,9	28,2
renterisiconorm	87	87	87	87
ruimte onder renterisiconorm	62,3	62,7	63,1	58,8

Kredietrisico

Kredietrisico's ontstaan enerzijds door het verstrekken van leningen en anderzijds door het afgeven van een borgstelling op een lening die door een derde partij verstrekt wordt. Het verstrekken van een lening of borgstelling gebeurt volgens de kaders van het leningen- en borgstellingenbeleid.

Het verloop van onze leningen- en garantieportefeuille is als volgt:

bedragen x € 1.000

Geldleningen u/g	stand 1-1-2019	stand 1-1-2020	raming 1-1-2021
woningbouwcorporaties	4,2	3,8	3,3
verpleeg/verzorgingshuizen	1,9	1,6	1,5
overige	14,3	14,8	13,1
totaal geldleningen u/g	20,4	20,2	17,9
Waarborgen en huurgaranties			
gewaarborgde leningen netto risico bedrag	33,9	33,3	40,8
Huurgaranties	0,6	0,8	0,5
Totaal waarborg huurgaranties	34,5	34,1	41,3
Totaal	54,9	54,3	59,2

In de afgelopen jaren is het volume van de verstrekte leningen flink afgenomen. Dit komt met name doordat er weinig tot geen nieuwe leningen worden verstrekt vanwege de risico's die de gemeente hierbij loopt. Een groot deel van de portefeuille bestaat uit de verstrekte starters- en duurzaamheidsleningen (ruim € 10,7 miljoen). De gewaarborgde leningen zijn toegenomen, onder andere als gevolg van een garantstelling voor de aanleg van Glasvezel.

Naast leningen en borgstellingen die we zelf verstrekt hebben, vervullen we ook een achtervangfunctie voor leningen die het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) verstrekt aan woningcorporaties. Voor de Helmondse woningbouwcorporaties, Stichting Woonbedrijf uit Eindhoven

en woningbouwvereniging Bergopwaarts is een achtervangovereenkomst met het WSW gesloten. Komt een corporatie/toegelaten instelling in financiële problemen dan geldt onder de huidige regelgeving de volgende structuur:

1. Primaire zekerheid: de eigen middelen van de corporatie om tegenvallers op te vangen en mogelijke saneringssteun van andere corporaties;
2. Secundaire zekerheid: de borgstellingsreserve van het WSW. Raakt dat door de aanspraken onder een bepaald niveau dan kunnen de obligo's worden opgevraagd bij de WSW-deelnemers (corporaties);
3. Tertiaire zekerheid: de gedeelde achtervang van Rijk en gemeenten. Als het WSW niet aan haar verplichtingen kan voldoen, dan komt de gedeelde zekerheid tussen rijk (50%) en gemeenten (50%) in beeld in de vorm van het verstrekken van renteloze geldleningen aan het WSW.

Onderstaande tabel geeft weer voor welke bedrag aan geldleningen onze gemeente een achtervangfunctie vervult.

	stand 1-1-2019	stand 1-1-2020	raming 1-1-2021
Achtervang via W.S.W.	484,1	481,5	472,8

4.4.3 Liquiditeitsplanning en financieringsbehoefte

Een indicatie van de financieringsbehoefte van de gemeente is in onderstaande tabel weergegeven. Hierbij is rekening gehouden met de uitvoering van alle investeringen zoals voorzien in het investeringsprogramma. De kortlopende financiering tot het maximale bedrag van de kasgeldlimiet van € 36,9 miljoen wordt daarbij volledig benut. Daardoor bedraagt de langlopende financieringsbehoefte vooralsnog € 43 miljoen in 2021. Het geraamde rentepercentage dat verschuldigd is indien gebruik gemaakt wordt van de kortlopende financiering bedraagt 1% en bij de langlopende financiering is dat 2%. Beide percentages zijn inschattingen en zijn gebaseerd op de huidige lage rentestand.

In hoeverre de berekende financieringsbehoefte feitelijk op termijn nodig is, is afhankelijk van de voortgang van de investeringen, grondverkoop, inzet van reserves et cetera.

(bedragen x € 1 miljoen)				
Overzicht financieringsbehoefte	2021	2022	2023	2024
Boekwaarde activa per 1-1	525	526	530	510
Gefinancierd met:				
Eigen vermogen (reserves)	216	207	196	192
Voorzieningen	123	120	120	125
Langlopende geldleningen stand per 1-1	105	92	80	67
Werkkapitaal / kortlopende geldleningen	37	37	37	37
	481	457	432	420
Verwachte financieringsbehoefte	43	69	98	90

4.4.4 Rentelasten en toerekening

De rentekosten die voortvloeien uit de financiering zijn conform de BBV voorschriften in onderstaand renteschema opgenomen. Conform de aanbeveling van de commissie BBV rekenen wij sinds 2020 geen rente meer toe aan het eigen vermogen en wordt het te hanteren renteomslag percentage gebaseerd op de werkelijke rentelasten.

Renteschema				2021
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering				4.163
b. De externe rentebaten		-/-		358
Totaal door te rekenen externe rente				3.805
c1. De rente die aan de grondexploitatie 1.3% moet worden doorberekend	€	2.566	€	2.566
c2. De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	€	-		
		-/-		2.566
Saldo door te rekenen externe rente				1.239
d1. Rente over eigen vermogen				
d2. Rente over voorzieningen (contante waarde)				1.786
De aan taakvelden (programma's incl. overhead) toe te rekenen rente				3.025
e. De werkelijk aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)		-/-		3.033
f. Renteresultaat op het taakveld Treasury				-8
Gehanteerde rente-omslag				1,00%
Prognose werkelijke renteomslag				1,00%

4.4.5 Overige ontwikkelingen

Borgstellingen

Al enkele jaren wordt de gemeente aangesproken op een borgstellingsovereenkomst die tot en met 2021 is afgesloten. Dit ondanks afspraken over de wijze waarop nieuwe huurders kunnen worden aangetrokken om daarmee het beroep op de borgstellingsovereenkomst te beperken. Het maximale bedrag waarop jaarlijks een beroep gedaan kan worden bedraagt € 200.000 en 2021 is het laatste jaar.

EMU-norm decentrale overheden

De rijksoverheid en de decentrale overheden zijn samen verantwoordelijk voor het terugdringen van het begrotingstekort. Door deze gezamenlijke inspanningsplicht dragen zowel het Rijk als de decentrale overheden bij aan het realiseren en behouden van een houdbare budgettaire positie voor de Nederlandse overheid als geheel. Deze gelijkwaardige inspanningsplicht is vertaald naar een

macronorm in EMU-saldo. Voor de periode 2019 tot 2022 is een macro EMU-norm van -0,4% van het bruto binnenlands product overeengekomen, waarbij medeoverheden onderling moeten komen tot een onderverdeling van deze norm.

Om een beter inzicht in het EMU-saldo te krijgen is (conform BBV) in deze begroting ook een meerjarenraming van het EMU-saldo opgenomen. Voor de berekening wordt verwezen naar de bijlage.

Schatkistbankieren

De wet schatkistbankieren verplicht decentrale overheden hun overtollige liquide middelen en beleggingen aan te houden bij het ministerie van Financiën. Dit behoudens een drempelbedrag wat bepaald is op 0,75% van het begrotingstotaal. Voor Helmond is dit in 2021 afgerond € 3,3 miljoen.

Deelname van de decentrale overheden aan schatkistbankieren draagt bij aan een lagere EMU-schuld van de collectieve sector. Daar waar het hoofddoel van het schatkistbankieren - een EMU schuld van minder dan 60% van het bruto binnenlands product (bbp) - bereikt was, zorgen de extra middelen die het Rijk nu beschikbaar stelt om de gevolgen van de coronacrisis op te vangen voor een verhoging van de EMU-schuld.

Gezien onze positieve liquiditeitspositie verwachten we ook in 2021 nog gebruik te moeten maken van schatkistbankieren.

Deelnemingen

Als vast onderdeel van deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van de instanties waarbij sprake is van een vorm van deelname in het kapitaal van de betreffende instelling en al dan niet sprake van een dividenduitkering dan wel een andere vorm van een uitkering.

Deelnemingen	Aantal aandelen	Bedrag per aandeel in €	Nominaal bedrag historische uitgaven in €	Ontvangsten in €
Automotive Facilities Brainport Holding NV	1.104		25.280	0
Brainport Development N.V. (voorheen NV Rede)			148.840	0
Enexis Holding BV	23.177	1	23.177	13.808
Publiek belang Electr. Prod. BV			1	0
CBL Vennootschap BV (ontbonden per 30-09-2020)			3	0
Claim Staat Vennootschap BV			3	0
Enexis NV			3	0
Verkoop Vennootschap BV (ontbonden per 30-09-2020)			3	0
Glasvezel Helmond	1.000	1	6.250.000	0
NV Bank Nederlandse Gemeenten aandelen	52.650	2,5	131.625	150.052

4.5 Bedrijfsvoering

4.5.1 Planning- en controlcyclus

De planning- en controlcyclus voor het jaar 2021 is vanwege de corona situatie in 2020 niet gestart met een Voorjaarsnota 2020 maar met een Perspectiefnota 2021-2024. Deze Perspectiefnota bestaat uit een financiële prognose voor de komende vier jaar. Hierin zijn zowel de onontkoombare autonome ontwikkelingen als de financiële effecten van de coronacrisis (voor zover op dat moment bekend en in te schatten) opgenomen. Dit document is als leidraad gebruikt voor het opstellen van de Programmabegroting 2021-2024. Tevens is voor de Programmabegroting een Crisis en herstelnota opgesteld. Deze nota laat zien welke extra impulsen er nodig zijn om goed uit de coronacrisis te komen.

De programmabegroting geeft de budgettaire kaders op hoofdlijnen weer, inclusief een geactualiseerd meerjarenperspectief 2021-2024. In het begrotingsjaar zelf informeren wij u over de voortgang via bestuursrapportages en de uitgaven die te maken hebben met corona. Vervolgens verantwoorden we de begroting 2021 in 2022 met de Jaarverantwoording 2021.

De ingezette lijn met verbeteringen aangaande de P&C cyclus en haar producten blijven we doorzetten. De kwaliteitsslagen uit eerdere producten nemen we mee naar de nieuwe producten, zoals ook in deze Programmabegroting het geval is. Daarbij houden we rekening met de aandachtspunten vanuit uw raad, zoals onder andere:

- Begroting leesbaarder en compacter;
- Tabellen duidelijker, incl. onderbouwing van cijfers.

Of de huidige (nieuwe) opzet van de Programmabegroting conform de wensen van de raad is blijven we gezamenlijk onderzoeken. Hierbij gaan we in een later stadium ook kijken naar de programmastructuur en aanpassingen daarop inclusief aantallen programma's.

4.5.2 Fiscaliteiten

Deze paragraaf gaat uitsluitend over Rijksbelastingen en het Btw-compensatiefonds.

Fiscaal Beleid

Als overheidsinstantie heeft de gemeente Helmond een maatschappelijke functie. Daarbij is een goede reputatie belangrijk. Hierbij hoort een terughoudend fiscaal beleid, waar geen ruimte is voor kunstmatige constructies. De gemeente is zich ervan bewust dat fiscale planning ook kansen biedt om binnen bestaande wet- en regelgeving belastinglasten te verminderen. Op basis van deze uitgangspunten wil de gemeente voldoen aan haar fiscale verplichtingen en wil zij aanvaardbare aangiften indienen. Zij wil de risico's die zij daarbij loopt beperken en fiscale mogelijkheden benutten. De risico's worden beperkt door het (uit)bouwen van een Tax Control Framework. Dit is een systeem van interne beheersing en interne en externe controle.

Horizontaal Toezicht

De gemeente heeft met de Belastingdienst een convenant Horizontaal Toezicht gesloten. Horizontaal Toezicht is een vorm van toezicht door de belastingdienst, waarbij de gemeente een grote verantwoordelijkheid heeft om haar processen zodanig op orde te hebben dat daar aanvaardbare aangiften uit voort komen. Onlangs heeft de belastingdienst een aanscherping bekend gemaakt van het horizontaal toezicht. Nog meer dan voorheen wil de belastingdienst dat een gemeente door interne monitoring de werking van de door haar getroffen maatregelen kan vaststellen. De gemeente kan daardoor aan de belastingdienst laten zien dat zij fiscaal in control is.

4.5.3 Personeel en organisatie

Als gemeentelijke organisatie werken we aan het versterken van een moderne organisatiecultuur en vitale medewerkers die fit for the job zijn.

De speerpunten van de organisatie zijn de volgende:

1. De doorontwikkeling en modernisering van goed werkgeverschap met bijpassende arbeidsvoorwaarden, waarbij trots, innovatie, verbinding en vertrouwen centraal staan;
2. Doorontwikkeling van onze medewerkers en de organisatie;
3. De doorontwikkeling van het Sociaal Domein;
4. Verdere digitalisering van HR-processen en werkwijzen;
5. Implementatie van de mogelijk aanscherping en/of veranderingen in de wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties (DBA);
6. Strategisch personeelsbeleid: optimaliseren van de flexibele schil en organisatieontwikkeling;
7. De verdere uitwerking van het Huis voor de Stad.

Ad 1. De doorontwikkeling van 'goed werkgeverschap'

In deze doorontwikkeling staat het binden, boeien en aantrekken van (toekomstige) werknemers centraal. Onderwerpen die hieronder vallen, zijn bijvoorbeeld plaats- en tijdsafhankelijk werken, duurzame inzetbaarheid, beloning en het optimaliseren van Helmond als werkgeversmerk.

Ad 2. Doorontwikkeling van onze medewerkers en onze organisatie

- Door verdere versterking en verbreding van de Helmond Academie investeren wij voortdurend in onze medewerkers. Speciale aandacht hierbij voor digitale opleidingsvormen om onafhankelijk van de omstandigheden te kunnen blijven leren. Dit om ervoor te zorgen dat zij de ambities van en voor de stad kunnen blijven verwezenlijken.
- Daarnaast begeleiden we onze medewerkers in de veranderingen die het nieuwe Huis voor de Stad met zich meebrengt.
- In samenwerking met en onder aansturing van de nieuwe directie ontwikkelen we een flexibele, wendbare en kosten efficiënte organisatie.

Ad 3. Doorontwikkeling Sociaal Domein

Het traject doorontwikkeling van het Sociaal Domein is inmiddels in gang gezet. Nu in 2020 meer zicht is over de gewenste structuur in samenhang met de positionering van de Sociaal Teams zal deze in 2021 zijn beslag gaan krijgen. Het nader uitwerken en overgaan naar de gekozen structuur heeft invloed op de organisatiestructuur en de interne en externe procedures. Eventuele consequenties hieruit zullen in de loop van 2021 duidelijk zijn.

Ad 4. Verdere digitalisering van personeels- processen, structuur en werkwijzen

De digitalisering gaat snel. Dit maakt dat steeds meer handmatige handelingen geautomatiseerd kunnen worden. In 2021 besteden we het bestaande personeelsinformatiesysteem aan. Doel van deze aanbesteding is het nog slimmer inzetten van digitale systemen om de organisatie maximaal te kunnen ondersteunen. Dit betekent een tijdsefficiënter proces dat het mogelijk maakt om meer datagericht te werken.

Ad 5. Wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties (DBA)

De Wet DBA had en heeft tot doel meer duidelijkheid te scheppen over de vraag wanneer er sprake is van een dienstbetrekking en wanneer van zelfstandigheid. In plaats van duidelijkheid leverde de wet veel onrust onder zzp'ers en opdrachtgevers op. Dit is de reden dat het kabinet voornemens was de wet per 1 januari 2020 te vervangen. Echter, omdat er veel ontwikkelingen zijn op het gebied van

‘werken als zelfstandige’ en er nog teveel onduidelijkheden zijn over de nieuwe, vervangende wet, is de vervanging vooralsnog opgeschoven naar 1 januari 2021.

Opdrachtgevers wordt aangeraden om tijdig te anticiperen op de mogelijke nieuwe maatregelen die op 1 januari 2021 worden getroffen. Om te anticiperen op mogelijk komende maatregelen werken wij samen met de inhuurdesk aan adequaat beleid op dit gebied. Zodra meer duidelijk is over de nieuwe wetgeving en de kosten daarvan, rapporteren wij hierover via de reguliere P&C-cyclus.

Ad 6. Verder optimaliseren flexibele schil en organisatieontwikkeling

Conform de visie Helmond als werkgever beogen we zoveel mogelijk vast (structureel) werk door vaste mensen te laten doen. Daarnaast streven wij ernaar kritische taken uit te laten voeren door vaste mensen, om op die manier kennis meer te borgen. Ook voor de projecten gaan we meer kennis en stabiliteit borgen door vaste mensen aan te nemen in een projectpool. Hiervoor worden incidentele middelen structureel gemaakt door deze om te zetten in personeelsbudget. Personele ondersteuning voor de uitvoer van de investeringen wordt tevens versterkt door omzetting van incidentele middelen naar personeelsbudget. Op deze manier versterken we ook de organisatie door kennis en kunde in huis te houden en een lerende organisatie te zijn. We besteden in 2021 de inhuur dienstverlening opnieuw aan. Dit omdat het contract met de huidige inhuurdesk maximaal is benut.

In 2018 is door uw raad, in lijn met het coalitieakkoord 2018-2022, aan het college opnieuw een impuls voor organisatieontwikkeling van 4 miljoen euro toegekend. De ontwikkelingen die gemeenten doormaken is een continue proces geworden gevoed door continue ontwikkelingen op maatschappelijk en digitaal vlak maar ook bijvoorbeeld wetgeving.

Het toegekende budget voor de periode 2020-2021 wordt op hoofdlijnen op eenzelfde wijze besteed als het eerdere budget. Dit betekent een besteding die raakt aan de benodigde aanpassing en doorontwikkeling van de organisatie, waarvoor uit de reguliere budgetten geen middelen beschikbaar of toereikend zijn.

In lijn met de eerdere verwachtingen zullen de toegekende middelen in de periode 2020-2021 worden besteed aan de volgende posten:

- Mobiliteitskosten zijn die kosten die reeds zijn aangegaan of nog zijn te verwachten wanneer blijkt dat medewerkers de gewenste ontwikkeling niet met ons kunnen maken;
- Gerichte expertise in het realiseren van de organisatieontwikkeling en waar nodig (verder) op orde brengen en/of ontwikkelen van de basis en bedrijfsvoering;
- De reeds aangegane en nog te verwachte kosten t.b.v. de doorontwikkeling van de organisatie, waaronder sociaal domein;
- Het aanbieden van scholingstrainingen en -faciliteiten om medewerkers klaar te maken voor nieuwe taken die passen bij een gemeente van de toekomst, waaronder digitale vaardigheden en participatie.

Ad 7. De verdere uitwerking van het Huis voor de Stad

Op 30 juni 2020 is door de raad het investeringskrediet en het basisontwerp voor het nieuwe Huis voor de Stad vastgesteld. Nadat het definitieve ontwerp is vastgesteld, kan worden overgegaan tot de sloop van het huidige stadskantoor in 2021. Gedurende deze periode zullen ook de diverse aanbestedingen voor het nieuwe Huis voor de Stad gaan plaatsvinden. Vanaf de start sloop in 2021 zullen de medewerkers van het Stadskantoor tijdelijk elders gehuisvest worden. Als alles volgens planning verloopt dan zal het gebouw in 2023 worden opgeleverd.

4.5.4 Informatievoorziening en ICT

De wereld om ons heen verandert snel, zeker op het gebied van informatie en digitalisering. De maatschappij verwacht steeds meer van ons. Snellere dienstverlening en een gelijke informatie positie voor overheid, burgers en bedrijven en dat ook nog 24/7. Waarbij ook de privacy en de bescherming van de gegevens is geborgd.

De komende jaren blijven we investeren om onze dienstverlening aan burgers en bedrijven minimaal op gelijk niveau te houden op een slimme en veilige manier, tijd en plaats onafhankelijk. Voor iedereen, ook voor degenen die in de digitale wereld minder of niet meekunnen. De techniek staat niet stil, we moeten voortdurend innoveren. Dat is nodig, omdat de ICT-systemen dreigen vast te lopen als gevolg van de snel groeiende stroom aan digitale gegevens. De ontsluiting van deze gegevens loopt via een complex systeem van koppelingen. Het maakt de huidige ICT-systemen weinig flexibel, kwetsbaar en duur. Dat staat een optimale dienstverlening aan burgers en ondernemers in de weg. Het Common Ground initiatief van VNG (gegevens scheiden van de applicaties en processen waarin zij gebruikt worden en dat ze meervoudig te gebruiken zijn bij de bron) stuurt en begeleidt dit. Het grote voordeel van Common Ground is dat het meer ruimte biedt om sneller en gemakkelijker te innoveren. We moeten deze slag maken willen we burgers en ondernemers meer en beter inzicht geven in de wijze waarop met hun gegevens wordt omgegaan en maakt tevens gemeenten minder afhankelijk van hun vaste leveranciers. Deze hele beweging gaat een aantal jaren duren en vraagt permanente aandacht en volharding. In Helmond zetten we daar de eerste stappen al in. Denk bijvoorbeeld aan de digitale geboorteapp, die Helmond samen met 5 andere gemeenten ontwikkelt.

Ook komen er steeds meer wettelijke eisen en ontwikkelingen op ons af waaraan we moeten voldoen. Denk aan bescherming van onze gegevens. Steeds meer bedrijven worden slachtoffer van data lekken en hackers. Om dit te voorkomen investeren we enerzijds in onze medewerkers en anderzijds in onze infrastructuur. We beseffen dat de daarbij gemoeide investeringen niet direct terug te zien zijn in verbeterde dienstverlening of efficiënter werken.

We zetten in op digitale ondersteuning van de ontwikkelingen in de stad als Brainport Smart District, De Braak en doorontwikkeling Brandevoort. We zorgen voor snelle en eenvoudige informatiedeling en ondersteunen de digitale (besluitvormings-)processen.

De praktische zaken voor de verhuizing naar de tijdelijke huisvesting, waarin we “de winkel” open moeten houden, zullen we realiseren. Ook treffen we de komende jaren verdere voorbereidingen voor het nieuwe Huis voor de Stad. Denk aan thuiswerken, steeds digitaler werken en de digitalisering van archiefstukken waar dat nodig is. Zonder uit het oog te verliezen dat onze dienstverlening inclusief is. Onze digitale processen moeten deze complexiteit blijven ondersteunen.

Tenslotte willen we mee in de ontwikkelingen op het gebied van de verglazing van de stad. Door allerlei sensoren, apps en andere bronnen, komen er steeds meer gegevens digitaal beschikbaar. Die gegevens willen we om kunnen zetten in informatie die we weer kunnen gebruiken om onze dienstverlening te verbeteren en te sturen op output. En een deel van die informatie willen we op een veilige manier kunnen ontsluiten zodat de privacy gewaarborgd is. Dat gaat niet vanzelf, daarvoor zijn investeringen en inzet van onze medewerkers noodzakelijk.

De ontwikkelingen op het gebied van de verdere digitale transformatie van de gemeente Helmond werken we uit in plannen voor de komende jaren. We houden rekening met in welk tempo Helmond dit aankan. We komen daar in 2021 uitgebreider op terug.

4.6 Verbonden partijen

4.6.1 Algemeen

Verbonden partijen zijn rechtspersonen, waarmee de gemeente Helmond een bestuurlijke én een financiële band heeft. In artikel 1 lid c BBV wordt **financieel belang** gedefinieerd als: “Een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is als de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt”. In artikel 1 lid d BBV tenslotte wordt **bestuurlijk belang** gedefinieerd als: “Zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht”.

Het inzichtelijk maken van de verbonden partijen is om twee redenen van belang. Allereerst omdat verbonden partijen vaak beleid uitvoeren dat de gemeente in principe ook zelf kan blijven doen. De gemeente mandateert als het ware de verantwoordelijkheid van het beleid aan de verbonden partij. De tweede reden is gelegen in het inzicht in de kosten, het budgettaire beslag en de financiële risico's die de gemeente met de verbonden partijen kan lopen en de daaruit voortvloeiende budgettaire gevolgen.

De visie op verbonden partijen is vastgelegd in het visiedocument intergemeentelijke samenwerking voor wat betreft de publiekrechtelijke samenwerkingen en in de Kadernotitie gemeentelijke betrokkenheid privaatrechtelijke rechtspersonen. Deze Kadernotitie is in 2017 geactualiseerd. De visie en realisatie van de doelstellingen zijn per publiekrechtelijke samenwerking vastgelegd in afzonderlijke beleidsdocumenten.

De mate waarin verbonden partijen bijdragen aan de beleidsresultaten is nader toegelicht bij de betreffende beleidsprogramma's. Dit is conform de vernieuwde BBV voorschriften, die vanaf deze programmabegroting gelden.

Over het algemeen geldt dat deelnemers aan gemeenschappelijke regelingen (mede)aansprakelijk zijn voor dekking van tekorten. Naar rato van het aandeel in deze gemeenschappelijke regelingen worden eventuele tekorten omgeslagen naar onze gemeente.

4.6.2 Publiekrechtelijke rechtspersonen

Publiekrechtelijke samenwerking vindt plaats op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Dergelijke samenwerkingsverbanden zijn te karakteriseren als verlengd lokaal bestuur. Op deze wijze participeert de gemeente Helmond in de onderstaande gemeenschappelijke regelingen (GR). Vervolgens worden de regelingen nader toegelicht.

1. Metropoolregio Eindhoven
2. Omgevingsdienst Zuidoost Brabant
3. Veiligheidsregio Zuidoost Brabant
4. GGD Brabant Zuidoost
5. Reiniging Blink
6. Senzer

De kosten die voortvloeien uit deelname aan gemeenschappelijke regelingen zijn verplichte kosten die in de gemeentebegroting opgenomen dienen te worden. Op grond van het bepaalde in de Wet gemeenschappelijke regelingen heeft uw raad de mogelijkheid opmerkingen over de ontwerpbegroting kenbaar te maken aan het algemene bestuur van de betreffende gemeenschappelijke regeling. In het voorjaar worden de ontwerpbegrotingen van de zes openbare lichamen gepresenteerd. Dan is er de mogelijkheid om opmerkingen te maken. Het financieel en bestuurlijk belang per verbonden partij

wordt verder toegelicht in 4.6.4. De beleidsresultaten van de verbonden partijen zijn terug te vinden binnen de programma's.

In 2020 is een wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen in procedure gebracht. De wijzigingen hebben als doel het versterken van de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen. Na inwerkingtreding van de Wet zullen de gemeenschappelijke regelingen hierop aangepast worden en worden de raden in de gelegenheid gesteld hier me een zienswijze op te reageren.

4.6.2.1 Gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Eindhoven (GR MRE)

Gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Eindhoven (GR MRE)

Ontwikkelingen

Dienst Metropoolregio Eindhoven

In maart 2019 is het nieuwe Samenwerkingsakkoord 2019-2022 vastgesteld. Dit wordt jaarlijks ingevuld in een Werkprogramma. Het Werkprogramma 2021 zal begin 2021 worden vastgesteld.

De aanpassing van de Gemeenschappelijke Regeling (oorspronkelijk voorzien in 2021) zal worden afgestemd op de voortgang van de wijziging van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (2^e kamerstukken, nr. 35513)

In 2020 is aansluiting gezocht bij het begrip Brede Welvaart door het ontwikkelen van een regionale monitor brede welvaart. Deze vormt een bouwsteen voor de ontwikkelingen van een lange termijnstrategie voor de regio.

De impact van de coronamaatregelen op de regio heeft het Algemeen Bestuur op 1 juli 2020 doen besluiten om het positief resultaat over 2019 vooralsnog te reserveren voor een regionale Herstelaanpak waarover voor eind 2020 besluitvorming zal plaats vinden.

Dienst Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE)

Vanaf 2018 heeft het MRE-bestuur efficiency maatregelen getroffen om de organisatorische en financiële positie van het organisatieonderdeel RHCE op orde te brengen. Er was versterkte aandacht voor het op orde brengen van de dienstverlening aan gemeenten. Medio 2020 is het toekomstscenario voor het onderdeel RHCE aangeboden aan gemeenten voor zienswijzen met het oog op behandeling in het Algemeen Bestuur in december 2020.

Gulbergen

De voormalige stortplaats is officieel nog niet gesloten en de nazorg niet overgedragen aan de provincie Noord Brabant. In 2018 is een definitief concept nazorgplan bij de provincie ingediend wat als basis dient voor de door de provincie uit te voeren eindinspectie alvorens tot vaststelling kan worden overgegaan. Een planning hiervoor is met de provincie en Attero de planning besproken en aangepast. Sluiting is voorzien in de loop van 2024. De definitieve aanslag voor het doelvermogen zal daarop aansluitend volgen

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

Kerntaken van de MRE zijn :

1. Het faciliteren van strategische bestuurlijke samenwerking tussen de 21 gemeenten in Zuid Oost Brabant op de thema's Economie (inclusief uitvoering Stimuleringsfonds en vanwege de subsidie van de gemeenten fungeren als betaalautoriteit Brainport Development NV), Transitie landelijk gebied, Energietransitie (opstellen RES als uitvloeisel van het landelijke Klimaatakkoord) en Mobiliteit (incl. GGA).

2. Het fungeren als archiefbewaarplaats van de overgebrachte archieven van de overheidsorganen binnen de regio Zuidoost Brabant, met uitzondering van de gemeente Gemert-Bakel. Deze taak is belegd bij de dienst RHCE welke onderdeel uitmaakt van de GR MRE.
3. Uitvoeren van taken die bij de transitie van SRE naar MRE bij het MRE zijn gebleven, te weten:
 - a. De nazorg (en uiteindelijke overdracht hiervan) van de voormalige stortplaats Gulbergen. De MRE is eigenaar van het landgoed Gulbergen;
 - b. Vertegenwoordiging van de 21 gemeenten in de Vereniging van Contractanten Afvalsturing Brabant.

Risico's

Op basis van de nota Risicomanagement en weerstandsvermogen Metropoolregio Eindhoven (vastgesteld AB juli 2018) wordt bepaald wat de organisatie onder risicomanagement verstaat en welke uitgangspunten hierbij worden gehanteerd. Tevens is bepaald welke risico's door de Metropoolregio Eindhoven worden gedragen en welke door de deelnemende gemeenten. Als uitwerking van de nota zijn voor de organisatie de risico's in beeld gebracht, geassocieerd en financieel inzichtelijk gemaakt. Jaarlijks worden bij het opstellen van de begroting en jaarrekening deze risico's opnieuw beoordeeld.

Op basis van het interne risicomanagement en weerstandsvermogen van de MRE is het risico van de deelnemende gemeenten, waaronder Helmond, bij een beperkte negatieve exploitatie nihil. Zoals aangegeven wordt bij Gulbergen ingezet op vermindering van het risico bij doorontwikkeling, waarbij echter meerdere factoren een rol spelen.

4.6.2.2 Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB)

Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB)

Ontwikkelingen

Voor de komende jaren zien wij een aantal grote opgaven op ons afkomen in het domein van de leefomgeving die een financiële impact hebben. Het betref o.a.:

- Voorbereiding en implementatie Omgevingswet;
- Versnelling transitie duurzame veehouderij;
- Overdracht bodemtaken Provincie NB naar gemeenten.

De genoemde opgaven worden voor een groot deel uit de algemene reserves gefinancierd. Het andere deel wordt gedekt binnen de exploitatie van de ODZOB.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

De ODZOB is een regionale uitvoeringsdienst die, namens de 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant en de provincie NB, een landelijk vastgesteld basistakenpakket uitvoert op het gebied van milieuvergunningverlening, milieutoezicht en -handhaving (VTH). Daarnaast zijn er verzoektaken die een deelnemer aan de omgevingsdienst kan opdragen. De ODZOB voert ook enkele bovenlokale collectieve taken uit. Doel is om samen de kwaliteit van de fysieke leefomgeving te verbeteren (veiliger, gezonder en minder overlast).

Risico's

De financiering van de ODZOB wijkt af van de andere GR-en. De ODZOB werkt met facturatie op basis van declarabele uren. De uitkomst is dan ook lastiger te voorspellen dan bij GR-en die een vaste inkomensstroom kennen. Gezien de onzekerheid van zowel de omvang als de samenstelling van het te verrichten werk, wordt een deel van de benodigde bezetting ingehuurd. Het streven is om 20% van de benodigde bezetting in de vorm van flexibele arbeid te hebben.

Ten behoeve van de begroting 2021 heeft de ODZOB de risico's opnieuw geïnventariseerd. Uit deze inventarisatie blijkt dat de verwachtingswaarde van de risico's € 1.408.000 bedraagt. Om effectief te kunnen reageren op financiële risico's beschikt de ODZOB over een financiële buffer (algemene reserve). De algemene reserve van de ODZOB bedraagt € 1,2 miljoen en voldoet aan het minimaal na te streven niveau. Het onafgedekte risico bedraagt ca. € 200.000. Het risico voor Helmond bedraagt minder dan € 10.000.

4.6.2.3 Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuidoost-Brabant

Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost

Ontwikkelingen

Er is gestart met het ontwikkelen van de Visie op Veiligheidsregio 2025. Voor de gemeente Helmond is het belangrijk dat de VRBZO ook daadwerkelijk voor de hele regio functioneert. De Visie op Veiligheidsregio 2025 moet zo concreet zijn dat op basis hiervan besluitvorming door het Algemeen Bestuur kan plaatsvinden en tenminste een passende en gewenste inrichting van de governance kan worden doorgevoerd.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

- Adequaat reageren op spoedeisende hulpvragen van burgers, instellingen en bedrijven;
- Het organiseren en coördineren van geneeskundige hulp bij ongevallen en rampen;
- Het voorkomen en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar en/of ongevallen bij brand en alles wat hiermee verband houdt. Ook de coördinatie van de werkzaamheden op dit gebied behoort tot onze taak.

Risico's

1. Gemeente is aansprakelijk voor tekorten naar rato van de bijdrage aan de gemeente uit het gemeentefonds.

4.6.2.4 Gemeenschappelijke regeling GGD Brabant-Zuidoost

Gemeenschappelijke regeling GGD Brabant-Zuidoost

Ontwikkelingen

- Het versterken van weerbaarheid/lifeskills van jeugd en ouders als basisvoorziening in de jeugdzorgketen;
- De implementatie en optimaal inzetten van Jeugdgezondheidszorg 0-18 jaar als collectieve basisvoorziening in de jeugdzorgketen en sociaal domein;
- Doorlopend uitvoering geven aan de bestuursopdracht voor een wendbare en financieel gezonde GGD;
- Programmatische aanpak voor suïcide- en depressiepreventie;
- Gezondheidsbevordering invlechten in de nieuwe Omgevingswet.
-

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

De GGD heeft tot doel een bijdrage te leveren aan de publieke gezondheidszorg (PG) en de ambulancezorg (AZ). De GGD Brabant-Zuidoost streeft - onder regie van de gemeenten – door middel van preventie naar gezondheidswinst voor alle inwoners, om zo een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van hun leven en de zelfredzaamheid te vergroten. De dienstverlening betreft gezondheid, preventie en snelle interventie, is professioneel en betrouwbaar en komt tot stand vanuit de wens van de klant en in dialoog met de opdrachtgevers en samenwerkingspartners. Vanuit de Wet Publieke Gezondheid geeft de vorm en inhoud aan collectieve preventie en gezondheidswinst.

Risico's

- Alle deelnemers aan de GR zijn (mede)aansprakelijk voor dekking van tekorten. Naar rato van het aandeel in deze VP worden eventuele tekorten omgeslagen over de deelnemers;
- De coronacrisis heeft een grote impact op de GGD als gevolg van de uitvoering van de bron- en contactonderzoek en afname van coronatesten;
- Daarnaast heeft de GGD te maken met inkomstenverderf i.v.m. taken die zij gedurende de coronacrisis niet kunnen/konden uitvoeren en (deels) ingehaald moeten worden;
- Toenemende arbeidsmarktkrapte bij specifieke functies (o.a. artsen en verpleegkundigen) betekent dat vaker tijdelijk een andere invulling van de taakuitvoering moet worden georganiseerd (bv duurder personeel van derden / ZZP inhuren) om de noodzakelijke dienstverlening op peil te houden;
- Openbare aanbesteding van de ambulancezorg per 2021. Wanneer de vergunning voor ambulancevervoer niet aan de GGD wordt toegekend, zal een deel van de centrale overhead niet meer worden gedekt. Dit risico lijkt afgenomen nu de minister heeft aangegeven geen openbare aanbesteding te gaan invoeren;
- Het mogelijk aanbesteden van de arrestantenzorg door de politie;
- Het handhaven van de paraatheid van de Ambulancezorg, bv vanwege een hoog ziekteverzuim of een groot personeelsverloop, er mogelijk onvoldoende budget is om de vervangingskosten te dekken;
- Het risico dat de loon- en materiële kosten sneller stijgen dan de in de begroting opgenomen indexering van de gemeentelijke bijdrage voor het gezamenlijke takenpakket en/of het NZA-budget voor ambulancezorg.

4.6.2.5 Gemeenschappelijke regeling reiniging Blink

Gemeenschappelijke regeling reiniging Blink

Ontwikkelingen

In 2019 zijn de eerste stappen genomen om, met het oog op de verdere uitbreiding van het takenpakket en de eerdere uitbreiding van het aantal deelnemers de afgelopen jaren, te komen tot een robuuste organisatie (uitbreiding formatie resp. uitbreiding sleutelfuncties). Hiervoor zijn diverse projecten opgestart. Inmiddels zijn hiervan een aantal onderdelen uitgewerkt en (worden) geïmplementeerd. Ook in de komende jaren zal hier aandacht voor blijven.

In 2019 heeft de gemeente Son en Breugel de GRR Blink benaderd in het kader van een mogelijke deelname per 1 januari 2021. Hiertoe zijn verkennende gesprekken gevoerd. Op basis daarvan heeft Son en Breugel besloten concreet in beeld te brengen wat Blink voor haar kan betekenen en Blink daarom gevraagd uitgebreide informatie aan te leveren. In eerste helft van 2020 is deze informatie aangeleverd en in meerdere gesprekken toegelicht. Kort voor de zomervakantie van 2020 heeft het

College van Son en Breugel echter besloten geen officieel toetredingsverzoek in te dienen. Daarmee is dit traject van toetreding per 1-1-2021 vooralsnog stilgevallen.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

De gezamenlijke uitvoeringsorganisatie heeft mede tot doel zorg te dragen voor gemeentelijke uitvoeringstaken op het vlak van de inzameling, sortering, vermarkten en (eind)verwerking van (grondstoffen in) grof en fijn huishoudelijke afvalstoffen, de gladheidsbestrijding en de reiniging van de openbare ruimte van de deelnemende gemeenten.

Risico's

- De gezamenlijke uitvoeringsorganisatie Blink opereert in een dynamische beleidsmatige context, die, met name ten aanzien van sortering, vermarkten en (eind)verwerking van grondstoffen, rekening moet houden met de (prijs)ontwikkelingen in de markt bij contractvorming en beïnvloed wordt door overheidsmaatregelen (verbrandingsbelasting). Deze hebben in 2019 en 2020 een negatieve invloed gehad op zowel de inkomsten als uitgaven van Blink resp. de deelnemende gemeenten. De verwachting is dat ook de komende jaren deze een (veelal niet voorspelbare) invloed hebben, met kostentoeename als gevolg voor Blink en haar deelnemers;
- De groei van de opgave voor Blink door recente toetredingen en de uitbreiding van de aan Blink opgedragen taken vraagt om een robuuste organisatie die zowel kwalitatief als kwantitatief adequaat is ingericht. In het kader van het begin 2018 door het Algemeen Bestuur vastgestelde Strategisch Meerjaren Plan wordt hier middels projecten en maatregelen invulling aan gegeven. Inmiddels zijn hiervan een aantal onderdelen uitgewerkt en (worden) geïmplementeerd. Het is ook in gemeentelijk belang om de risico's hierbij te beperken.

4.6.2.6 Gemeenschappelijke regeling Senzer

Gemeenschappelijke regeling Senzer

Ontwikkelingen

De gemeente heeft een bredere maatschappelijke doelstelling dan die van Senzer. De drie decentralisaties omvatten immers ook Zorg en Jeugd. Daartussen bestaan diverse raakvlakken waarbij het uit effectiviteit en efficiency van belang is dat er een goede integrale aanpak en afstemming plaatsvindt.. Het is van belang dat de raad de integraliteit tussen de drie domeinen bewaakt, aansluitend bij de bredere maatschappelijke doelstellingen van de gemeente. De raad heeft hiertoe de mogelijkheden zoals deze in de gemeenschappelijke regeling zijn vastgesteld (zienswijzeprocedure, voorjaars- en najaarsconferentie, etc.)

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

Senzer voert namens de gemeenten in de arbeidsmarktregio Helmond-De Peel, waaronder Helmond, de Participatiewet en aanverwante wet- en regelgeving uit.

Senzer is de verbinder tussen werkgever en werkzoekende, redenerend vanuit de vraag van de werkgever die Senzer verbindt aan de (arbeids)kracht en het talent van de werkzoekende (matching).

Risico's

- Senzer heeft sinds de coronacrisis te maken met extra uitdagingen die de eigen dienstverlening raken. De maatregelen die als gevolg van deze crisis genomen moeten worden, hebben een grote impact op bedrijven, werknemers en zzp'ers. Veel ondernemers moeten tijdelijk of permanent hun deuren sluiten en het aantal bijstandsaanvragen is stijgende. Het is nog onduidelijk welke gevolgen dit op de (midden)lange termijn zal hebben voor Senzer;
- Senzer opereert in een zeer dynamische omgeving die beïnvloed wordt door economische ontwikkelingen en overheidsbeleid (i.e. de verdeelsystematiek BUIG). Ook voor de komende jaren blijft dit een risicofactor;

- Om de ontstane tekorten op de begroting te dekken heeft Senzer in 2021 haar weerstandsvermogen moeten aanspreken. Per 2022 is het weerstandsvermogen bij Senzer naar verwachting volledig opgesoupeerd. Dit betekent dat eventuele risico's direct merkbaar zullen zijn voor de begroting van de deelnemende gemeenten;
- Noodzakelijke aanpassing van bedrijfsprocessen die voortvloeien uit de invoering of wijziging van diverse wet- en regelgeving (i.e. de Participatiewet).

4.6.3 Privaatrechtelijke rechtspersonen

Privaatrechtelijke organisaties zijn in het Burgerlijk Wetboek nader geregeld, en kunnen stichtingen, verenigingen, coöperaties en vennootschappen zijn. In het laatste geval wordt de term deelneming geïntroduceerd. De gemeente Helmond participeert in de volgende privaatrechtelijke rechtspersonen. Die afzonderlijk toegelicht worden.

1. Brainport Development NV
2. Automotive Facilities Brainport (AFB) Holding
3. RAI AutomotiveNL BV
4. NV Bank voor Nederlandse Gemeenten (BNG)
5. Enexis Holding NV
6. Glasvezel Helmond B.V.
7. Stichting Automotive Campus Helmond
8. Stichting Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost
9. Stichting Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties SGE
10. Stichting Brainport Smart District
11. Vereniging KIC Urban Mobility

4.6.3.1 Brainport Development NV

Brainport Development NV

Ontwikkelingen

Het Rijk heeft Brainport aangewezen als één van de drie Nederlandse economische kerngebieden. Daarmee heeft Brainport in analogie van Rotterdam en Amsterdam de status van 'mainport-status'. Op basis daarvan is de Brainport Nationale Actieagenda uitgebracht. Parallel met de vaststelling van de BNA is een Regio Deal Brainport gesloten. Dit is een gezamenlijke investeringsinspanning van Rijk en regio.

De gemeente Helmond heeft middelen uit deze regiodeal toegewezen gekregen t.b.v. de deelname aan het Urban Development Initiative, Sport en Beleefcampus De Braak en t.b.v. Brainport Podia (Speelhuis en Cacaofabriek).

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

Brainport Development NV is een economische ontwikkelingsorganisatie die samen met partners uit bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheid werkt aan het versterken van Brainport Regio Eindhoven. High tech en design in combinatie met hoogwaardige maakindustrie en ondernemerschap leveren de oplossingen voor de maatschappelijke uitdagingen van morgen. Voor de periode 2021-2024 is een nieuwe meerjarenagenda en meerjarenbegroting vastgesteld.

Risico's

- Het niet voor handen hebben van (voldoende) middelen voor investeringen;
- Het niet hebben van voldoende middelen voor interne bedrijfsvoering om plannen tot ontwikkeling te brengen.

4.6.3.2 Automotive Facilities Brainport (AFB) Holding

Automotive Facilities Brainport (AFB) Holding

Ontwikkelingen

In 2019 is een van de werkmaatschappijen (rollerbaan testomgeving) door de Holding vervreemd aan VDL. In 2020 loopt nog een onderzoek van de Holding onderzoek waarin wordt gezien tegen welke condities de overige werkmaatschappijen ook kunnen worden ondergebracht bij een private partij, mits de faciliteiten beschikbaar blijven op de campus. Dit onderzoek wordt in het najaar 2020 afgerond met een voorstel aan de aandeelhouders.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

De test faciliteiten hebben in belangrijke mate bijgedragen aan drempelverlagende belangstelling van starters en MKB'ers om onderzoek en ontwikkeling te stimuleren of te ondersteunen.

Risico's

Vanwege het onderzoek naar vervreemding van alle werkmaatschappijen, loopt de gemeente het risico de verkoopwaarde van de aandelen langer is dan de huidige boekwaarde. Dat zal moeten worden gezien aan de hand van de propositie die wordt voorbereid door AFB.

4.6.3.3 RAI AutomotiveNL BV

RAI automotiveNL BV

Ontwikkelingen

In 2019 hebben RAI Automotive Industry (AI) en RAI AutomotiveNL (ANL) besloten om samen te gaan. De transitie van automotive naar mobiliteit geeft mogelijkheden tot verdere ledengroei, die nodig is om de ambities te kunnen realiseren en om de financiële basis te versterken. Door de samenvoeging van kennis, capaciteit en specialismen van beide secties, is de nieuwe sectie van extra waarde voor de Automotive Campus. De fusie is per 1 januari 2020 geëffectueerd en in de loop van 2020 zal blijken welke accenten in de smart mobility worden gelegd.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

Met een versterkte AutomotiveNL op de campus wordt de ecostructuur verder verrijkt. De gemeente en de Provincie zijn lid van AutomotiveNL

Risico's

De gemeente is lid van AutomotiveNL. In de loop van 2020 zal blijken welke concrete meerwaarde de fusie met de RAI voor de Automotive Campus oplevert.

4.6.3.4 NV Bank voor Nederlandse Gemeenten (BNG)

NV Bank voor Nederlandse Gemeenten (BNG)

Ontwikkelingen

De strategie van de BNG is met 'de klant' mee te bewegen. De bank doet dit door met diensten op maat in te spelen op de veranderende behoeften van de klanten. De financiële diensten omvatten kredietverlening, advies, betalingsverkeer, elektronisch bankieren en vermogensbeheer en gebiedsontwikkeling.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

De BNG bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Ook staat de bank voor een duurzamer Nederland. De bank heeft toegang tot financieringsmiddelen tegen scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan de publieke sector en in de sectoren wonen, zorg, onderwijs, energie, milieu, mobiliteit en netwerken. Uiteindelijk leidt dit voor de inwoners tot lagere kosten voor verschillende voorzieningen.

Risico's

Macro-economische omstandigheden kunnen de sterke vermogenspositie van de bank beïnvloeden. Echter, als gevolg van de daling van de lange rentetarieven en de keuze van de bank om hogere liquiditeitsbuffers aan te houden in deze periode van crisis, blijven de solvabiliteitsratio's van de BNG op een hoog niveau. De beweeglijkheid op de financiële markten zal voorlopig groot blijven als gevolg van de pandemie. Risico's worden laag ingeschat (thans tripple AAA).

4.6.3.5 Enexis Holding NV

Enexis Holding NV

Algemene informatie

Uit de verkoop aan RWE en Waterland zijn een aantal deelnemingen voortgekomen. Inmiddels zijn er een aantal ontbonden en uitgeschreven, waarna in 2021 nog Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. en Claim Staat Vennootschap B.V. resteren. Gemeente Helmond is aandeelhouder in deze deelnemingen.

Ontwikkelingen

Als medeondertekenaar van het Klimaatakkoord heeft Enexis zich verbonden aan de doelstelling van 49% minder CO₂-uitstoot in 2030 ten opzichte van 1990. Om deze transitie te realiseren moet er worden overgegaan van een centraal gestuurd, fossiel energiesysteem naar een decentraal, duurzaam energiesysteem. Dit vraagt forse aanpassingen in het energienetwerk en -dienstverlening. Aangezien de capaciteit van het elektriciteitsnet op sommige plekken in Brabant, zowel op de korte als lange termijn beperkt is, vraagt dit investeringen in de uitbreiding van het netwerk. Voor de financiering van een deel van deze investeringen hebben 5 provinciale en 23 gemeentelijke aandeelhouders eind juli 2020 (het eerste deel van) een converteerbare hybride aandeelhouderslening aan Enexis Holding verstrekt. Het tweede deel volgt eind november 2020. In totaal gaat het om € 500 miljoen.

Een belangrijke schakel in de uitvoering van het Klimaatakkoord en in het behalen van de Brabantse doelstellingen, zijn de Regionale Energiestrategieën (RES'en). De vier RES'en in Brabant zijn en worden met betrokkenheid vanuit netbeheerder Enexis ontwikkeld en uitgevoerd. Naast het RES-proces is groene mobiliteit één van de thema's waarvoor de rol van Enexis van grote meerwaarde is (aangezien dit om grootschalige uitrol van laadinfra vraagt). Net als de samenwerking met Enpuls, de organisatie binnen Enexis Group ingericht op conceptontwikkeling voor het versnellen van de energietransitie, op het gebied van sociale innovatie en sociale inclusie in de energietransitie.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

Enexis beheert (via haar dochtervennootschap Enexis Netbeheer BV) het energienetwerk in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,7 miljoen huishoudens, bedrijven en overheden. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt. De vennootschap heeft ten doel het realiseren van een duurzame energievoorziening door state of the art dienstverlening en netwerken en door regie te nemen in innovatieve oplossingen. Dit om de energietransitie te versnellen én excellent netbeheer uit te voeren.

Deze doelen worden gerealiseerd op basis van de volgende strategieën:

- Netwerk en dienstverlening tijdig gereed voor veranderingen in de energiewereld;
- Betrouwbare energievoorziening;
- Excellente dienstverlening: hoge klanttevredenheid en verlaging kosten;
- Samen met lokale partners Nederlandse klimaatdoelen realiseren;
- Innovatieve, schaalbare oplossingen om de energietransitie te versnellen.

Risico's

Enexis is financieel gezond. Enexis heeft de Standard & Poor's (S&P) rating A+ (Stable outlook) en bij Moody's Aa3 (stable outlook). Het risico voor de aandeelhouders is gering omdat Enexis opereert in een gereguleerde (energie)markt, onder toezicht van de Energiekamer. Daarnaast is het risico gering in relatie tot de (intrinsieke) waarde van Enexis Holding N.V. Wettelijk is minimaal 40% eigen vermogen vereist, Enexis heeft op dit moment meer dan 50% eigen vermogen.

Een aanvullend risico is het achterblijven van de geraamde dividendinkomsten. Als gevolg van de extra investeringen in de energietransitie en de doorberekening van de stijging van de Tennet-tarieven voor het gebruik van het hoogspanningsnet, zal de winst 2021 en het in 2021 te ontvangen dividend over de winst van 2020 substantieel lager zijn ten opzichte van 2019 en 2020. Naar verwachting zal het uit te keren dividend in 2021 (over de winst van 2020) dalen naar ongeveer € 75 miljoen. In 2022 is de prognose dat het uit te keren dividend gehalveerd zal zijn ten opzichte van 2020 (€ 50 miljoen). In 2022 worden namelijk de tarieven door de Autoriteit Consument & Markt (ACM) opnieuw bepaald en zal de impact van de lage rente zich nadrukkelijk (negatief) doen gelden.

De effecten van de coronacrisis op de lange termijn zijn nog onduidelijk. De impact van de coronacrisis op de nettowinst van het eerste halfjaar 2020 is echter gering te noemen.

4.6.3.6 Glasvezel Helmond BV

Glasvezel Helmond B.V.

Ontwikkelingen

Eind 2018 is als uitvloeisel van de open uitvraag aan de markt, de gevoerde onderhandelingen en vormgeving van de samenwerking tussen de gemeente Helmond en e-Quest de Glasvezel Helmond BV opgericht. De reeds op glasvezel aangesloten wijken Brouwhuis, Rijpelberg en Stiphout zijn sindsdien eigendom van Glasvezel Helmond BV.

In 2019 is met de uitbreiding van het netwerk gestart in de wijken Helmond-Noord en Warande. In 2020 is gestart met de aanleg van Dierdonk en Mierlo-Hout. In 2021 en verder zullen de resterende wijken Helmond-West, Helmond-Oost en Binnenstad volgen.

Ondertussen worden ook maatschappelijke diensten via glasvezel aangeboden. Inwoners kunnen bijv. (mantel)zorg- en veiligheidsdiensten afnemen als nieuwe vorm van digitale dienstverlening over de beveiligde glasvezelinfrastructuur. Daarnaast loopt een project in samenwerking met de Veiligheidsregio om 1000 panden te voorzien van brand- en/of inbraakbeveiliging via het glasvezelnetwerk van Glasvezel Helmond BV.

De geplande afronding van het glasvezelnet is in 2022.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

Het beoogde effect is dat in het tijdsbestek tot en met 2022:

- Alle inwoners tegen acceptabele kosten zijn/kunnen worden aangesloten op een adequaat glasvezelnetwerk;
- Het glasvezelnetwerk open en toegankelijk is voor alle (maatschappelijke) dienstenaanbieders zoals zorgdiensten;
- Het glasvezelnetwerk onderdeel gaat worden van de BrabantRing, dat wil zeggen gekoppeld gaat worden aan andere Brabantse netwerken met als doel om op veilige wijze maatschappelijke diensten over glasvezel mogelijk te maken;
- Het glasvezelnetwerk erin voorziet dat ook de openbare ruimte wordt verglaasd en kansen ontstaan voor een diversiteit van Smart City toepassingen in de toekomst, inclusief openbare WiFi;
- Alle gemeenschapsaccommodaties de beschikking kunnen hebben over hoogwaardige glasvezelverbindingen.

Risico's

- Glasvezel Helmond BV moet rekening houden met ontwikkelingen in de markt (bijv. beschikbaarheid voldoende aanlegcapaciteit als gevolg van toenemende vraag en/of commerciële acties van concurrerende aanbieders); De businesscase wordt periodiek geactualiseerd met de werkelijke kosten en opbrengsten (laatst actualisatie febr. 2020);
- Businesscase kan in de praktijk niet (volledig) realiseerbaar zijn doordat bijv. deelname vanuit inwoners en bedrijven achterblijft en/of de kosten voor aanleg hoger zijn dan op voorhand ingeschat; Vooralsnog is gemiddeld over de eerste zeven wijken de deelname voldoende (conform BNG-vereiste);
- Kwaliteit van het glasvezelnetwerk, de daarop beschikbare dienstverlening en de service kunnen in de praktijk onvoldoende (consistent) zijn, waardoor het aantal aangesloten inwoners en bedrijven af zal kunnen nemen in plaats van toenemen.

4.6.3.7 Stichting Automotive Campus Helmond

Stichting Automotive Campus Helmond

Ontwikkelingen

Eind 2019 is Hurks Vastgoed B.V. als deelnemer in de stichting teruggetreden door de eigen grondposities aan de Provincie te vervreemden. Hiermee is het evenwicht tussen publiek en privaat uit balans. Begin 2020 zijn de contacten met een nieuwe private partij geïntensiveerd en wordt onderzocht of privatisering van de publieke posities een reële optie is voor de succesvolle doorontwikkeling van de campus. Ondertussen wordt de groei zichtbaar op de campus: Delta Electronics en Summa College zijn volop aan het bouwen. Ten slotte heeft de Raad van State de drie beroepszaken behandeld. Naar verwachting wordt in het derde kwartaal bekend of het bestemmingsplan een onherroepelijke status kan verkrijgen.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

De publieke partijen (Provincie en gemeente) streven naar een verdere verankering van de triple helix structuur op de campus. Het privatiseringsonderzoek zal niet enkel duidelijkheid dienen te verschaffen in de kritische factoren van succesvolle doorontwikkeling, maar ook verankering van de maatschappelijke doelstellingen.

Risico's

Conjuncturele ontwikkelingen en structuur wijzigingen kunnen een behoorlijke invloed uitoefenen op de doorontwikkeling van Automotive Campus. Als gevolg van de coronacrisis lijken op korte termijn

effecten op te treden welke terughoudendheid in investeringen met zich meebrengen. Op lange termijn lijken de nog te nemen fundamentele keuzen in automotive technologie niet geen gevolgen te hebben voor de snelheid en de verdere inrichting van de campus. Een dynamische ontwikkelingsvisie van de campusorganisatie blijft daarom noodzaak.

4.6.3.8 Stichting Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost

Stichting Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost

Ontwikkelingen

De landelijke Meerjarenagenda beschrijft de essentie van de aanpak in ieder zorg- en veiligheidshuis. Daaruit volgt dat het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost zich in de kern richt op de complexe, domein overstijgende casussen waarin de samenwerking tussen partners vastloopt (AVE 3 en 4). Deze taken worden als volgt omschreven:

1. Het faciliteren en regisseren van casus overleggen waar complexe domein overstijgende casuïstiek wordt besproken (ketenregie), zowel Casus op Maat (COM) alsook Persoonsgerichte Aanpak (PGA).
2. Expertisecentrum voor multidisciplinaire problematiek en vraagbaak Het Zorg- en Veiligheidshuis gaat in Zuidoost Brabant informatie ontsluiten over organisaties en werkprocessen op het gebied van zorg en veiligheid. Hiermee wordt ingezet op het versterken en ondersteunen van de lokale teams én de ketensamenwerking voor de geëscaleerde (domein overstijgende) casuïstiek.
3. Het signaleren van relevante trends en ontwikkelingen en (strategisch) adviseren van bestuurders en sleutelpartners.

Eind 2020 wordt de nieuwe Toekomstvisie 2021 e.v. van het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost aan het Algemeen Bestuur te vaststelling voorgelegd. In 2021 en de navolgende jaren zal deze visie worden geïmplementeerd.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

Het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost is een netwerksamenwerking tussen partners uit de straf- en zorgketen en gemeenten. In het Zorg- en Veiligheidshuis werken partners samen om, in een zo kort mogelijke tijd, te komen tot een integrale keten overschrijdende aanpak van (potentiele) criminele of ernstige overlast veroorzakende personen of systemen, waarachter een complexe casuïstiek schuilgaat. Hiermee wordt voorkomen dat partner organisaties slechts een gedeelte van de problematiek aanpakken en of langs elkaar heen werken.

Risico's

Er is door het Zorg- en Veiligheidshuis geconstateerd dat er groter beroep wordt gedaan op COM alsook PGA methodiek door groei van complexe casuïstiek. Dit kan leiden tot personele en financiële risico's.

4.6.3.9 Stichting Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties SGE

Stichting Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties SGE

Ontwikkelingen

We constateren dat de opzet van het huidige fonds onvoldoende aansluit bij de behoefte in de markt. Er vindt overleg plaats tussen provincie en SGE over de doorontwikkeling van het fonds. Daarbij is er o.a. aandacht voor gewijzigde inhoudelijke criteria van het fonds. De belangrijkste verbetering is het komen tot een vereenvoudiging van de governance. Naar verwachting is het voorstel in november 2020 gereed voor besluitvorming in het portefeuillehoudersoverleg economie van het SGE.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

Het aanbod van bestaande bedrijventerreinen sluit niet altijd aan op de behoeften van ondernemers en bedrijven. De regio heeft daarom samen met de Brabantse Ontwikkelingsmaatschappij (BOM) het Regionaal Ontwikkelingsfonds Werklocaties (ROW) gevormd. Dit fonds faciliteert nieuwe innovatieve ruimtelijke ontwikkelingen op bestaande bedrijventerreinen en stimuleert regionale ketenversterking en werkgelegenheid.

Risico's

Op dit moment wordt er slechts beperkt gebruik gemaakt van het fonds. Hierdoor behaalt het fonds haar doelstellingen niet (geheel). De doorontwikkeling van het fonds, met aangescherpte criteria en governance, moet hierin verandering brengen.

4.6.3.10 Stichting Brainport Smart District

Stichting Brainport Smart District

Ontwikkelingen

De Stichting Brainport Smart District is in 2018 opgericht om van het Noordelijk deel van Brandevoort (ten noorden van het spoor) de slimste woonwijk te maken. De Stichting heeft in 2019 verder vorm gekregen door de oprichting van een stichtingsbestuur, Q-team en bezetting van het programmabureau. Het kwaliteitsboek (q-book) is in 2020 vastgesteld door het Stichtingsbestuur en 4 business challenges hebben plaatsgevonden. Die concreet heeft geleid tot een 40-tal initiatieven om de wijk vorm te geven. Realisatie van de eerste slimme woning, CASA, zal in 2020 nog plaatsvinden.

Voor 2021 worden o.a. de volgende resultaten voorzien:

Vaststelling van het bestemmingsplan. Start bouw en oplevering van de 250 tijdelijke woningen.

Binnenkort zal bovendien gestart worden met een op innovatie wijze van aanbesteden van de slimme hoofdstructuur, doel: start bouw eind 2021. Daarnaast zal de Gebruikersraad (participatie huidige en toekomstige bewoners) definitief vorm krijgen en de implementatie van de Data governance board en Ethische board.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

De bevolking in steden wereldwijd groeit exponentieel. Dit zorgt voor allerlei problemen op onder andere het gebied van duurzaamheid, energie, inclusiviteit, mobiliteit, gezondheid en leefbaarheid. Tegelijkertijd biedt sociale innovatie en de snelle technologische ontwikkeling volop mogelijkheden om deze problemen te tackelen. Door onder andere het falen van de markt en regelgeving komen de benodigde ontwikkelingen echter onvoldoende op gang. BSD gaat een podium bieden om de oplossingen wel mogelijk te maken en te versnellen, om zo als voorbeeld te dienen voor de rest van de wereld.

Risico's

Brainport Smart District moet zichzelf nog bewijzen. De eerste bedrijven hebben zich aangemeld en de eerste subsidies zijn binnengehaald. Maar om de totale wijk te ontwikkelen zijn meer financiële middelen nodig. Daarbij speelt altijd de afweging tussen kosten en innovatieve waarde: de wijk haalt alleen de bedrijven en subsidies binnen als het voorop loopt in de ontwikkelingen, maar om voorop te lopen in de ontwikkelingen zijn diezelfde bedrijven en subsidies hard nodig.

4.6.3.11 Vereniging KIC Urban Mobility

Vereniging KIC Urban Mobility

Ontwikkelingen

De gemeente Helmond maakte deel uit van en vervulde de voorzittersrol van het Mobilus consortium, bestaande uit 48 partners (13 steden, 17 industriële partners en 18 universiteiten en onderzoeksinstituten), dat na twee jaar voorbereiding eind 2018 door het European Institute of Innovation and Technology (EIT) is gekozen tot Knowledge Innovation Community (KIC) EIT Urban Mobility. 2019 was een opstartjaar voor het opzetten van de operationele en juridische structuur van de organisatie. In 2020 is EIT Urban Mobility feitelijk gestart met de uitvoering van activiteiten op het gebied van educatie, innovatie en business creatie op het gebied van stedelijke mobiliteitsvraagstukken. Helmond neemt o.a. deel aan de activiteiten van de City Club en neemt in 2020 deel aan twee gesubsidieerde innovatieprojecten. Voor 2021 is de deelname aan drie innovatieprojecten (voorlopig) gehonoreerd.

Openbaar belang dat er mee gediend wordt

Helmond, de Brainportregio en Europa staan voor grote opgaven als het gaat om duurzaamheid, klimaat, leefbaarheid en mobiliteit. Het gaat hier om complexe en integrale opgaven. Samenwerking met andere triple helix partners, onder wie -op lokaal niveau- Eindhoven, Amsterdam en de TuE, biedt ons de mogelijkheid om onze stedelijke opgaven te realiseren. We krijgen toegang tot een groot netwerk van bedrijven en kennispartners die allen een vergelijkbare opgave hebben. Middels deelname binnen het EIT Urban Mobility en de vestiging van een colocatie op de Automotive Campus kan de gemeente Helmond zich tevens duidelijk positioneren als innovatiecentrum en living-lab (onder ander in Brainport Smart District) op het gebied van Smart en Green Mobility. Deelname past in dat kader goed binnen de strategische agenda van de gemeente Helmond. Daarbij kan de smart mobility sector in de regio eveneens worden versterkt. Dit alles wordt mogelijk gemaakt middels de beschikbaarheid van een meerjarige subsidiestroom voor innovatie- activiteiten op het gebied van mobiliteit.

Risico's

Het betreft de toetreding tot en deelname aan een buitenlandse entiteit, een vereniging met vestigingsplaats in Barcelona Spanje). Intern is er geen concrete kennis van het Catalaanse en Spaanse recht aanwezig. Dit zou in de toekomst voor problemen kunnen zorgen, te meer nu ook de rechter in Barcelona bevoegd is om over eventuele geschillen te oordelen. Hoewel risico's in dit kader niet geheel zijn uitgesloten, zijn de statuten en reglementen door deskundige externe partijen opgesteld.

4.6.4 Financieel en bestuurlijk belang

Op de volgende pagina is in tabelvorm uiteengezet:

- In welke verbonden partijen de gemeente Helmond participeert;
- De vestigingsplaats van de verbonden partij;
- Tot welk type rechtsvorm de verbonden partij behoort;
- Op welke wijze de gemeente een financieel belang heeft in de verbonden partij;
- Op welke wijze de gemeente een bestuurlijk belang heeft in de verbonden partij;
- Het eigen vermogen, vreemd vermogen en resultaat van de laatst besloten jaarrekening en huidige begroting;
- Aan welk programma de verbonden partij een bijdrage levert. In het desbetreffende programma zijn de beleidsresultaten van de verbonden partij beschreven.

Bedragen x € 1.000

(x € 1000)	Vestigingsplaats	Financieel belang	Bestuurlijk belang	Bestuurder	Eigen vermogen 31- 12-2019	Vreemd vermogen 31- 12-2019	Resultaat 2019	Eigen vermogen 31- 12-2021	Vreemd vermogen 31- 12-2021	Resultaat 2021	Programma- onderdeel
Gemeenschappelijke regeling											
Metropoolregio Eindhoven	Eindhoven	1.282 inwonersbijdrage	Lid DB, AB	E. Blanksma, G. v.d. Waardenburg	4.781	18.050	1.039	3.571	13.394	-	Pr.5,7, 8,10,11,13
Omgevingsdienst Zuidoost Brabant	Eindhoven	822 bijdrage in exploitatie	Lid AB	G. v.d. Waardenburg	1.514	3.437	915	1.890	3.137	-	Pr.12
Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost	Eindhoven	4.379 gemeentelijke bijdrage	Lid AB	E. Blanksma	6.240	39.485	647	4.773	33.071	-	Pr. 1
GGD Brabant Zuidoost	Eindhoven	1.520 inwonersbijdrage	Lid AB	C. Dortmans	2.651	14.879	213	3.143	12.418	-	Pr. 2 & 3
Reiniging Blink	Helmond	6.175 bijdrage in exploitatie	Lid AB, lid DB	G. v.d. Waardenburg	-	-	-	-	-	-	Pr. 12
Senzer	Helmond	72.832 bijdrage in exploitatie	lid DB - voorzitter	E. de Vries	20.360	14.879	73	2.867	11.243	185	Pr. 2
Vennootschappen en coöperaties											
Brainport Development NV	Eindhoven	328 aandelen x 453,78 = 148k	Stemrecht in AvA en bestuurslid	E. Blanksma	3.264	2.317	2	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	Pr. 7
Automotive Facilities Brainport (AFB) Holding	Helmond	38% geplaatst aandelenkapitaal	Aandeelhouder		n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Pr. 7
Automotive NL BV	Helmond	18k Lidmaatschap	Lid RvB		-24	444	11	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	Pr. 7
NV Bank voor Nederlandse Gemeenten	Den Haag	52.650 aandelen x €2,50	Stemrecht in AvA	S. v.d. Brug	4.724.000	144.802.000	163.000	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Pr.13
Enexis Holding NV	Den Bosch	23.177 aandelen x €1,-	Stemrecht in AvA	S. v.d. Brug	3.902.000	4.146.000	210.000	4.088.000	4.435.000	99.900	Pr.13
CBL Vennootschap BV	Den Bosch	zie Enexis holding	zie Enexis holding	S. v.d. Brug	137	5	-12	-	-	-	Pr.13
Verkoop Vennootschap BV	Den Bosch	zie Enexis holding	zie Enexis holding	S. v.d. Brug	112	16	-41	-	-	-	Pr.13
Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV	Den Bosch	zie Enexis holding	zie Enexis holding	S. v.d. Brug	1.605	455	-15	-	-	-	Pr.13
Claim Staat Vennootschap (CSV) Amsterdam BV	Den Bosch	zie Enexis holding	zie Enexis holding	S. v.d. Brug	746	84	-294	300	-	75	Pr.13
Glasvezel Helmond B.V.	Helmond	50% aandelen: 6.250	Lid RvC, stemrecht in AVA	S. v.d. Brug	12.372	1.045	-269	n.t.b.	n.t.b.	-480	Pr.13
Stichtingen en verenigingen											
Stichting Zorg en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost	Helmond	bijdrage in exploitatie 71	Lid AB/DB	H. van Dijk	35	195	75	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	Pr. 1 & 4
Stichting Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties SGE	Eindhoven	877k in vorm van subsidie	5 stemmen in stichtingsbestuur	S. v.d. Brug	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Pr. 7
Stichting Automotive Campus	Helmond	bijdrage in exploitatie 725	vertegenwoordigd in RvT		n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Pr. 7
Vereniging KICEIT Urban Mobility	Barcelona	bijdrage in exploitatie 50	Lid van vereniging		2.212	-	-	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	Pr. 10
Stichting Brainport Smart District	Helmond	735 Voorfinanciering	Lid DB	C. Dortmans	-	100	-	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	Pr. 8

4.6.5 Organisatie met een bestuurlijk belang en een maatschappelijk of algemeen belang

Naast publiekrechtelijke samenwerking in de vorm van gemeenschappelijke regelingen werkt de gemeente Helmond voor het realiseren van haar doelen ook samen met andere overheden (en private partijen) in samenwerkingsverbanden met als grondslag lichtere regelingen zoals bijvoorbeeld een convenant of een bestuurlijke overeenkomst. De “*Notitie verbonden partijen*” (Commissie BBV; oktober 2016) spreekt van een “regeling zonder meer”. Deze samenwerkingsverbanden zijn geen rechtspersonen. Ook wordt niet (volledig) voldaan aan de definities in artikel 1 BBV, met name met betrekking tot de definitie “financieel belang”. De “*Notitie verbonden partijen*” bevat als aanbeveling: *“In het geval dat formeel juridisch geen sprake is van een verbonden partij door het ontbreken van een financieel belang zoals gedefinieerd in het BBV, maar er wel sprake is van:*

- *een structurele bekostiging in overwegende mate van (de activiteiten van) een organisatie via één of meer geldstromen (begrotingsfinanciering, subsidie en overeenkomst van opdracht); én*
- *een bestuurlijke belang; beveelt de Commissie BBV aan om deze organisaties gezien het maatschappelijke of algemene belang en de mogelijke risico's toch op te nemen in de paragraaf verbonden partijen.”*

Doorgaans is de gemeente een verplichting aangegaan om jaarlijks haar aandeel in de organisatiekosten te voldoen. Een van de partners in de regeling treedt op als penvoerder (penningmeester, opdrachtgever naar derden, en indien van toepassing, werkgever). Indien de samenwerking leidt tot verplichtingen voor het uitvoeren van programma's of projecten vindt afzonderlijke besluitvorming plaats. Anders dan bij publiek rechtelijk verbonden partijen is het samenwerkingsverband niet verplicht een begroting te maken en aan de gemeenten voor zienswijzen voor te leggen, dan wel een jaarrekening vast te stellen.

Gemeenten kunnen geen taken en bevoegdheden delegeren of mandateren aan een “regeling zonder meer”. Het accent ligt op beleidsafstemming of coördinatie. Het bestuurlijk belang krijgt vorm in deelname aan een bestuurlijk gremium (bijvoorbeeld een stuurgroep) waarin doorgaans alle deelnemers aan de regeling vertegenwoordigd zijn.

Samenwerking op basis van “regelingen zonder meer” kent financiële, juridische en bestuurlijke risico's. Afhankelijk van de kans en impact kan gekozen worden voor verminderen, vermijden, accepteren en verzekeren als strategieën om de risico's te beheersen. Het opnemen van onderstaande samenwerkingsverbanden draagt bij aan het beheersen van de risico's.

Het visiedocument intergemeentelijke samenwerking en de bestuurlijke visie Helmond, slimme stad als brug naar de toekomst dienen als algemene basis. De visie op het specifieke samenwerkingsverband is vastgelegd in afzonderlijke beleidsdocumenten.

Overeenkomstig BBV artikel 8, lid 3 is de betrokkenheid van verbonden partijen bij de realisatie van de doelstellingen binnen een programma opgenomen in het betreffende programma. Hierin komen, in aansluiting op publiekrechtelijke en privaatrechtelijke regelingen, de volgende samenwerkingsverbanden aan de orde:

1. Peelland Interventie Team (PIT)
2. Regionaal Inlichtingen en Expertise Centrum (RIEC)
3. Uitvoeringsagenda Onderwijs en Arbeidsmarkt
4. 10 voor de Jeugd
5. Coöperatie Slimmer Leven
6. Stedelijk Gebied Eindhoven (SGE)
7. Innovatiehuis De Peel
8. Pact Brabant
9. Bereikbaarheidsagenda Zuidoost-Brabant
10. Doelmatig waterbeheer Brabantse Peel
11. G40

12. BrabantStad
13. Vereniging Nederlandse Gemeenten
14. Vereniging Brabantse Gemeenten

4.7 Grondbeleid

Inleiding

Deze paragraaf gaat in op de visie, de uitvoering, de resultaten en risico's van het grondbeleid. De bedragen in deze paragraaf zijn in miljoenen euro's, tenzij anders aangegeven.

Visie

De visie op het grondbeleid ligt vast in de Nota Grondbeleid 2017-2020. In 2020 starten we met de actualisatie van deze nota. De koers volgens de huidige nota grondbeleid is dat de gemeente bij voorkeur facilitair grondbeleid voert, waarbij zij actief grondbeleid voortzet om de actieve grondexploitaties¹ (hierna grondexploitaties of afgekort BIE) af te ronden. In de nieuwe nota grondbeleid zal bepaald worden wat de koers wordt vanaf 2021.

Uitvoering

De gemeente zet haar grondbeleid als middel in om bestuurlijke ambities en beleidsdoelstellingen op het gebied van o.a. wonen, economie en duurzaamheid te realiseren. De komende 12 jaren (gerekend vanaf 2020 omdat dat jaar nog niet is afgerond) komen er 8.975 woningen bij. Voor bedrijventerreinen geldt dat er de komende jaren nog 36,5 ha te verkopen is.

Risico's

Om de risico's te beperken zijn de volgende maatregelen getroffen:

- Er zijn overeenkomsten gesloten voor afname van een aanzienlijk deel van de grond voor projectmatige bouw.
- De nog te bouwen woningen passen binnen de woningbouwtaakstelling van de provincie.
- De indexering van de opbrengsten passen we toe in de eerste 10 jaar. Na 10 jaar worden de opbrengsten niet meer verder geïndexeerd.
- Er is een voorziening getroffen voor het verwachte verlies.
- Bij de bepaling van het weerstandsvermogen van het grondbedrijf is rekening gehouden met tegenvallende scenario's op de planproductie en opbrengstenstijging.

Herziening Bouwgronden in exploitatie (BIE)

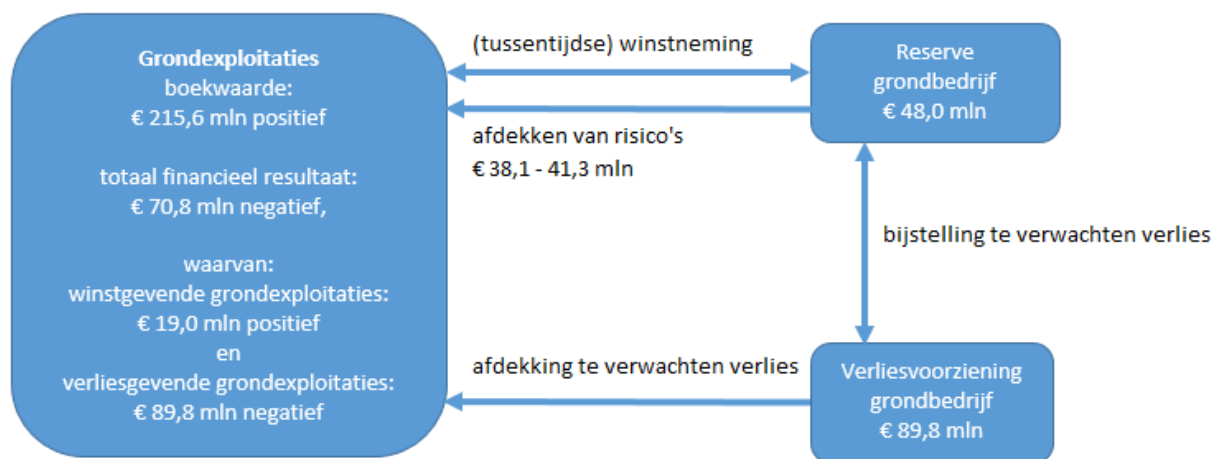
Volgens de BBV voorschriften moet jaarlijks een uitgebreide herziening van alle BIE's plaatsvinden. Met de vaststelling door de raad van de actualisering van de BIE's bij de Jaarrekening 2019 zijn ook de grondexploitatiebegrotingen voor de resterende looptijd vastgesteld. De afzonderlijke jaarschijven voor de resterende looptijd (en dus ook de jaarschijf 2021) liggen daarmee in principe vast tot aan de nieuwe uitgebreide herziening van de BIE's bij de jaarrekening 2020. De looptijd en planning van de BIE's is gebaseerd op de beste inschatting.

Grondbedrijf

Jaarlijks actualiseert het college naast de grondexploitaties ook de risicoanalyse. Het college rapporteert hierover in de paragraaf grondbeleid. Grote afwijkingen legt het college aan de raad voor, zodra deze spelen. De risicoanalyse wordt opnieuw geactualiseerd bij de herziening van de BIE's bij de jaarrekening 2020.

Het geheel van alle grondexploitaties met de reserve en voorziening, die daarmee samenhangen, noemen we samen het grondbedrijf. Het hierna volgende figuur laat de financiële stromen binnen het grondbedrijf zien (de cijfers zijn gebaseerd op de laatste herziening van de BIE's en de risicoanalyse bij de jaarrekening 2019).

¹ De BBV noemt grondexploitaties, waar de gemeente actief grondbeleid voert, bouwgrond in exploitatie of afgekort BIE.

Parameters

Bij de actualisatie van de grondexploitaties bij de jaarrekening 2019 zijn de volgende parameters gebruikt:

Parameter		
Kosten	2,0%	behalve openbare werken 3,0% in 2020
Opbrengsten	1,5%	in de periode 2021 t/m 2029 ²

Boekwaarde

De boekwaarde is het totaal van de gerealiseerde kosten en gerealiseerde opbrengsten op een bepaald moment. Als de boekwaarde positief is dan zijn de gerealiseerde kosten hoger dan de gerealiseerde opbrengsten. Andersom als de boekwaarde negatief is dan zijn de gerealiseerde opbrengsten hoger dan de gerealiseerde kosten.

Bij gebiedsontwikkelingen gaat de kost voor de baat uit. Dit wil zeggen dat voorinvesteringen in het gebied nodig zijn, voordat opbrengsten door gronduitgifte gerealiseerd worden. Onderstaande figuur laat de prognose zien van kosten, opbrengsten en het verloop van de boekwaarde van alle grondexploitaties (gebaseerd op de jaarrekening 2019).

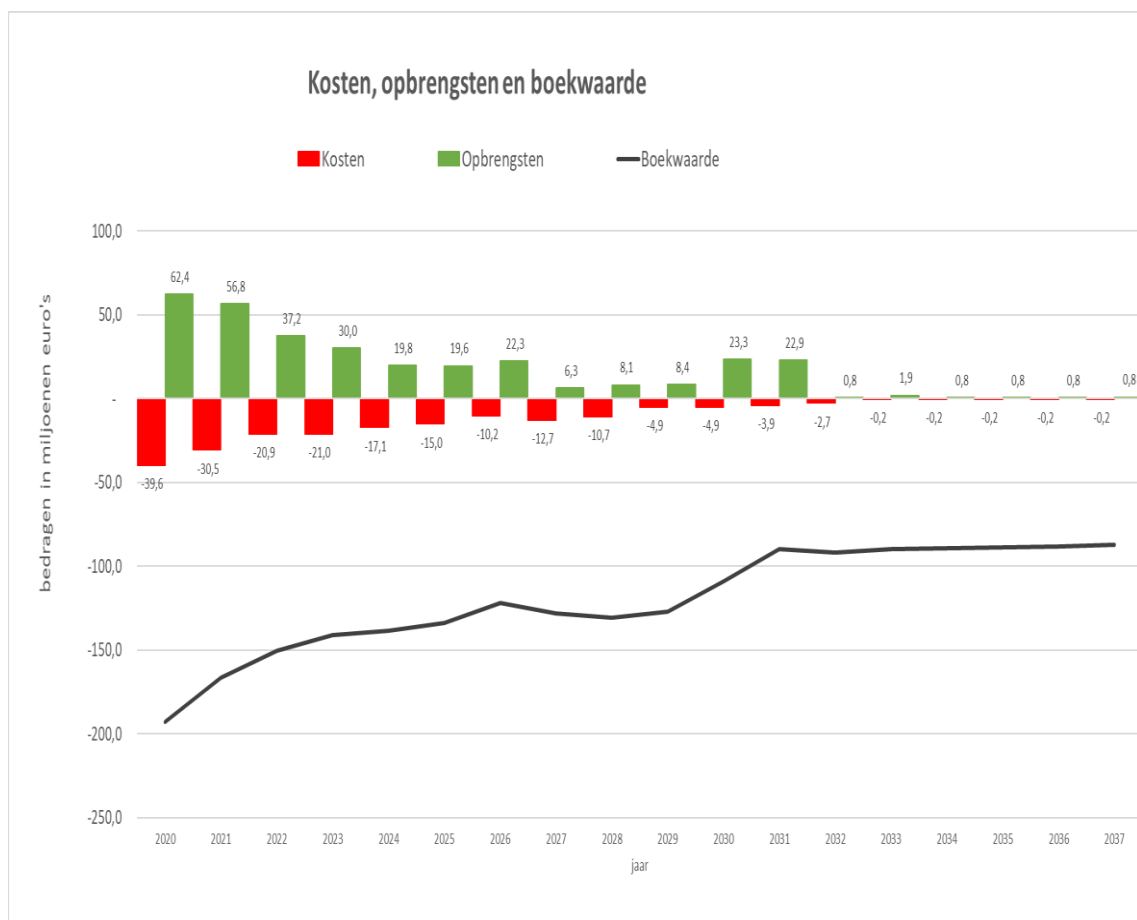
Het financieel resultaat van het grondbedrijf is het totaal van het financieel resultaat van de grondexploitaties.

Winstneming

BBV schrijft de POC-methode (percentage of completion) voor. Dit betekent dat naar rato van voortgang (tussentijdse) winst genomen wordt.

² De grondexploitaties bevatten de grondprijs 2020 conform de grondprijzenbrief, daarom is indexering in 2020 niet nodig. In de grondexploitaties waar de looptijd langer dan tien jaar is, indexeren we vanuit voorzichtigheid conform de BBV na tien jaar niet meer; dit betreft Brandevoort II en Automotive campus.

Om een inschatting te doen van de mogelijk in de komende jaren tussentijds te nemen winst op de winstgevende BIE's wordt de volgende pragmatische methode gehanteerd:

De verwachte eindwaardes op winstgevende BIE's zoals die bij de jaarrekening 2019 zijn bepaald worden pondspondsgewijs verdeeld over de restantperiode van de betreffende BIE's. In totaal is de verwachte winst op eindwaarde € 20,4 miljoen. Alsdan kan de volgende zeer globale schatting gedaan worden van de te nemen winsten in de jaarschijven:

Actuele prognose van de resultaten

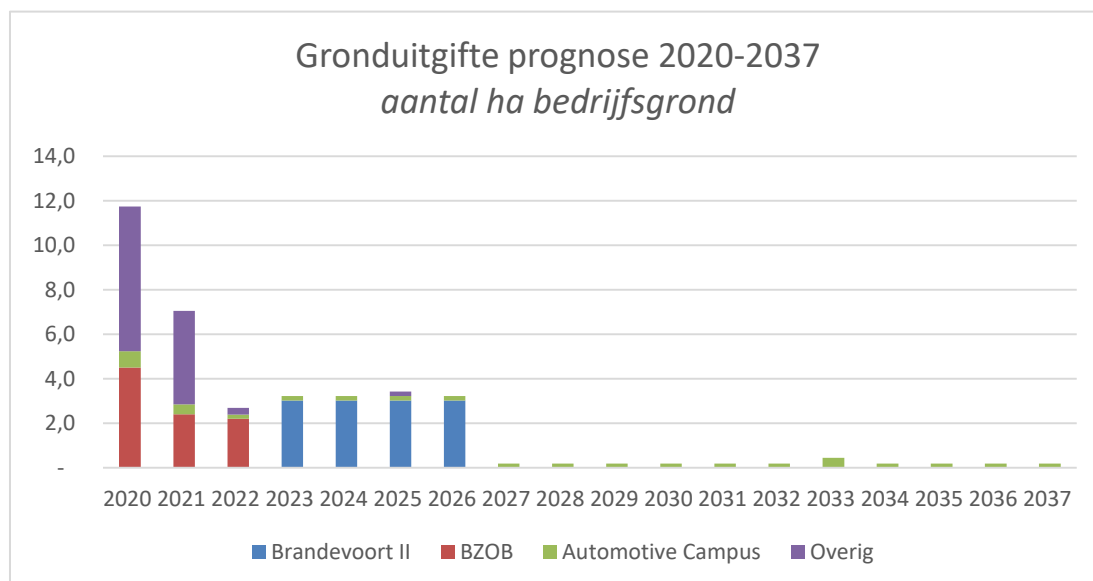
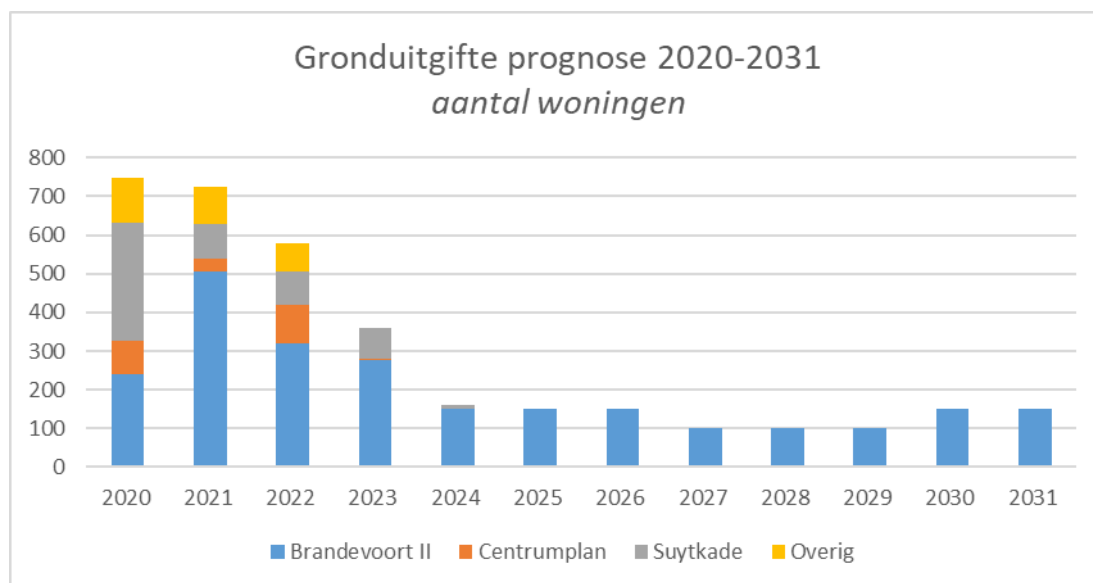
Bij de meest recente herziening van de grondexploitaties bij de jaarrekening 2019 zijn de verwachte looptijden en eindresultaten bepaald. In de volgende tabel zijn die zichtbaar gemaakt:

bedragen x 1.000	jaarrekening 2019					
Complex	Boekwaarde ultimo 2019	Verwachte einddatum 1 januari	Endwaarde		Contante waarde	
			Verwachte winst	Verwacht verlies	Verwachte winst	Verwacht verlies
Woongebieden						
Brandevoort	-1.453	2023	2.693	-	2.538	-
Brandevoort II	152.720	2033	-	56.914	-	43.996
Geldropseweg 2011	551	2021	128	-	125	-
Haagstraat 2e	-219	2021	137	-	135	-
Heiakker Brouw huis	2.932	2023	-	1.738	-	1.638
Houtse Akker	-602	2022	622	-	597	-
Professor Rommelaan	-		-	-	-	-
School Paardenbloem	-184	2021	-	29	-	28
Stiphout Zuid	-2.119	2021	822	-	805	-
	151.627		4.401	58.680	4.201	45.662
Saneringsgebieden						
Cacaofabriek eo	2.167	2022	-	1.321	-	1.269
Centrum	9.113	2025	-	7.939	-	7.191
Goorloopzone Noord	4.393	2023	-	2.738	-	2.580
Groene Loper Boskavels	-		-	-	-	-
Mahoniehoutstraat Bibliotheek	282	2021	-	282	-	276
Mierlo Hout 3e fase slegestr	3.633	2022	-	3.208	-	3.084
Mierloseweg 210 t/m 232	1.707	2023	-	998	-	940
OMO-scholen	1.103	2022	-	748	-	719
Pleinen Heistraat	1.625	2022	-	2.048	-	1.968
Suytkade	23.336	2026	-	21.426	-	19.025
	47.360		-	40.707	-	37.052
Industriegebieden						
Automotive Campus	4.837	2038	-	3.899	-	2.730
Bedrijvenpark Schooten	834	2022	708	-	681	-
BZOB	-55	2025	7.569	-	6.856	-
Ehad Engelseweg	4.830	2021	-	1.959	-	1.920
De Weijer Oost	1.847	2022	1.270	-	1.221	-
Rietbeemd	1.958	2026	-	1.205	-	1.070
Rijpelberg bedrijventerrein	-274	2022	895	-	860	-
Spiro Churchillaan Franke	3.336	2022	-	1.404	-	1.350
Zuid H-II	-673	2026	1.978	-	1.756	-
	16.642		12.421	8.467	11.375	7.070
Overige gebieden						
Restexploitaties	-	2023	3.636	-	3.426	-
	0		3.636	-	3.426	-
Totaal BIE	215.628		20.458	107.853	19.001	89.784

Sinds de vaststelling van de jaarrekening 2019 hebben zich een aantal ontwikkelingen voorgedaan die mogelijk kunnen gaan leiden tot vertragingen in de verkoop/uitgifte van de bouwgronden. corona, planologische vraagstukken maar ook ambitie en bereidheid van de private sector spelen hier een rol. De verwachting is niet dat dit zal leiden tot een bijstelling van de verwachte eindresultaten op de BIE's omdat meestal ook de met de uitgifte gepaard gaande kosten (bouw- en woonrijp maken) uitgesteld worden. Eventuele vertragingen leiden tot aanpassingen in de jaarschijven en kan ook een effect op de rentekosten hebben maar gezien de huidige rentestand en de verwachte opbrengststijging zullen de effecten nauwelijks van invloed zijn op de te verwachten eindresultaten. Bij de jaarrekening 2020 zal opnieuw een uitgebreide herziening van de BIE's plaatsvinden en dan wordt ook inzichtelijk gemaakt wat het eventuele effect is op de eindresultaten.

Gronduitgifte

De prognoses van de grondverkoop met fasering voor de komende jaren staan hieronder (jaarrekening 2019).

De verwachte omzet van de grondverkoop voor het jaar 2020 blijft achter bij de prognose zoals die bij de uitgebreide herziening bij de jaarrekening 2019 is bepaald. Zoals gezegd zijn naar verwachting de financiële gevolgen gering. De verwachte opbrengst zal gerealiseerd worden maar op een later moment. Het gevolg van de afzet is dat onze stad minder snel groeit dan we graag zouden willen en dat daarmee de oplossing van de groei van de stad, de verkleining van de woningnood minder snel gaat.

Daarnaast bestaat het risico dat de vertragingen groter worden als hoogconjunctuur omslaat in laagconjunctuur en markt minder makkelijk woningen en bedrijventerreinen kan afzetten en dus grond niet zal afnemen.

We hebben daarom besloten om in de begroting 2021 een impuls van € 1,4 miljoen op personele capaciteit op diverse disciplines op te nemen om een versnelling in de woningbouw te realiseren. Voor de achterblijvende afzet op bedrijventerreinen komt een integraal plan van aanpak om te achterhalen wat de oorzaken zijn van de achterblijvende afzet en daarnaast om de afzet te stimuleren.

Facilitair grondbeleid

De gemeente faciliteert ontwikkelingen van private ontwikkelaars als deze bijdragen aan de gemeentelijke doelstellingen. Voorbeelden hiervan zijn de woningbouwprojecten Oranjekade, Weverspoort en Oostende.

Gemeenten zijn verplicht hun kosten te verhalen en doen dit bij voorkeur met een anterieure overeenkomst. De private ontwikkelaar vergoedt de gemeente de kosten die zij maakt om de ontwikkeling mogelijk te maken. Denk hierbij aan ambtelijke inzet (plankosten) en aanpassingen in het openbaar gebied. Veelal bevat de anterieure overeenkomst een vast bedrag voor het kostenverhaal. Het is vervolgens aan de gemeente om de kosten binnen dit budget te houden. Op dit moment hebben we 30 lopende overeenkomsten met marktpartijen.

5 Bijlagen

5.1 EMU-saldo

- is negatief / (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	2020	2021	2022	2023	2024
	Volgens realisatie tot en met sept. 2020, aangevuld met raming	Volgens begroting 2021	Volgens meerjarenraming in begroting 2021	Volgens meerjarenraming in begroting 2020	Volgens meerjarenraming in begroting 2020
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-20.309	-8.338	-10.658	-3.846	-2.180
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	63.929	32.767	24.320	-10.731	-10.641
3. Mutatie voorzieningen	6.453	-3.451	-335	5.062	-2.845
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-23.436	-29.254	-17.785	-7.112	-8.666
5. Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo	-54.349	-15.303	-17.528	19.060	14.282

5.2 Overzicht structurele baten en lasten

In onderstaand overzicht wordt het structurele begrotingssaldo gepresenteerd. Hiermee wordt inzicht gegeven in hoeverre de begroting structureel sluitend is. Daarvoor wordt het begrotingssaldo opgeschoond met incidentele baten en lasten die van invloed zijn op het structurele saldo.

(bedragen x € 1.000)

Presentatie van het structureel begrotingssaldo	2021	2022	2023	2024
Saldo baten en lasten	-8.338	-10.658	-3.846	-2.180
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	8.432	11.107	4.331	2.365
Begrotingssaldo na bestemming	94	449	485	185
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	5.207	-1.053	-1.721	129
Structurele kapitaallasten investeringen 50%	264	329	355	282
Structureel begrotingssaldo	5.037	-933	-1.591	32

Uit het overzicht blijkt dat er in het eerste jaar sprake is van een begrotingsevenwicht. Oftewel, in de begroting zijn meer dan voldoende structurele dekkingsmiddelen aanwezig om de structurele lasten te kunnen bekostigen. In het 2e en 3e jaar slaat dit beeld om en hebben we te maken met een negatief saldo. Het evenwicht wordt echter hersteld in het laatste jaar waardoor we kunnen spreken van een structureel sluitende begroting.

5.3 Overzicht incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten zijn begrotingsposten die een tijdelijk karakter hebben oftewel een einddatum kennen. Dit in tegenstelling tot structurele baten en lasten die, tot nadere besluitvorming, een onbepaalde looptijd kennen. Overigens kan de omvang van structurele begrotingsposten wel fluctueren in de meerjarenraming als gevolg van intensiveringen en/of bezuinigingen. Wellicht ten overvloede wordt hierbij opgemerkt, dat de dekkingsbron hierbij niet relevant is. In onze gemeente wordt nadrukkelijk gestuurd op een meerjarig structureel evenwicht. In het kader van een solide, financieel beleid hanteren we het uitgangspunt dat structurele uitgaven ook structureel gedekt worden. Het overzicht van incidentele baten en lasten is hier in feite een weerspiegeling van.

N.B. De incidentele toevoegingen en onttrekkingen tussen reserves maken geen onderdeel uit van het overzicht omdat deze geen effect hebben op het begrotingssaldo.

bedragen x €1.000									
Nr.		Meerjarenbegroting							
	Incidentele baten en lasten:	2021		2022		2023		2024	
		lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
1	Project wijkversterkingsplan	104							
1	Dekking uit de subsidie wijkversterkingsplannen		104						
	Totaal programma 1	104	104	-	-	-	-	-	-
2	Dotatie aan de reserve i-deel	780							
2	Dekking uit de reserve i-deel				2.331		1.478		101
3	Impuls schulddienstverlening	400		400					
3	Dekking uit de reserve Sociale stad		400		400				
4	Projectagenda Onderwijs & Arbeidsmarkt	400							
4	Dekking uit de reserve Sociale stad		400						
5	Zuiderbos	300							
6	Project afwikkeling instroom en doorstroombanen (ID-banen)	137		121		99		85	
6	Dekking uit de reserve instroom en doorstroombanen		137		121		99		85
	Totaal programma 2	2.017	937	521	2.852	99	1.577	85	186
7	Impuls gezonde stad 2019-2022	320		320					
7	Dekking uit de reserve Sociale stad		320		320				
	Totaal programma 3	320	320	320	320	-	-	-	-
8	Projecten Kindervriendelijke stad	100		100					
9	Project 'Actieplan jongeren'	50		50					
10	Dekking uit de reserve sociaal domein						1.050		750
	Totaal programma 4	150	-	150	-	-	1.050	-	750
11	Impuls programmeringsbudget Museum	10							
11	Dekking uit de reserve gemeentemuseum		10						
12	Terugbetaling bijdrage Brabant C	25		24					
12	Dekking uit de reserve gemeentemuseum		25		24				
13	Bibliotheekvoorziening op scholen/cultuurparticipatie	30		30					
14	Ondersteuning professionalisering Omroep Helmond	25		25					
	Totaal programma 5	90	35	79	24	-	-	-	-
15	De Braak (bijdrage OMO en onvoorzien)	1.000							
15	Dekking uit de reserve grondbedrijf		1.000						
16	Recreatiegebied Berkendonk	150		150					
16	Dekking uit de reserve Groene Peelvallei		150		150				
17	Project 'drugs wat doet het met jou?'	14		14		14			
17	Dekking uit de reserve gezondheidsbeleid		14		14		14		
	Totaal programma 6	1.164	1.164	164	164	14	14	-	-
18	Project High Tech Automotive	945							
18	Dekking uit de reserve High Tech Automotive campus		945						
19	Subsidie PRO-VSO	337							
19	Dekking uit de reserve Sociaal Domein		337						
20	Impuls innovatieve concepten vitalisering bedrijventerreinen	250		250					
	Totaal programma 7	1.532	1.282	250	-	-	-	-	-

bedragen x €1.000									
Nr.		Meerjarenbegroting							
	Incidentele baten en lasten:	2021		2022		2023		2024	
		lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
21	Project Invoering omgevingswet	540		450		200		200	
22	Brainport Smart district	500		500		500		500	
23	Onttrekking uit de reserve startersleningen		67		67				
24	Bestedingsplan stimuleren wonen	825		825					
24	Dekking uit de reserve stimuleren wonen		825		825				
25	Dekking uit de reserve volkshuisvesting		220		220				
Totaal programma 8		1.865	1.112	1.775	1.112	700	-	700	-
26	Project leefbaarheid(-smaatregelen) Leonardusbuurt	95							
26	Dekking uit de reserve leefbaarheidsmaatregelen		95						
27	Wijkaanpak Helmond Noord- Helmond-Oost	99		99					
27	Dekking uit de reserve stedelijke vernieuwing		99		99				
28	Leefbaarheidsmaatregelen Helmond West	145							
28	Dekking uit de reserve samen investeren Brabantstad		145						
29	Project stimulering ondernemerschap centrum	125		125					
30	Dotatie aan de reserve stedelijke investeringen	1.000							
Totaal programma 9		1.464	339	224	99	-	-	-	-
31	Project kleine verkeersmaatregelen	300							
31	Dekking uit de reserve mobiliteit en verkeersveiligheid		300						
32	Fietsagenda	50		50					
33	Innovatieprogramma smart mobility	400		400					
Totaal programma 10		750	300	450	-	-	-	-	-
34	Impuls duurzaamheid: diverse projecten	750		750					
35	Plan van aanpak luchtkwaliteit	100		100		100		100	
36	Project 'digitalisering dossiers ODZOB'	67		67					
36	Dekking uit de reserve ODZOB		67		67				
Totaal programma 12		917	67	917	67	100	-	100	-
37	ID-banen gemeente Helmond	77		77		77		77	
37	Dekking uit de reserve voorm ID-banen		77		77		77		77
38	Dotatie in de reserve (voorm) ID-banen	25		13		7		1	
39	Vrijval reserves begroting 2020				1.328				
40	Digitalisering (vervanging, privacy, beveiliging)	2.200		2.100					
40	Dekking uit de reserve automatisering algemeen		2.200		2.100				
41	Incidentele kosten Huis voor de stad	1.359		1.302					
41	Onttrekking uit de reserve onderhoud gebouwen		424		285				
41	Onttrekking uit de reserve Brandweer – profess. organisat		38						
41	Onttrekking uit de algemene reserve		898		1.017				
41	Dotatie aan de algemene reserve							179	
42	Dotatie aan de algemene reserve sociaal domein	700							
43	Duurzaam mobiliteitsconcept gemeente	50		50					
44	Saldo begroting 2020	-280							
Totaal programma AD		4.411	3.637	3.542	4.807	84	77	257	77
Totalen		14.504	9.297	8.392	9.445	997	2.718	1.142	1.013
Waarvan incidentele mutaties op reserves		2.505	9.193	13	9.445	7	2.718	180	1.013
Saldo sluit aan op saldo in bijlage 5.4			6.688		9.432		2.711		833
Saldo incidentele baten en lasten		5.207		-1.053		-1.721		129	

De incidentele baten en lasten worden allen afzonderlijk toegelicht:

1. Project wijkversterkingsplannen

Onze gemeente heeft, samen met de gemeenten Eindhoven en Den Bosch, € 1 miljoen toegekend gekregen voor de ingediende wijkversterkingsplannen voor de periode 2019-2021. Het aandeel van Helmond bedraagt € 272.413 in de periode 2019-2021. In Helmond is het beoogde doel van het wijkversterkingsplan om de drugshandel en daaraan gerelateerde overlast en geweldsincidenten in de binnenstad van Helmond duurzaam terug te dringen tot een beheersbaar niveau en het gezag van de overheid in het gebied te herstellen.

2. Dotatie en onttrekkingen aan de reserve i-deel

De aanvullende uitvoeringssubsidie van onze gemeente aan Senzer vanaf 2021 is in de meerjarenbegroting Senzer 2021-2024 bijgesteld t.o.v. de begroting Senzer 2020. Dit betekent dat

in de jaarschijf 2021 minder subsidiebudget benodigd is dan in de gemeentelijke begroting is opgenomen. Dit budget wordt toegevoegd aan de reserve i-deel waarna deze in de jaren erna wordt onttrokken ter dekking van de aanvullende uitvoeringssubsidie die in de periode 2022-2024 benodigd is.

3. Impuls schulddienstverlening

We zetten sterker in op het voorkomen van schulden en trekken hiervoor jaarlijks tot en met 2022 € 400.000 extra uit. Als gemeente willen we meer regie nemen over de bewindvoering om de kwaliteit van de uitvoering te verbeteren en de kosten te beheersen. Het regeerakkoord voorziet erin dat gemeenten in de toekomst een adviesrecht krijgen in de gerechtelijke procedure voor bewindvoering. Vooruitlopend hierop onderzoeken wij de mogelijkheden om aan te sluiten bij landelijke pilots die op dit moment in ontwikkeling zijn. De impuls wordt gedekt uit de reserve sociale stad.

4. Projectagenda Onderwijs en Arbeidsmarkt

Het programma Sociale Stad is erop gericht om met incidentele impulsmiddelen gefaseerd nieuwe projecten en activiteiten te initiëren, die leiden tot duurzame verbetering van de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. De kosten worden gedekt uit de reserve sociale stad.

5. Zuiderbos

Op Zuiderbos wordt onderwijs gegeven aan leerlingen met een psychiatrische problematiek. Zuiderbos verzorgt zowel basis- als voortgezet onderwijs. De leerlingen zijn in behandeling bij een gespecialiseerde GGZ-instelling. Zuiderbos kampt met een aantal problemen die we als volgt kunnen samenvatten:

1. Onvoldoende middelen vanuit Doordecentralisatie;
2. Onvoldoende en ongeschikte onderwijsruimte en
3. Te hoge huurkosten.

Er dient een oplossing gevonden te worden voor deze onderwijsinstelling op de korte en lange termijn. Over oplossingen voor de korte termijn (voor een periode van minimaal 4 jaar), zijn we in overleg met het schoolbestuur. Wij zien een oplossing om de school te verplaatsen naar een vrijkomende school in Helmond. De kosten worden geraamd op € 300.000. Gelijktijdig gaan we met Zuiderbos en de betrokken partners zoeken naar een oplossing voor de lange termijn.

6. Project afwikkeling instroom en doorstroombanen

In de besluitvorming over de afbouw van de ID-banen (gesubsidieerde arbeid) is besloten om de 43 ID-werknemers (arrangement 4: werknemers met zeer grote afstand tot de arbeidsmarkt. In dienst buiten de gemeentelijke organisatie, voornamelijk in Zorg en Onderwijs) tot het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd in de ID-regeling te houden. De subsidiëring van de loonkosten van deze medewerkers wordt bekostigd uit de reserve ID-banen. De laatste werknemer bereikt in 2034 de pensioengerechtigde leeftijd.

7. Impuls gezonde stad 2019-2022

Wegens gezondheidsredenen leven mensen in sommige wijken in Helmond gemiddeld zeven jaar minder lang dan in andere wijken. De impuls gezonde stad omvat gerichte wijkperspectiefplannen die worden doorgevoerd tot en met 2022. Hiermee werken we met gerichte investeringen aan de gezondheid en het perspectief van mensen in deze wijken. De kosten worden gedekt uit de reserve sociale stad.

8. Projecten kindvriendelijke stad

In een kindvriendelijke stad kunnen kinderen en jongeren onbekommerd opgroeien, ontwikkelen en leven en er is voldoende aanbod dat aansluit bij hun wensen. Organisaties en ondernemers in de stad worden opgeroepen om deze kindvriendelijke stad samen met de gemeente vorm te geven. Hierbij is het perspectief van de jeugd leidend. Door het inzetten van kinder- en jongerenparticipatie, werken we toe naar een jeugdagenda met thema's waaraan uitvoering wordt gegeven. Hiervoor is een impuls van € 200.000 voor de komende 2 jaar beschikbaar.

9. Project 'Actieplan jongeren'

Voor de komende 2 jaar is jaarlijks € 50.000 beschikbaar voor het actieplan jongeren. Dit actieplan faciliteert het om samen met partijen in de stad het aanbod voor jongeren een stuk aantrekkelijker te maken. Onderdeel daarvan is dat het voor jongeren makkelijker wordt om via eigen ideeën / projecten subsidies van de gemeente te ontvangen.

10. Onttrekking uit de reserve sociaal domein

De kosten in het Sociaal Domein laten de komende jaren een stijgende lijn zien. Ter dekking van de geprognosticeerde kostenontwikkeling binnen het Sociaal Domein onttrekken we in de jaren 2023 en 2024 respectievelijk € 1,05 miljoen en € 0,75 miljoen uit de Reserve Sociaal Domein.

11. Impuls programmeringsbudget Museum

In 2016 heeft het Kasteel Helmond een eenmalige bijdrage ontvangen van de BankGiroLoterij voor het vernieuwen van de presentaties in het Kasteel. In deze bijdrage is ook voorzien in een impuls voor het activiteitenprogramma van Museum Helmond die eindigt in 2021. De bijdrage is gestort in de reserve van het Museum.

12. Terugbetaling Brabant C

Het Museum Helmond heeft een bijdrage van circa € 71.500 ontvangen van Brabant C voor het Lucas Gassel jaar. Deze bijdrage dient over een periode van 3 jaar (2020-2022) terugbetaald te worden. Hiervoor wordt 2/3^e van de lening gestort in de reserve van het Museum ten behoeve van terugbetaling in latere jaren.

13. Bibliotheekvoorzieningen scholen/ cultuurparticipatie

Dit betreft een tijdelijk project tot en met 2022 dat loopt via de traditionele en eigentijdse bibliotheekvoorzieningen op scholen. Hiermee gaan wij, met onze culturele partners, onderzoeken hoe we jongeren meer en beter kunnen bereiken, gericht op actieve cultuurparticipatie.

14. Ondersteuning professionalisering Omroep Helmond

Omroep Helmond en Dit is Onze Wijk zijn druk doende de beide organisaties te integreren en te professionaliseren. Doelstelling is om te komen tot één lokale publieke mediaorganisatie die zowel via radio, TV, website en social media informeert en programma's aanbiedt specifiek voor Helmond. Om dit proces mogelijk te maken is in 2021 en in 2022 extra incidentele ondersteuning van € 25.000 per jaar noodzakelijk.

15. De Braak (bijdrage OMO en onvoorzien)

Conform raadsbesluit 79 in 2017 inzake de realisatie van de Braak wordt in 2021 een bedrag van € 1 miljoen ingezet voor een bijdrage aan OMO (€ 700.000) en een budget van € 300.000 voor onvoorziene uitgaven voor de Braak. E.e.a. wordt bekostigd uit de reserve grondbedrijf.

16. Recreatiegebied Berkendonk

Voor het natuur- en recreatiegebied Berkendonk is een omgevingsvisie in ontwikkeling, parallel aan een zonnevisie. Daarbij wordt de toekomstige invulling van natuur, toerisme en recreatie, het

organiseren van evenementen en eventueel het opwekken van hernieuwbare energie binnen het recreatiegebied nader uitgewerkt waarbij het uitbesteden van de exploitatie aan een commerciële uitbater de intentie is. In de tussentijd worden de voorziene exploitatie- en onderhoudskosten voor recreatiegebied Berkendonk op basis van de huidige kostenraming afgedekt uit de reserve Groene Peelvallei.

17. Project 'drugs wat doet het met jou?'

Voor de financiering van het project 'Drugs, wat doet het met jou?' onttrekken we gedurende een periode van 4 jaar € 13.740 per jaar aan de reserve gezondheidsbeleid. Het betreft een tijdelijk project in samenwerking met de Provincie Noord-Brabant, het Ministerie van Veiligheid en Justitie, het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en daarnaast alle gemeenten van Noord-Oost en Zuid-Oost Brabant. We gaan de komende vier jaar (a la voorgaand project 'Laat je niet flessen') inzetten op het denormaliseren van drugsgebruik. Dit onder meer door inventariseren van bestaande projecten op het gebied van drugs en deze te delen met de deelnemende gemeenten. Daarnaast door het ontwikkelen van een monitor dit de komende jaren te kunnen volgen en tot slot in 2023 door middel van een communicatiecampagne.

18. Project High Tech Automotive

Tot en met 2021 loopt het ontwikkel- en stimuleringsprogramma High Tech Automotive Campus. Het uitgangspunt en de verwachting is dat de markt dit initiatief daarna of zo mogelijk al eerder overneemt.

19. Subsidie Pro-Vso

Het ESF subsidietraject Peelland@work, eerste tranche AMR (arbeidsmarktregio), heeft een maximale realisatie ad € 675.000 opgeleverd. Op 14 januari heeft ons college ingestemd met het toekennen van dit budget aan het Samenwerkingsverband passend onderwijs VO-VSO conform vastgesteld kader in raadsbesluit d.d. 1-12-2015. Het budget zal in twee gedeelten worden toegekend, 50% voor het schooljaar 2019/20 en 50% voor het schooljaar 2020/21. De subsidie-opbrengst is eerder toegevoegd aan de reserve Sociaal Domein, derhalve vindt nu een onttrekking plaats uit deze reserve.

20. Impuls innovatieve concepten vitalisering bedrijventerreinen

Het betreft hier een project om bestaande bedrijventerreinen toekomstbestendig en vitaler te maken. Dit gebeurt met innovatieve werkconcepten, het creëren van kansen en optimaal ruimtegebruik. Het project loopt tot en met 2022.

21. Project (invoering) omgevingswet

De invoering van de Omgevingswet kan tot structurele financiële effecten leiden. Hoe groot die effecten zijn, is afhankelijk van de keuzes die uw raad nog gaat maken op het gebied van deregulering en dienstverlening. De Omgevingswet verruimt de mogelijkheden voor kostenverhaal, waardoor op onderdelen dekking gevonden kan worden voor extra kosten. Dit is echter wel afhankelijk van de te maken keuzes, waardoor het lastig is om nu al een realistisch beeld te hebben van de structurele financiële effecten. De kostenposten die in beeld worden gebracht betreffen met name kosten voor het opstellen van omgevingsplannen voor de rest van Helmond (gebiedsgewijs). In de loop van 2021 zullen de structurele kosten verder geconcretiseerd worden.

22. Brainport Smart District

Brainport Smart District Brandevoort wordt de slimste wijk. Door het toepassen van innovatieve technieken en vernieuwende sociale concepten streven we naar een continue innoverende woonwijk. De ervaringen in Brainport Smart District Brandevoort kunnen ook leiden tot innovatie in andere wijken in de stad en elders. De realisatie van Brainport Smart District vraagt extra inzet van de gemeente, zowel in inhoudelijke als financiële zin. In de meerjarenbegroting was t/m 2022 € 500.000 per jaar geraamd. Met een extra impuls in 2023 en 2024 van € 500.000 per jaar kunnen we de ambities rondom deze wijk verder invullen waarbij de gemeente voornamelijk een aanjaagfunctie vervult.

23. Onttrekking uit de reserve startersleningen

De Starterslening is bedoeld om het verschil tussen de koopsom van de woning en het maximale bedrag dat bij de bank kan worden geleend te overbruggen en wordt verstrekt aan starters die in Helmond een woning wil kopen. Met ingang van 1 januari 2019 is de regeling opnieuw van toepassing op zowel de bestaande- als de nieuwbouw woningen. Om de bijbehorende exploitatiekosten te kunnen bekostigen, wordt het reguliere budget aangevuld uit de reserve.

24. Bestedingsplan stimuleren wonen

In de jaren 2021 en 2022 wordt per jaar € 825.000 onttrokken aan de reserve stimuleren wonen voor onder andere compensatie voor de extra kosten die worden gemaakt bij nieuw te bouwen of te herontwikkelen sociale huurwoningen in het kader van de regeling Stimuleringsfonds Sociale Woningbouw. Deze extra kosten zijn het gevolg van hogere eisen gesteld door onze gemeente. Daarnaast wordt ook extra ingezet op de slimme wijk (BSD). Deze inzet wordt meer dan nodig geacht om het project, met name in de opstartfase en mede vanuit het onderscheidende karakter ervan, te laten slagen. Tenslotte, wordt nog een bedrag ingezet voor promotionele activiteiten rondom het thema wonen. Dit zal gebeuren in nauwe samenwerking met marktpartijen.

25. Onttrekking reserve Volkshuisvesting

Voor de dekking van volkshuisvestingsprojecten wordt tot en met 2022 jaarlijks € 220.000 ingezet vanuit de reserve volkshuisvesting.

26. Project Leefbaarheid(-smaatregelen) Leonardusbuurt

Op basis van een 2016 vastgesteld wijkontwikkelingsprogramma vindt er gedurende een aantal jaren een integrale aanpak en opwaardering van de Leonardusbuurt plaats. Naast vernieuwing van de woningvoorraad en openbare ruimte worden in deze wijkaanpak ook impulsen gegeven aan het sociale klimaat. Hierbij valt te denken aan het meerjarig project “gesprekken achter de voordeur” en projecten welke gericht zijn op sociale cohesie, arbeidsparticipatie, gezondheidsverbetering, talentontwikkeling bij kinderen en financiële problematiek. Deze ingrepen en tijdelijke interventies moeten de wijk toekomstbestendig maken, waarna tijdelijke extra impulsen niet meer nodig zijn.

27. Wijkaanpak Helmond Noord- Helmond-Oost

Op basis van een in 2020 vastgesteld wijkontwikkelingsprogramma voor Helmond Oost vindt een integrale aanpak en opwaardering van de wijken Helmond-Noord en Helmond-Oost plaats. Naast vernieuwing van de woningvoorraad en openbare ruimte worden in deze wijkaanpak, welke gedurende een aantal jaren loopt, ook extra inzet gepleegd gericht op verbetering van het maatschappelijke klimaat. Dit gebeurt door projecten welke gericht zijn op arbeidsparticipatie, gezondheidsverbetering, bestrijding van eenzaamheid en financiële problematiek. Na afronding van deze projecten zal een tijdelijke extra impuls niet meer nodig zijn. Voor Helmond-Noord wordt

in 2020/21 een plan opgesteld voor de integrale tijdelijke en derhalve eindige aanpak van ook deze wijk.

28. Project Leefbaarheid(-smaatregelen) Helmond West

Op basis van een vastgesteld wijkontwikkelingsprogramma vindt een integrale aanpak en opwaardering van de wijk Helmond West plaats. Naast vernieuwing van de woningvoorraad en openbare ruimte worden in deze wijkaanpak, welke loopt tot en met 2021/22, ook extra inzet gepleegd gericht op verbetering van het maatschappelijke klimaat. Dit gebeurt door projecten welke gericht zijn op sociale cohesie, talentontwikkeling bij kinderen, arbeidsparticipatie, gezondheidsverbetering en bestrijding van financiële problematiek. Na afronding van deze projecten einde 2021/22 zal een tijdelijke extra impuls niet meer nodig zijn en worden beëindigd.

29. Project stimulering ondernemerschap centrum

Wij geven de (nieuwe en bestaande) ondernemers in het centrum een tijdelijk impuls bij het doorontwikkelen van ondernemerschap. Dit doen we projectmatig op het gebied van voorlichting, coaching en relocaties. Het project loopt tot en met 2022.

30. Dotatie aan de reserve stedelijke investeringen

Om ruimte te houden voor fysieke investeringen in stedelijke vernieuwing- en/of ontwikkelingsprojecten die bijdragen aan de groei van de stad wordt een reserve stedelijke investeringen ingesteld voor een bedrag van € 3 miljoen. Daarbij kun je denken aan uitbreidingen en transformaties binnen bestaand stedelijk gebied, maar ook in de bereikbaarheidsopgave, werklocaties, leefbaarheid en energietransitie. Daarnaast moeten de (bestaande) wijken verder ontwikkeld worden om de stad leefbaar en aantrekkelijk te houden voor de huidige bewoners en nieuwkomers. Een deel van de voeding van deze reserve komt uit de reserve stedelijke vernieuwing en de restantbudgetten voor Helmond-West (samen € 1,3 miljoen). Het resterende bedrag van € 1,7 miljoen komt deels uit het begrotingssaldo (€ 1 miljoen) en deels uit de incidentele ruimte (€ 0,7 miljoen).

31. Verkeersveiligheid: project kleine verkeersmaatregelen

Deze impuls is gericht op het oplossen van knelpunten in de verkeersveiligheid met gerichte maatregelen (bijv. drempels en de aanleg van schoolzones bij basisscholen / parkeerknelpunten en verbetermaatregelen in de huidige infrastructuur). Het betreft hier een impuls die eindigt in 2021 en gedekt wordt uit de reserve mobiliteit en verkeersveiligheid.

32. Fietsagenda

In het kader van de uitvoering van de Fietsagenda Helmond worden extra fietsmaatregelen gerealiseerd. Dit omvat onder andere de volgende projecten: een comfortabel snelfietsroutenetwerk als stimulans voor het elektrische fietsgebruik, realiseren van een nieuwe snelfietsroute tussen Helmond en Eindhoven en verbeteren regionale fietsnetwerk tussen Helmond en de omliggende gemeenten om mensen te stimuleren om de fiets/e-bike te nemen.

33. Innovatieprogramma smart mobility

In het kader van stimulering smart mobility zetten we jaarlijks tot en met 2022 € 400.000 in ten behoeve van (Europese en regionale) innovatieprojecten Smart Mobility.

34. Impuls duurzaamheid

Diverse projecten worden opgepakt in het kader van verduurzaming op meerdere fronten. Zoals pilots voor wijkgerichte aanpak, impuls ter stimulering van concrete duurzaamheidsprojecten bij bedrijven en het stimuleren van gedragsverandering van alle Helmonders door inzet van o.a.

klimaatcoaches. Via een jaarlijkse impuls van € 750.000 maken we een goede slag; deze impuls loopt tot en met 2022.

35. Plan van aanpak luchtkwaliteit

Belangrijk aandachtspunt is de verbetering van de luchtkwaliteit. Om geurklachten te reduceren zetten we in op de verduurzaming van bedrijventerreinen. Bij nieuwvestiging en uitbreiding van bedrijven nemen we aandacht voor de luchtkwaliteit en het beperken van geurhinder als belangrijke aspecten mee. Op het gebied van best beschikbare technieken wordt kennis op gedaan en bij nieuwe initiatieven wordt toepassing van nieuwe technieken gestimuleerd. Bij grote nieuwe ontwikkelingen, zoals infrastructurele projecten, streven wij de WHO normen op het gebied van fijnstof na. Voor het vraagstuk van de (particuliere) houtstook doen we met de nieuwbouwwijk Brainport Smart District mee aan de pilot houtstookarme wijk die vanuit het landelijke Schone Lucht Akkoord is gestart. Om de luchtkwaliteit de komende jaren te monitoren doen we mee aan het regionaal meetnet luchtkwaliteit.

36. Project 'digitalisering dossiers ODZOB'

Om de digitale informatie-uitwisseling met de ODZOB te verbeteren wordt tijdelijk een procesmedewerker ingezet voor de digitale registratie en archivering van dossiers. Dit is noodzakelijk voor een krachtige verplichte samenwerking met de ODZOB. De kosten hiervoor worden tot en met 2022 onttrokken aan de reserve ODZOB. Na 2022 worden deze activiteiten ingebed in de reguliere organisatie.

37. ID-banen gemeente Helmond

N.a.v. de beëindiging van ID-banen (gesubsidieerde arbeid in eigen gemeentelijke organisatie) is besloten om deze door te betalen tot het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. Hiervoor is een reserve gevormd. Het bedrag in de reserve is passend om dit te kunnen bekostigen. Zowel de kosten als de dekking hiervan is jaarlijks in de begroting opgenomen.

38. Dotatie in de reserves (voorm) ID-banen

In de reserves die gevormd zijn om de sterfhuiskonstructie voor ID-banen te bekostigen (gesubsidieerde arbeid zowel binnen als buiten de eigen gemeentelijke organisatie) wordt rente toegevoegd. Deze toevoegingen lopen tot en met 2024.

39. Vrijval reserves

Van een aantal reserves is het doel behaald of gaan projecten niet meer door. Deze reserves vallen vrij en worden in 2020 en 2022 ingezet ter dekking van de begroting.

40. Digitalisering (vervanging, privacy, beveiliging)

In 2021 en 2022 wordt geïnvesteerd in ICT-activiteiten t.a.v. vervanging, privacy en beveiliging. Een deel van deze investeringen is niet activeerbaar en dienen als kosten in de exploitatie te worden meegenomen. Hiervoor wordt in 2021 € 6 miljoen onttrokken aan de Algemene reserve t.g.v. de reserve Automatisering. Deze reserve zal ingezet worden ter dekking van de exploitatielasten van in totaal € 4,3 miljoen. Het restant van de € 6 miljoen wordt ingezet ter dekking van de kapitaallasten van activeerbare kosten (investeringen) in ICT sfeer.

41. Incidentele kosten Huis voor de Stad

Op 30 juni 2020 heeft onze Raad ingestemd met het basisontwerp Huis voor de Stad en is een investeringskrediet toegekend. De Raad heeft tevens besloten om de eenmalige kosten die zich voordoen ten laste te brengen van de algemene reserve, reserve onderhoud gebouwen en reserve brandweer. De lasten in 2021 en 2022 bedragen € 1.359.000 resp. € 1.301.500.

42. Dotatie aan de reserve Sociaal Domein

Om de aanhoudende tekorten in het sociaal domein op te kunnen vangen, onttrekken we middelen aan de reserve Sociaal Domein. Dat gebeurt ook in deze begroting in de jaren 2023 en 2024. Omdat de reserve door alle onttrekkingen uitgeput begint te raken, hogen we deze op met € 5 miljoen. Hiervan komt € 0,7 miljoen uit de ruimte, het restant wordt onttrokken aan de algemene reserve.

43. Duurzaam mobiliteitsconcept gemeente

Voor de ontwikkeling van een mobiliteitsplan met deelauto's en de stimulering hiervan wordt in de periode tot en met 2022 jaarlijks € 50.000 ingezet.

44. Saldo begroting 2020

De programmabegroting 2020-2023 was meerjarig sluitend met een positief saldo van € 280.000 in 2021. Dit bedrag wordt in de begroting 2021 ingezet ter dekking van de begroting. Het positieve saldo van € 1,4 miljoen in 2023 betreft een structureel saldo.

5.4 Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Toevoegingen aan reserves	Totaal 2021	Waarvan structureel	Waarvan incidenteel
PROG01	€ -	€ -	€ -
PROG02	€ 780.000	€ -	€ 780.000
PROG03	€ -	€ -	€ -
PROG04	€ -	€ -	€ -
PROG05	€ -	€ -	€ -
PROG06	€ -	€ -	€ -
PROG07	€ -	€ -	€ -
PROG08	€ -	€ -	€ -
PROG09	€ 2.700.000	€ -	€ 2.700.000
PROG10	€ -	€ -	€ -
PROG11	€ -	€ -	€ -
PROG12	€ -	€ -	€ -
PROG13	€ 317.500	€ 317.500	€ -
AD	€ 81.592.211	€ 700.000	€ 80.892.211
Totaal	€ 85.389.711	€ 1.017.500	€ 84.372.211

#

Onttrekkingen aan reserves	Raming 2021	Waarvan structureel	Waarvan incidenteel
PROG01	€ 3.968	€ 3.968	€ -
PROG02	€ 936.932	€ -	€ 936.932
PROG03	€ 342.407	€ 22.407	€ 320.000
PROG04	€ 359.990	€ 359.990	€ -
PROG05	€ 266.504	€ 231.080	€ 35.424
PROG06	€ 1.343.108	€ 179.368	€ 1.163.740
PROG07	€ 1.469.178	€ 186.678	€ 1.282.500
PROG08	€ 1.180.574	€ 69.238	€ 1.111.336
PROG09	€ 2.055.567	€ 16.667	€ 2.038.900
PROG10	€ 430.381	€ 130.381	€ 300.000
PROG11	€ 229.685	€ 229.685	€ -
PROG12	€ 125.641	€ 58.641	€ 67.000
PROG13	€ 220	€ 220	€ -
AD	€ 85.077.415	€ 1.273.580	€ 83.803.835
Totaal	€ 93.821.570	€ 2.761.903	€ 91.059.667

Saldo	€ 8.431.859	€ 1.744.403	€ 6.687.456
--------------	--------------------	--------------------	--------------------

5.5 Reserves en voorzieningen

Naam reserve	Einddatum	Boekwaarde	Mutaties 2021	Boekwaarde	Mutaties 2022	Boekwaarde	Mutaties 2023	Boekwaarde	Mutaties 2024	Boekwaarde				
		31-12-2020	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2021	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2022	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2023	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2024
Algemene reserves														
799100 Algemene Reserve	Onbepaald	€ 23.851.750	€ 58.187.856	€ -23.578.000	€ 58.461.606		€ -1.016.500	€ 57.445.106			€ 57.445.106	€ 179.168		€ 57.624.274
799105 Algemene reserve Grondbedrijf	Onbepaald	€ 49.766.234		€ -1.000.000	€ 48.766.234			€ 48.766.234			€ 48.766.234			€ 48.766.234
Totaal algemene reserves		€ 73.617.984	€ 58.187.856	€ -24.578.000	€ 107.227.840	€ -	€ -1.016.500	€ 106.211.340	€ -	€ -	€ 106.211.340	€ 179.168	€ -	€ 106.390.508
Bestemmingsreserves														
Specifieke bestemmingsreserves														
Ruimtelijk domein														
799141 Reserve leefbaarheidsmaatregelen	2021	€ 210.337		€ -95.000	€ 115.336			€ 115.336			€ 115.336			€ 115.336
799211 Reserve mobiliteit en verkeersveiligheid	2021	€ 999.408		€ -300.000	€ 699.408			€ 699.408			€ 699.408			€ 699.408
799213 Reserve 50+ Beleid	2020	€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
799215 Reserve Natuur-en onderhoudsvriend.Groen	2020	€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
799217 Reserve groene peelvallei	2020	€ 300.841		€ -150.000	€ 150.841		€ -150.000	€ 841			€ 841			€ 841
799218 Reserve cofinancieringsfonds	2020	€ 1.714.000			€ 1.714.000			€ 1.714.000			€ 1.714.000			€ 1.714.000
799219 Reserve High Tech Automotive Campus	2021	€ 1.938.557		€ -945.000	€ 993.557			€ 993.557			€ 993.557			€ 993.557
799221 Reserve versnellingsagenda duurzaamheid	2020	€ 242.876			€ 242.876			€ 242.876			€ 242.876			€ 242.876
799255 Reserve infrastructurele werken	2020	€ 0			€ 0			€ 0			€ 0			€ 0
799310 Reserve parkeervoorzieningen	Onbepaald	€ 986.244			€ 986.244			€ 986.244			€ 986.244			€ 986.244
799325 Reserve strategische investeringen	2020	€ -0			€ -0			€ -0			€ -0			€ -0
799335 Reserve ISV Invest. Sted.Vernieuwing	2020	€ 3.747.748			€ 3.747.748			€ 3.747.748			€ 3.747.748			€ 3.747.748
799337 Reserve parkeren	2019	€ 17.154			€ 17.154			€ 17.154			€ 17.154			€ 17.154
799338 Reserve Stedelijke Investerings	2023	€ 222.893	€ 2.700.000	€ -98.946	€ 2.823.947		€ -98.947	€ 2.725.000			€ 2.725.000			€ 2.725.000
799405 Reserve integraal veiligheidsbeleid	2020	€ 108.000			€ 108.000			€ 108.000			€ 108.000			€ 108.000
799550 Reserve samen investeren Brabantstad	2020	€ 144.954		€ -144.954	€ 0			€ 0			€ 0			€ 0
799552 Reserve brabantnet (glasvezelkabel)	2019	€ 43.531			€ 43.531			€ 43.531			€ 43.531			€ 43.531
799571 Reserve volkshuisvestingactiviteiten	2022	€ 440.000		€ -220.000	€ 220.000		€ -220.000	€ -			€ -			€ -
799581 Reserve uitvoering strategische agenda	2020	€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
799585 Reserve Startersleningen	2020	€ 133.334		€ -66.667	€ 66.667		€ -66.667	€ -			€ -			€ -
799587 Reserve stimuleren wonen	2019	€ 1.889.339		€ -824.669	€ 1.064.670		€ -824.670	€ 240.000			€ 240.000			€ 240.000
799591 Reserve glasvezel	Onbepaald	€ 230.000	€ 317.500		€ 547.500	€ 317.500		€ 865.000	€ 317.500		€ 1.182.500	€ 317.500		€ 1.500.000
799593 Regionale samenwerkingen	2022	€ 188.887			€ 188.887			€ 188.887			€ 188.887			€ 188.887
Sociaal domein														
799220 Reserve Sociale stad	2021	€ 4.193.137		€ -1.120.000	€ 3.073.137		€ -720.000	€ 2.353.137			€ 2.353.137			€ 2.353.137
799480 Reserve gezondheidsbeleid	2020	€ 41.220		€ -13.740	€ 27.480		€ -13.740	€ 13.740			€ 0			€ 0
799486 Reserve voorm ID-banen GH	Bij uitstroom	€ 348.530	€ 5.555	€ -76.979	€ 277.106	€ -	€ -76.979	€ 200.127	€ -	€ -76.979	€ 123.148		€ -76.979	€ 46.169
799488 Reserve Instroom en doorstroombanen	2034	€ 685.670	€ 18.800	€ -136.932	€ 567.538	€ 12.800	€ -121.459	€ 458.879	€ 6.800	€ -99.482	€ 366.197	€ 800	€ -84.847	€ 282.150
799578 Reserve gezond in de stad (GIDS)	2019	€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
799582 Reserve Brandweer – profess. organisat	2020	€ 37.500		€ -37.500	€ -			€ -			€ -			€ -
799583 Reserve ODZOB	2020	€ 601.977		€ -534.977	€ 67.000		€ -67.000	€ -			€ -			€ -
Bedrijfsvoering														
799138 Reserve eenmalige investeringsimpuls	2031	€ 2.490.081		€ -235.986	€ 2.254.095		€ -235.986	€ 2.018.109		€ -235.986	€ 1.782.123		€ -235.986	€ 1.546.137
799570 Reserve organisatie ontwikkeling	2020	€ 1.422.380			€ 1.422.380			€ 1.422.380			€ 1.422.380			€ 1.422.380
799584 Reserve Arbeidsvoorwaardenbeleid	2020	€ 240.000			€ 240.000			€ 240.000			€ 240.000			€ 240.000
799594 Saldo begroting 2020	2022	€ 5.748.000			€ 5.748.000		€ -1.328.000	€ 4.420.000			€ 4.420.000			€ 4.420.000
799596 Corona	2024	€ -	€ 11.680.000		€ 11.680.000			€ 11.680.000			€ 11.680.000			€ 11.680.000
Totaal specifieke bestemmingsreserves		€ 29.366.598	€ 14.721.855	€ -5.001.350	€ 39.087.103	€ 330.300	€ -3.923.448	€ 35.493.955	€ 324.300	€ -426.187	€ 35.392.068	€ 318.300	€ -397.812	€ 35.312.556

Naam reserve	Einddatum	Boekwaarde 31-12-2020	Mutaties 2021 Toevoeging	Onttrekking	Boekwaarde 31-12-2021	Mutaties 2022 Toevoeging	Onttrekking	Boekwaarde 31-12-2022	Mutaties 2023 Toevoeging	Onttrekking	Boekwaarde 31-12-2023	Mutaties 2024 Toevoeging	Onttrekking	Boekwaarde 31-12-2024
Financieringsreserves														
799120 Reserve uitkering grondbedrijf/garant.	Onbepaald	€ 8.258.800		€ -8.258.800	€ -			€ -			€ -			€ -
799201 Financieringsreserves begroting	Onbepaald	€ 49.461.079		€ -49.461.079	€ -			€ -			€ -			€ -
799575 Res.Hypoth.fonds N.Br.Gem.ledenrekening	2020	€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
Totaal financieringsreserves		€ 57.719.879	€ -	€ -57.719.879	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Dekkingsreserves														
799140 Dekkingsreserve kapitaallasten	Onbepaald	€ 41.381.543	€ 700.000	€ -2.822.469	€ 39.259.074		€ -1.756.732	€ 37.502.342		€ -1.701.685	€ 35.800.657		€ -1.613.484	€ 34.187.173
Totaal dekkingsreserves		€ 41.381.543	€ 700.000	€ -2.822.469	€ 39.259.074	€ -	€ -1.756.732	€ 37.502.342	€ -	€ -1.701.685	€ 35.800.657	€ -	€ -1.613.484	€ 34.187.173
Egalisatiereserves														
799101 Reserve sociaal domein	Onbepaald	€ 1.832.044	€ 5.000.000	€ -337.500	€ 6.494.544			€ 6.494.544		€ -1.050.000	€ 5.444.544		€ -750.000	€ 4.694.544
799150 Reserve i-deel	Onbepaald	€ 4.357.900	€ 780.000		€ 5.137.900		€ -2.331.000	€ 2.806.900		€ -1.478.000	€ 1.328.900		€ -101.000	€ 1.227.900
799240 Egalisatiereserve Verkiezingen	Onbepaald	€ 238.867			€ 238.867			€ 238.867			€ 238.867			€ 238.867
799241 Egalisatiereserve Rijbewijzen & Reisdoc.	Onbepaald	€ 457.240			€ 457.240			€ 457.240			€ 457.240			€ 457.240
799320 Reserve afvalstoffenheffing	Onbepaald	€ 2.442.343		€ -3.448	€ 2.438.895			€ 2.438.895			€ 2.438.895			€ 2.438.895
799456 Reserve onderhoud buitensport	Onbepaald	€ 573.439			€ 573.439			€ 573.439			€ 573.439			€ 573.439
799528 Reserve automatisering algemeen	Onbepaald	€ -	€ 6.000.000	€ -2.900.000	€ 3.100.000		€ -2.100.000	€ 1.000.000			€ 1.000.000			€ 1.000.000
799559 Reserve onderhoud gebouwen (vastgoed)	Onbepaald	€ 3.106.500		€ -423.500	€ 2.683.000		€ -285.000	€ 2.398.000			€ 2.398.000			€ 2.398.000
799572 Reserve Gemeentemuseum	2020	€ 171.254		€ -35.424	€ 135.830		€ -24.206	€ 111.624			€ 111.624			€ 111.624
799588 Bestemmingsreserve Theater Speelhuis	2020	€ 60.823			€ 60.823			€ 60.823			€ 60.823			€ 60.823
799592 Reserve ERD WGA en ZW	Onbepaald	€ 340.301			€ 340.301			€ 340.301			€ 340.301			€ 340.301
Totaal egalisatiereserves		€ 13.580.712	€ 11.780.000	€ -3.699.872	€ 21.660.840	€ -	€ -4.740.206	€ 16.920.634	€ -	€ -2.528.000	€ 14.392.634	€ -	€ -851.000	€ 13.541.634
Totaal bestemmingsreserves		€ 142.048.732	€ 27.201.855	€ -69.243.570	€ 100.007.017	€ 330.300	€ -10.420.386	€ 89.916.931	€ 324.300	€ -4.655.872	€ 85.585.359	€ 318.300	€ -2.862.296	€ 83.041.363
Totaal reserves		€ 215.666.716	€ 85.389.711	€ -93.821.570	€ 207.234.857	€ 330.300	€ -11.436.886	€ 196.128.271	€ 324.300	€ -4.655.872	€ 191.796.699	€ 497.468	€ -2.862.296	€ 189.431.871
Voorzieningen														
799610 Voorziening wethouderspensioenen		€ 8.150.137			€ 8.150.137			€ 8.150.137			€ 8.150.137			€ 8.150.137
799613 Voorziening Startersleningen		€ 587.718			€ 587.718			€ 587.718			€ 587.718			€ 587.718
799624 Voorziening rioleringslasten		€ 23.298.737	€ 3.491.581		€ 26.790.318	€ 3.491.581		€ 30.281.899	€ 3.491.581		€ 33.773.480	€ 3.491.581		€ 37.265.061
799682 Voorziening borgstellingen		€ 180.000			€ 180.000			€ 180.000			€ 180.000			€ 180.000
799683 Voorziening mobiliteit		€ 436.590			€ 436.590			€ 436.590			€ 436.590			€ 436.590
799685 Vz reparatie uitkering WW-versobering		€ 53.163			€ 53.163			€ 53.163			€ 53.163			€ 53.163
799687 Vz onderhoud tbv bevoegd gezag scholen		€ 1.241.984			€ 1.241.984			€ 1.241.984			€ 1.241.984			€ 1.241.984
Voorziening grondbedrijf		€ 89.310.906	€ 1.786.218	€ -8.728.807	€ 82.368.317	€ 1.647.366	€ -5.473.582	€ 78.542.101	€ 1.570.842		€ 80.112.943	€ 1.602.259	€ -7.939.163	€ 73.776.039
799689 Voorz verliesl contracten fac grondbedr		€ 44.524			€ 44.524			€ 44.524			€ 44.524			€ 44.524
799684 Voorziening kwaliteitsverbeter landschap		€ 113.600			€ 113.600			€ 113.600			€ 113.600			€ 113.600
Totaal voorzieningen		€ 123.417.359	€ 5.277.799	€ -8.728.807	€ 119.966.351	€ 5.138.947	€ -5.473.582	€ 119.631.716	€ 5.062.423	€ -	€ 124.694.139	€ 5.093.840	€ -7.939.163	€ 121.848.816

5.6 Investeringsprogramma (IVP)

							Bedragen x € 1.000		
Progr.	Investeringsprogramma 2021	2022	2023	2024	Totaal	2023	2024		
		Kansrijke investeringen			Kapitaallasten				
Vervangingsinvesteringen									
4	Speelvoorzieningen	€ 250	€ 250	€ 250	750	€ 28	€ 55		
11	Wegen regulier (ophoging jaarlijks 1 miljoen)	€ 3.200	€ 3.200	€ 3.200	9.600	€ 96	€ 191		
11	Opwaarderen openbare verlichting	€ 700	€ 700	€ 700	2.100	€ 30	€ 60		
11	Vervanging verkeerregelininstallaties (VRI's)	€ 400	€ 400	€ 400	1.200	€ 44	€ 88		
11	Openbaar groen (ophoging jaarlijks € 300.000)	€ 450	€ 450	€ 450	1.350	€ 20	€ 39		
11	Vervanging bomen	€ 450	€ 450	€ 450	1.350	€ 20	€ 39		
11	Vervanging natuur en recreatie	€ 150	€ 150	€ 150	450	€ 7	€ 13		
	Dekking ophoging openbare ruimte (4-7) uit verlenging afschrijvingstermijn wegen	€ -1.900	€ -1.900	€ -1.900	-	€ -	€ -	-	
11	Vervanging Brug Geldropseweg	€ 1.600	€ -	€ -	1.600	€ 69	€ 69		
	Cofinanciering provincie (bereikbaarheidsakkoord)	€ -300	€ -	€ -	-300	€ -13	€ -13	-13	
11	Rijpelbaan	€ 800	€ -	€ -	800	€ 24	€ 24		
11	Kasteel Traverse	€ -	€ 2.600	€ -	2.600	€ -	€ 78		
11	Deurneseweg	€ -	€ -	€ 1.500	1.500	€ -	€ -	-	
12	Vervanging containers	€ 60	€ 60	€ 60	180	€ 7	€ 13		
12	Rioleringszorg (kostendekkend via rioolrecht)	€ 2.490	€ 1.746	€ 1.793	6.029	€ -	€ -	-	
	dekking rioolrecht	€ -2.490	€ -1.746	€ -1.793	-6.029	€ -	€ -	-	
AD	Onderhoud en vervanging van de ICT-infrastructuur	€ 1.000	€ -	€ -	1.000	€ 177	€ 175		
	Dekking onderhoud en vervanging van de ICT-infrastructuur	€ -1.000	€ -	€ -	-1.000	€ -177	€ -175	-175	
Nieuw beleid									
6	Aanvulling sport en beleefcampus de Braak		p.m.		-	€ -	€ -	-	
	Dekking algemene reserve t.b.v. meerkosten de braak		p.m.		-	€ -	€ -	-	
7	Impuls innovatieve concepten vitalisering bedrijventerreinen	€ 250	€ -	€ -	250	€ 15	€ 15		
7	Doorontwikkeling Food Tech Brainport	€ 500	€ -	€ -	500	€ 30	€ 30		
9	Vergroten aantrekkelijkheid Centrum	€ 1.500	€ 1.500		3.000	€ -	€ 90		
9	Wijkinvesteringen - herstructurering en leefbaarheidsvraagstukken	€ -	€ 2.000	€ 2.000	4.000	€ -	€ 87		
10	Regionale Bereikbaarheidsagenda	€ 2.400	€ 2.400	€ 1.800	6.600	€ 104	€ 207		
10	Flankerende maatregelen N279	€ 1.500	€ 1.000	€ -	2.500	€ 65	€ 108		
10	Uitvoering Fietsagenda Helmond	€ 500	€ -	€ -	500	€ 55	€ 54		
11	Ontsluiting sport en beleefcampus de Braak	€ 317	€ 1.000	€ -	1.317	€ 14	€ 57		
12	Uitvoering Natuurontwikkeling in kader van B5-bod	€ 500	€ -	€ -	500	€ 30	€ 30		
AD	Verduurzamen gemeentelijk vastgoed	€ 250	€ 250	€ 250	750	€ 15	€ 30		
AD	Huis voor de stad*	€ 15.000	€ 10.600	€ -	25.600	€ 525	€ 891		
	Dekking uit reguliere begroting	€ -15.000	€ -10.600	€ -	-25.600	€ -525	€ -891	-891	
Realistische raming investeringsprogramma		32.767	28.756	14.503	76.026	658	1.362		

* reeds besloten

5.7 Kansrijke investeringen 2021-2023

Bedragen x € 1.000

Progr. Investeringsprogramma 2021	2021	2022	2023	2024
	IVP 2021	Kapitaallasten		
Vervangingsinvesteringen				
11 Wegen regulier (ophoging jaarlijks 1 miljoen)	€ 3.200	€ 96	€ 95	€ 94
11 Opwaarderen openbare verlichting	€ 700	€ 30	€ 30	€ 30
11 Parkeergarage Herenlaan	€ 1.075	€ 54	€ 53	€ 53
dekking reserve onderhoud	€ -500	€ -25	€ -25	€ -25
11 Vervanging verkeerregelininstallaties (VRI's)	€ 100	€ 11	€ 11	€ 11
11 Openbaar groen (ophoging jaarlijks € 300.000)	€ 450	€ 20	€ 19	€ 19
11 Vervanging bomen	€ 450	€ 20	€ 19	€ 19
11 Vervanging natuur en recreatie	€ 150	€ 7	€ 6	€ 6
Dekking ophoging openbare ruimte (4-7) uit verlenging afschrijvingstermijn wegen	€ -1.900			
11 Vervanging afsluiting stadserf	€ 300	€ 33	€ 33	€ 32
11 Vervanging Brug Geldropseweg	€ 200	€ 9	€ 9	€ 8
12 Vervanging containers	€ 60	€ 7	€ 7	€ 6
12 Rioleringszorg (kostendekkend via rioolrecht)	€ 840			
dekking rioolrecht	€ -840			
AD Onderhoud en vervanging van de ICT-infrastructuur	€ 700	€ 124	€ 122	€ 121
Dekking onderhoud en vervanging van de ICT-infrastructuur	€ -700	€ -124	€ -122	€ -121
Nieuw beleid				
6 Alternatieve infill kunstgrasvelden (was Knelpunten uitvoering voetbalvisie)	€ 500	€ 55	€ 54	€ 54
7 Impuls innovatieve concepten vitalisering bedrijventerreinen	€ 500	€ 30	€ 30	€ 29
7 Doorontwikkeling Food Tech Brainport	€ 250	€ 15	€ 15	€ 15
10 Regionale Bereikbaarheidsagenda	€ 500	€ 22	€ 21	€ 21
10 Uitvoering Fietsagenda Helmond	€ 200	€ 22	€ 22	€ 22
10 Aanpassing fietsenstalling station	€ 410	€ 45	€ 45	€ 44
11 Ontsluiting sport en beleefcampus de Braak	€ 800	€ 35	€ 34	€ 34
12 Invoering nieuw afvalstoffenbeleid	€ 517	€ -		
Dekking afvalstoffenheffing	€ -517	€ -		
12 Uitvoering Natuurontwikkeling in kader van B5-bod	€ 500	€ 30	€ 30	€ 29
AD Verduurzamen gemeentelijk vastgoed	€ 250	€ 15	€ 15	€ 15
AD Huis voor de stad*	€ 9.000	€ 315	€ 312	€ 309
Dekking uit reguliere begroting	€ -9.000	€ -315	€ -312	€ -309
Realistische raming investeringsprogramma	21.652	528	523	518

* reeds besloten

5.8 BBV Indicatoren

Hieronder worden de verplichte BBV indicatoren verdeeldt over de diverse programma's weergegeven. Voor de invoer van de verplichte BBV indicatoren zijn we als gemeente Helmond afhankelijk van landelijke cijfers aangeleverd door diverse partijen. Indien deze cijfers (nog) niet beschikbaar zijn gesteld zijn deze indicatoren niet (volledig) gevuld.

Programma 01 Veiligheid en handhaving

Nr.	Strategische indicatoren	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Meting: jaar, peildatum en bron
1.01	Diefstallen uit woning (per 1.000 woningen)	5,9	4,2	4,4	3,4			Waarstaatjegemeente.nl
1.02	Geweldsmisdrijven (per 1.000 inwoners)	8,6	8,6	7,6	6,8			Waarstaatjegemeente.nl
1.03	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte per 1.000 inwoners)	9,7	8	8,9	7,8			Waarstaatjegemeente.nl
1.04	Verwijzingen Halt (per 10.000 inwoners van 12-17 jaar)	217	149	153	140	157		Waarstaatjegemeente.nl
1.05	Winkeldiefstal (per 1.000 inwoners)	3,4	3,1	3,1	3,1			Waarstaatjegemeente.nl

Programma 02 Werk en inkomen

Nr.	Strategische indicatoren	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Meting: jaar, peildatum en bron
2.01	Netto arbeidsparticipatie (% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële beroepsbevolking)	64,20%	65,30%	65,50%	66,20%	68,2		Waarstaatjegemeente.nl
2.02	Personen met een bijstandsuitkering (per 1.000 inwoners 18 jaar en ouder)	50,6	50,8	49,9	47,6	45,1		Waarstaatjegemeente.nl (2019 2e helft v/h jaar)
2.03	Lopende re-integratievoorzieningen (per 1.000 inwoners 15-64 jaar)	25,3	25,5	11,9	10,5	11,2		Waarstaatjegemeente.nl (2019 2e helft v/h jaar)
2.04	Kinderen in uitkeringsgezin (% kinderen tot 18 jaar)	7%	7%	7%	7%			Waarstaatjegemeente.nl

Programma 03 Zorg en welzijn

Nr.	Strategische indicatoren	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Meting: jaar, peildatum en bron
3.01	Clënten met een maatwerkarrangement Wmo (per 1.000 inwoners)	80	84	86	87	90		Waarstaatjegemeente.nl (2e helft v/h jaar)

Programma 04 Jeugd en onderwijs

Nr.	Strategische indicatoren	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Meting: jaar, peildatum en bron
4.01	Werkloze jongeren (% 16 t/m 22 jarigen)	3%	3%	3%	2%			Waarstaatjegemeente.nl
4.02	Absoluut verzuim (per 1.000 leerlingen)	1,3	3,2	2,6	3,4			Waarstaatjegemeente.nl
4.03	Relatief verzuim (per 1.000 leerlingen)	5	8	11	12			Waarstaatjegemeente.nl
4.04	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs)	1,9%	2,1%	2,5%				Waarstaatjegemeente.nl
4.05	Jongeren met jeugdhulp (% van alle jongeren tot 18 jaar)	9,5%	9,3%	9,5%	8,9%	8,5%		Waarstaatjegemeente.nl (2019 1e helft v/h jaar)
4.06	Jongeren met jeugdbescherming (% van alle jongeren tot 18 jaar)	1,1%	1,0%	0,9%	0,9%	0,9%		Waarstaatjegemeente.nl (2019 2e helft v/h jaar)
4.07	Jongeren met jeugdreclassering (% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar)	0,5%	0,4%	0,3%	0,3%	0,4%		Waarstaatjegemeente.nl (2019 1e helft v/h jaar)
4.08	Jongeren met delict voor de rechter (% 12 t/m 21 jarigen)	2,10%						Waarstaatjegemeente.nl

Programma 06 Sport en beweging

Nr.	Strategische indicatoren	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Meting: jaar, peildatum en bron
6.01	Niet-sporters (%)		50,60%					Waarstaatjegemeente.nl

Programma 7 Economisch beleid en werkgelegenheid

Nr.	Strategische indicatoren	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Meting: jaar, peildatum en bron
7.01	Vestigingen van bedrijven (aantal per 1.000 inwoners van 15 t/m 74 jaar)	114	117	119	125	133		Waarstaatjegemeente.nl
7.02	Banen (aantal per 1.000 inwoners van 15 - 74 jaar)	704	715	731	753	768		Waarstaatjegemeente.nl
7.03	Funciemenging (verhouding banen en woningen in %)	51,5	51,9	52,4	53,1	53,6		Waarstaatjegemeente.nl

Programma 08 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Nr.	Strategische indicatoren	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Meting: jaar, peildatum en bron
8.01	Gemiddelde WOZ-waarde (duizend euro)	201	197	198	205	215		Waarstaatjegemeente.nl
8.02	Nieuw gebouwde woningen (aantal per 1.000 woningen)	6,5	3,9	6,5	9,7			Waarstaatjegemeente.nl

Programma 12 Milieu

Nr.	Strategische indicatoren	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Meting: jaar, peildatum en bron
12.01	Omvang huishoudelijk restafval (kg per inwoner)	189	191	183	187			Waarstaatjegemeente.nl
12.02	Hernieuwbare elektriciteit (%)	0,6%	0,7%	1,9%	1,6%			Waarstaatjegemeente.nl

Programma 13 Bestuur en organisatie

Nr.	Strategische indicatoren	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Meting: jaar, peildatum en bron
13.01	Formatie (FTE per 1.000 inwoners)			6,34	6,49	6,25	6,76	Gemeente Helmond
13.02	Bezetting (FTE per 1.000 inwoners)			6,94	6,13	6,02	6,31	Gemeente Helmond
13.03	Apparaatskosten (kosten per inwoner)			860	866	842	898	Gemeente Helmond
13.04	Externe inhuur (kosten per inwoner)			5,05%	4,60%	3,80%	4,50%	Gemeente Helmond
13.05	Overhead (%)			7,50%	8,21%	8,19%	9,36%	Gemeente Helmond
13.06	Demografische druk (verhouding beroepsbevolking versus jeugd en ouderen)	67	68	68	68	68	68	Waarstaatjegemeente.nl
13.07	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishoudens (€)	729	742	750	752	757	766	Waarstaatjegemeente.nl
13.08	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens (€)	729	742	750	752	757	766	Waarstaatjegemeente.nl

5.9 Overzicht van geraamde baten en lasten per taakveld

	2021 Lasten	2021 Baten
0 Bestuur en ondersteuning		
0.1 Bestuur	6.655	151
0.10 Mutaties reserves	85.390	93.822
0.2 Burgerzaken	3.648	1.407
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	2.126	2.606
0.4 Overhead	34.183	2.291
0.5 Treasury	417	856
0.61 OZB woningen	471	19.671
0.62 OZB niet-woningen		3.554
0.63 Parkeerbelasting		3.514
0.64 Belastingen overig	752	1.121
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	991	194.022
0.8 Overige baten en lasten	-2.901	
Resultaat Bestuur en ondersteuning	131.732	323.015
1 Veiligheid		
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	5.074	214
1.2 Openbare orde en veiligheid	3.116	556
Resultaat Veiligheid	8.190	770
2 Verkeer, vervoer en waterstaat		
2.1 Verkeer en vervoer	14.476	874
2.2 Parkeren	2.057	44
2.4 Economische havens en waterwegen	71	31
Resultaat Verkeer, vervoer en waterstaat	16.604	949
3 Economie		
3.1 Economische ontwikkeling	4.621	
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	7.096	6.090
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	160	219
3.4 Economische promotie	1.387	386
Resultaat Economie	13.264	6.695
4 Onderwijs		
4.1 Openbaar basisonderwijs	277	
4.2 Onderwijshuisvesting	4.709	579
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	4.124	1.785
Resultaat Onderwijs	9.110	2.364
5 Sport, cultuur en recreatie		

5.1 Sportbeleid en activering	2.090	357
5.2 Sportaccommodaties	5.586	1.167
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	6.271	1.595
5.4 Musea	2.243	119
5.5 Cultureel erfgoed	79	3
5.6 Media	2.990	711
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	6.524	156
Resultaat Sport, cultuur en recreatie	25.783	4.108
6 Sociaal domein		
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	23.936	6.076
6.2 Wijkteams	461	
6.3 Inkomensregelingen	53.972	38.323
6.4 Begeleide participatie	16.386	
6.5 Arbeidsparticipatie	6.722	
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	2.647	
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	16.223	1.857
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	29.439	
6.81 Ge-escaleerde zorg 18+	25.217	170
6.82 Ge-escaleerde zorg 18-	2.287	
Resultaat Sociaal domein	177.290	46.426
7 Volksgezondheid en milieu		
7.1 Volksgezondheid	1.858	
7.2 Riolering	6.463	8.910
7.3 Afval	7.821	12.043
7.4 Milieubeheer	3.680	839
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	15	
Resultaat Volksgezondheid en milieu	19.837	21.792
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing		
8.1 Ruimtelijke ordening	1.802	84
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	25.494	25.494
8.3 Wonen en bouwen	5.623	3.126
Resultaat Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	32.919	28.704
Totaal resultaat	434.729	434.823

5.10 Taakvelden per programma

Verdelingsprincipe taakvelden over de programma's					
Programma	Programma omschrijving	Taakveld	Omschrijving taakveld	2021 Lasten	2021 Baten
PROG01	Veiligheid en handhaving	0.10	Mutaties reserves	0	4
PROG01	Veiligheid en handhaving	1.1	Crisisbeheersing en brandweer	4.964	214
PROG01	Veiligheid en handhaving	1.2	Openbare orde en veiligheid	3.114	556
Resultaat Veiligheid en handhaving				8.078	774
PROG02	Werk en inkomen	0.10	Mutaties reserves	780	937
PROG02	Werk en inkomen	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	862	728
PROG02	Werk en inkomen	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	174	19
PROG02	Werk en inkomen	6.3	Inkomensregelingen	53.820	38.323
PROG02	Werk en inkomen	6.4	Begeleide participatie	16.386	0
PROG02	Werk en inkomen	6.5	Arbeidsparticipatie	6.722	0
PROG02	Werk en inkomen	6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	1.494	256
Resultaat Werk en inkomen				80.238	40.263
PROG03	Zorg en welzijn	0.10	Mutaties reserves	0	342
PROG03	Zorg en welzijn	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	10.158	1.487
PROG03	Zorg en welzijn	6.2	Wijkteams	300	0
PROG03	Zorg en welzijn	6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	2.647	0
PROG03	Zorg en welzijn	6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	14.729	1.601
PROG03	Zorg en welzijn	6.81	Ge-escaleerde zorg 18+	25.217	170
PROG03	Zorg en welzijn	7.1	Volksgezondheid	1.858	0
PROG03	Zorg en welzijn	7.5	Begraafplaatsen en crematoria	9	0
Resultaat Zorg en welzijn				54.918	3.600
PROG04	Jeugd en onderwijs	0.10	Mutaties reserves	0	360
PROG04	Jeugd en onderwijs	4.1	Openbaar basisonderwijs	277	0
PROG04	Jeugd en onderwijs	4.2	Onderwijshuisvesting	4.709	579
PROG04	Jeugd en onderwijs	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	3.262	1.057
PROG04	Jeugd en onderwijs	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	479	0
PROG04	Jeugd en onderwijs	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	13.117	4.454
PROG04	Jeugd en onderwijs	6.2	Wijkteams	161	0
PROG04	Jeugd en onderwijs	6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	29.439	0
PROG04	Jeugd en onderwijs	6.82	Ge-escaleerde zorg 18-	2.287	0

Resultaat Jeugd en onderwijs				53.731	6.450
PROG05	Cultuur, toerisme en recreatie	0.10	Mutaties reserves	0	267
PROG05	Cultuur, toerisme en recreatie	3.4	Economische promotie	1.387	386
PROG05	Cultuur, toerisme en recreatie	5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	6.271	1.595
PROG05	Cultuur, toerisme en recreatie	5.4	Musea	2.243	119
PROG05	Cultuur, toerisme en recreatie	5.5	Cultureel erfgoed	79	3
PROG05	Cultuur, toerisme en recreatie	5.6	Media	2.824	705
Resultaat Cultuur, toerisme en recreatie				12.804	3.075
PROG06	Sport en bewegen	0.10	Mutaties reserves	0	1.343
PROG06	Sport en bewegen	5.1	Sportbeleid en activering	2.090	357
PROG06	Sport en bewegen	5.2	Sportaccommodaties	5.586	1.167
PROG06	Sport en bewegen	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	248	6
Resultaat Sport en bewegen				7.924	2.873
PROG07	Economisch beleid en werkgelegenheid	0.10	Mutaties reserves	0	1.469
PROG07	Economisch beleid en werkgelegenheid	0.64	Belastingen overig	0	25
PROG07	Economisch beleid en werkgelegenheid	3.1	Economische ontwikkeling	4.621	0
PROG07	Economisch beleid en werkgelegenheid	3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	160	219
PROG07	Economisch beleid en werkgelegenheid	7.4	Milieubeheer	16	5
Resultaat Economisch beleid en werkgelegenheid				4.797	1.718
PROG08	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	0.10	Mutaties reserves	0	1.181
PROG08	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	1.608	2.606
PROG08	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	6.090	6.090
PROG08	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	8.1	Ruimtelijke ordening	1.802	84
PROG08	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	25.494	25.494
PROG08	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	8.3	Wonen en bouwen	4.279	3.126
Resultaat Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting				39.273	38.581
PROG09	Stedelijke vernieuwing	0.10	Mutaties reserves	2.700	2.056
PROG09	Stedelijke vernieuwing	0.64	Belastingen overig	0	135

PROG09	Stedelijke vernieuwing	3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	1.006	0
PROG09	Stedelijke vernieuwing	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	753	0
PROG09	Stedelijke vernieuwing	8.3	Wonen en bouwen	1.333	0
Resultaat Stedelijke vernieuwing				5.792	2.191
PROG10	Verkeer en mobiliteit	0.1	Bestuur	40	0
PROG10	Verkeer en mobiliteit	0.10	Mutaties reserves	0	430
PROG10	Verkeer en mobiliteit	2.1	Verkeer en vervoer	2.999	129
Resultaat Verkeer en mobiliteit				3.039	559
PROG11	Openbare ruimte en natuurbescherming	0.10	Mutaties reserves	0	230
PROG11	Openbare ruimte en natuurbescherming	0.63	Parkeerbelasting	0	3.514
PROG11	Openbare ruimte en natuurbescherming	1.1	Crisisbeheersing en brandweer	110	0
PROG11	Openbare ruimte en natuurbescherming	1.2	Openbare orde en veiligheid	2	0
PROG11	Openbare ruimte en natuurbescherming	2.1	Verkeer en vervoer	10.835	564
PROG11	Openbare ruimte en natuurbescherming	2.2	Parkeren	2.057	44
PROG11	Openbare ruimte en natuurbescherming	2.4	Economische havens en waterwegen	71	31
PROG11	Openbare ruimte en natuurbescherming	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	5.505	150
PROG11	Openbare ruimte en natuurbescherming	7.5	Begraafplaatsen en crematoria	6	0
PROG11	Openbare ruimte en natuurbescherming	8.3	Wonen en bouwen	11	0
Resultaat Openbare ruimte en natuurbescherming				18.597	4.533
PROG12	Milieu	0.10	Mutaties reserves	0	126
PROG12	Milieu	2.1	Verkeer en vervoer	642	181
PROG12	Milieu	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	292	0
PROG12	Milieu	6.3	Inkomensregelingen	152	0
PROG12	Milieu	7.2	Riolering	6.463	8.910
PROG12	Milieu	7.3	Afval	7.821	12.043
PROG12	Milieu	7.4	Milieubeheer	3.664	834
Resultaat Milieu				19.034	22.094
PROG13	Bestuur en organisatie	0.1	Bestuur	6.539	151
PROG13	Bestuur en organisatie	0.10	Mutaties reserves	318	0
PROG13	Bestuur en organisatie	0.2	Burgerzaken	3.648	1.407
PROG13	Bestuur en organisatie	0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	518	0

PROG13	Bestuur en organisatie	0.5	Treasury	0	380
PROG13	Bestuur en organisatie	0.8	Overige baten en lasten	-4.166	0
PROG13	Bestuur en organisatie	5.6	Media	166	6
Resultaat Bestuur en organisatie				7.023	1.944
PROG14	Algemene dekkingsmiddelen	0.1	Bestuur	76	0
PROG14	Algemene dekkingsmiddelen	0.10	Mutaties reserves	81.592	85.077
PROG14	Algemene dekkingsmiddelen	0.4	Overhead	34.183	2.291
PROG14	Algemene dekkingsmiddelen	0.5	Treasury	417	476
PROG14	Algemene dekkingsmiddelen	0.61	OZB woningen	471	19.671
PROG14	Algemene dekkingsmiddelen	0.62	OZB niet-woningen	0	3.554
PROG14	Algemene dekkingsmiddelen	0.64	Belastingen overig	752	961
PROG14	Algemene dekkingsmiddelen	0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	991	194.022
PROG14	Algemene dekkingsmiddelen	0.8	Overige baten en lasten	1.265	0
PROG14	Algemene dekkingsmiddelen	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-266	116
Resultaat Algemene dekkingsmiddelen				119.481	306.168
Totaal resultaat				434.729	434.823

5.11 Financiële positie

Activa	1-1-2021	1-1-2022	1-1-2023	1-1-2024	1-1-2025
Vaste activa					
Materiële vaste activa	303.296.343	336.063.760	360.383.291	349.651.837	339.010.686
Financiële vaste activa	24.144.073	21.826.172	19.514.937	17.211.658	15.517.815
Totaal vaste activa	327.440.416	357.889.932	379.898.228	366.863.495	354.528.501
Vlottende activa					
Onderhanden werk bouwgrondexploitatie	197.353.824	168.100.252	150.315.678	143.203.951	134.538.034
Totaal vlottende activa	197.353.824	168.100.252	150.315.678	143.203.951	134.538.034
Totaal activa	524.794.240	525.990.184	530.213.906	510.067.446	489.066.535
Passiva	1-1-2021	1-1-2022	1-1-2023	1-1-2024	1-1-2025
Vaste passiva					
Eigen vermogen (reserves)	215.666.716	207.234.857	196.128.271	191.796.699	189.431.871
Voorzieningen	123.417.359	119.966.351	119.631.716	124.694.139	121.848.816
Langlopende schulden	105.238.081	92.479.788	79.711.719	66.933.647	49.431.293
Totaal vaste passiva	444.322.156	419.680.996	395.471.706	383.424.485	360.711.980
Vlottende passiva					
Kortlopende financiering	80.472.084	106.309.188	134.742.200	126.642.961	128.354.555
Totaal vlottende passiva	80.472.084	106.309.188	134.742.200	126.642.961	128.354.555
Totaal passiva	524.794.240	525.990.184	530.213.906	510.067.446	489.066.535